

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Sprogforeningens
ALMANAK
for
1899.

samlet ved
J. Fausbøl, J.N.H.Skrumsager og M.Andresen

Udgiver og Ansvarhavende: M.Andresen, A

Danskeres Historie Online
Danske Slægtsforskere Bibliotek

N.C.Roms Bog- & Stenrykkeri Kjøbenhavn.

Sprogforeningens
Almanak

for
1899,

samlet ved
**J. Fausbøl, J. N. S. Skrumsager
og M. Andresen.**

6te Aargang.

Udgiver :
M. Andresen, Aabenraa.

Trykt i „Høvedsmaalet“'s Officin (Hjel. Sabroe), Høvedsleb.

Nærværende Aar
regnes efter Kristi Fødsel 1899.

Efter Verdens Skabelse	5866.
Siden Reformationen	382.
" Indførelsen af den Julianste Kalender	1944.
" " " " Gregorianste "	318.
" " " " forbedrede "	199.
" Bogtrykkerkunstens Opfindelse	459.

Formørkelser.

I Aaret 1899 finder tre Solformørkelser og to Maaneformørkelser Sted, af hvilke den anden Solformørkelse og den anden Maaneformørkelse vil være synlig her hos os.

1) En usynlig delvis Solførørkelse den 11. og 12. Jan. Synlig i den nordlige Halvdel af det store Ocean, delvis i Japan, ved Asiens nordøstlige Kyst og i det nordvestlige Nordamerika.

2) En synlig delvis Solførørkelse den 8. Juni, som begynder om Morgenen Kl. 5,47 og ender Kl. 6,58.

3) En usynlig fuldstændig Maaneformørkelse den 23. Juni.

4) En usynlig ringformet Solførørkelse den 3. Decbr. Synlig ved Australiens Sydvestkyst, paa Vandiemensland, det sydlige Nyzeeland og ved Sydamerikas Sydskjold.

5) En synlig delvis Maaneformørkelse den 17. December, som begynder om Natten Kl. 12,41, er paa sit Højdepunkt om Morgenen Kl. 2,26 og ender om Morgenen Kl. 4,8.

Imellem Jul og Fastelavn er 7 Uger,
og mellem Pinse og Advent er 28 Uger.

Festregning og Aarstiderne 1899.

Foraaret begynder den 20. Marts Kl. 9 Aften.	Fastelavns-Søndag den 12. Febr
Sommeren den 21. Juni Kl. 5 Aften.	Paaskebag den 2. April.
Efteraaret begynder den 23. Sept. Kl. 7 Morgen.	Pinsebag den 21. Maj.
Vinteren den 22. Dec. Kl. 2 Morg.	Første Advent den 3. Decbr.
	Det gyldne Tal er 10.
	Søndagsbogstavet A.

Højvandet ved Nordledvigs Vestkyst.

Flodtiderne er beregnede efter Vist. For at finde Flodtiden paa andre Punkter tillægges ved Romø Havn en halv Time, ved Ballum og Emmelve tre Kvarter, ved Skjærbæk Brohoved og Højer Sluse 1 Time.

Beregningen er udført af Thade Peter sen fra Romø.

Bemærkninger,

ved kommende Kalenderen.

Dagen begynder klokken 12 om Natten; alle Tiderne fra Midnat til Middag regnes til Morgen, og alle Tiderne fra Middag til Midnat til Aften. Klokkeslettet angiver den mellemuropæiske Tid.

Tabel, som viser Klokkeslettet efter mellemuropæisk Tid, naar Solstiven viser 12.

Jan.	1.	12 26'	April	1.	12 26'	Aug.	17.	12 26'	Nov.	10.	12 6'
	4.	12 27'		4.	12 25'		21.	12 25'		17.	12 7'
	6.	12 28'		8.	12 24'		25.	12 24'		21.	12 8'
	8.	12 29'		11.	12 23'		28.	12 23'		25.	12 9'
	11.	12 30'		15.	12 22'	Sept.	1.	12 22'		28.	12 10'
	13.	12 31'		20.	12 21'		4.	12 21'	Dec.	1.	12 11'
	16.	12 32'		25.	12 20'		7.	12 20'		3.	12 12'
	19.	12 33'	May	1.	12 19'		10.	12 19'		6.	12 13'
	23.	12 34'		14.	12 18'		13.	12 18'		8.	12 14'
	27.	12 35'		28.	12 19'		16.	12 17'		10.	12 15'
Febr.	3.	12 36'	Juni	4.	12 20'		18.	12 16'		12.	12 16'
	11.	12 36'		9.	12 21'		21.	12 15'		14.	12 17'
	19.	12 36'		14.	12 22'		24.	12 14'		16.	12 18'
	27.	12 35'		19.	12 23'		27.	12 13'		19.	12 19'
Marts	4.	12 34'		23.	12 24'		30.	12 12'		21.	12 20'
	8.	12 33'		28.	12 25'	Ok.	3.	12 11'		23.	12 21'
	12.	12 32'	Juli	3.	12 26'		7.	12 10'		25.	12 22'
	15.	12 31'		9.	12 27'		10.	12 9'		27.	12 23'
	19.	12 30'		18.	12 28'		14.	12 8'		29.	12 24'
	22.	12 29'		26.	12 28'		19.	12 7'		31.	12 25'
	25.	12 28'	Aug.	3.	12 28'		27.	12 6'			
	29.	12 27'		11.	12 27'	Nov.	3.	12 6'			

Føstabel.

De foranderlige Feste bestemmes alle efter Paaske.

Åar	Paaske.	Pinske.	1. Advent.	Antal af Epiphaniæ-, Trintattis Søndage.	
1899	2. April.	21. Maj.	3. Decbr.	3	26
1900	15. April.	3. Juni.	2. Decbr.	5	24
1901	7. April.	26. Maj.	1. Decbr.	3	25
1902	30. Marts	18. Maj.	30. Novbr.	2	26
1903	12. April.	31. Maj.	29. Novbr.	4	24
1904	3. April.	22. Maj.	27. Novbr.	3	25
1905	23. April.	11. Juni	3. Decbr.	6	23
1906	15. April.	3. Juni.	2. Decbr.	5	24
1907	31. Marts	19. Maj.	1. Decbr.	2	26
1908	19. April.	7. Juni.	29. Novbr.	5	23
1909	11. April.	30. Maj.	28. Novbr.	4	24
1910	27. Marts.	15. Maj.	27. Novbr.	2	26
1911	16. April.	4. Juni.	3. Decbr.	5	24

Januar 1899.

D. C. N.

31 Dage.

Se Anm. 2. S. 16.

Søjbande.

1. Uge. Kristi Dødsjærelse, Luc. 2.

		Aft.	Mq.		Fo.	Ej.
G.	1 Nptaar	10½	10½	Sol op 8.49' n. 4.6' Lusmørket varer 57' E f. Kv. 4 Morgen	4½	5
M.	2 Abel	11½	10½		5½	5½
Ti.	3 Enoch	11½	10½		5½	6
D.	4 Methusalem	Mq.	11		6½	6½
L.	5 Simeon	1	11½		7½	7½
F.	6 S 3 Kong.	2½	11½		8½	8½
L.	7 Knud Hertug	3½	11½		9½	10

2. Uge. Da Jesus var 12 Aar gammel, Luc. 2.

		Aft.			Fo.	Ej.
G.	8 1. S. e. h. 3 R.	5½	Aft.	Erhard	10½	11½
M.	9 Julianus	6½	1½	● n. M. 12 Nat Sol op 8.44' n. 4.16' Lusmørket varer 55' C Jorden nærmest	—	12
Ti.	10 Paul Eremit	7½	2½		12½	1
D.	11 Hyginus	9½	3½		1½	2
L.	12 Reinhold	8½	5½		2½	2½
F.	13 Hilarius	9½	7		3½	3½
L.	14 Felix	9½	8½		4	4½

3. Uge. Brylluppet i Kana, Joh. 2.

		Aft.			Fo.	Ej.
G.	15 2. S. e. h. 3 R.	9½	10	Maurus	4½	5
M.	16 Marcellus	10	11½	D f. Kv. 6 Efterm. Sol op 8.37' n. 4.29' Lusmørket varer 54'	5½	5½
Ti.	17 Antonius	10½	Mq.		6	6½
D.	18 Prisca	10½	12½		6½	7
L.	19 Pontianus	10½	2		7½	8
F.	20 Fab., Sebast.	11½	3½		8½	9½
L.	21 Agnes	11½	4½		9½	10½

4. Uge. Jesus gif ned ad Bjerget, Matth. 8.

		Aft.			Fo.	Ej.
G.	22 3. S. e. h. 3 R.	5½	5½	Vincentius	11½	11½
M.	23 Emerentius	1½	6½	C Jorden fjærnest Sol op 8.28' n. 4.42' Lusmørket varer 52'	—	12½
Ti.	24 Timotheus	2½	7½		12½	1
D.	25 Pauli Dmb.	3½	7½		1½	1½
L.	26 Polycarpus	4½	8	⊙ f. M. 9 Aften	2	2½
F.	27 Kell. Bish. II Feb.	6	8½	Krysofotomus	2½	3
L.	28 Carolus Magn.	7½	8½		3½	3½

5. Uge. Arbejderne i Vingarden, Matth. 20.

		Aft.			Fo.	Ej.
G.	29 Septuagesima	8½	8½	Valerius	3½	4
M.	30 Lovise	9½	9		4½	4½
Ti.	31 Vigilius	10½	9		4½	5

Februar 1899.

D. C. N.

28 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Højbande.

				F. O. E.	
D.	1	Brigida	Mg. 9½ M.	Sol op 8.17' n. 4.57'	5½ 5½
L.	2	Kyndelmisje	12 9½	Tusmørket varer 50	6 6½
F.	3	Blasius	1½ 10	☾ i. Kv. 6 Efterm.	6¾ 7½
L.	4	Beronika	2¾ 10½		7½ 8½

6. Uge. De fire Slags Sædesjord, Luc. 8.

S.	5	Sagagestma	4 11	Agathe	9 9½
M.	6	Dorothea	5½ 11½		10½ 11
Ti.	7	Richard	6½ 1½	Sol op 8.2' n. 5.11'	11½ —
D.	8	Corintha	6½ 2¾		Tusmørket varer 49'
L.	9	Appolonia	7½ 4½	☾ Jorden nærmest	1½ 1½
F.	10	Scholastica	7½ 6	● n. M. 11 Form.	2 2½
L.	11	Euphrosyne	7¾ 7½		3 3½

7. Uge. Christt Daab, Matth. 3.

S.	12	Faustlavns	8 9	Dvinqvages. Estomihj	3½ 4
M.	13	Benignus	8½ 10½		Eulalia
Ti.	14	Hvide Tirsdag	8½ 11½	Valentinus	5 5½
D.	15	Afte Onsdag	9 Mg.	Sol op 7.47' n. 5.26'	5½ 6
L.	16	Juliane	9½ 1		Tusmørket varer 48'
F.	17	Findanus	9½ 2½	☽ i. Kv. 10 Form.	7 7½
L.	18	Concordia	10½ 3½		8 8½

8. Uge. Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4.

S.	19	1. S. i Fasten.	11½ 4½	Quadrages. Invocabit.	9½ 10
M.	20	Eucharias	11½ 5		Ammon
Ti.	21	Samuel	1½ 5¾	Peters Stol	11½ —
D.	22	Tamperdag	2½ 6	☾ Jorden fjærnest	12½ 12½
L.	23	Papias	3¾ 6½	Sol op 7.31' n. 5.42'	1 1½
F.	24	Mathias	5 6¾	Tusmørket varer 46'	1¾ 2
L.	25	Victorinus	6½ 6¾	☼ i. M. 3 Efterm.	2½ 2½

9. Uge. Den kananaïske Kvinde, Matth. 15.

S.	26	2. S. i Fasten.	7½ 7	Reminisc. Inger	2¾ 3
M.	27	Leander	8½ 7½		3½ 3½
Ti.	28	Ollegaard	10 7½		3¾ 4

Marts 1899.

D. (M.

31 Dage.

Se Anm. 2. Sld^e.

Døgnvande.

						Fo. Ef.	
D.	1	Albinus	11	Aft. Mg.	Sol op 7.15' n. 6.55'	4½	4½
L.	2	Simplicius	Mg.	8	Tusmørket varer 46'	5	5½
F.	3	Ruinigunde	12½	8½		5½	6
L.	4	Adrianus	1½	9		6½	7

10. Uge. Jesus drev en Djævel ud, Luc. 11.

E.	5	S. i Fasten.	3	9½	Deuli. Theophilus	7½	8
M.	6	Gosfred	4	11	(f. Nv. 5 Morg.	8½	9½
Ti.	7	Perpetua	4½	Aft.	Sol op 6.57' n. 6.10'	10	10½
D.	8	Beata	5½	1½	Tusmørket varer 46'	11½	-
L.	9	40 Nidbere	5½	3½	(Jorden nærmest	12	12½
F.	10	Edel	6	4½		1	1½
L.	11	Thala	6½	6½	● n. M. 9 Aften	1½	2½

11. Uge. Jesus besøger 5000 Mand, Joh. 6.

E.	12	Midsfaste	6½	7½	Petare. Gregorius	2½	2½
M.	13	Macedonius	6½	9½		3½	3½
Ti.	14	Euthymius	7	10½	Sol op 6.40 n. 6.24'	3½	4½
D.	15	Zacharias	7½	12	Tusmørket varer 45'	4½	4½
L.	16	Gudmund	7½	Mg.		5½	6½
F.	17	Gertrud	8½	1½		5½	6½
L.	18	Alexander	9½	2½		6½	7

12. Uge. Englen Bartel udsendes, Luc. 1.

E.	19	S. i Fasten.	10	3	Judica. Joseph	7½	8
M.	20	Gordius	11½	3½	(f. Nv. 4 Morg.	8½	9½
Ti.	21	Benedictus	Aft.	4	(Jorden fjærmest	10	10½
D.	22	Paulus	1½	4½	Sol op 6.22' n. 6.37'	11	11½
L.	23	Fidelis	2½	4½	Tusmørket varer 46'	-	12
F.	24	Ulrica	4	5		12½	12½
L.	25	Marie Bebud.	5	5½		1	1½

13. Uge. Kristi Indtog i Jerusalem, Matth. 21.

E.	26	Palmesøndag	6½	5½	Gabriel	1½	2
M.	27	Castor	7½	5½	(f. M. 7 Forn.	2½	2½
Ti.	28	Eustachius	9	5½	Sol op 6.4' n. 6.51'	2½	3
D.	29	Zonas	10½	6½	Tusmørket varer 46'	3½	3½
L.	30	Ekjærtordag	11½	6½	Quirinus	4	4½
F.	31	Langfredag	Mg.	7	Valbina	4½	5

April 1899.

D. C. N.

30 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Følvande.

D.	1. Hugo	Mg.	Mg.		Fo.	Ef.
					5½	6

14. Uge. Kristi Opstandelse, Marc. 16.

G.	2. Paasfedag	1½	8½	Theodosius	6½	6½
M.	3. Paasfedag	2½	10	Nicetas	7½	8
Ti.	4. Ambrosius	3½	11½	E. j. Nv. 1 Eftm.	8½	9½
D.	5. Irene	3½	Aft.	Sol op 5.46' n. 7.5'	9½	10½
T.	6. Sigtus	4	2½	Tusmørket varer 47'	11	11½
F.	7. Egessippus	4½	3½	(Jorden nærmest.	—	12
L.	8. Kong Chr. 9. F.	4½	5½	Janus	12½	1

15. Uge. Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20.

G.	9. 1. S. e. Paaste.	4½	6½	Anasimod. Procopius	1½	1½
M.	10. Ezechiel	5	8½	● n. M. 7 Form.	2	2½
Ti.	11. Leo	5½	9½		2½	3
D.	12. Julius	5½	10½	Sol op 5.29' n. 7.18'	3½	3½
T.	13. Justinus	6½	12	Tusmørket varer 48'	4	4½
F.	14. Tiburtius	7	Mg.		4½	5
L.	15. Olympia	8	12½		5½	5½

16. Uge. Jesus den gode Hyrde, Joh. 10.

G.	16. 2. S. e. Paaste.	9	1½	Misericord. Dom	6	6½
M.	17. Anicetus	10	2	Mariane	6½	7½
Ti.	18. Danst Flytted.	11½	2½	D. j. Nv. 12 Nat	7½	8½
D.	19. Daniel	Aft.	2½	Eusetherius	—	—
T.	20. Sulpicius	1½	3	(Jorden fjernest	9	9½
F.	21. Florentius	2½	3½	Sol op 5.12' n. 7.32'	10	10½
L.	22. Cajus	4	3½	Tusmørket varer 50'	11	11½
					11½	—

17. Uge. Kristi Bortgang til Faderen, Joh. 16.

G.	23. 3. S. e. Paaste	5½	3½	Jubilate. Georgius	12½	12½
M.	24. Albertus	6½	4		1	1½
Ti.	25. Marcus	8	4½	☺ f. M. 8 Aften	1½	2
D.	26. Cletus	9½	4½	Sol op 4.56' n. 7.45'	2½	2½
T.	27. Ananias	16½	5	Tusmørket varer 53'	3	3½
F.	28. Danst Bebedag	11½	5½	Vitalis	3½	4½
L.	29. Peter Martyr	Mg.	6½		4½	6

18. Uge. Den Helligaandede Sendelse, Joh. 16.

G.	30. 4. S. e. Paaste	12½	8	Cantate. Severus	5½	5½
----	---------------------	-----	---	------------------	----	----

Maj 1899.

D. (N.

31 Dage.

Se Anm. 2. Side

Højbande.

					So.	Ef.	
M.	1	Phil. Jacob	Mg.	Mg.	(Jorden nærmest	6	6½
Ti.	2	Uthanaſ.	1½	10½	(i. Kv. 7 Aften.	7½	7½
D.	3	Korsmisſe	2	12½	Sol op 4.40' n. 7.59'	8½	8½
L.	4	Florian	2½	1½	Tusmørket varer 55'	9½	10
F.	5	Gothard	2½	3		10½	11
L.	6	Joh. af Bort.	3	4½		11½	—

19. Uge. Veder i Jesu Navn, Joh. 16.

S.	7	S. e. Paaste	3½	5½	Rogate. Flavia	12	12½
M.	8	Stanislaus	3½	7½	De lyse Nætter beg.	1	1½
Ti.	9	Caſpar	3½	8½	● n. M. 7 Aften	1½	2
D.	10	Gordianne	4½	9½	Sol op 4.26' n. 8.12'	2½	2½
L.	11	Krſti Himf.	5	10½	Tusmørket varer 57'	3	3½
F.	12	Pancratius	5½	11½	Marertus	3½	4
L.	13	Ingenuus	6½	Mg.		4½	4½

20. Uge. Naar Trosteren kommer, Joh. 15.

S.	14	S. e. Paaste	7½	12	Eraudi. Christian	5	5½
M.	15	Sophie	9	12½		5½	6
Ti.	16	Sara	10½	12½	(Jorden fjærnest.	6½	6½
D.	17	Bruno	11½	1½	D i. Kv. 6 Aften.	7	7½
L.	18	Erif	11½	1½	Sol op 4.13' n. 8.24'	8	8½
F.	19	Potentiana	1½	1½	Tusmørket varer 61'	9	9½
L.	20	Angelica	3	1½		10	0½

21. Uge. Gvo mig elſker, Joh. 14.

S.	21	Pinsedag	4½	2	Helene	11	11½
M.	22	2. Pinsedag	5½	2½	Caſtus	—	12
Ti.	23	Desſiderius	7	2½	Eſther	12½	12½
D.	24	Lamperdag	8½	3	Sol op 4.3' n. 8.36'	1½	1½
L.	25	Urbanus	9½	3½	Tusmørket varer 64'	2	2½
F.	26	Veda	10½	4½	☉ i. M. 7 Morgen	2½	3½
L.	27	Lucian	11½	5½		3½	4

22. Uge. Kriſtus og Nicodemus, Joh. 3.

S.	28	Trinitatis	11½	7	Wilhelm	4½	4½
M.	29	Maximinus	Mg.	8½	(Jorden nærmest	5½	5½
Ti.	30	Bigand	12½	10	(i. Kv. 12 Nat	6	6½
D.	31	Petronella	12½	11½	Sol op 3.54' n. 8.46'	6½	7½
					Tusmørket varer 67'		

Juni 1899.		D. (N.		30 Dage.		Se Anm. 2. Side Sjebande.	
						So.	Ef.
L.	1	Mitomebes	Mg.	Mft.		7½	8½
F.	2	Marcellinus	1	2½		7½	9½
L.	3	Krp. Fred. Føds	1½	3½	Erasmus	10	10½

23. Uge. Den rige Mand, Lucas 16.

G.	4	1 S. e. Trin.	1½	5	Dptatus	11½	11½
M.	5	Bonifacius	1½	6½			12½
Ti.	6	Norbertus	2½	7½	Sol op 3.48' n. 8.54' Tusmørket varer 70'	12½	1
D.	7	Jeremias	2½	8½		1½	1½
L.	8	Mebarbus	3½	9½	● n. M. 7 Morgen.	2½	2½
F.	9	Primus	4½	10		2½	3½
L.	10	Dnuphrius	5½	10½		3½	3½

24. Uge. Den store Nabbere, Luc. 14.

G.	11	2. S. e. Trin.	6½	11	Barnab. Apost.	4	4½
M.	12	Vasilius	8	11½		4½	5
Ti.	13	Cyriillus	9	11½	(Jorden jernerst.	5½	5½
D.	14	Rufinus	10½	11½	Sol op 3.45' n. 8.59' Tusmørket varer 72'	5½	6
L.	15	Titus	11½	12		6½	6½
F.	16	Ischo	Mft.	M.	☉ f. Nv. 11 Form.	7	7½
L.	17	Botolphus	2	12		8	8½

25. Uge. Det fortabte Fanr, Luc. 15.

G.	18	3. S. e. Trin.	3½	12½	Leontius	9	9½
M.	19	Gervasius	4½	12½	Sommeren begynder.	10½	10½
Ti.	20	Sylverius	5½	1		Solhverv, længste Dag	11½
D.	21	Albanus	7½	1½	Sol op 3.45' n. 9.2'	12	12½
L.	22	10000 Mart.	8½	2½	Tusmørket varer 73'	1	1½
F.	23	Paulinus	9½	3½	☉ f. M. 3 Efterm.	1½	2½
L.	24	St. Hansdag	9½	4½		2½	3

26. Uge. Værer barmhjærtige, Luc. 6.

G.	25	4. S. e. Trin.	10½	6	Prospere	3½	3½
M.	26	Pelagius	10½	7½	(Jorden nærmest	4½	4½
Ti.	27	Govere	10½	9		5	5½
D.	28	Eleonora	11½	10½	Sol op 3.47' n. 9.2'	5½	6
L.	29	Petr. Paulus	11½	12	Tusmørket varer 72'	6½	6½
F.	30	Lucina	11½	Mft.	☉ i. Nv. 6 Morgen.	7½	7½

Julii 1899.

D. C. N.

31 Dage.

Se Anm. 2. Sibe.

Spjande.

					So.	Ef.
L.	1	Theobaldus	Mg.	Aft.	8½	8½

27. Uge. Jesus lærer af Elibet, Luc. 5.

G.	2	S. e. Trin.	12	4	Marie Besøg.	9½	9½
M.	3	Cornelius	12½	5½		10½	11
Ti.	4	Ulricus	1	6½	Sol. Jorden fjernest.	11½	—
D.	5	Anshelmus	1½	7½	Sol op 3.53' n. 8.59'	12½	12½
T.	6	Dion	2½	8	Tuømørket varer 71'	1½	1½
F.	7	Billebaldus	3½	8½	● n. M. 10 Aften.	2	2½
L.	8	Rjeld	4½	9		2½	2½

28. Uge. Pharisæernes Retfærdighed, Matth. 5.

G.	9	S. e. Trin.	5½	9½	Sofrata	3	3½
M.	10	Rnud Konge	7	9½	(Jorden fjernest.	3½	4
Ti.	11	Tojva	8	9½		4½	4½
D.	12	Henrik	9½	10	Sol op 4.1' n. 8.53'	4½	5
T.	13	Margarethe	10½	10½	Tuømørket varer 67'	5½	5½
F.	14	Bonaventura	11½	10½		5½	6
L.	15	Apostl. Del.	Aft.	10½		6½	6½

29. Uge. Jesus bespiser 4000 Mand, Marc. 8.

G.	16	7. S. e. Trin.	2	11	Eufanne	7½	7½
M.	17	Alerius	3½	11½	D i. Kv. 1 Morgen	8½	8½
Ti.	18	Arnolphus	4½	11½		9½	10½
D.	19	Justa	6	12	Sol op 4.10 n. 8.45'	10½	11½
T.	20	Elias	7	1	Tuømørket varer 65'	—	12
F.	21	Evenus	7½	2		12½	1
L.	22	Maria Magd.	8½	3½	☉ i. M. 11 Aften.	1½	2

30. Uge. De falske Profeter, Matth. 7.

G.	23	8. S. e. Trin.	8½	5	Apollinaris		
M.	24	Christina	9	6½	(Jorden nærmest	2½	2½
Ti.	25	Jacobus	9½	8	Hundedagene beg.	3½	3½
D.	26	Anna	9½	9½		4	4½
T.	27	Martha	9½	11	Sol op 4.22' n. 8.34'	4½	5
F.	28	Aurelius	10	12½	Tuømørket varer 61'	5½	6½
L.	29	Oluf	10½	1½	☾ i. Kv. 2 Eftm.	6½	7½

31. Uge. Den utro Hønsfoged, Luc. 16.

G.	30	9. S. e. Trin.	11	3	Abdon	7½	8½
M.	31	Germanus	11½	4½		8½	9½

August 1899. D. C. N.

31 Dage.

Se Anm. 2. Sde.

Søjbande

						So. Ef.	
Ti. 1	Beder's Fængl.	Mq.	Mft.	Sol op 4.34' n. 8.21, Tusmørket varer 58'	10 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$	
D. 2	Hannibal	12 $\frac{1}{2}$	6		11 $\frac{1}{2}$	—	
Ti. 3	Nitodemus	1 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	De Iyge Nætter oph.	12	12 $\frac{1}{2}$	
F. 4	Dominicus	2 $\frac{1}{2}$	7		12 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	
L. 5	Davalbus	3 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$		1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	

32. Uge. Jesus græder over Jerusalem, Luc. 19.

G. 6	10. S. e. Trin.	4 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	Kristi Forkl. ● n. M. 1 Nat. C Jorden fjernest.	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	
M. 7	Donatus	6	8		2 $\frac{1}{2}$	3	
Ti. 8	Ruht	7	8 $\frac{1}{2}$	Sol op 4.46' n. 8.7' Tusmørket varer 55'	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	
D. 9	Romanus	8 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$		3 $\frac{1}{2}$	4	
T. 10	Laurentius	9 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$		4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	
F. 11	Bermann	10 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$		4 $\frac{1}{2}$	5	
L. 12	Clara	11 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{2}$		5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	

33. Uge. Phariseeren og Tolderen, Luc. 18.

G. 13	11. S. e. Trin.	Mft.	9 $\frac{1}{2}$	Hippolitus D f. Kv. 1 Efterm.	6	6 $\frac{1}{2}$	
M. 14	Eusebius	2 $\frac{1}{2}$	10		6 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	
Ti. 15	Maria Pimf.	3 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$	Sol op 4.59' n. 7.52' Tusmørket varer 53'	7 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$	
D. 16	Modus	4 $\frac{1}{2}$	11 $\frac{1}{2}$		9	9 $\frac{1}{2}$	
T. 17	Anastatius	5 $\frac{1}{2}$	Mrg.		10 $\frac{1}{2}$	11 $\frac{1}{2}$	
F. 18	Agapetus	6 $\frac{1}{2}$	1		11 $\frac{1}{2}$	—	
L. 19	Sebalbus	6 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$		12 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	

34. Uge. Den Døve og Stumme, Marc. 7.

G. 20	12. S. e. Trin.	7	4	Bernhard C Jorden nærmest.	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	
M. 21	Salomon	7 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$		2	2 $\frac{1}{2}$	
Ti. 22	Symphor.	7 $\frac{1}{2}$	7	Hundedagene ende. Sol op 5.12' n. 7.35' Tusmørket varer 50'	2 $\frac{1}{2}$	3	
D. 23	Zachæus	7 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$		3 $\frac{1}{2}$	4	
T. 24	Bartholom.	8 $\frac{1}{2}$	10		4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	
F. 25	Lubvig	8 $\frac{1}{2}$	11 $\frac{1}{2}$		5	5 $\frac{1}{2}$	
L. 26	Treneus	9	Mft.		5 $\frac{1}{2}$	6	

35. Uge. Samaritanerne og Leviten, Luc. 10.

G. 27	13. S. e. Trin.	9 $\frac{1}{2}$	2	Gebrhardus C f. Kv. 1 Morgen	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	
M. 28	Augustinus	10 $\frac{1}{2}$	3		7 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	
Ti. 29	Joh. Halsk.	11 $\frac{1}{2}$	4	Sol op 5.25' n. 7.18' Tusmørket varer 48'	8 $\frac{1}{2}$	9	
D. 30	Benjamin	Mq.	4 $\frac{1}{2}$		9 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$	
T. 31	Bertha	12 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$		11	11 $\frac{1}{2}$	

September 1899.

D. (M.

30 Dage.

Se Anm. 2. Sde.

Øjvande.

		Mg.	Mft.		So.	Ef.
F.	1 Egidius				—	12
E.	2 Elija	2½	5½		12½	12½

36. Uge. De ti Speballe, Luc. 17.

S.	3 14. S. e. Trin.	3¾	6	Seraphia	1	1½
M.	4 Theodosia	5	6½	(Jorden fjernest.	1¾	2
Ti.	5 Regina	6	6½	● n. M. 5 Morgen.	2½	2½
D.	6 Magnus	7½	6¾	Sol op 5.38' n. 71'	2¾	3
T.	7 Robert	8½	7	Tusmørket varer 47'	3¾	3½
F.	8 Maria Fødsel	9¾	7¼		3¾	4
E.	9 Gorgonius	11	7½		4¾	4½

37 Uge. Ingen kan tjene to Herter, Matth. 6.

S.	10 15. S. e. Trin.	Mft.	8	Burchardt	5	5½
M.	11 Hillebert	1¼	8¾		6¾	6
Ti.	12 Guido	2½	9½	D f. Sv. 11 Aften.	6½	7
D.	13 Cyprianus	3¾	10½	Sol op 5.52' n. 6.43'	7½	8¼
T.	14 † Dphøjelse	4	12	Tusmørket varer 46'	9	9½
F.	15 Eftib	4½	Mg		10¼	10¾
E.	16 Euphemia	5	1½		11½	—

38. Uge. Endes Son af Davn, Luc. 7.

S.	17 16. S. e. Trin.	5¼	3	Lambertus	12	12½
M.	18 Titus	5¾	4½	(Jorden nærmest	1	1¼
Ti.	19 Constantia	6	6	☉ f. M. 2 Aften	1¾	2
D.	20 Tamperdag	6¾	7½	Sol op 6.5' n. 6.25'	2½	2¾
T.	21 Matthæus	6½	9	Tusmørket varer 46'	3¼	3½
F.	22 Mauritius	7	10¼	Tobias	3¾	4¼
E.	23 Vinus	7½	11¾	Efteraars Jævnøgn.	4½	5

39. Uge. Den Vatterfottige, Luc. 14.

S.	24 17. S. e. Trin.	8¼	Mft.	Tecla	5¼	5½
M.	25 Cleophas	9	1¾		6	6¼
Ti.	26 Adolph	10	2½	E f. Sv. 4 Aften	6¾	7¼
D.	27 Cosmus	11¼	3¼	Sol op 6.18' n. 6.7'	7¾	8½
T.	28 Venceklaus	Mg.	3½	Tusmørket varer 45'	9	9¾
F.	29 Mikkelsdag	12½	4		10¼	10¾
E.	30 Hieronimus	1½	4¼	(Jorden fjernest.	11¼	11¾

Oktober 1899.

D. C. N.

31 Dage.

Se Anm. 2. Sbe.

Sjvbande.

Fo. Ef.

40. Uge. Svld Søn er Kristus, Matth. 22.

S.	18. S. e. Trin.	Mg.	11ft.	Nemigius	—	12
M.	2 Ditlev	4	4½	● n. M 8 Aften. ☉ Sol op 6.31' n. 5.49' ☾ Tusmørket varer 45'	12½	12½
Ti.	3 Mette	5	5		1	1½
D.	4 Franciscus	6½	5½		1½	2
L.	5 Placidus	7½	5½		2½	2½
F.	6 Broberus	8½	6½		2½	3
L.	7 Amalia	10	6½	3½	3½	

41. Uge. Den Værkbrudne, Matth. 9.

S.	8 19. S. e. Trin.	11½	6½	Ingberg	4	4½
M.	9 Dionysius	11ft.	7½	☉ Sol op 6.45' n. 5.32' ☾ Tusmørket varer 46' ☽ f. Kv. 7 Morgen.	4½	5
Ti.	10 Gereon	1½	8½		5½	5½
D.	11 Burghard	2	9½		6½	6½
L.	12 Maximilian	2½	11	7½	8	
F.	13 Angelus	3	Mg.	8½	9	
L.	14 Coligitus	3½	12½	9½	11	

42. Uge. Ordsudsflæderne, Matth. 22.

S.	15 20. S. e. Trin.	3½	2	Hedevig	11	11½
M.	16 Gallus	4	3½	☉ Jorden nærmest.	—	12
Ti.	17 Danst Flyttd.	4½	5	Florentinus	12½	12½
D.	18 Lut. Evang.	4½	6½	☺ f. M. 11 Aften. ☉ Sol op 6.59' n. 5.15' ☾ Tusmørket varer 46'	1½	1½
L.	19 Balthasar	5	7½		2	2½
F.	20 Felicianus	5½	9½		2½	3
L.	21 11000 Somfr.	6	10½		3½	3½

43. Uge. Den kongelige Mand, Jo. 4.

S.	22 21. S. e. Trin.	7	11½	Corbula	4½	4½
M.	23 Søren	8	11ft.	☉ Sol op 7.13' n. 4.59' ☾ Tusmørket varer 47' ☽ f. Kv. 11 Morgen.	4½	5½
Ti.	24 Proclus	9	1		5½	6
D.	25 Crispinus	10½	1½		6½	6½
L.	26 Amandus	11½	2		7	7½
F.	27 Sem	Mg.	2½		8	8½
L.	28 Simon og Jud.	12½	2½	☉ Jorden fjernest.	9½	9½

44. Uge. De 10,000 Pund, Matth. 18.

S.	29 22 S. e. Trin.	1½	2½	☉ Reformationsfest ☽ Narcisus	10½	10½
M.	30 Absalon	2½	3		11½	11½
Ti.	31 Reformat. Mg.	4	3½		—	12

November 1899.

D. (N.

30 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Højbande.

				Fø. Ef.			
D.	1	Alle Helgen	Mg.	Mt.	{ Sol op 7.27' n. 4.43'	12½	12½
L.	2	Alle Sjæle	6½	3½	{ Tusmørket varer 48'	1	1½
F.	3	Hubertus	7½	4½	● n. M. 11 Form.	1½	2
L.	4	Dito	9	4½		2½	2½

45. Uge. Skattens Mont, Matth. 22.

S.	5	23. S. c. Trin.	10½	5½	Malachias	3	3½
M.	6	Leonhardus	11½	6½		3½	4½
Ti.	7	Engelbrecht	Mt.	7½		4½	5
D.	8	Claudius	12½	9	{ Sol op 7.42' n. 4.29'	5½	5½
L.	9	Theodor	1	10½	{ Tusmørket varer 50	6	6½
F.	10	Luther	1½	11½	{ f. Kv. 3 Efterm.	7	7½
L.	11	Morten Bisp	1½	Mg.		8½	8½

46. Uge. Den blodstottige Kvinde, Matth. 9.

S.	12	24 S. c. Trin.	2	1½	{ Torfild	9½	10
M.	13	Arcadius	2½	2½	{ (Jorden nærmest.	10½	11
Ti.	14	Frederik	2½	4		11½	—
D.	15	Leopold	3	5½	{ Sol op 7.56' n. 4.17'	12	12½
L.	16	Othenius	3½	6½	{ Tusmørket varer 52'	1	1½
F.	17	Anianus	4	8	☉ i. M. 11 Form.	1½	2
L.	18	Hesychius	4½	9½		2½	2½

47. Uge. Sdelæggenss Vedersthyggelighed, Matth. 21

S.	19	25. S. c. Trin.	5½	10½	Elisabeth	3½	3½
M.	20	Bollmarus	6½	11		3½	4½
Ti.	21	Maria Djr.	7½	11½	{ Cecilia	4½	4½
D.	22	Bededag	9	Mt.	{ Sol op 8.9' n. 4.7'	5	5½
L.	23	Clemens	10½	12½	{ Tusmørket varer 53'	5½	6
F.	24	Chryzogonus	11½	12½		6½	6½
L.	25	Catharina	Mg.	12½	{ (i. Kv. 8 Morgen.	7	7½
					{ (Jorden fjernest.		

48. Uge. Jeg elsker Dig Fader, Matth. 11.

S.	26	26. S. c. Trin.	12½	1	Conradus	8	6½
M.	27	Facundus	1½	1½		9½	9½
Ti.	28	Soph. Magd.	3	1½		10½	10½
D.	29	Saturnius	4	1½	{ Sol op 8.22' n. 3.58'	11½	11½
L.	30	Andreas	5½	2½	{ Tusmørket varer 65'	—	12½

December 1899. D. C. N.

31 Dage.

Se Anm 2. Side

Døjsbnde.

					Fo.	Ef.
F.	1	Arnold	Mg.	Mft.	12½	1
L.	2	Bibiana	8	3½	1½	1½

49. Uge. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21.

S.	3	1. S. i Adv.	9	4½	{ Svend	2	2½
M.	4	Barbara	10	5½	{ n. M. 2 Morgen.	3	3½
Ti.	5	Sabina	10½	6½	{ Sol op 8.33' n. 3.53'	3½	4
D.	6	Nicolaus	11½	8	{ Tusmørket varer 56'	4½	4½
L.	7	Agathon	11½	9½	{ Jorden nærmest.	5½	5½
F.	8	Marie Undf.	11½	11		6	6½
L.	9	Rudolph	Mft.	Mg.	{ d. f. Kv. 10 Aften.	6½	7½

50. Uge. Tegn i Sol og Maane, Luc. 21'

S.	10	2. S. i Adv.	12½	12½	{ Judith	7½	8½
M.	11	Damajus	12½	1½		8½	9½
Ti.	12	Epimachus	1	3½	{ Sol op 8.41' n. 3.51'	10	10½
D.	13	Lucia	1½	4½	{ Tusmørket varer 57'	11	11½
L.	14	Crispus	2	5½		—	12½
F.	15	Nifatus	2½	7		12½	1
L.	16	Lazarus	3½	8		1½	2

51. Uge. Johannes i Fængsel, Matth. 11.

S.	17	3. S. i Adv.	4½	9	{ Albina	2½	2½
M.	18	Lovise	5½	9½	{ i. M. 3 Morgen	3	3½
Ti.	19	Nemesius	6½	10	{ Abraham	3½	3½
D.	20	Tamperdag	8	10½	{ Sol op 8.47' n. 3.52'	4½	4½
L.	21	Thomas	9	10½	{ Tusmørket varer 57'	4½	5
F.	22	Japetus	10½	11	{ Solhverv, korteste Dag	5½	5½
L.	23	Torlacus	11½	11½	{ Vinteren begynder	6½	6

52. Uge. Johannes Vidnesbyrd, Joh. 1.

S.	24	4. S. i Adv.	Mg.	11½	{ Adam	6½	6½
M.	25	Juledag	12½	11½	{ i. Kv. 5 Mrg.	7	7½
Ti.	26	2. Juledag	1½	Mft	{ Sol op 8.50' n 3.57	8	8½
D.	27	Joh. Evangl.	3	12½	{ Tusmørket varer 57'	9	9½
L.	28	Børnedag	4½	12½		10½	11
F.	29	Noah	5½	1½		11½	11½
L.	30	David	6½	2		—	12½

53. Uge. Elmeon og Anna, Luc. 2.

S.	31	S. efter Jul.	7½	3	{ Svester	1	1½
----	----	---------------	----	---	-----------	---	----

Rubifberregning for rundt Træ (Eftermaal i Tommer).

Vængde i Fod.	8'	10'	12'	14'	16'	18'	20'	22'	24'	26'	28'	30'	32'	34'	36'	38'	40'
4	1,1	2,1	3	4,1	5,1	7	8,1	10,1	12,1	14,1	17	19,1	22,1	25,1	28,1	31,1	35
6	2	3,1	4,1	6,1	8,1	10,1	13	16	19	22	25,1	29,1	33,1	38	42,1	47,1	52,1
8	2,1	4,1	6,1	8,1	11,1	14,1	17,1	21	25	29,1	34,1	39,1	44,1	50,1	56,1	63	69,1
10	3,1	5,1	8	10,1	14,1	17,1	21,1	26,1	31,1	37	42,1	49	56	63	70,1	78,1	87,1
12	4,1	6,1	9,1	12,1	16,1	21,1	26,1	31,1	37,1	44,1	51,1	59	67	75,1	85	94,1	104,1
14	4,1	7,1	11	15	19,1	24,1	30,1	37	44	51,1	60	68,1	78,1	88,1	99	110,1	122,1
16	5,1	8,1	12,1	17	22,1	28,1	35	42,1	50,1	59	68,1	78,1	89,1	101	113	126	139,1
18	6,1	9,1	14	19,1	25	31,1	39,1	47,1	56,1	66,1	77	88,1	100,1	113,1	127,1	141,1	157
20	7	11	15,1	21,1	28	35,1	43,1	52,1	63	73,1	85,1	98,1	111,1	126	141,1	157,1	174,1
22	7,1	12	17,1	23,1	30,1	39	48,1	58,1	69	81	94	108	123	138,1	155,1	173,1	192
24	8,1	13	19	25,1	33,1	42,1	52,1	63	75,1	88,1	102,1	118	134	151,1	169	189	209,1
26	9	14,1	20,1	27,1	36,1	46	56,1	68,1	81,1	96	111,1	127,1	145,1	164	184	205	227
28	9,1	15,1	22	30	39	49,1	61	74	88	103,1	119,1	137,1	156,1	176,1	198	220,1	244,1
30	10,1	16,1	23,1	32	42	53	65,1	79,1	94,1	110,1	128,1	147,1	167,1	189,1	212	236,1	262
32	11,1	17,1	25	34,1	44,1	56,1	70	84,1	100,1	118	137	157	178,1	202	226,1	252	279,1
34	11,1	18,1	26,1	36,1	47,1	60	74,1	89,1	107	125,1	145,1	167	190	214,1	240,1	268	296,1
36	12,1	19,1	28,1	38,1	50,1	63,1	78,1	95	113	132,1	154	176,1	201	227	254,1	283,1	314,1
38	13,1	20,1	30	40,1	53	67,1	83	100,1	119,1	140	162,1	186,1	212,1	239,1	268,1	299,1	331,1
40	14	21,1	31,1	42,1	56	70,1	87,1	105,1	125,1	147,1	171	196,1	223,1	252,1	283	315	349,1
42	14,1	23	33	45	58,1	74,1	91,1	111	132	155	179,1	206,1	234,1	265	297	331	366,1
44	15,1	24	34,1	47	61,1	77,1	96	116,1	138,1	162,1	188,1	216	245,1	277,1	311	346,1	384
46	16	25	36	49,1	64,1	81,1	100,1	121,1	144,1	169,1	196,1	225	257	290	325,1	362,1	401,1
48	16,1	26,1	37,1	51,1	67	85	104,1	126,1	151	177	205,1	235,1	268,1	302,1	339,1	378,1	419
50	17,1	27,1	39,1	53,1	70	88,1	109	132	157	184,1	214	245,1	279,1	315,1	353,1	394	436,1

Tallet efter Kommaet angiver Fjerdedel Rubifod. Ulfaa 17,1 = 17 1/4 Rbf., 68,1 = 68 1/4 Rbf., 64,1 = 64 1/4 Rbf. o.sv.

Reduktionstabel

mellem Dansk-Nord-Svensk-Mønt og Tysk Mønt, samt ombendt.

Kroner og Øre til Rigsmart og Benulg. | Rigsmart og Pennig til Kroner og Øre.

Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.
1	1	44	50	87	98	1	1	44	39	87	77
2	2	45	51	88	99	2	2	45	40	88	78
3	3	46	52	89	M. 1	3	3	46	41	89	79
4	5	47	53	90	1,01	4	4	47	42	90	80
5	6	48	54	91	1,02	5	4	48	43	91	81
6	7	49	55	92	1,04	6	5	49	44	92	82
7	8	50	56	93	1,05	7	6	50	44	93	83
8	9	51	57	94	1,06	8	7	51	45	94	84
9	10	52	59	95	1,07	9	8	52	46	95	84
10	11	53	60	96	1,08	10	9	53	47	96	85
11	12	54	61	97	1,09	11	10	54	48	97	86
12	14	55	62	98	1,10	12	11	55	49	98	87
13	15	56	63	99	1,11	13	12	56	50	99	88
14	16	57	64	Kr. 1	1,13	14	12	57	51	M. 1	89
15	17	58	65	2	2,25	15	13	58	52	2	Kr. 1,78
16	18	59	66	3	3,38	16	14	59	52	3	2,67
17	19	60	68	4	4,50	17	15	60	53	4	3,56
18	20	61	69	5	5,63	18	16	61	54	5	4,44
19	21	62	70	6	6,75	19	17	62	55	6	5,33
20	23	63	71	7	7,88	20	18	63	56	7	6,22
21	24	64	72	8	9	21	19	64	57	8	7,11
22	25	65	73	9	10,13	22	20	65	58	9	8,00
23	26	66	74	10	11,25	23	20	66	59	10	8,89
24	27	67	75	20	22,50	24	21	67	60	20	17,78
25	28	68	77	30	33,75	25	22	68	60	30	26,67
26	29	69	78	40	45	26	23	69	61	40	35,56
27	30	70	79	50	56,25	27	24	70	62	50	44,44
28	32	71	80	60	67,50	28	25	71	63	60	53,33
29	33	72	81	70	78,75	29	26	72	64	70	62,22
30	34	73	82	80	90	30	27	73	65	80	71,11
31	35	74	83	90	101,25	31	28	74	66	90	80
32	36	75	84	100	112,50	32	28	75	67	100	88,89
33	37	76	86	200	225	33	29	76	68	200	177,78
34	38	77	87	300	337,50	34	30	77	68	300	266,67
35	39	78	88	400	450	35	31	78	69	400	355,56
36	41	79	89	500	562,50	36	32	79	70	500	444,44
37	42	80	90	600	675	37	33	80	71	600	533,33
38	43	81	91	700	787,50	38	34	81	72	700	622,22
39	44	82	92	800	900	39	35	82	73	800	711,11
40	45	83	93	900	1012,50	40	36	83	74	900	800
41	46	84	95	1000	1125	41	36	84	75	1000	888,89
42	47	85	96			42	37	85	76		
43	48	86	97			43	38	86	76		

Metriſt Maal og Vægt.

Længdemaal.

- 1 Mil = $7\frac{1}{2}$ Kilometer = 7500 Meter.
 1 Kilometer = 100 Defameter = 1000 Meter.
 1 Meter = 10 Decimeter = 100 Centimeter.
 1 Meter = $3\frac{1}{2}$ ($3,4886$) Fod. 1 Centimeter = $\frac{1}{2}$ ($0,4167$) Tomme.
 1 Alen = 57 Centim. 10 Alen $5\frac{3}{4}$ Meter.

Rummaal.

- 1 Kubikmeter = $42\frac{1}{2}$ ($42,481$) Kubikfod.
 = c. $\frac{1}{3}$ ($0,47213$) Favn Brænde.
 1 Favn Brænde = c. $2\frac{2}{11}$ ($2,181$) Kubikmeter.

a. Tørre Varer.

- 1 Hektoliter = 10 Defaliter = 100 Liter.
 1 " Korn = $\frac{1}{7}$ ($0,7188$) Tønde.
 1 " " = $5\frac{3}{4}$ ($6,7804$) Skjæppe.

b. Flydende Varer.

- 1 Hektoliter = $\frac{5}{11}$ Skshoved ($0,460$), 1 Liter = $\frac{5}{6}$ Kande ($0,833$).
 1 " = $2\frac{3}{4}$ Anker ($2,760$), 1 Hektoliter = $\frac{6}{7}$ Tønde Øl ($0,869$).

Flademaal.

- 1 Hektare = 100 Are = 10000 □ Meter.
 1 □ Meter = $12\frac{1}{8}$ □ Fod. 1 Are = $4\frac{3}{4}$ □ Roder.
 1 Hektare = ca. 2 ($1,9816$) Tønder Land à 240 □ Roder.

Vægt.

- 1 Kilogram = 10 Hektogrammer = 100 Defagrammer = 1000 Grammer.
 1 " = 2 Pbd., 1 Pbd. = 16 Grammer = $1\frac{1}{16}$ Defagrammer eller Ryfob.
 1 Defagram = 2 Kvint. 1 Kvint = $\frac{1}{2}$ Defagram.

Rentetabel.

Årlig Rente.

Kapital.	6 %	5½ %	5 %	4½ %	4 %
1. M.	0,06	0,05	0,05	0,04	0,04
2 —	0,12	0,11	0,10	0,09	0,08
3 —	0,18	0,16	0,15	0,13	0,12
4 —	0,24	0,22	0,20	0,18	0,16
5 —	0,30	0,27	0,25	0,22	0,20
6 —	0,36	0,33	0,30	0,27	0,24
7 —	0,42	0,38	0,35	0,31	0,28
8 —	0,48	0,44	0,40	0,36	0,32
9 —	0,54	0,49	0,45	0,40	0,36
10 —	0,60	0,55	0,50	0,45	0,40
20 —	1,20	1,10	1,00	0,90	0,80
50 —	3,00	2,75	2,50	2,25	2,00
100 —	6,00	5,50	5,00	4,50	4,00
500 —	30,00	27,50	25,00	22,50	20,00
1000 —	60,00	55,00	50,00	45,00	40,00

Sagftalender.

	De hvide Felter betyder: Sagftiden.
	De sorte Felter betyder: Færdningstiden.
Sløvtilfald.	Januar.
Strøvhjorte.	Februar.
Stron-Gjinde og Sælve.	Marts.
Maabutte.	April.
Maag-Gjinde.	Maj.
Maafalve.	Juni.
Gjrevlinger.	Juli.
Ur, Tjur- og Salskanner.	August.
Gjinder.	Septbr.
Gjæpper, ulve Svaner etc. Nr. 8 1 Nr. 10.	Oktbr.
Gjæghøns.	Novbr.
Ur, Tjur, Salskanner Bogfiter og Pærr.	Decbr.

For forskellige Viltarters Vedkommende kan ved officiel Kundsjævelse Færdningstidens Begyndelse og Døhr fastsættes anderledes.

Veksel Stempel-Tarif.

Veksel indtil 200 M. — 10 P ; over 200—400 M. — 20 P .
og for hver 200 M. — 10 P . mere indtil 1000 M.;
hver 1000 M. 50 P . og for hvert 1000 M. eller en Del
deraf 50 P . mere.

Kjøbskontrafter indtil 150 M. — 1 M. 50 P . og fremdeles
for hver 50 M. — 50 P .

Drægtigheds-Kalender.

Drægtigheds Begyndelse.		Drægtigheds Ende.			
		Hefte.	Køer.	Jaar.	Gvin.
		336 Dage.	281 Dage.	153 Dage.	113 Dage.
Januar	1. . . .	Decbr. 2.	Oktbr. 8.	Juni 4.	April 23.
—	15. . . .	" 16.	" 22.	" 18.	Maj 7.
—	30. . . .	" 31.	Novbr. 5.	Juli 3.	" 21.
Februar	5. . . .	Janr. 8.	" 12.	" 9.	" 28.
—	15. . . .	" 16.	" 22.	" 19.	Juni 7.
—	25. . . .	" 26.	Decbr. 2.	" 29.	" 17.
Marts	1. . . .	" 30.	" 6.	August 2.	" 21.
—	10. . . .	Febr. 8.	" 15.	" 11.	" 30.
—	20. . . .	" 18.	" 25.	" 21.	Juli 10.
April	1. . . .	Marts 2.	Janr. 6.	Septbr. 2.	" 22.
—	10. . . .	" 11.	" 15.	" 11.	" 31.
—	20. . . .	" 21.	" 25.	" 21.	August 10.
Maj	1. . . .	April 1.	Febr. 5.	Oktbr. 2.	" 21.
—	10. . . .	" 10.	" 14.	" 11.	" 30.
—	20. . . .	" 20.	" 24.	" 21.	Septbr. 9.
—	30. . . .	" 30.	Marts 6.	" 31.	" 19.
Juni	10. . . .	Maj 11.	" 17.	Novbr. 11.	" 30.
—	20. . . .	" 21.	" 27.	" 21.	Oktbr. 10.
—	30. . . .	" 31.	April 6.	Decbr. 1.	" 20.
Juli	10. . . .	Juni 10.	" 16.	" 11.	" 30.
—	20. . . .	" 20.	" 26.	" 21.	Novbr. 9.
—	25. . . .	" 25.	Maj 1.	" 26.	" 14.
August	1. . . .	Juli 2.	" 8.	Janr. 1.	" 21.
—	10. . . .	" 11.	" 17.	" 11.	" 30.
—	20. . . .	" 21.	" 27.	" 21.	Decbr. 10.
—	25. . . .	" 26.	Juni 1.	" 26.	" 15.
Septbr.	1. . . .	August 2.	" 8.	Febr. 2.	" 22.
—	10. . . .	" 11.	" 17.	" 11.	" 31.
—	20. . . .	" 21.	" 27.	" 21.	Janr. 10.
—	30. . . .	" 31.	Juli 7.	Marts 3.	" 20.
Oktober	5. . . .	Septbr. 5.	" 12.	" 8.	" 25.
—	15. . . .	" 15.	" 22.	" 18.	Febr. 4.
—	25. . . .	" 25.	August 1.	" 28.	" 14.
Novbr.	1. . . .	Oktbr. 2.	" 8.	April 4.	" 21.
—	10. . . .	" 11.	" 17.	" 13.	Marts 2.
—	20. . . .	" 21.	" 27.	" 23.	" 12.
—	30. . . .	" 31.	Septbr. 6.	Maj 3.	" 22.
Decbr.	10. . . .	Novbr. 10.	" 16.	" 13.	April 1.
—	20. . . .	" 20.	" 26.	" 23.	" 11.
—	25. . . .	" 25.	Oktbr. 1.	" 28.	" 16.
—	30. . . .	" 30.	" 7.	Juni 2.	" 21.

Forffjellige Midler mod Sygdomme hos Husdyrene.

1. Afførende Midler.

a. for Heste.

1) Kalkpulver:

Pulv. renjet Afoc	30 Gram
— Entianrod	30 —
— Glauberfalt	120 —
— Althearod	15 —

Jammenblandes med Rugmel til en Pille og indgives paa en Gang.

b. for Kvæg.

2) Pulv. graa Sennep 30 Gram
— Glauberfalt 240 —

Kan jammerystes med Vand og indgives med en Flaske eller ndrøres med lidt Mel og indgives som Middel Nr. 1.

c. for Svin.

3) 30 a 90 Gram Glauberfalt.

d. for Hunde.

4) 15 a 30 Gram amerik. Nie.

2. Mod Tronimefuge hos Kvæget.

5) 60 Gram knust Kommen, 25 Gram Salmiakspiritus og $\frac{1}{2}$ Pægl Brandevin blandes med Vand i en Flaske og indgives paa en Gang. Skulde Dyret efter en eller flere Timers Forløb vedblive at vilje sig oppustet, kan man anvende Afføringsmidlet Nr. 2.

3. Mod Gjennemløb.

a. hos Heste og Kvæg.

6) Lunken Kamelthje, 1 a 2 Flaster fulde ad Gangen.

7) 8 Gram pulveriseret Bitril (o: jvolsjurt Jæruforsilte) 3 Gange daglig.

b. hos Kalve.

8) 8—15 Gram stødt Kridt i Mælken.

9) $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ Gram Opium (efter Recept), kan ndrøres med en Ueggeblomme og indgives paa en Gang.

4. Urindrivende Midler.

10) Afkog af Peterjille.

11) 15 Gram Kolofonium.

5. Mod Lutterfalb.

12) 8 Gram Bitril 3 Gange daglig og Hjernelsen af alt muggent eller forbærret Foder (muggen Havre).

6. Mod Høste og kværkesyge Heste.

13) 8 Gram Salmiak, en Spjesekefuld Honning og en Spjesekefuld Rugmel røres jammen med lidt Vand og indgives 3 Gange daglig.

7. Kjøsende Pulver mod Feber hos Heste og Hornkvæg.

14) 8 Gram Salpeter, 60 Gram Glauberfalt blandes med lidt Mel og indgives som Kroppulver. Denne Portion kan indgives 3—4 Gange daglig.

8. Mod Kalvefeber.

15) $\frac{1}{2}$ Pot varm Nie blandes med lidt stødt Jugefær og $\frac{1}{2}$ Pægl Brandevin og indgives paa en Gang. Der jættes lunke, slinede Klysterer, og Endetarmen udtømmes med Saanden; Koen tildækkes og stajes et godt Leje. Sygdommen er meget farlig.

9. Saar.

16) Rene jkaarne Saar læges hurtigst, naar de jtraks jns jammen, bades med koldt Vand og lades i Ro. Stærk Blodning stilles bedst med Blaaviller, dyppede i iskoldt Vand, som trykkes ind mod Saaret og holdes fast, jaalænge Blodningen varer.

17) Knuste Saar. For at Hævelsen ikke skal blive for stærk, bades i Begyndelsen stitigt med koldt Vand. Disje Saar vil buldne og læges

føst, naar de ved Bulbningen har rensed sig.

18) Bulbende Saar læges af sig selv, naar de holdes nogenlunde rene. For at frembynde Væguingen og holde Fluor borte, kan man pensle dem 2—3 Gange daglig med Aloetinktur, der tilberedes ved at opløse 15 Gram Aloe i $\frac{1}{2}$ Pægl Brændevin.

10. Mod Hæveser og Stod.

19) Sæbespirituz indgives paa det syge Sted.

20) Bading med et Afkog af Kryderurter.

11. Mod Piphæs, Galle osv. hos Hesten.

21) Spansk Fluor-Smorelse (Blister).

12. Mod Mulk hos Heste.

22) Det syge Sted udvaskes dagligt aldeles rent med grøn Sæbe og lunkent Vand, hvorefter Stedet indsmøres med Rugmelssdejg, hvori er blandet nogle Draaber thl Terpentinolie, naar Mulken er meget haardnaffet.

13. Djenvand for Heste og Kvæg ved Djenbetændelse.

23) Esvulshret Finfilte $\frac{1}{4}$ Gram
Destilleret Vand 60 —
Laudanum 15 —
sammenblandes og dryppes i det syge Dje.

14. Mod Iverbetændelse.

24) Betændelse i Iveret hæves ved: a) at sætte Dyret paa smal Kofst, og b) samtidig vaske enten med Humleurt eller med en Bædste, der tilvejebringes ved at komme 2 Potter kogende Vand paa følgende Urter:

Skaarne Webernyntblade,
— Kamilleblomster,
— Wolverleyblomster,
60 Gram af hver Slags.

Urterne, der ikke maa afkoges, sies fra, og der vaskes 3 Gange daglig med Bædsten i lunkent Tilstand. Et Betændelsen haardnaffet, bruges Merkurialsalve (men ægte anskaffet gennem en Dyrlæge). Denne maa kun paasmøres paa de Steder af Iveret, der ikke vende mod Vaarene da Huden dér i saa Fald afskoldes.

25) Iveret bør udmalkes godt 5 Gange daglig og holdes lunt ved Indgavidningen med Fedt eller „Fordelende Salve“.

15. Smorelse mod brændt Stede, sprukne Patter o. desl.

26) Linolie og Kalkvand, lige meget af hvert, sammenslyttes i en Flaite.

16. Mod Blaamælk hos Køer.

27) Hvis man tror, det er en enkelt Ko, hvorfra den blaa Mælk kommer kan man forsøge at modvirke det ved at give den en Spijsefuld Salt og en Saandfuld Vulfelade paa Foderet Morgen og Aften. Blaa Mælk kan meddele sin Farve til hvid, naar den blandes dermed, og Fæsen maa derfor navnlig modarbejdes ved streng Rentlighed med Potter og Mælketar.

17. Mod Efterbyrdens manglende Afgang hos Kvæg.

28) Pulv. Potaste 75 Gram
— Kalsafonium 75 —
— Enebar 100 —
— Entianrod 100 —
blandes og indgives 3 Gange daglig, 3 Spijsefulde hver Gang.

29) Pulv. Potaste 100 Gram
— Enebar 200 —
blandes og indgives som Nr. 28.

Fortegnelse over Markederne i Aaret 1898.

Affortellier: G. Hefte. Kv. Raag Kr. Kram.
De indflamrede Tal angive, hoormange Dage Markedet holdes.

Slesvig.

- Mabenraa**, 14, 28 Febr., Kv. G., 26 April Kv., 3 Maj Kv. G., 17 Juli (3) Kr., 20 Juli, 3, 17 Okt. G. Kv., 26 Okt. (3) Kr., 19 Dec. Kv. G.
- Mrunn**, 3 Maj, 1 Okt. Kv. G. Træv.
- Augustenborg**, 5 Maj Kr.
- Menaß**, 7 Juni (2) Kr.
- Woldersted**, 29 April, 6 Okt. Kr. Kv. G.
- Wedsted**, 15 Febr. (3) Kr., 16 Febr., 19, 26 April, 3, 10 Maj Kv. G., 22 Juni (2) Kr., 5, 13, 20, 27 Okt., 3, 10, 17, 24 Nov. Kv. G., 7 Dec. (2) Kr.
- Wroager**, 9 Maj (2) Kr. (1) Kv. G., 3 Nov. (2) Kr. (1) Kv. G.
- Wronolle**, 26 Maj Kv. G.
- Dhneved paa Als**, 24 Juni Kv. G.
- Eternforde**, 13 Febr. (3) Kr. (1) Kv. G., 29 April Kv. G., 19 Juni (3) Kr. (1) Kv. G., 2 Okt. (3) Kr. (1) Kv. G.
- Ggebæf**, 3 Maj, 2 Okt. Kv. G.
- Fjorde**, 18, April, 13. Septbr. Kr. Kv. G.
- Glensborg**, 30 Jan., 7 Martz Kv. G., 12 Martz (4) Kr., 7, 14, 21, 28 April 5, 12, 19, 26 Maj, 14 Juli, 11 Sept. Kv. G., 15 Okt. (4) Kr., 20 (2), 26 Okt., 2, 9 Nov. Kv. G.
- Frederikstad**, 12 Maj, 20 Juli (2) Kr. (1) Kv. G., 15 Sept. Kr., 2 Okt. Kr. Kv. G., 5 Okt. G.
- Garbing**, 2 Febr. (3) Kr., 21 Febr. Kv. G., 22 Juni (3) Kr., 19 Sept., 17, 21, 31 Okt., 7 Nov. Kv. G.
- Graasten**, 4 Maj, 5 Okt. Kv. G.
- Gram**, 10 Maj, 21 Okt. Kv. G. Træv.
- Hadersted**, 9 Jan., 14, 20, 27 Febr., 6, 13, 20 Martz, 4 April Kv. G., 10 April (3) Kr. (1) G. Kv., 17, 24 April, 1, 8, 15, 23, 29 Maj, 5, 12, 19 Juni Kv. G., 25 Juli (3) Kr. Fisk, 18 Sept. Kv. G., 25 Sept. (3) Kr. (1) Kv. G., 2, 9, 16, 23, 30 Okt., 6, 13 Nov. Kv. G.
- Haubed**, 2 Maj, 29 Sept. Kr. Kv. G.
- Hellevad**, 28 April 11 Okt. Kv. G.
- Højer**, 4 Maj, 19, 26 Okt. Kv. G. Træv.
- Husum**, hoer Torsdag fra 1. Adv. til Høndb. (hvis Fjstbag, da Onsdag forub) Kv. G., hoer Onsdag fra Høndb. til 1. Adv. (hvis Helligdag, 2 Maj Kv. G., derefter) Kv. G., hoer Tirsdag fra 27 Juni til 28 Nov. Jaar, endvidere 6. Jan. G., 20 Martz Kv. G., 1 Juni (4) Kr. Adv., 26 Juni, 18 Sept. Kv. G., 21 Sept. (4) Kr., 18 (2), 25 (2) Okt., 1, (2), 8, (2), 15 (2), 21 Nov. Kv. G.
- Jels**, 26 April, 24 Okt. Kv. G. Rebl. Træv. Husflidst.
- Kappel**, 3 Martz Kv. G., 3 Maj (2) 16 Okt. (2) Kr.
- Karby (Eternf.)**, 18 April, 10 Okt. Kv. G.
- Klipleb**, 8 April, 9 Sept. Kv. G.
- Krop**, 23 Okt. Kv. G.
- Langhorn**, 29 April Kr. Kv. G., 18 Aug. (2) Kr., 19 Aug. Kv. G.
- Raf**, 14, 21, 28 Febr., 7, 14, 21, 28 Martz, 4, 11, 18, 25 April, 2 Maj Kv. G., 8 Maj (3) Kr. (2) Kv. G., 16, 23, 30 Maj, 6, 13, 20, 27 Juni, 4, 11, 18 Juli, 28 Aug., 11 Sept. Kv. G., 4 Okt. (3) Kr. (1) Kv. G., 9, 17, 23, 30 Okt., 7, 13, 20, 27 Nov., 4, 11, 18 Dec. Kv. G.
- Røgum (Oster-)**, 5 Maj, 13 Okt. Kv. G.
- Røgumkloster**, 28 Febr., 14 Martz Kv. G., 12 April (3) Kr., 13 April, 4 Maj, 15 Juni, 18 Juli Kv. G., 15 Aug. (2) Kr., 16 Aug., 5 Okt. Kv. G.
- Rydsborg**, 13 Juni (2) Kr. (1) Kv. G., 25 Sept. (2) Kr.
- Rieblum**, 1 Martz (2) Kv. G.
- Riebal**, 30 Jan. (3) Kr. (1) Kv. G., 24 April, 1 Maj, 17 Juni Kv. G., 19 Juni Kr., 16 Okt., 6 Nov. Kv. G.
- Nordborg**, 24 Jan. Kv. G., 1 Maj (2) Kr., 2 Maj Kv. G., 19 Sept. (2) Kr., 31 Okt. Kv. G.
- Oldenswort**, 11 Juli, 8 Aug., 12 Sept. 10 Okt. Kv. G.

Nabsted, 12 April, 9 Okt. Kv. S.
Nabding, 24 April, 18 Sept. Kv. S.
Natrup, 24 April, 15 Sept. Kv. S.
Staslund, 11 April, 20 Sept. Kv. S.
Skobbb (Sønderborg Amt), 27 Sept. Kv. S.
Skjærbæk, 26 April, 18 Okt. Kv. S. Træv.
Skæblyg, 10 Jan. Kv. S., 5 Febr. (10) Kr., 1 Martz, 4, 11, 25 April, 2, 9
 Maj Kv. S., 1 Sept (8) Kr., 5 Sept. (2), 20, 27 Okt. 3 Nov. Kv. S.
Steinberg, 6 April, 12 Okt. Kv. S.
Stovsted, 26 Sept. Kr. Kv. S.
Süderstapel, 21 April (2), 6 Okt. (2) Kr. Kv. S.
Sønderborg, 2, 9 Martz Kv. S., 23 Martz Kr. Kv. S., 10 Maj Kv. S.,
 19 Juli, 30 Sept. (2) Kr. 19 Okt. Kv. S.
Sønderbrarup, 27 April Kv. S., 31 Juli (3) Kr. (2) Kv. S., 14 Okt. Kv. S.
Tingleb, 5 April, 23 Aug. Kv. S.
Tofslund, 27 April, 25 Okt. Kv. S. Træv. Rebfl. Hvedflidso.
Tønder, hver Fred. (i den stille Uge Lord.) fra 17 Febr. til 26 Maj og fra 7 Juli
 til 15 Dec. Kv. S., endvidere 13 Jan. Kv. S., 24 Maj (4) Kr. Ud, 5 Sept.
 Kv. S., 2 Okt. (3) Kr. Gmunte.
Trejsa, 3 Maj Kv. S.
Taanung, 14 Maj (4) Kr., 28 Juni, 5, 12, 19, 26 Juli, 2, 9, 16 Aug.
 Kv. S., 18 Aug. Kr. Kv. S., 23, 30 Aug., 6, 13 Sept. Kv. S., 14 Sept.
 Ungtv. S., 20, 27 Sept., 4, 11, 16, 18, 23, 25 Okt. Kv. S., 29 Okt. (2) Kr.,
 30 Okt., 1, 6, 8, 15 Nov. Kv. S.
Ulverup, 24 Martz, 26 Okt. Kv. S.
Vejl paa Fov, 2 Maj (4), 18 Okt. (4) Kr., 18 Okt. Kv. S.

Holsten og Laenburg.

Altona, 20 Martz (3), 19 Juni (3), 11 Sept. (3), 11 Dec. (16) Kr. Hete
 Maret igjennem hver Mandag, Onsdag og Fredag Svægmærked.
Barmstedt, 20 Martz, 31 Maj 15 Aug., 30 Okt. Kr. Kv. S.
Braunstedt, 25 April (2) Kr. Kv., 26 Okt. (2) Kr. Kv. S.
Csmishorn, 23 Febr., 5 Juni Kr., 2 Okt. Kr. S., 1 Nov. Kr. Kv.
Glücksstadt, 30 April (3), 16 Juli (3), 22 Okt. (3) Kr.
Hademarschen, 21 April Kv. S., 20 Okt. (2) Kr. Kv. S.
Heide, 7 Febr. (2) Kr. (1) S., 26 April Kv. 11 Juli (2) S., 12 Juli (1) Kr.
 (2) Korn, 30 Sept. Kv., 29 Dec. S.
Hennstedt, 24 April, 20 Sept., 6 Dec. Kr. Kv. S.
Hohenwestedt, 24 Martz Kr. Kv. S., 30 Aug. S., 18 Okt. Kr. Kv. S.
Horsf., 19 April, 18 Okt. Kr. Kv. S.
Ishoe, 2 Martz S., 12 Martz (4) Kr., 18 April Kv., 1 Sept. S., 7 Sept.
 Kv., 10 Sept. (4) Kr., 27 Okt. Kv.
Kellinghusen, 8 Maj Kr. Kv. Træv., 24 Juni, 1 Aug. S., 8 Aug. Kr.
Kiel, 6 Jan. (13), 19 Febr. (4) Kr., 22 Febr. S., 26 April Kv., 2 Juli (4)
 Kr., 5 Juli S., 20, 27 Juli, 3, 10, 17, 24, 31 Aug., 7, 14, 21, 28 Sept.,
 5 Okt. Kv., 8 Okt. (4) Kr., 11 Okt. S., 12, 19, 26 Okt., 2, 9 Nov. Kv.
Krempe, 8 Martz (3) 18 Okt. (3) Kr. Kv. S.
Laenburg, 6 April (2), 5 Okt. (2) Kr. Kv. S. Den sidste Fredag i hver
 Maaned Svinemærked.
Lunden, 4 April (2) Kr., 4 April Kv. S., 4 Okt. (2) Kr., 4 Okt. Kv. S.
Lütjenburg, 7 Martz Kr. Kv. S., 25 April Kv., 24 Juli Kr. S., 2 Nov. Kr. Kv.
Marne, 27 April (2) Kr. (1) Kv., 3, 10, 17 Maj Kv., 9 Okt. (2) Kr. (1) Kv.,
 11, 18, 25 Okt., 1, 8 Nov. Kv., 28 Dec. S.
Misdorf, 13 Martz (2) Kr., 13 Martz S., 7, 14, 21, 28 April, 5, 12, 19,
 26 Maj Kv., 18 Sept. (2) Kr., 18 Sept. S., 6, 13, 20, 27 Okt., 3, 10, 17,
 24 Nov. Kv.
St. Wilhaelmsdamm, 2, 9 Maj Kv., 16 Maj Kr. Kv. Træv., 17, 26 Okt. Kv.
Wolln, 11 Jan., 8 Febr., 8 Martz, 12 April Svin, 26 April Kv. 10 Maj
 Svin, 14 Juni Kr. Kv. Svin, 12 Juli 9 Aug., 13 Sept., 11 Okt. Svin,
 18 Okt. Kv., 8 Nov. Svin, 14 Nov. (3) Kr., 13 Dec. Svin.
Neuenbrock, 29 Juli S.

Neumünster, 4 Maj (2) Kr., 4 Maj Ko. S., 21 Aug. (2) Kr., 21 Aug. Ko. S., 20 Okt. (2) Kr., 20 Okt. S. Ofker.
Nienstadt, 9 Febr. (2), 29 Maj Kr., 25 Sept. Ko. S., 30 Okt. (3) Kr.
Norrborf, 20 April, 15 Nov. Kr. Ko. S.
Oldenburg, 6 Febr. Kr. S. Kloosterf., 26 April Ko., 13 Juli. Kr. S., 3. Nov. Ko.
Oldesloe, 24 Martz, 23 Juni, 22 Sept. Kr. Ko. S.
Ottensen, 26 Juni, 21 Aug. Kr. Ko.
Pinnenberg, 21 Martz, 23 Okt. Kr.
Wlan, 27 Febr., 5 Juni, 4 Sept. Kr. S., 6 Nov. (2) Kr., 6 Nov. Ko. S.
Precht, 6 Febr. Kr. Ko. S., 13 Martz Ko. S., 16 Maj Kr. Ko. S., 16 Okt. Ko. S.
Rendsborg, 10 Jan. S., 26 Febr. (5) Kr., 28 Febr., 28 April Ko. S., 25 Juni (5) Kr., 27 Juni Ko. S., 24 Sept. (5) Kr., 26 Sept., 24 Okt. Ko. S.
Segeberg, 26 Jan. S., 7 Maj (2), 23 Aug. (2), 1 Nov. Kr. Ko. S.
Uetersee, 20 April Kr. Ko. S., 9 Juni, 26 Juli Kr., 20 Okt. Kr. Ko.
Wandsbek, 5, 12, 19, 26 Jan., 2, 9, 16, 23 Febr., 2, 9, 16, 23, 29 Martz, 6 April Kr. S., 10 April Kr. Ko. S., 13, 20, 27 April, 4, 10, 18, 25 Maj Ko. S., 29 Maj Kr. Ko. S., 1, 8, 15, 22, 29 Juni, 6, 13, 20, 27 Juli, 3, 10, 17, 24 Aug. Kr. S., 28 Aug. Kr. Ko. S., 31 Aug. 7, 14, 21, 28 Sept., 5 Okt. Ko. S., 9 Okt. Kr. Ko. S., 12, 19, 26 Okt. 2, 9, 16, 23, 30 Nov., 7, 14, 21, 28 Dec. Ko. S.
Wedel, 31 Jan. Kr., 14 April Kr. Ko., 9 Aug. S., 26 Okt. Kr. Ofker. Hør.
Wilsfer, 4 Jan. S., 26 April Ko. S., 31 Juli S., 24 Aug. (8) Kr., 18, 25 Okt. Ko.

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Makrleshj, 7 April, 6 Okt. S. Ko. og andre Kreat.
Mønæs, 16 Maj, 19 Sept. Kreat., Avlskredslaber og hvad Bouden behøver til sin Avlings Dreiv.
Narum, 8 April, 14 Okt. S. Ko.
Nalle, 29 Martz, 27 Okt. Kreat.
Frederiksborg eller Hilerød, Torvedag hver Mandag og Torsdag; første og tredje Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 5 Maj S. Ko.; 28 Juni, 2 Nov. Kreat.
Frederiksfund, Torvedag hver Mandag og Torsdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreat. 31 Jan., 28 Febr., 29 Martz S. K.; 25 April S.; 15 Juli, 20 Oktbr., 6. Decbr. S. Ko.
Frederiksværk 1 Febr., 4 April, 5 Juli, 1 Sept., 2 Dec. S. Ko.
Fuglsbjerg, 4 April, 6 Okt. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlskredslaber.
Græsted 19 April, 12 Okt. S. Ko., Landbrugsgjenstande og Husflidsprodukter.
Haarlev Jærnbænkst., 16 Martz, 19 Okt. S. Kreat.
Hasselb Jærnbænkst., 23 Martz, 10 Maj, 15 Sept., 6. Nov. Kreat.
Helsingør, 11 Jan., 12 April, 14 Juni, 11 Okt. Kreat. o. Landbrugsgjenstande.
Helsingør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 24 Febr., 17 April, 22 Juli, 23. Okt. Kreat.
Hilerød, se Frederiksborg.
Holbæk, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer (i Tilfælde af Helligdag den næste Tirsdag). 8, 22 Martz, 12 April S. Ko.; 16 Juni S. Ko. og Skovbov; 19 Okt. Ko., 20 Nov. Kreat.
Hvalsø Jærnbænkst., 1 Martz, 8 Maj, 5 Sept., 14. Nov. Kreat.
Bornholm, 18 April, 30 Okt. S. Ko., Landbrugsg. og Husflidsprodukter.
Lyderup Jærnbænkst., 10 April, 9 Okt. S. Ko.
Kallundborg, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver Maaned med Kreat. 3 Martz og Juni særlig Veile. 15 til 17 Juni Ud.
Kjøbenhavn, Torvedage Mandag og Torsdag med Slagtelvæg, samt Onsdag og Lørdag med S. Levstv. 18 Martz, 17 Juni, 2 Sept., 4 Nov. S.
Kjøge, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med lev. Kreat. S., 22. Martz, 12. April S. Ko.; 19 Maj S. Kreat. og Landvob.; 31 Juli, 24 Sept., 31 Okt. Kreat.
Korsør, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 2 Martz, 13 Juni, 3 Nov. S. Ko.
Mylsbjerg, anden Onsdag i hver Maaned med Kreat.; 7 Juni S.; 10 Okt. S. Ko.

Næstved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Trede Onsdag i hver Maaned 5. Kv. Kreat.

Næstved, anden Tirsdag i hver Maaned 5. Kv. 7. Svin.

Ringsted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag eller Grundlovsdagen, den næstfølgende Tirsdag, Torvedag med levende Kreat. 14, 28 Martz, 11. April, 21 Maj 5. Kv.; 26. Juni, 22. Sept. Kreat.; 21 Okt. 5. Kv.; 21 Nov. Kv.

Roskilde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreat 3, 17 Martz, 7 April 5. Kv.; 12 Maj Kreat., 26 Juli 5. Kv.; 15 Sept., 3 Nov. Kreat.

Ruds-Wedbh. 5 April, 5 Okt. Kreat.

Ronne, Torvedag hver Onsdag og Lørdag.

Skibsh. 10 Martz, 4 Okt. Kreat.

Stjeshjør, Torvedag hver Fred. 14 Febr., 1, 29 Martz, 12 April 5. Kv.; 23 Maj 5. Kv. og Landmandens Husflidsprodukter; 23, 24 Juni Kreat.; 21. Sept. 5. Kv. Frugt; 25 Okt., 15. Nov., 16. Dec. 5. Kv.

Slagelse, første Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag, den næstf. Onsdag, Torvedag med lev. Kreat. 9., 23 Martz, 13 April, 9 Maj, 10, 11 Juli, 4 Okt. 9, 10 Nov. 5. Kv.

Slangerb. 28 Martz, 15. Maj, 15. Juni Kreat.; 29. Nov. 5. Kv.

Soro, 13 Sept., 11 Okt., 8 Nov., 13 Dec. Torvedag med 5. Kv. Kreat.; 10, 24 Martz, 14 April, 16 Maj 5. Kv.; 29. Juni Kreat.; 26 Sept. 5. Kv.; 6 Nov. Kreat.

Stega, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 13 Martz, 12, 13. Okt. 5. Kv.

Storeheddinge, 7, 21 Martz, 4. April 5. Kv.; 18 Maj, 14 Okt. 5.

Tranebjerg p. Samso, 23 Martz, 5 Okt. Kreat.

Tude, 20 Sept. Gaasemarked

Uggerløse Kro, 25 April, 9 Nov. 5. Kv.

Wedso, 27 April, 4 Nov. 5. Kv.

Wordingborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 7 Martz, 4 April, 30 Maj 5. Kv.; 4 Juli Kreat.; 15 Sept. 5.; 20 Okt. 5. Kv.; 17. Nov. Kreat.

Lolland og Falster.

Marlbo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 21 Febr., 7, 21. Martz og 13 Juni Heste og Kvæg; 30. Okt. Heste.

Makbo, hver Tirsdag Torvedag med lev. Kreat. 16 Febr., 2, 16 Martz, 3. og 24. Okt. samt 7. Nov. Heste, Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer.

Mylsøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 27. April, 19. Juli, 6. Okt. og 10. Nov. Heste og Kvæg.

Milsted, 23. Martz, 13 April og 20 Sept. Heste og Kvæg; 2. Nov. Heste.

Nodsh. hver Lørdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter undtagen Heste og Hornkvæg. 14. Febr. og 28. Martz Heste og Kvæg; 1. Juli og 18. Okt. Kreaturer; 14. Nov. Heste og Kvæg.

Sakeløbing, Torvedag hver Lørdag. 23. Febr. og 14. Martz Heste og Kvæg; 8. Juli og 2. Okt. Kreaturer; 7. Nov. Heste og Kvæg.

Stubbsøbing, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 26. Juni og 28. Okt. Heste og Kvæg.

Thy, Langeland og Vests.

Odense Amt.

Marby, 11. Febr. og 29. April Heste og Kvæg; 28. Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Mønsø, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 20. Febr., 27. Martz, 16. Maj, 23. Juni og 20. Sept. Heste og Kvæg; 6. Nov. Heste, Kvæg og Faar.

Søgeuse, Torvedag hver Lørdag, første Lørdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Lørdag, med lev. Kreaturer. 6. Febr. Heste; 2. og 11 Martz samt 9 Maj Heste og Kvæg; 29. Juni Heste, 26. Sept. Heste og Kvæg, 7. Nov. Kvæg og Faar, 19. Dec. Kreaturer.

Glaushjørn, 18. April Heste og Kvæg, 6. Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Kappendrup, 22. Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Njartemunde. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaaned med lev. Kreaturer. 24. Febr. Heste. 11. Marts Heste og Kvæg, 12. Juni Heste, 14. Okt. Heste. Kvæg og Faar. 22. Nov. Heste og Kvæg.
Middelfart. Torvedag hver Tirsdag og Fredag, første Tirsdag i hver Maaaned med lev. Kreaturer. 8. Febr., 3. og 23. Marts, 5. April. 4. Juli og 21. Sept. Heste og Kvæg, 2. Nov. Kvæg og Faar.
Odense. Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag, første og tredje Mandag i hver Maaaned samt sjerde Mandag i April, anden Mandag i Maj, sjerde Mandag i Sept. og anden Mandag i Okt. (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Onsdag) med lev. Kreat. 13. Febr. Heste, 23. Febr., 7., 21. Marts, 10. Maj og 6. Juli (St. Knud) Heste og Kvæg, 4. Okt. og 8. Nov. Heste, Kvæg og Faar. 20. Dec. Kreaturer.
Stamby. 6. April Heste og Kvæg.

Esbørg Amt.

Broghærk. 20. Marts Heste og Kvæg. 18. Okt. Kvæg og Faar.
Egekov. 14. Sept. Heste og Kvæg.
Faaborg. Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, anden Tirsdag i hver Maaaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 2. Febr. Heste, 28. Febr. og 18. Marts Heste og Kvæg, 17. Juni Heste, 3. Okt. Kvæg og Faar. 4. Nov. Heste, Kvæg og Faar.
Heseflager. 7. April Heste og Kvæg, 23. Okt. Heste. Kvæg og Faar.
Marstal. Torvedag hver Tirsdag og Fredag, 26. Maj og 29. Sept. Kreat.
Nyborg. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første, tredje og i indtræffende Tilfælde tillige femte Lørdag i hver Maaaned fra 1. Okt. til 1. Maj med lev. Kreaturer. 4. og 17. Marts Heste og Kvæg, 28. Juni Heste, 13. Okt. Heste, Kvæg og Faar, 10. Nov. Kvæg og Faar.
Ringe. 26. Marts og 31. Maj Heste og Kvæg, 9. Nov. Kvæg og Faar.
Rudkjøbing. Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, 24. Marts Heste og Kvæg, 16. Juni Heste, 11. Nov. Heste, Kvæg og Faar.
Esbørg. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, anden og sjerde Onsdag i hver Maaaned med levende Kreaturer. 22. Febr. Heste, 8. og 22. Marts, 17. Maj og 12. Juli Heste og Kv., 11. Okt. og 3. Nov. Heste, Kvæg og Faar, 23. Nov. Heste og Kvæg.
Grønsjøbing. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, anden Tirsdag i hver Maaaned Torvedag med lev. Kreaturer. 10. Marts og 13. Juli Heste og Kvæg, 5. Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Fjlland.

Fjerring Amt.

Nakkeb. 3. Okt. Kreaturer.
Nigersted. 27. Sept. Kvæg og Faar.
Nokhus. 3. Marts Heste og Kvæg.
Flanckstjold. 11. April Kreaturer, 12. Sept. og 8. Nov. Kvæg og Faar.
Fredrikshavn. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Okt. til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 19. April Kreaturer, 26. Sept. Kvæg, Faar og Heste, 25. Okt. Kvæg og Faar.
Fjallersup. 23. Marts Heste og Kvæg, 27. April Kreaturer, 1. og 2. Juni Heste, 6. og 26. Okt. samt 16. Nov. Kvæg og Faar.
Fjerring. Torvedag hver Lørdag, i Nov. og Dec. tillige hver Onsdag, anden Lørdag i Marts, April, Maj og Juni samt hver Lørdag fra Okt. til Jul med lev. Kreaturer. 24. Jan. Heste, 4. og 25. Marts Heste og Kvæg, 30. Maj og 22. Juni Heste, 23. Sept. og 14. Okt. Kvæg og Faar.
Fjeldmark. 28. Sept. Kvæg og Faar.
Læso. 8. April Kreaturer, 9. Sept. Kvæg og Faar.
Løkken. 12. April Kreaturer, 6. Okt. Kvæg og Faar.
Løkkenvej Kro. 21. Sept. Kvæg og Faar.
Sludal. 1. Maj Kreaturer, 22. Sept. og 17. Okt. Kvæg og Faar.
Stram. 15. Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Sabn. Torvedag hver Lørdag, 25. Marts Heste og Kvæg, 20. Sept. og 10. Okt. Kv. og Faar.
Tjelse. 6. April Kreaturer.

Ibersted. 16. Sept. Kvæg og Faar.

Vester-Grøndersted, første Mandag i Sept. Marked med Heste, Kvæg og Faar, anden Mandag i de øvrige elleve Maanedes Marked med Kreaturer

Øster-Ebendsstrup. 24. Marts Kreaturer, 23. Juni Heste,

Øster-Uraa, 27. Marts og 7. Okt. Kreaturer.

Malsborg Amt.

Nabbsbro, 5 April Kreaturer, 14. Sept. Kvæg, Faar og Heste.

Malsborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med lev. Hornkvæg, Faar og Svin (naar Helligd., da Sognebogen berejster). 26. Jan. og 7. Marts Heste, 19. Sept. og 18. Okt. Kvæg og Faar. 13. Dec. Heste og Kvæg.

Mars, 14. Febr. og 8. Apr. Kreaturer, 6. Sept., 2. Okt. og 8. Nov. Kv. og F.

Hadsund, 5. Apr. og 8. Maj Kreaturer, 6. Sept. H., Kv. og F., 4. Okt. Kv. og F.

Sals, 25. Septbr. Kv. og F.

Svalpsund, 10. Maj Kreaturer, 7. Okt. Kv. og F.

Logstor, Torvedag hver Lørdag, sidste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 7. April Kreaturer, 19. Juli, 16. Sept., 16. Okt. og 20. Nov. Kv. og F.

Nibe, Torvedag hver Mandag og Fredag, anden og tredje Mandag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 10 Marts H. og Kv., 26. April Kreaturer, 11. Sept. Kv., F. og H., 3. Okt. og 6. Nov. Kv. og F.

Norre Sundby, Torvedag hver Onsdag og Lørdag hver Tirsdag fra Okt. til Kallelaan Torvedag med Kreaturer. 25. Jan. og 6. Marts H. og Kv., 22. April Kreaturer, 6. og 17. Okt. Kv. og F.

Ekfjording, 12. Jan., 16. Febr. og 16. Marts H. og Kv., 12. April og 10. Maj Kreaturer, 8. og 28. Juni H. og Kv., 20. Sept., 19. Okt., 9. Nov. og 7. Dec. Kv. og F.

Ulstrup (Hornum Station), 11. Jan. Kreaturer, 15. Marts H. og Kv., 26. Juni Kv. og H., 18. Sept. og 4. Dec. Kv. og F.

Vester Hadsing, 24. Marts Kreaturer, 13. Sept. Kv. og F.

Thisted Amt.

Bjerget's Kro, 27. Marts Kreaturer, 27. Sept. Kv., F. og H.

Bjerget's Lev, 25. Febr. H. og Kv., 20. Juli Kv. og F., 11. Okt. H. Kv. og F.

Surub, 27. Jan. H. og Kv., 3. Juni H., 4. Sept. H., Kv. og F.

Svidbjerg, 18. April Kreaturer, 2. Okt. Kv. og F.

Koldby, 21 April Kreaturer, 23. Sept. Kv., F. og H.

Mihjoving, Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med lev. Kreaturer. 30. Jan. H. og Kv., 28. Febr. H., 21. April Kreaturer, 7. Juni H., 22. Juli og 23. Sept., H. Kv. og F., 13. Okt. Kv., F. og H.

Thisted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, 26. Jan. og 27. Febr. H., 12. April og 8. Maj Kreaturer, 6. Juni H. og Ud, 6. Sept. H., Kv. o. F., 29. Sept. Kv., F. o. H., 14. Okt. Kv., F. o. Ud (forhen store Onsdag).

Wilsund, 11. April Kreaturer, 21. Juli Kv. o. F.

Wibos, 21. Juni H.

Wiborg Amt.

Walestrup, 22. Marts H. o. Kv., 19. April Kreaturer, 14. Sept. Kv., F. o. H., 22. Nov. Kv. o. F.

Wind, 2. Maj Kreaturer, 22. Sept. Kv. o. F.

Wjerringbo, første Lørdag i hver Maaned Marked med Kreaturer.

Wjellerup, 5. April, 8. Maj Kreaturer, 27. Sept., 19. Okt. Kv. o. F.

Wnudsstrup, 22. Juni Kreaturer.

Welde, 20. April Kreaturer, 21. Sept. Kv. o. F.

Wslås, 14. April Kreaturer, 23. Sept. Kv. o. F.

Wtve, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, 3. og 11. Jan., og 1. Marts H. o. Kv., 25. April, 15. Maj Kreaturer, 8. Juni H., 24. og 25. Juli, 9. Sept. H., Kv. o. F., 2. Okt. Kv., F. o. H., 16. Nov. Kv. o. F.

Wttholm, 16. Maj Kreaturer, 19. Sept. Kv. o. F.

Ulstrup Station, 17. Maj Kreaturer, 19. Sept. Kv. o. F.
Wiborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Middeltdag til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 4. Jan. F., 1. Febr. F. o. Kv., 23. Martz, 15. og 29. April og 27. Maj Kreaturer, 24. Juni (Snaupingsmarked) F. o. Kv., 25., 26. Sept. (Lofstemarked) Kv., F. o. F., 21. Okt., 25. Nov. Kv. o. F., 23. Dec. F., Kv.

Handers Amt.

Alingaebro, 10. Febr., 24. Martz F. o. Kv., 5. Maj Kreat., 21. Juli, 5. Sept. Kv. o. F., 13. Okt. Kv. F. o. F.
Ebeltoft, 31. Jan., 9. Martz, 21. Juni F. o. Kv., 20. Sept. Kv. o. F.
Gjerleb, 1. Maj Kreat., 6. Okt. Kv. o. F.
Gleedsborg, 18. April Kreat., 28. Sept. Kv., F. o. F.
Grenaa Torvedag hver Lørdag. 8. Martz, 29. Juni F. o. Kv., 29. Sept. 7. Nov. Kv. o. F.
Havndal, 27. April Kreat., 26. Juli, 29. Sept., 23. Nov. Kv. o. F.
Hobro, Torvedag hver Fredag. 13. Jan. F. o. Kv., 17. Febr. Kreat., 17. Martz F. o. Kv., 13. April, 12. Maj Kreat., 9., 29. Juni F. o. Kv., 11. Aug. Kv. o. F., 21., 22. Sept. F., Kv. o. F., 20. Okt., 10. Nov. Kv. o. F., 8. Dec. Kv. F. o. F.
Kolind, 15. Febr. F. o. Kv., 29. Martz, 9. Maj, 15. Juni Kreat., 19. Juli F., Kv. o. F., 13. Sept. Kreat., 15. Nov. Kv. o. F., 21. Dec. Kreat.
Mariager, Torvedag første og tredje Lørdag i hver Maaned med Kreat. 22. Febr., 11. Juli Kreat., 5. Okt., 8. Nov. Kv. o. F.
Nørre, 12. Maj Kreat., 16. Okt. Kv. o. F.
Nimtofte, 2. Febr. F. o. Kv., 18. Okt. Kv. o. F.
Nyhøsten, første Onsdag i hver Maaned Kreat.
Handers Torvedag hver Onsd. og Lørd., sidste Dag med Kreat., 5., 6. Jan., 3., 4., 18., 25. Febr., 11., 18. Martz, F.; 6. Maj Kreat., 19., 20. Juni Uld, 30. Juni, 1. Juli F., 7., 8. Sept. F., Kv. o. F., 30. Sept. Kv., F. o. F., 28. Okt. Kv., F. o. Uld, 11. Novb. Kv. o. F., 15. Decb. F. o. Kv.
Ronde, 10. Martz Kreat., 19. Sept., 22. Novb. Kv. o. F.
Sjelsbo, 24. Febr., 19. April, 16. Maj Kreat., 26. Okt. Kv. o. F.
Thihrstrup, 15. Martz F. o. Kv., 22. Sept. Kv. o. F.
Thorup Vaskhus, 13. Maj Kreat., 18. Sept. Kv. o. F., 13. Oktb. Kv. F. o. F.
Trustrup, 10. Maj Kreat., 18. Aug. o. 11. Okt. Kv. o. F.

Marhus Amt.

Marhus, Torved. hver Onsd. og Lørd., den sidste Dag med lev. Kreat. 7. Jan., 6., 13. 20. Febr., 6., 13., 20. Martz, F., 4. April, 8. Maj Kreat., 3. Juli F. o. Kv., 17. Okt. Kv. o. F., 16. Decb. F. o. Kv.
Brædstrup, 6. Maj Kreat., 22. Juli, 20. Oktb. Kv. o. F.
Hadsten, 17. Martz 25. Apr. Kreat., 4. Septb., 12. Oktb. Kv. o. F.
Hammel, 26. Jan. F. o. Kv., 26. April, 18. Maj Kreat., 25. Juli, 14. Oktb., 1. Decbr. Kv. o. F.
Horsens Torved. hver Lørd., (i Fæster dog Onsd.) og hver Lørd., første og tredje Lørdag i hver Maaned samt hver Lørdag i Oktb. Nov. og Dec. indtil Jul med lev. Kreat. 10. Jan., 8., 15., 22. Febr., 8., 15., 22. Martz F., 5. April, 1. Maj Kreat., 12., 13. Juni F. o. Kv., 29. Sept., 25. Oktb. Kv. o. F.
Høver Kro, 22. Martz, 1. Maj, 25. Septbr. Kreat., 21. Okt. Kv. o. F.
Ny Soelbjerg Kro, 24. April Kreat., 23. Oktb. Kv. o. F.
Norre Snebe, 14. April Kreat., 1. Nov. Kv. o. F.
Odde, 16. Febr., 23. Martz F. o. Kv., 27. Apr. Kreat., 27. Juli Kv. o. F., 15. Sept. F., Kv. o. F., 11. Nov. Kv. o. F.
Ny, 16. Maj Kreat., 18. Oktb. Kv. o. F.
Salten, 4. Juli F. o. Kv.
Silkeborg, Torved. hver Lørd. 11. Febr., 11. Martz F. o. Kv. 8. Apr., 9. Maj Kreat. 9. Juni, 5. Juli F. o. Kv., 28. Sept. Kv. F. o. F., 23. Oktb. Kv. o. F., 23. Novbr., 22. Decb. F. o. Kv.
Slaenderborg, Torved. hver Tirsd., første Tirsd. i hver Maaned samt

alle Tirsdage i Falden og fra 1. Novb. til Jul med lev. Kreat. 9. Jan. 7., 14, 21 Febr., 7., 14, 21 Martz, 5., 17. Maj Kreat. 10. Juni, 6. Juli 5. o. Kv. 13. Septb., 24. Okt. 5., Kv. o. F.
Kruust. 10. Maj Kreat. 24. Nov. Kv. o. F.
Forring. 9. Maj Kreat. 20. Juli, 4. Okt. Kv. o. F.
Vrads. 10. Maj Kreat. 20. Septb. Kv. o. F.

Veste Amt.

Brande, 29. Juli, 23. Sept. Kv. o. F.
Fredericia, Torved. hver Mand. og Torbd. 12. Jan. 5., 4. og 25. Martz 5. o. Kv., 3. Maj Kreat., 7. Juli 5. o. Kv., 6. Okt., 17. Nov. Kv. o. F.
Gibe, 27. Martz, 29. April Kreat., 8. Juni, 3. Sept. 5., Kv. o. F., 26. Okt., 18. Nov. Kv. o. F.
Gornshjld, 29. April Kreat., 27. Sept. Kv. o. F.
Jellinge, 13. Maj Kreat., 26. Sept. Kv. o. F.
Kolding, Torved. hver Tirsd. o. Fred. hver Tirsd. Mar. ed med Kreat. (hvis Gellig. næste Sagnedag). 3. Jan., 10., 17. og 24. Febr., 10., 17. og 24. Martz 5., 15., 27. April, 6., 20. Maj Kreat., 8. Juli 5. o. Kv., 16. Sept. 5., Kv. o. F., 13. Okt. Kv., 5. o. 5., 20. Okt., 3., 10. Nov. Kv. F.
Randbøl, 27. Apr. Kreat.

Sønder Dnime, 26. Apr. Kreat., 23. Okt. Kv. o. F.

Uldum, 25. April Kreat., 28. Sept. Kv., 5. o. 5.

Veste, Torved. hver Onsd. og Lorb., hver Onsd. fra 1. Nov. indtil Jul samt anden Onsd. i hver Maaned med lev. Kreat. 11. Jan., 9., 16., 23. Febr., 9., 16., 23. Martz, 5., 6. April, 2. Maj Kreat., 14. Juni 5., Kv. o. F., 30. Sept., 27. Okt., Kv. o. F.

Ringkjøbing Amt.

Bording Station, 30. Okt. Kv. o. F.

Bækmarksbro, 19. April Kreat., 4. Okt. Kv. o. F.

Dalager, 12. April Kreat., 31. Aug. 5., Kv. o. F.

Sønderup, 20. April Kreat., 20. Okt. Kv. o. F.

Serning, 10. Febr., 4. Martz, 11. April, 13. Maj, 23. Juni 5. o. Kv., 1. 2. Sept. 5., Kv. o. F., 7. Okt. Kv. 5. o. 5., 13. Dec. 5., Kv. o. F.

Søfstebro, Torved. hver Tirsd. o. Lorb. hver anden Tirsd. fra anden Tirsd. efter Oktobermarke indtil Jul med Kreat. 2. Jan 5. o. Kv., 6. Febr. 5., 2. Martz 5. o. Kv., 22. April, 6. Maj Kreat., 10. Juni 5. o. F., 26. Juli Kv. o. F., 11., 12. Sept. samt 5., 6. Okt. Kv. 5. o. 5., 18. Nov. Kv. F.

Ribæk Station, 10. Maj Kreat., 7. Nov. Kv. o. F.

Rembig, Torved. hver Lorb. 4. Febr. 5., 18. April Kreat., 9. Juni 5. o. F. 28. Aug. Kv. o. F., 3. Okt. Kv., 5. o. 5., 17. Nov. Kv. o. F.

Ramme, 29. Aug. Kv. o. F.

Ringkjøbing, Torved. fra Baaste til Mikkelsd. Lorb., eller Onsd. 7. Febr. 5., 27. April. Kreat., 12. Juni 5. o. F., 27. Juli Kv. o. F., 9. Okt. Kv., 5., 5.

Skjern, 10. Martz, 28. Juli 5.

Struer, 3. Maj Kreat., 4. Nov. Kv. o. F.

Tarm, 1. Maj Kreat., 13. Sept. 5., Kv. o. F., 10. Okt. Kv. o. F.

Tilm, 13. Nov. Kv. o. F.

Ulftjær, 26. April Kreat., 30. Aug. 5., Kv. o. F., 19. Okt. Kv. o. F.

Wibæk, 24. Juni Kreat., 21. Okt. Kv. o. F.

Winderup, 2. Maj Kreat. 4. Okt. Kv. o. F.

Ribe Amt.

Malbæk Mølle, 19. April Kreat., 9. Okt. Kv. o. F.

Ansager, 6. Maj Kreat. 21. Nov. Kv. o. F.

Bakke, 15. Sept. 5., Kv. o. F.

Cøbjergh, Torved. hver Lorb. Hver Onsdag fra Nytaar til første Onsd. i Juli og ira sidste Onsd. i Okt. til Nytaar Marke med Kreat.

Foldingbro, 1. og 17. Maj Kreat., 19. Okt. Kv. o. F.

Grindsted, 17. Juni Kreat., 9. Sept. Kv. o. F.

Søfsted, 13. Jan. 5. o. Kv., 11. April Kreat., 15. Nov. Kv. o. F.

Ribe, Torved. hver Lorb. 9. Febr., 4. Martz 5. o. Kv., 18., 25. April, 2., 9., 16. Maj Kreat., 14. Juni, 1. Aug. 5., Kv. o. F., 2. Sept. Kv. o. 5., 3. Okt. Kv., 5. Føl, 10., 17., 24., 31. Okt. samt 7. Nov. Kv. o. F.

Wamdrup, 8. Maj S. o. Rv., 21. Sept. Rv., S. o. S.
Varde, Torøed, Hver Torød, 8. Febr., 3. Mars, S. o. Rv., 28. Mars,
24. April, 8. Maj Kreat., 13. Juni, 31. Juli, 14., 15. Sept. samt 11.,
12. Okt. S., Rv. o. S., 22. Nov. Rv. o. S.
Vejen, 26. April Kreat., 20. Juni S. o. Rv., 13. Sept. S., Rv. o. S.
Vorhøjsø 8. April Kreat., 2. Aug. Rv. o. S.
Ølgod, 22. April Kreat., 25. Okt. Rv. o. S.

Torbedage. Mandag: Høbrølev, Tønning, Fredericia. Tirsdag: Høbrø, Høsum, Rødbing, Esbjerg. Onsdag: Vejle, Aarhus, Randers, Viborg, Ålborg. Torødag: Høsum, Fredericia, Varde. Fredag: Høbrø, Frederikstad, Tønder, Bredsted, Rødbing. Søndag: Høbrø, Høsum, Vejle, Aarhus, Randers, Viborg, Ålborg, Esbjerg.

Porto-Takster.

Et frankeret Brev indtil 15 Gr.: 10 P., til Danmark 20 P.
— ufrankeret Brev 20 P., — — 40 P.
— dobbelt Brev fra 15—250 Gr.: frank. 20 P., ufrank. 30 P.
— frankeret Brev indenfor selve Postdistriktet 5 P.
Korrespondancefort 5 P., til Danmark 10 P.
Tryksager indtil 50 Gr.: 3 P., fra 50—100 Gr.: 5 P., fra 100—250 Gr.: 10 P., 250—500 Gr.: 20 P., 500—1000 Gr.: 30 P.
Tryksager til Udlandet indenfor Verdenspostforeningen 5 P. for hver 50 Gr. Kan forjendes indtil 2 Kilogr.
Vareprøver indtil 250 Gr.: 10 P.
Rekommanderede Breve eksklusive Porto 20 P.
Postanvisninger indtil 100 M.: 20 P., over 100—200 M.: 30 P., 200—400 M.: 40 P.; til Danmark indtil 355 Kr.: 10 P. for hver 20 M., i det Mindste 20 P.
Postmandater indtil 600 M.: 30 P.
Pakker indtil 5 Kilogr. (10 Pbd.) ved en Distance af 75 Kilom. (10 Mil) 25 P., over 75 Kilom. 60 P.
Pengebreve indtil 75 Kilom. (10 Mil) 20 P., ufrank. 30 P., over 75 Kilom. 40 P., ufrank. 60 P.
Forjkringsgebyr for hver 300 M. eller en Del af 300 M.: 5 P., i det Mindste 10 P.
Breve indenfor Verdens-Postforeningen: frankerede Breve 20 P. for hver 15 Gr., ufrank. 40 P. for hver 15 Gr.; Korrespondancefort 10 P.; Tryksager, Vareprøver 5 P. for hver 50 Gr.

Telegrammer for hele det tyske Rige:

For hvert Ord 5 P., dog mindst 50 P. Til Danmark 10 P. for hvert Ord. Udbetalinger per Telegram indtil 400 M. den sædvanlige Postanvisningsporto og Taksten for et Telegram.

Portotakst for Danmark.

Breve i selve Danmark indtil 50 Kvint 8 Ore, indenbys 4 Ore. Breve til Thyland og andre Lande indenfor Verdenspostforeningen 20 Ore for hver 3 Kvint (15 Gram). Tryksager til Thyland 5 Ore for hver 10 Kvint.

Vejrpaadomme for 1899.

(En Skifdring af Vejrret, som det var for 11 Aar siden og som det af Meteorologer antages at ville gjentage sig i Aar.)

Januar. Maanedens første, mellemste og sidste Dage var Frostdage, ellers var Vejrliget mildt. Kun sjælden indtraf Storm, men mange Dage bragte Taage, Sne og Regn. Maanedens Regnmængde udgjorde $2\frac{2}{3}$ Centimeter.

Februar. Maanedens var ret vinterlig; kun i den første Halvdel steg Luftvarmen til over Nul. Der faldt hyppig Sne og Maanedens Regnmængde udgjorde $6\frac{1}{2}$ Ctm.

Marts. Ogsaa denne Maaned var meget vinterlig, navnlig i Maanedens Midte. Under tiden indtraf stormfuldt Vejrlig og Taage. Sne og Regn faldt ikke sjælden, og Regnmængden udgjorde $5\frac{2}{3}$ Ctm.

April. Maanedens første Trediedel var vinterlig; kun en Dag steg Luftvarmen over Nul; derefter blev det mildere og Nattefrosten ophørte. Sne og Regn faldt hyppig, og Maanedens Regnmængde udgjorde $3\frac{1}{2}$ Ctm.

Maj. Ved Maanedens Midte indtraf et Par sommerlige Dage, som afseledes ved Tordenvejr; iøvrigt var Luftvarmen forarsagtlig med mange tørre Dage. Maanedens Regnmængde udgjorde $2\frac{1}{4}$ Ctm.

Juni. Henimod Maanedens Midte og Maanedens sidste Trediedel bragte et sommerlige Dage, men ogsaa Tordenvejr som afselede Luster. Fremherskende var Dage uden Nedbor, dog faldt der tilstrækkelig Regn, paa en Dag henimod Maanedens Slutning endog 3 Ctm., og Maanedens hele Regnmængde udgjorde 9 Ctm.

Juli. I denne Maaned var en tempereret Luftvarme fremherskende, og paa de fleste Dage faldt der Regn, men næsten ingen Tordenvejr indtraf. Regnmængden udgjorde $6\frac{1}{2}$ Ctm.

August. Denne Maaned bragte ogsaa kun faa hede Sommerdage; der faldt hyppig Regn; paa en Dag $2\frac{2}{3}$ Ctm., og udgjorde Maanedens Regnmængde næsten 10 Ctm.

September var en behagelig Efteraaremaaned og bragte mange Torvejsdage. Kun Maanedens første Trediedel og de sidste Dage bragte Regn, og Regnmængden udgjorde $3\frac{2}{3}$ Ctm.

Oktober begyndte med Regn, Torvejr og stormfulde Dage ved mild Luftvarme; derefter indtraadte Torvejr og fælende med Regndage indtil Maanedens Slutning, som bragte et Par varme Efteraar dage. Maanedens Regnmængde udgjorde $8\frac{1}{2}$ Ctm.

November. Henimod Slutningen af Maanedens første Trediedel indtraadte let Frostvejr, som holdt sig til Maanedens Midte. Maanedens anden Halvdel bragte Tordenvejr, mange Regndage og hyppig Storme. Næsten kun i Maanedens anden Halvdel faldt der Regn, og udgjorde Regnmængden 6 Ctm.

December var meget mild; kun henimod Maanedens Midte indtraf let Frost. Dage uden Nedbor var fremherskende, og Regnmængden udgjorde 3 Ctm.

Amtsfriver Nies.

Af N. G. Callesen, Verskov.

Med 3 Tegninger af K. Hansen-Rejstrup.

et var i de daarlige Tider Aar 1724, at Bønderne i Norrejarup og Hovslund stod paa en ipændt Fod med hinanden, idet de gjensidigt bestyldte hinanden for, at de græssede deres Kreaturer paa hverandres Bymarker. Det var dog for det meste gaaet af uden Haandgribelighed, men nu var der kommen en ny Besidder paa en af de Jarup Gaarde, en stridbar Person, der gik under Navnet „stærke Zimmer“. Manden paa den Gaard, han havde i Besiddelse, var jaget fra Gaarden paa Grund af Statterestancer, hvilket ikke var nogen Sjældenhed til de Tider, og ved Amtsskriverens Gunst havde saa stærke Zimmer faaet Skøde paa Gaarden. Zimmer var som sagt en stridbar Person, og ingen holdt af at have noget udestaaende med ham, men det var ikke altid at undgaa, da han yppede Strid, hvor han kunde. Det Forhold, der fandt Sted imellem de to Nabobyer, kom ham derfor ret tilpas, og han pustedes til Ilden af al Magt, og ikke alene det, men han truede ligefrem Byens Hyrde til at græsse Byens Kreaturer paa Hovslund Bymark. Dnjsider blev dette dog Hovslunderne for meget, hvorfor de euedes om at tage Kreaturerne ind og lade de Jarup Mænd betale Indtægtspenge. Zimmer og flere af Jarup Mændene maatte saa hente deres Kreaturer i Hovslund, og Zimmer skummede af Majeri, men da han vilde gaa paa med Næverne, traadte Jep Juul frem paa Hovslundernes Vegne for at tage imod ham. Jep Juul var en Kæmpe af Vækst og havde i sine unge Dage faret til Søs og var ikke bange. Engang han var i Amsterdam og kom ind til en Skomager for at kjøbe et Par Støvler, saa Skomageren op og ned ad ham, sigende: „Ja, min gode Mand, men saa maa vi først have et Skib sendt til Norge efter Træ til

en Læst." Denne Modstander vilde stærke Zimmer dog ikke indlade sig med og lod det derfor blive ved Stjældsord. Sep Juul svarede ham kun med de Ord: „Strup Du kun nu af med dit Krav og kom os ikke for nær en anden Gang, vi frygter Dig ikke, om du end kaldes stærke Zimmer og har Amtsskriveren til Ven, fordi Du har ægtet hans gamle Kjæreste!" „Det skal Du saa betalt!" brolte Zimmer og drev af med Kreaturerne, idet han vedblev at skjælde ud, saalangt man kunde høre ham.

Da det led ud paa Efteraaret, skulde Bønderne til Aabenraa at betale Skatter, hvilke blev oppebaarne af Amtsskriveren. Det var en tung Gang for mange, thi Amtsskriveren var et Menneske, der gjicne vilde hundse Bønderne, og hans Skriver, Hoffmann, en indvandret Tyfker, var ikke bedre. Bønderne fik ikke som for Lov til at komme ind i Stuen men maatte række Skatterne ind til ham gennem et Hul i Væggen, og kunde han komme til dermed, saa snød han Bønderne lige op i deres aabne Øjne. Alle de Skattepligtige modte imidlertid ikke; thi for mangen En var det umuligt at saa Pengene samlede. Iblandt dem, der blev hjemme, var ogsaa Sep Juul, der havde en stor Familie at ernære og ikke havde været istand til at bringe Pengene tilbeje. Stærke Zimmer var en af de saa, for hvem Amtsskriverens Dør stod aaben, og han benyttede nu Lejligheden til at jværte Hovslunderne og da især Sep Juul.

„Nu godt!" sagde Amtsskriveren, „Sep Juul og tre, fire andre skal jeg nok sørge for, og de øvrige tænker jeg, at Du vel nok kan give en Hujstefage."

„Jo, jo!" svarede Zimmer, „mine Næver har floet efter dem længe."

Paa Hjemvejen overtalte Zimmer de Farup Mænd til at sætte Hestene ind i Brunde Kro, og efter at have nydt nogle Glas Brændevin gif de saa tilbage for at tage imod Hovslunderne. Ikke langt gif de, før de modte dem, og nu begyndte et Slagsmaal, der blev talt om længe efter. Hovslunderne værgebe sig, saa godt de kunde, men stærke Zimmer slog som et vildt Dyr, saa de fik en Ulykke. En af Hovslunderne var imidlertid bleven noget bagefter de andre, og sindigt ridende, naaede han nu frem til Kamppladsen. Denne Mand var den unge Bonde Hans Paulsen, en rolig Mand, der aldrig kom nogen for nær. Da stærke Zimmer blev ham vaer, foer han ind paa ham for at rive

ham ned af Høsten, men Hans Paulsen, skjønt intet var ham
mobbedeligere end Slagsmaal, vilde dog ikke saaledes lade sig

flaa. Han sprang rask af Hesten, greb Zimmer fat med begge Hænder og kylede ham over Vejen ind i Gærdet. Derpaa steg han igen rolig til Hest, uden at nogen jogte at formene ham det, og de øvrige Hovslundere gjorde ham Folgestab. De Farup Mænd kom noget slukvorne til Kroen for at hente deres Heste, og det varede noget, før de igjen tænkte paa at prøve Styrke med Hovslunderne.

Ikke længe efter denne Begivenhed kom der ligehdende Skrivelser fra Amtsskriveren til fem Bønder i Hovslund om at betale deres forfaldne Skatter tilligemed Restancerne fra tidligere Tider inden fire Uger, i modsat Fald havde de at forlade deres Gaarde. De fem Mænd kunde imidlertid ikke betale, og de talte derfor med hverandre om at indsende til Amtsskriveren til videre Befordring et Bønnskrift om Henstand. Jep Juul raadede fra; „thi“, sagde han, „Amtsskriveren hjælper os ikke, hans Fingre klør kun efter at faa fat paa vore Gaarde“ Alligevel besluttede de fire sig til dette Stridt, og saa stod Sagen igjen hen til efter Nytaar. Da en Dag modte Amtsskriveren tillige med sin Fuldmægtig, og han var ikke naadig. De fem Mænd gav han kun Valget imellem enten at lade deres Ejendele sælge, saa Skatterne kunde betales, og ellers forlade Gaardene. De 4 valgte saa det sidste Alternativ, hvorimod den ene, Bonden Nis Hansen, ikke vilde indlade sig derpaa. Hans Ejendele blev derfor skrevne og lagte i retslig Beslag, og fire Uger efter skulde de sælges. Dagen for Auktionen modte imidlertid Nis Hansen hos Amtsskriveren og betalte sine Skatter til ikke liden Uregtelse for denne. Han havde vel sagtens glædet sig til ret at bringe Nis Hansen i Knibe, nu sagde han: „Fanden kan ikke ha' med Nis Hansen at gøre, han har saa rige Slægtninge i Skovby!“ Saa varede det igjen nogen Tid, forend man hørte videre om Sagen, men saa en Dag blev de fire Mænd stævned til Aabenraa, og der blev det dem betydet af Amtsskriveren, at den 1ste April maatte de alle fire være ude af deres Gaarde.

Paa Hovslund Mark længst mod Ost ligger to Høje, der kaldes Zaterbjergene. Til den Tid boede i den ene af Højene en Zaterfamilie, bestaaende af tre Medlemmer: en gammel hvidhaaret Mand, der gik under Navnet Salmon Zater, hans en Del yngre Hustru, Maduscha, almindelig kaldet Madusken, og saa en Datter paa 14 a 15 Aar, der hed Agylle eller saadant noget, hvilket

Navn man havde forandret til „æ Kyllé“. Familien havde boet i Hojen i flere Aar i en selvblabet Bolig med en Lervæg mod Yderjiden og tækket med Ris og Græstov. Den ernærede sig af Tiggeri og Klinken af Pottetoj, hvilket især oar gamle Salmon's Bestilling, medens Konen og Datteren plukkede Bær, jatte Snarer for Fugle m. m. og Maduskén nod desuden en vis Muscelse som Spaakone. Salmon Tater var imidlertid nu ja gammel, at han havde svært ved at stavre omkring, og ved Vintertid laa han mest hjemme og led Hunger, thi Maduskén led ham ikke længer og klagede altid over, at det blev hende bejværligt at føde ham.

Den ene af de fire Mænd, Hans Lauridsén, var meget ulykkelig over, at han med Kone og Børn stulde forlade sin Gaard, og han gik i flere Dage omkring paa Marken og grublede over sin tunge Skæbne. Han havde en stor Familie og vidste ikke, hvor han stulde jaa den anbragt, og det jaa ud til, at der ikke blev andet tilovers for ham end, ligesom jaa mange andre, at gribe til Tiggerstaven. En dyb Harmé gæredé i hans Bryst mod Amtsskriverén, hvem han anjaa som den, der var Skyld i al hans Ulykke, og en Aften havde han endog ligget paa Lur ved Stedebjerg med en ladt Bøsse for at skyde Amtsskriverén, som han vidste vilde komme der forbi, men da han kom, kunde han ikke fuldbyrde Gjerningen. Medens han nu grublende med vojétt Natte gik hjemad, greb den Tanke ham, om han ikke skulde gaa til Taterbjergene og lade Maduskén forudsige sig sin Skæbne. Troen paa Taterkvindernes Spaadomsjave var dengang almindelig udbredt, og da han kom hjem og talte med sin Kone om den Ting, var hun enig med ham; det var noget, jagde hun, som hun allerede havde tænkt paa længe. Næste Dags Morgen meget tidlig altsjaa rejste han sig, tog sin ladte Bøsse i Haanden og gav sig paa Vej til Taterbjergene. Det var Barfrost og temmelig koldt, hvorfor han gik raft til. Da han var kommen ind i et Skovstykke i Nærheden af Taterbjergene, gav hans lille Hund, der, uden at han mærkede det, var fulgt med ham, sig til at gó i en bestemt Retning, hvilken han af Nyjsgerrighed da ogsaa slog ind paa. Han havde kun gaaet et Djeblík, da han horte en Rost, der jagde: „Dyk under! dyk under!“ og samtidigt bemærkede han nogle mørke Skikkelser et lille Stykke jra sig, jaavidt han kunde se, et Fruentimmer og to Mandfolk, hvilke sidste syntes at indtage en truende Stilling. Det varede imidlertid kun et Djeblík,

saar løb de, idet de vel sagtes saa, at han var bevæbnet med en Bøsse. Da han nu kom hen til Stedet, hvor de havde staaet, saa han en nylig kastet Grav, op af hvilken der af og til hævede sig et hvidløkket Hoved for straks at falde tilbage igen. Da han saa nærmere til, var det gamle Salmon Tater, der laa i Graven, tilbedækket med Grene og Jord, og han forstod da, at man havde været ifærd med, efter Taternes Vis, at begrave den Gamle levende. Han søgte nu at bringe ham ud af den farlige Stilling igjen, hvilket ikke var let, da han var bedækket med en hel Del

frosne Jordklumper, og han desuden var saa kraftesløs, at han slet ikke kunde hjælpe til selv. Endelig lykkedes det ham, og han fik den af Kulde rystende gamle Salmon lagt i en Bunke tørt Løv. Hans Lauridsen havde været saa forsynlig at tage en lille Taar Brændevin med i en Flaske, hvilken han havde tiltænkt Madusten som Betaling for at spaa ham, nu hældte han lidt af Flaskens Indhold i Halsen paa Salmon, hvilket bevirkede, at den Gamle igjen kom til Mælet. Han fortalte da halvt hvissende, at han havde været syg i længere Tid, at Madusten havde forsøgt at fulte ham ihjel, hvilket Datteren dog havde forhindret ved i Smug

at give ham Levnetsmidler, men nu for tre Dage siden var Maduffen gaaet bort og i Nat vendt hjem igjen med tvende Tætere, og de havde da med forenede Kræfter slæbt den Gamle ud i Skoven for der at begrave ham. „Jeg skulde ikke have noget imod at blive jordet,“ jagde han, „det er jo saaledes Skik og Brug hos vort Folk, naar vi bliver gamle og er til Besvær, men jeg bad saa mindeligt om at lade det vente til i Sommer, og ikke lægge mig herud i denne haarde Kulde, men de vilde ikke høre, og nu er jeg saa forfuldet, at jeg intet kan mere; læg mig derfor hellere ned i Graven igjen og dæk mig til med Løv, men lad mig være fri for de haarde Jordklumper!“ Hans Lauridsen blev underlig tilmodt ved den Gamles Tale og det brast ud af ham: „Ja, gid jeg kunde lægge mig ved din Side og ende et Liv, der dog nu kun har Rod og Sorg ivente.“ „Tal ikke saaledes,“ svarede gamle Salmon, „Du er endnu i din kraftige Alder og hører ikke som jeg til et foragtet og forfulgt Folk. Mig,“ vedblev han, „jog de fra Sted til Sted, jeg led Sult og Rod, men glad var jeg alligevel ved at leve, thi efter onde Dage kom der altid bedre Dage igjen. Efter Kulf og Sne og Winterkulde kom Vaaren med Blomster og Sommeren med Solskin og Varme, og den samme Erfaring vil Du komme til at gjøre. Læg mig nu ned igjen og tag dette for din Umage!“ Den Gamle søgte at finde en Lomme paa Indresiden af Frakken, men hans Haand faldt kraftesløs tilbage. Hans Lauridsen sat Haanden ned i Lommen og fik fat paa en lille tynd Lædertaske, men idet hans Blik nu søgte den Gamles Ansigt for at se, om det var den lille Taske, han mente, saa han, at den Gamle alt var død. Han glemte nu Tasken og lagde saa gamle Salmon varsomt ned i Graven igjen og dækkede ham til med det tørre Løv. Saa greb han sin Bøsse og ilede tilbage til Bøen, da han under de forhaandenværende Omstændigheder ingen Lyft havde til at gæste Maduffen. Da han var kommen hjem, aabnede han den lille Taske, i hvilken der ikke fandtes andet end et sammenlagt Papir, indeholdende nogle opskrevne Raad for forskjellige Sygdomme. Hans Lauridsen glemte Tasken og anede ikke, at den gamle Salmon's Gave skulde blive et Middel for ham til at ernære sin Familie. Senere, da han ved Lejlighed prøvede de optegnede Raad, viste det sig, at de gjorde god Virkning, saa han efterhaanden blev søgt til at kurerer vulne Fingre, skrive for Koldfeber

og for Nilen hos Bøveget, henfætte Bylder og andet mere, ved hvilket han tjente mangen god Skilling.

Den 31. Marts 1725 havde de fire Mænd, som næste Dag skulde romme deres Gaarde, en Sammentkomst med hverandre hos Nis Hansen, der havde indbudt dem tilligemed deres Koneer for at troste og opmuntre dem. De fire var Jens Pederfen, Jep Fuul, Peder Christensen Norballe og Hans Lauridsen. Jens Pederfen og Jep Fuul, der begge før havde været Somænd, havde lejet Hus til deres Familie og vilde en af de forste Dage rejse til Holland for at søge Hvre. Hans Lauridsen havde ligeledes lejet Hus, og da han var i sine bedste Aar, havde han igen fattet Mod og haabede at finde sit Udkomme. Gamle Peder Christensen Norballe, der nu var for gammel til at arbejde, var værst faren. Hans Kone, Kuben Peders, var da ogsaa helt utroste og klagede over den tunge Skæbne, der havde ramt dem. Nis Hansen og hans Kone søgte at troste hende og lovede at hjælpe dem, jaaviddt de formaade. „Man kan jo heller ikke vide endnu,“ sagde Nis Hansen, „om Amtsfriveren virkelig lader det komme saavidt, at han jordreder Eder fra Eders Gaarde, man skulde jo dog synes, at det var alt for stor en Ugjerning.“ „J kan tro jo!“ sagde Tjenestepigen, der ogsaa var tilstede, „da jeg forrige Sommer tjente hos Jep Fuul, saa jeg en Dag i Morkningen — jeg gif ud at gi' Kalvene — at der stod en Mand i en grøn Dragt og saa paa dem. J min Befippelse bojede jeg mig for at sætte Spandene, og da jeg saa saa op igjen, var Manden borte. J kan tro, Husboud, at det var Amtsfriveren, jeg den Gang saa i Varjel og ingen anden.“ „Ja, da var det ilde, om det skulde ste,“ svarede Nis Hansen, „og ikke alene for dem, der jages ud, men maaste endmere for de graastenfte Underjaatter her i Byen, thi dem har Amtsfriveren nu købt af Hertugen, og deri er nok desværre Pær Hansen Skyld. Han var i Efteraaret paa Als med Limer, og da, fortæller han, jpurgte Hertugen ham om, hvorledes det gif hans graastenfte Underjaatter her. Pær Hansen mente da at tjene dem bedst ved at afmale deres Stilling saa daarlig som vel mulig. Han mærkede imidlertid nok, at Hertugen blev fortrædelig, og derfor er det vel, at han nu har solgt dem til Amtsfriveren for 2800 Rdlr., og kommer han nu her til Byen, da vil han jagtens pine dem for at saa sine Penge igen“ Saaledes samtalede man en Stund. Tilfidsft sang de med hverandre Salmen: „Befal kun

dine Veje og al din Hjærtejorg til hans trojæste Pleje, som bor i Himlens Borg" o. s. v., og noget trostede, skiltes de fra denne Sammenkomst.

Næste Formiddag indsaandt Amtsskriveren sig og tog de fire Gaarde i Besiddelse. Da han imidlertid ikke selv kunde bestyre dem, saa fik baade Hans Lauridsen og Peter Christensen Norballe Lov til at blive boende for at føre Tilsyn med Gaardene, og det blev saaledes ikke saa slemt for dem, som det saa ud til.

Om Eftermiddagen forlod Amtsskriveren igjen Byen tillige med sin Fuldmægtig. Paa Gaden mødte de Madusken og Agulle, og Amtsskriveren tilraabte dem: „Afvejen, i Stoddere!“ Madusken saa ham imidlertid stift i Djuene og svarede: „Vogt dig! der vil komme den Dag, da Du er fattigere end jeg, idet du da ej kan betale enhver lit.“ „Din lede Kvind!“ raabte Fuldmægtigen og lofede Nidepisten, men Madusken veg ikke, hun bed meget mere Djuene fast i ham og skreg: „Uh! saa din Pjalt vil slaa! jeg kan sige dig, at den Smule Forstand Du har, den vil Du snart tabe, og Du vil da ikke have mere Klugt tilbage, end den Kallik har, Du rider paa!“ Da gav Fuldmægtigen Hesten Sporerne for at indhente sin Herre, mens Madusken op slog en skrællende Latter.

Saa Dage efter tog Jens Bedersen og Jep Juul Afsted med deres Familier og rejste til Amsterdam for at jøge Hyre. Amtsskriveren Nies fik imidlertid ingen Glæde af det meget, han havde tiltrauet sig; altid sandes det gamle Ordsprog, at „hvad med Snyd kommer, det med Sorg forgaar.“ Nies havde forpagtet den kongelige Herregaard Nordborg for 2250 Rdlr. og ligeledes Hjortspring paa Als, og vovede sig i sin umættelige Havesjuge saa vidt, at han ikke kunde klare sig. Det gik heller ikke tilborligt til paa hans mange Gaarde. Stærkeummer, der havde et vist Hold paa Amtsskriveren, vovede sig ved at hugge Træ i hans Skove, og da det omfider blev Amtsskriveren fordrojt, og han traadte op mod Summer, paaførte denne ham en Proces for ikke indløste Forpligtelser imod hans Kone. Amtsskriveren tabte Processen, og dette i Forbindelse med hans øvrige Forlegenheder førte til, at han maatte gaa Kallik. Førind det imidlertid kom jaavidt, døde han paa en ikke umistænkkelig Maade. Hans Fuldmægtig, Hoffmann, der efter Evne havde hjulpet til med at plage Wonderne, blev assindig og aad Havre, hvilket blev

anset som en Straf for hans Ugjerninger. Han døde siden i Elendighed.

Amtsfriver Nies døde 1735, og nu blev der 1737 afholdt Auktion over hans Gaarde. Paa Auktionsdagen er der i Hovslund en Mængde Menneſter tilſtede. Maduffen, æ Kulle og hendes Mand, thi hun er nu gift, er der ogſaa. Amtſfriveren havde i ſin Tid fordrevet Familien fra Byens Enemærker, men nu han er død, har den indfundet ſig igjen. U Kullens Mand, der gaar under Navnet „Sorte Steffen“, ernærer ſig ſom Ratter. Det er den Dag bitterlig koldt, men Byens nysgerrige Pigeborn ſtal dog ud at ſe, hvad der gaar for ſig. De ſtaar i Rhyng med de froſne Hænder under Forklæderne og ſnijer og ler af den pjaltede Taterfamilie. „700 Mark er der budt!“ lod det fra Auktionsbordet, „ingen bedre? 700 Mark, forſte, anden og tredie Gang!“ Hammerſlaget faldt, det var Jens Pedersens Gaard, der blev ſolgt til Niſ Madſen, ſom købte den til ſin Søn, Mads Niſſen. Jens Pedersen og hans Kone var begge døde. Gaarden var billig, men dens Bygninger var ogſaa ſimple, og den ſkulde desuden flyttes. Saa kom Luren til Jep Juul's Gaard, og den vilde gaa noget højere. Jep Juul var ſelv tilſtede. Han havde i 9 Aar faret fra Holland ſom Harpunmeſter paa Grønland og tjent ſig en Del Penge og var nu meget i Tvivl om, han ſkulde kjøbe ſin Gaard tilbage igjen eller ej. Smidlertid ventede man, at han vilde kjøbe den, hvorfor ingen ret vilde til at byde. Det lod derfor fra en af hans Naboer: „Kom nu, Jep, og tag din Gaard!“ og Jep Juul ſvarede da: „nu, ſaa i Guds Navn! ſaa lad mig da byde 900 Mark for den.“ Hammerſlaget lod, Gaarden var hans. Hans Kone, An Jeppeſ, der inderligt havde vniſket at komme i Beſiddelſe af hendes Fødegaard igen — Jep Juul var nemlig fra Nabogaarden og havde friet ſig ind — blev nu meget glad. Hun havde havt alting i Beredſkab til at fejre denne Begivenhed med et lille Gilde, og om Aftenen ſamledes Naboer og Venner hos hende til et Kaffeſlag. Det var en Drik, der endnu dengang kun nodes ſjældent, men ligesom nu var den godt ſtikket til at ſætte Samtalen igang. Der blev alt da gjennemgaet, hvad der havde bevæget Hovslunderne i de ſidſte Aar, og der blev lagt Planer for de kommende Tider. Thi vel var det endnu jævrt at ernære ſig, og en i vore Dage ikke kendt Sparſommelighed maatte anvendes for at komme igjennem, men dog

aandede man friere nu, og var tilbøjelig til at haabe det bedste. Jep Juul's Datter Maren, der alt i flere Aar havde været forlovet, skulde nu have Gaarden. Hendes Forlovede, Peter Hansen Kjer fra Søes var tilstede, og de Unge glædede sig nu hjerteligt til ret snart at kunne komme sammen, ligesom ogsaa Au Zeppes og Nabokouerne meget interessjeret drøftede denne Sag. Maren havde fornylig ladet sig spaa af Madusken, og havde denne forudjagt hende megen Lykke, og Madusken's Spaadomme troede man paa, det var jo indtruffet alt, hvad hun engang spaaede Ants-
skriveren og hans Fuldmægtig.

Gaardejer Christen Lantrop.

Af J. N. H. Skramsager.

Da jeg over for en af Christen Lantrops nærmeste udtalte mig derhen, at jeg kunde ønske at skrive lidt om ham til Almanaken, blev der gjort den Bemærkning til mig: Er det nu ikke mere,

fordi du har kjendt ham personligt og staaet i et venstabeligt Forhold til ham, end fordi han jærlig har gjort sig fortjent? Vilde det samme være sket, hvis det ikke var Tilfældet? Ganste vist skal der personligt Kjendskab til, naar en Mands Færd ikke rækker hunderlig ud over Sognets Grænsestet; men de, der fylder deres Plads med Væge inden for de nævnte Grænser og rogte deres Gjærning der med Trofasthed, fortjener mange Gange mere at nævnes end adskillige af de Mænd, hvis Navne er kendt i videre Kredse, for det er netop hine, der giver hele Samfundet den faste Grund. Naar vi derfor inden for vort lille, fra vort eget Folk adskilte Folkesamfund gjerne vil, mens Tiderne gaar, nævne Mænd og Kvinder, der har gjort en god Gjærning iblandt os, saa faar vi holde os til de helt jævne Forhold, da der kun findes saa store Personligheder iblandt os.

Chresten Laurup blev født i Vestrup, Algerstov Sogn, den 6. April 1826 som ældste Søn af Gaardejer Jens Laurup og Hustru Ane Marie, født Clemmensen. Naade hans Fader og Moder var jævne Bønderfolk men sad inde med baade en større Oplysning og videregaaende Udvikling og Livssyn end den hel almindelige til de Tider, og det har øvet en kjendelig Indflydelse paa hele Børneskikken. Det er ret ejendommeligt for Algerstov Sogns Vedkommende, og navnlig har det ytret sig meget fremtrædende, især hos den Slægt, der havde sin Ungdom og Manddom i Begyndelsen af dette Aarhundrede, at den med Henblik til Oplysning og almen Dannelse var saa betydelig forud for de allerfleste andre Egne, saa Forfatteren heraf, der er godt kendt hele Landet over, ikke er truffen paa noget, der i den Grad har kunnet maale sig med, hvad der fandtes her. Aarsagen hertil skyldes rimeligvis i første Linie Præsten Knud Aagaard, Præst i Algerstov fra 1806 til 1838. Den gamle Jens Laurup og Hustru var saa godt hjemme i vort Folks Literatur og hele Mandsliv, saa, om de havde levet nu, vilde de have været istand til at følge med i hele den fremstredne Udvikling paa det Omraade, der rører sig stærkere i den nyere Tid. Det var sikkert nok ogsaa det, der satte et betydeligt Mærke paa Sønnen, saa der var kun lidt af, hvad der har nogen Betydning for os som Folk af vore Bogskatte, han ikke havde Kjendskab til. Denne Omgang med et Folks betydeligste Mænd gjennem deres Værker indvirkede kjendelig meget tydelig paa ham, og gav det Udseende, der var ham med-

født, et endnu skønnere og finere Bræg. Hans Fødegaard havde i mindst et Par Hundrede Aar tilhørt Slægten som fri Ejendom. Denne selvbevidste Uafhængighedsfølelse og Fribaarenhed i Tilværelsen igjennem mange Slægter jætter sit Mærke, og han havde Mærke heraf i saa fton en Stikkelse, som man kun moder hos faa. Jngen med Sans for personlige Jagttagelser vilde her kunne tage fejl, naar han stod over for Chresten Lantrop, men maatte straks skønne, at enten var det Odelsbonden eller Udelshanden, han havde for sig. Som det Udelshaarne var saa stærkt fremtrædende i det rent Ydre, jaaledes var hele hans Færd Livet igjennem mærket af det. For hvem der ikke kjendte ham nærmere, kunde det tage sig ud, som han var meget kritisk anlagt, da han stadig opponerede baade over for Personer, Begivenheder og Indretninger; men det havde sikkert nok sin Rod i hans stærke Retfærdigheds Sans. Det var her igjennem, han jøgte at naa frem til sand Forstaaelse af baade Personer og Forhold. Han var en naturligt fribaaren Natur, der, frajet hvad Traditionen i Slægten bandt ham fast til, troede paa Udvikling og Fremskridt uden Doktriner. Hans hele frie Syn gjaldt her baade de boglige, de folkelige og de kirkelige Forhold. At han ikke ved Dyrerets Udbrud i 1848 blev kaldt under Janen laa deri, at han gjorde Tjeneste ved det Efterretningskorps, som Hans Krüger i disse sydlige Egne var Leder af. Ved denne Lejlighed oplevede han i Medelby Kro et mindre betydeligt Eventyr sammen med ligeledes afdøde Chresten Dall, Forvalter hos Kammerraad Møller, Skovgaard ved Alabentaa. Mens de paa Efterretningskorpsets Vegne ved den Lejlighed overnattede i Medelby Kro, blev de overlistede af en Del Dyrerere fra Læk, tagne til fange, førte gjennem denne By og Bredsted til Rensborg, hvor de sad i Fangenskab en længere Tid. Baade i Læk og Bredsted blev de forhaanede og truede af Befolkningen, idet man havde bildt Folket ind, at det var Krüger og Lauritz Skan, der drev Spioneri. De Papirer, som de havde hos sig, havde Chresten Lantrop dog jet Lejlighed til at saa gjemt i Sengehalmen.

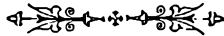
Mod Krügers Slutning i Foraaret 1850 fik Chresten Lantrops yngre Broder Lars Ordre til at møde paa Sessjonen, men da der ingen Ordre kom til ham, og han nu var ude af Efterretningsvæsenets Tjeneste, stillede han sig frivillig, og her hjalp hverken Bøn eller Lon fra hans Forældres Side. Han rejste sammen

med Broderen og deltog sammen med denne i Tjenesten til Krigens Slutning.

Chr. Lautrup havde stor, ikke blot kommunal men almen Sans, og han var den, der først fremsatte Tanken om Oprettelsen af Algerisk Sparekasse, til hvis Styrelse han stadig horte. Foruden de mange kommunale Hverv, han har haft, var han ogsaa Sandemand, men faldt for Eden, som han ikke vilde aflægge.

Han fyldte sin Plads i sit Hjem, hvor det var fornøjeligt at gæste ham. Han fyldte sin Plads i mindre Kredse og hans Nærberørelse var stadig istand til at gyde en frisk og frejdig Luft; hen over Samværet. Derfor kan der, som Morten Eskejen skrev i et Mindekvad, siges om ham :

Tak for Dagværk, du har gjort
paa den gode Side,
være lidet eller stort,
som kun Gud kan vide.
Tak, fordi du ikke løj
dig til stor at være,
ikke gjorde Kvalm og Støj
for en stakket Ære.

J Landbevæbningen.

En Historie fra vor første Krigs Tid, gjenfortalt af P. J. P.

Med en Tegning af Poul Steffensen.

Jeg skulde altsaa fortælle noget fra den Tid, jeg var Kommandør i den altsjette Landbevæbning! Der gik meget for sig i de Dage, og jeg kan i'gu ikke nær fortælle det altsammen, men der faldt mig just lige ind den herjens Komædie med Jens Bothøj, og hvis J vil høre efter et Øjeblik, for den er snart fortalt, ja vil jeg komme med den da.

Ja, der passerede meget dengang, vi skrev 48. Da begyndte Slesvigholsteenerne at græsere, og da havde vi den Historie med

Hertugen paa Avgustenburg. Det var ellers en Mand, der havde det stort og flot nok i alle Maader, men da 48 saa kom, gik han sgu over til det Slesvigholsteneri. Hvorfor han gjorde det, véd jeg ikke, men jeg véd nok, han skulde ikke have gjort det, for da blev Kongen naturligtvis vred og lod hele Stadsen paa Avgustenburg ryge i Luften. Jeg har ikke sét ham siden og véd ikke rigtig, hvor han blev af, men jeg tror nok, at til allerlidst gik han over til Projserne, for den hele Komodie hængte jo sammen dengang ligejom i 64, undtagen da var der jo endogsaa Østerrigere med. Det var alligevel en slem Tumult i Forstningen, da Krigen brød ud. Vore Soldater havde jo nok at tage Vare paa andetsteds; de skulde vel nok klare Sagen, hvor de var, men her paa Als var vi jo kun os selv, og hvem kunde vide, om ikke man en skøn Dag fandt paa at juede os en hel Skibsladning paa Halsen af disse Slesvigholstenerere og Projserne, og Gud véd, hvad de Allesammen hed — der var ogsaa nok Rogle, man kaldte „Zusur-genter“ med. Se, derfor var det, at vi fik Landbeværningen.

Kaptein Riegels og en Løjtnant, jeg husker ikke mere, hvad det var, han hed, blev Oberstkommanderende. Vi fik ordentligt vore reglementerede Spyd, som vi af og til havde Exercits med derude paa Bol Markt, og senere fik vi endog hoide Kraveopslag, saa vi næsten blev ligejom Militær. De, der for havde været Soldat, blev gjorte til Befalingsmænd, og saa blev jeg det da ogsaa. Men nu traf det sig hverken værre eller bedre, end at jeg just fik den lille hjulbenede Jens Pothoj i min Uddeling. Og det var just ikke noget Held det, for der var ikke Spor af Geni stabt i det Menneske. Med Grebene gik det endda saa taaleligt med ham, rigtignok blev han altid den allerlidste, og somme-tider gjorde han ogsaa forfækt, men det vænede man sig jo til, og lagde saa tilsidst ikke saa meget Mærke dertil. Men Wendinger og Svingninger, det gik helt over hans Forstand, og jeg tror saamænd, at om han ikke havde lært paa andet hele sit Liv, saa var han dog ikke bleven klog paa dem. Og det allerværste var, at fordi han var saa lille bitte, skulde han altid staa paa venstre Fløj. Naar jeg tog ham i Vermet imens, saa gik det jo, som det gjorde, men jeg blev da snart fed af det med det Svingeri, og saa lod jeg det helt være og holdt mig istedetfor til Grebene, for naar Alt kom til Alt, var det naturligtvis ogsaa kun Spydene, det kom an paa.

Men saa en skøn Dag som vi igjen staar derude til Eksercits, gaar Løjtnanten rundt ved Afdelingerne og ser sig dem an. Han kommer da ogsaa til min. Jeg lader dem da gribe en Stund, og det har vist været godt nok, for han sagde ikke et Ord. Jens Potthøj kom nok altid lidt bagefter, men det var da heller ikke saa forstrækkeligt meget. Men saa paa én Gang siger han :

„Hør, Hr. Kommandør; hvis vi nu sætter det Falb, at De med Deres Afdeling blev angrebet i venstre Flanke, hvad vilde De saa gøre?“

Hm! tænkte jeg ved mig selv, skal Du nu til at eksamineres i Krigsartiklerne, da er det jo rart; for oprigtigt talt havde jeg glemt dem for længe siden. Som jeg nu saadan staar og grunder lidt, for sandt at sige, saa vidste jeg ikke saa lige, hvad jeg skulde svare ham, saa siger han :

„Jeg vilde, hvis jeg var i Deres Sted, have kommanderet en venstre Svingning, og saa? — hvad saa? —“

Byt, tænkte jeg igjen, nu mærker jeg nok, hvor han vil hen; men den Svingning var jo slet ikke mig tilpas, jeg vilde derfor bære mig lidt fint ad, og sagde derfor nok saa frimodigt, som jeg baade vidste ud og ind i de Dele :

„Famen, — om Forlæbelse, Hr. Løjtnant, jeg havde ikke gjort Svingningen alligevel.“

Det er ikke godt at vide, om Løjtnanten ogsaa har kunnet lugte sig til, hvor jeg vilde hen, eller om han har haft saadan en aparte Lyft til at se Svingninger, for han sagde blot :

„Naa saa, det havde De ikke; men De er vel alligevel saa god at vise mig, hvorledes en Svingning til Venstre udføres.“

Se saa, ja, naar han partout vilde have det, saa var der jo ikke andet for end at svinge løs alligevel, men noget satans fløvt noget var det. Vare jeg kun kunde have taget Jens lidt i Ermet, uden at Løjtnanten saa det, men det var jo umuligt! Men var det ikke, som om han stod og spidsede Øren, Jens Potthøj, som om han i Dag dog var lidt med paa Tingene. Det var dog ikke at sige af, om det alligevel skulde gaa lidt bedre, end jeg tænkte!

Jeg kommanderer da: „Venstre sving — løb!“ men det var ikke frit, undtagen at jeg kneb Øjnene lidt til imens.

Men Du milde Gud, — sikket Skuddermudder det blev! Sstedetfor at blive staaende og gøre en halv Vending, mens højre

Fløj svingede om, løb Jens Pothøj, det gamle Ufen, med, da de paa højre Fløj begyndte at løbe, og saa blev de naturligvis lige tosfede Allesammen, og saa min Salighed løb hele Geledet sin Vej, inden jeg ret blev flog paa, hvordan det gik til! Dersom Løjtnanten ikke havde været der, havde de saa Stam nok ikke skyndt sig saa forfærdeligt, men Gud véd, hvor de var strøgne hen nu, dersom jeg ikke i Tide havde faaet raabt „Holdt!“ — Der stod de nu Allesammen rundt om imellem hverandre i den skønneste Redelighed, undtagen Jens Pothøj, — for han laa, det Ulykens Bær, som han var. Han var falden over sit ene Hjulben og laa lige saa lang, eller snarere lige saa kort, han var og havde stødt sin Næse tilblods paa en Sten. Da han endelig fik sig opsamlet igjen, løb Blodet ham i store Striber ned ad hans hvide Blaargarns Bukser.

Det hjalp sig endda med Løjtnanten, jeg tænkte det var blevet værre. Han kaldte blot paa venstre Fløjmand. Jens humpede da derhen og stod for ham saa spættet, som han var, med den ene Haand for Næsen, den anden gned han sit ene Ønæ med.

„Er De venstre Fløjmand?“ iurgte Løjtnanten.

„Jo!“ svarede Jens.

„Bed De, hvad venstre Fløjmand er?“

„Ja—a!“ svarede Jens igjen.

„Men for S . . . , hvoraf kommer det da, at De bærer Dem saa rasende dumt ad?“

Jens tog uden Betænkning Benet ud af sin højre Træsko og tog denne i Haanden og holdt den hen foran Løjtnanten.

„Det kom bare af denne her Træsko, for den har en Skavank, Hr. Løjtnant,“ kom det halvt grædesærdigt halvt gemtyligt ud af ham; for det var naturligvis langt fra, at det kunde falde Jens ind, at han havde gjort andet dumt, end at han var falden og havde stødt sin Næse.

Men var Løjtnanten ikke vred for, saa blev han det i'gu nu. „Folkene var jom Koer, de havde ikke det ringeste Begreb om Eksercits, og det var Kommandorens Skyld Allesammen . . .“ ja, jeg kan ikke nær huske alt det, han kom med.

Nu, tænkte jeg: nu sidder Du nok net i det. At Du fortæller ham, at Jens Pothøj umuligt kan lære den Slags Eksercits, det nytter i'gu ikke, for saadant noget kan de aldrig begribe ved Militæret. Gud skal vide, at jeg var bleven siddende i det,

dersom det ikke med Et var faret i mig, hvad jeg skulde sware ham. Det kan nok være, at det var lidt løjerligt, men om jeg havde tænkt over det i flere Aar, havde jeg vist ikke fundet det bedre. Da Løjtnanten endelig var færdig, saa siger jeg :

„Det hele kom af, at venstre Flojmand selv har en Skabank for han er fejthaaudet, Sr. Løjtnant.“

Det kan jeg fortælle Jer, det var just akkurat det rigtige Svar; det var naturligvis ikke sandt, for Jens var hverken fejthaaudet eller rethaaudet, for han havde overhovedet ikke Geni paa nogen af Delene, men jeg fik da paa den Maade Løjtnanten begribeliggjort, at det nok kunde være Flojmandens egen Skyld, naar han var en Døsmer. Hvordan han saa end vilde vende og dreje det, saa kunde han dog vist ikke saa andet ud af det. Jeg kunde mærke det paa ham, for han sagde ikke et Ord mere til mig. Han sagde blot til sig selv:

„Herre Gemini, dette her bliver jo værre og værre!“

Og saa gik han.

Vi havde senere hen i Lobet af Krigen's Tid to Gange Revue for Kongen. Det var jo Frederik den Syvende. Da gik det altid glat med Eksercitsen. Vi havde vel nok store Svingninger og andet Krimskrams i svær Mængde, for det gik jo ikke saa meget afdelingsvis men mere saadant i det Hele, men naar vi ikke mere vidste Redelighed i det, saa saa den Gue bare efter den Anden. Jens Pothøj lob naturligvis gal og faldt sine hundrede og elleve Gange, og jeg er vis paa, at Kongen saa det, men han lo bare. Han har nok heller ikke taget det saa nøje med de Dikkedarer, men han har været glad over, at han kunde se, at vi holdt godt paa Spydene. Vi skulde ogsaa nok have brugt dem da, hvis det var kommet an derpaa.

Se, det var den hele Historie. I har vist ikke kendt Jens Pothøj. Det gjør heller ikke noget videre til Sagen; men det er da forresten hans Skyld ligesaa godt som min, at Anekdoten blev til.

Strøtanke.

En god Kvinde gør ingen Støj, og der gøres ingen Støj i Anledning af hende.

— Store Mænd taler kun sjældent uforbeholdent undtagen med dem, de har leget med i deres Barndom.

— Viljen er Menneskets højeste Kraft; den staar Fadder til Lykken.

Krybkattehistorier.

Af N. Johansen, Hygum.

Med en Tegning af Poul Steffensen.

For ca. 50 Aar siden strakte Skovene ved Hygum og Brøstrup sig over et betydeligt større Areal end nu til Dags. Skovhuggerens Økse havde endnu skaanet mangen en stolt Eg, og de mægtige Bogetraer strakte deres Kroner højt i Vejret, som om de vilde fortælle om de gode gamle Dage; men siden kom ogsaa Turen til dem, og Skovhuggerens Økse skaandede hverken Egen eller Bogen, den luftede svært ud i vore Stove.

Paa den Tid, da disse Fortællinger foregik, var der Bildt i Overflod; det var ikke usædvanligt at se Raadyrene i Flokke paa 40 til 50 Stykker, og Hjorten var heller ingen Sjældenhed; intet Under derfor, at Krybskytteriet blev drevet efter en større Maalestok. Krybskytteriet i hine Tider kan ogsaa paa en Maade undskyldes, idet Bildtet ofte i Skovegneene blev en sand Plage; Beboerne fik ofte deres Korn ædt op og nedtrampet af Hjorte og Raadyr, og der var vistnok ingen, der paa den Tid tænkte paa at hde de Skadelidte nogen Erstatning. Kommunerne havde den Gang heller ikke selv Jagtret. Her paa Egnen var kun Ørev Brockenhuus-Schack fra Gram berettiget til at udøve Jagten. Efter de paa den Tid bestaaende Love kunde Krybskytteriet ogsaa drives med en Del mindre Risiko end nuomstunder, men Krybskytterne udmærkede sig ogsaa lige saa meget ved Driftighed som ved Skudsikkerhed.

I Fyrreerne boede en Mand i Hygum, som hed Søren Gjuler, og en Gaardmand i Brøstrup, som hed Mads Jepsen. Disse to i Forening med en Gaardmand fra Krogstrup (Stræbe Sogn), som gik under Navn Per Ott, samt dennes Broder Antoni var paa den Tid de mest berøgtede Krybskytter her paa Egnen.

Per Ott, der ikke bestilte stort andet end at gaa paa Jagt, kom jævnlig til Hvgum. Han var bekjendt som en meget haardfor Mand, der var i Besiddelse af ualmindelige Kræfter. Der fortælles saaledes, at han en Gang havde skudt 3 Raadbyr, og naar han bare havde kunnet faa dem stoppet i en Sæk, vilde det have været ham en let Sag at bære dem hjem, skjønt han havde rigelig 1 Mil at gaa; men han havde netop ingen Sæk ved Haanden, og saa var gode Raad dyre. Per Ott var dog sjælden raadvild, og her vidste han ogsaa at hjælpe sig ud af Forlegenheden. Skønt det var midt om Vinteren i en bidende Kulde, betænkte han sig dog ikke paa at trække Stjorten af og lade den gjøre Tjeneste isteden for en Sæk, og han naaede ogsaa velbeholden hjem med de 3 Raadbyr i Stjorten.

Per Ott var stadig paa Farten, og da han en Gang fik at vide, at der opholdt sig en Hjort i et Stykke Skov, som hørte til Røddinggaard og stødte op til Brøstrup Marker, fik han Broderen Antoni med. Det lykkedes ogsaa Antoni at nedlægge Hjorten, og da Per Ott kom til, laa Dyret stommende paa Jorden. Han løb da rask hen for at tage Fangsten i Besiddelse. Han stod og strævede over Hjorten og vilde just til at tage den om Hornene, da den i det samme rejste sig op, og Per Ott sad paa Ryggen af den. Den stak Hovedet lige ud, hvorved Hornene kom til at ligge over Per Ott's Ben, og den forhindrede ham saaledes selv i at falde af, og saa stormede den af Sted med sin ufrivillige Rytter ind i Skoven. Per Ott, der ikke var belabet paa en saadan Ridetur, kom sig dog snart af sin Besjættelse; han kom til at tænke paa, at han havde en Kniv hos sig, og da det ogsaa lykkedes ham at tage Kniven i Brug, maatte Hjorten snart give tabt, men den var da ogsaa løben flere Bøsseskud med Per Ott paa Ryggen, og det er ikke godt at vide, hvorledes han var sluppen fra den lige saa sjældne som farlige Ridetur, dersom han ikke havde faaet Hjorten overmandet. Den blev nu slæbt hen til et affides Sted og godt tildækket med Læng og Blade. Antoni blev saa for at passe paa, at ingen skulde stjæle Hjorten, og for tillige at rekonoscere Terrænet, at der ikke skulde komme Skytter i Nærheden; imens gik Per Ott hjem efter Heste og Vogn. Først langt ud paa Natten naaede de heldigt hjem med Fangsten, og allerede ved Daggry var de paa Vej til Rødding, hvor den let omfattes i klingende Mønt.

Det var dog heller ikke altid, at Lykken var Kry stædterne lige god, som vi snart skal høre.

Søren Hjuler fra Hygum og Mads Jepsen, som løbde i Brostrup, laa heller ikke paa den lade Side, men var ogsaa stadigt paa Farten. Disse to i Forening med Antoni havde en Gang skudt en Hjort og faaet den skjult i en Torvestak paa Brostrup Mark. Det var om Vinteren, og der laa et tykt Lag Sne paa Jorden; Hjorten, der under Transporten havde blodt stærkt, havde jaaledes efterladt et tydeligt Spor, og da Stykkerne fra Gram havde mærket, at der var Ugler i Mosen, frembød sig her en særkommen Lejlighed til at komme Bildtthvene paa Pelsen. Sporet førte dem heller ikke fejl, snart fik de Hjorten dragen ud af Torvestakken, og nu var det dem en let Sag at finde de Skyldige. Søren Hjuler og Mads Jepsen maatte affone hver et halvt Mars Fængsel i Rendsborg, medens Antoni deserterede og opholdt sig paa Den Sild, indtil Sagen var bleven for gammel, og undgik jaaledes at blive straffet. Men saasnart Søren Hjuler var kommen hjem, tog han igjen til Bøssen, og det varede ikke længe, inden han igjen paa et hængende Haar var bleven nappet.

Det var en Gang ved Fastelavnstide; der var Sne paa Jorden, at Søren Hjuler havde faaet Rig paa en Hjort; han fik da Byens Smed overtalt til at gaa med ind i Skoven. Det lykkedes dem ogsaa at nedlægge Hjorten, men nu gjaldt det at faa den bragt hjem. Da de omtrent var naaede halvvejs, kunde de ikke mere; de fik da Hjorten godt tildækket med Sne og begav sig hjem. Da Smedens Fader hørte, hvad der var hændet dem, udbrød han: „I Dreunge! kan I ikke bære saadan en Smule Hjort hjem, jaa kom med mig, jeg kan gøre det ganske alene!“ De gik nu alle tre hen til det Sted, hvor Hjorten laa gjemt i Sneen, og saa fik den gamle Mand, der var en særlig Belynder af de smaa Sorte, Dyret løsset paa Rakken. Han havde ogsaa den Dag sat et større Kvantum af de smaa Sorte til Lids end strengt taget nødvendigt, og da han saa fik Hjorten paa Rakken, blev Følgen den, at Venene ikke saa ganske vilde lystre Røret, men da Søren Hjuler og Smeden fik ham under Armen, var han ogsaa Mand for at bære Hjorten hjem. Den blev nu straks parteret, Skindet brændt og Hornene ogsaa tildels (enkelte Stykker findes endnu i Familiens Eje), men Faren for at blive opdaget var ikke dermed forbi. Thi, som fortalt, var der Sne paa Jorden, og da Hjorten havde blodt stærkt, vilde Sporet være let at følge, derjom Stykkerne var i Nærheden. Heldigvis fik Stykkerne ikke Nys om

det passerede for den næste Dag (Fastelavnssøndag), og da indtraadte der netop et stærkt Tovejr. Sporene var inden Middag fuldstændig forsvundne, og Skytterne maatte noget ærgerlige i Sindet indstille Forsølgelsen, og Arnbyskytterne slap jaaledes den Gang med Skrækken.

Gamle Wielandt af Gram.

Da den danske Konges Fødselsdag den 8. April 1898 afgik forhenværende Møller Jens Frederik Riddermand Wielandt i Gram ved Døden efter et Fjerdingaars Sygeleje, idet Livet efter et lettere Slagtilfælde jagte svandt hen, medens han dog var aandsfrisk og aandsliblig til det sidste og med Interesse fulgte Begivenhederne i Avisen og de stedlige Forhold. Den 14. April, Aarsdagen efter sit Diamantbryllup, begravedes han paa Gram Kirkegaard under stort Følge, der fulgte til Fods den lange

Vej fra Hjemmet ved Stoven til Kirken, efter at hans Sonner havde baaret den kranjedækte Kiste til Liggvognen.

Han var født 27. September 1809 paa Bellinggaard mellem Vejle og Fredericia, Son af Proprietær, Cand. theologiæ, Rystbefalingsmand Morten Møller W. og Rektorens Datter i Horsens Petra Henriikka Schjott. Da Statsbankerotten havde berøvet ham som Umyndig hans Forældrearv, jatte hans Stedforældre ham efter Konfirmationen — vistnok uden egen Lyst — til at lære Bogtrykkeriet hos den bekendte Elmquist i Aarhus for at blive i Familiens Tradition, der paa Holbergs Tid stiftede og ejede „Verlingske Tidende“ i København. Gamle Johan W. paa Christian IV.s Tid var vistnok Slægtens ældste Mand i det nuværende Danmark; men Slægten for ham er at jøge i Willandts Herred i Skaane.

Efter Læretidens Udløb drog han som 22aarig til Slesvig for at lære Landvæsenet (paa Østerlindet Nygaard og Nybølgaard) og har siden boet der, knyttet med Sjæl og Interesjer til alle dets Forhold og Oplevelser og deltagende med Liv i alle dets Begivenheder. Fra sin Bojættelse der har han udelukkende havt Hjem paa Gram Gods: fra 1837 indtil 1879 som Forpagter af Møllen og dens Landbrug, derefter som Forpagter af et mindre Sted med lidt Landbrug umiddelbart ved Gram.

Det er et virksomt Liv, der her har faaet sin Afslutning og det saavel i det private som, naagtet al hans Bestedenhed, ogsaa i det offentlige Liv. Hans Arbejdsomhed slap aldrig op, og ved sin Virken erhvervede han sig mange Venner og Alles Agtelse formedelt sin Redelighed og sit Retsind. Derfor har han i Tidens Løb beklædt mange Tillidsposter. Han var Medstifter af den første nordflesvigiske Landbosforening og beklædte Formandsposten i 20—25 Aar, indtil han i 1885 tral sig tilbage herfra med en smuk Hædersgave fra Foreningen. Han var til sin Dødsdag Formand for den nordflesvigiske Brandforsikringsforening, der ikke vilde slippe ham, skont han gjentagne Gange ønskede at trække sig tilbage paa Grund af Alderdom.

Han var en varm Fædrelandsven, og hans Danskhed har mange Gange staaet sin Probe i Fyrterne mod Paavirkninger fra Hertugen af Augustenborgs og Prinsjen af Noers Side, naar de i Jagttiden opholdt sig paa Gram Slot. Fra den Tid fortalte han pudsig Træk om den gamle Kammerherre, Amtmand Krogh,

som var Administrator over Godjerne og ligesom sin Broder Generalen var en loyal Mand, medens de øvrige 2 Brodre ved Haderølev var tøjfjindede. Han havde købt et Par Heste fra Augustenborg Stutteriet; men, da de ikke duede, stod han selv til Marked med dem i Haderølev. Da saa en Bønde lod dem trave for sig, jagde den gamle Original: „Ja, min gode Mand! De kan jo nok se, at den ene er spattet, og den anden er Krybbe-bider.“ „Saadan Noget behøver man ikke at sige,“ hvijskede Hertugen til ham. „Jo, Deres Durchlaucht! jeg kan nok lade mig snyde, men selv snyde, det gør jeg ikke.“ I 1848 var han det danske Feltpoliti jævnlig til Nytte ved at fremstafte alle de Oplysninger, han kunde, til og gennem Vennen Hans Krüger, som fulgte med Heren. Efter Slaget ved Slesvig trak Ryttieriet sig tilbage over Gram, og umiddelbart efter jendte W. Rone og Børn til Fyn for jelo at have friere Hænder. Da General Bülow senere paa Maret laa med 5000 Mand i Gramby og Omegn, sendte han Bud til W. om at komme til Hovedkvarteret i Præstegaarden. Tyskerne laa i Strindstrup, og W. horte Bülow give Ordre til de danske Tropper i Nustrup om eventuel at trække sig tilbage over Braagaard nord om Naen. „Broen er afbrudt!“ sagde Wielandt. „Da er det nylig meddelt mig, at den er i Behold.“ „Ja, mig er det modsatte meldt,“ sagde W., „og det er paalideligt!“ „Saa rid med W. hen og se efter!“ sagde Bülow til en Adjutant, og ganske rigtig: Broen var afbrudt. Tyskerne rykkede frem til Gøbol og Nustrup, medens vore Tropper saa maatte have Retræte til Defileet ved Gram, hvor Skytterne laa langs Skovbrønnen i Lunden, Digerne var gjennemskaarne, og Landevejen kunde bestrænges med Kanoner fra Kroen i Gramby. „Nu kan jeg vel trække mig tilbage?“ jagde W. „Nej, nu har jeg først Brug for Dem, hvis De da vil,“ sagde Bülow, „nu jeg ser, De er saa paalidelig og saa godt underrettet.“ Tyskerne trak sig imidlertid tilbage; men saa nær var W. ved at komme i Slag og Bülow ved at kæmpe om sit Fødehjem Nustrup Præstegaard.

Da Wielandt og hans Nabo Lorenzen dengang var de eneste Danske i selve Gram, medens alle de øvrige Beboere var indvandrede Tyskere, maatte han døje mange Fortrædeligheder for sin Danskhed: Forgiftning af hans rødhvide Dogge, Stuslaaen af Ruder, lange Tiders Indkvartering af 1/2 à 1 hel Eskadron Slesvigholstenske Dragoner, hvis Vagtmeister Göttsche han i sin Harmes

viste Doren efter deres Tilbagekomst fra Bronsaffæren og lignende. Men aldrig jvigtede ham hans nationale Overbevisning eller frejdige Tro paa dens lykkelige Udgang. I ham er en af de trofaste Gamle i Nordflæsvig gaaet bort, en af den yngre Slægts gode Forbilleder.

Han var gift med en Datter af Stovrider Peterjen i Føl, en gammel flæsvigsk Slægt fra Hvidevad ved Aabenraa, hvor Slægten i et Par Aarhundreder i Rad var Sognefogeder, og hun overlever ham tilligemed tre Sønner og en Datter. —n. & —t.

Handfærdige Oplevelser i Krigsaaret 1864.

Meddelelse af Peter Petersen i Ensted.

Med 2 Tegninger af Poul Steffensen.

Det første thjste Militær, der kom til os i Robberholm, hvor jeg dengang boede, var Artilleri. Det kom om Aftenen i et meget stærkt Snevejr, og de skulde absolut have deres Heste ind; thi de jagde, de havde ikke været paa Stalden i et Par Dage. Soldaterne slog altsaa vore Køer ud for at faa deres Heste ind.

Jeg jog saa mine Kæer op i Ly under Gammelstoven, en Skov, som horer til Hovedgaarden Bøgestov. Militæret var kun indkvarteret en Time, saa fik de Ordre til at rykke ud. Det var nemlig en Fejltagelse; det var ikke hos os, de skulde i Kvarter, men paa Hovedgaarden Bøgestov; hvorefter vi igjen kunde hente vore Kæer hjem. Dagen derefter fik vi Kavalleri (Ulaner), 8 Menige og en Underofficer, som vare ret stikkelige Folk, men vare kun hos os et Dogn ad Gangen, da de hverandret Dogn skulde paa Forpost; men i den Tid, de var borte, fik vi andre, og saa igjen de samme hverandret Dogn, deriblandt en fordrucken Underofficer og flere slette Subjekter. Med dem havde det snart givet Spektakel den allerførste Aften; de fleste var drukne og havde intet med til deres Heste. De satte sig alle ind i Stuen at spille Kort ved Lys. Kl. 10 sagde Underofficeren til de Menige, de skulde ud at fodre. Han sagde, de kunde smide mit Hø ned til deres Heste. Han selv og et Par af de vigtigste blev inde. Jeg kunde nok forstaa alt, hvad de jagde, da jeg selv havde lært Tyst (det vil sige privat). Da de var komne ind, gik jeg ud at fodre mine Kæer og saa da, at alt mit Hø var nedkastet til deres Heste. Jeg gik da ind i Stuen til Underofficeren og kaldte ham ud. De studiede allesammen, da de mærkede, jeg kunde Tyst. Da han saa kom ud i Stalden, sagde jeg, om det ikke var for meget, thi saaledes skulde mine Kæer hungres ihjel om nogle Dage. Ja, sagde han, det var for meget. De skulde øjeblikkelig forke det op igjen. Han gik ind i Stuen til dem, der havde været ude at fodre og kommanderede dem til øjeblikkeligen at gaa ud og forke alt Høet op igjen. De vilde ikke straks, da han selv havde ordret dem til det, dog maatte de dertil, men med Strengthed. Og de maalte mig med Blikke, som jeg var meget ængstelig for for Eftertiden, da en lille Forjeelse i denne Tid kunde have de værste Følger. Jeg gav enhver Hest en lille Tot Hø med Manér. De laa i Kvarter hos mig omtrent en 14 Dage, men hverandret Dogn ombyttede med første Hold Ulaner. Underofficeren og én til (de kaldte ham Greven) laa i én Seng. Greven var lidt fin paa sig; han laante hver Gang, de kom, et Par Sko af min Kones. Omfider skulde de rejse helt fra os. Vi havde en lille Barnepige, som saa, at Greven pakkede min Kones Sko ind i Lædertøjet. Jeg var rigtignok lidt ængstelig for ham, dog maatte jeg sige det. Jeg sagde altjaa, hvor han havde gjort af min Kones Sko. Han

svarede, de stod inde under Sengen. Jeg gik saa ind og saa, men kunde ikke finde dem. Da jeg kom ud med den Væsteb, havde han imens pakket dem ud og sat dem ned ved Doren. Han undskyldte sig med, at vi havde begge overjæt dem. For at hævne sig red han saa hen imod en Slibesten, jeg havde staaende der, og tum-

lede saaledes ind imod den med Hesten, at den gik i mange Stykker. Vi var glade, da vi slap denne Indkvartering, men saa kom der af de røde Husarer, hvoriblandt en Vagtmester, som gjorde en Del Væsen af, at jeg skulde gjøre Løen og Vognsturet rent, hvor de andres Heste havde staaet og deres skulde ind. Der var rigtignok Møg til op over Knæerne. At gjøre rent var der ikke at tænke paa; thi saa straks der kom nogle bort, havde vi andre i Stedet. Vi kunde næppe engang selv faa os noget at leve af. Ofte maatte vi nøjes med Soldaterlevninger. Vagtmesteren sagde, de kunde kun rykke ned af Taget og strø med. Saa kom Vagtmesteren hen at ligge et andet Sted. De, der kom i Kvarter hos mig, var meget gode Folk og sagde: „Fader! det skal vi nok komme ud af.“ Løen, hvor deres Heste stod, grænsede ind imod vor Stue, hvor vi havde Møblerne og alting sammenstuvede for at faa Plads til Soldaterne. Saa en Nat faldt Muren ind i Stuen. Vor Klokke og nogle Skilderier faldt ned paa en Kiste. Og Hestene rakte Hovederne ind i Stuen til os. Jeg stod op og gik ind, hvor Underofficeren laa, og sagde, jeg vilde hen at melde det til Ritmesteren. Han bad mig at lade det være og forsikrede mig om, at naar han gik hen at melde det, vilde jeg gaanske vist blive fri for Indkvartering. Han vilde foregive, der kunde ingen Heste staa i Huset for Træk, men Grunden var, at han selv var bange; thi der skulde nemlig gaa en Staldvagt, hvor der laa saa mange sammen. Gaaft rigtig! paa anden Dagen slap vi Militæret. Underofficeren var ellers en meget god Karl, og alle de Venige holdt meget af ham. Nu var jeg den eneste i Kobberholm, der ikke havde Indkvartering. Saa var Ritmesteren og 2 Løjtnanter henne at bese mine Lokaler og fandt ud, at de maatte benyttes til Arrest for dem, der skulde straffes. Nu havde jeg en Stue med Jernstænger for Vinduerne; tillige skulde Vinduerne beklædes med Brædder. En Bævestol, som stod derinde, maatte tages ud; thi Ritmesteren sagde, at af Frygt for Straf kunde de let finde paa at hænge sig paa den. Alt var saaledes klart til Arrestanten, som straks kom, blev indladt og Døren i Laas. Med ham en Vagt, som skulde staa uden for Døren, nemlig i Køkkenet med dragen Sabel. Mit Hus var saaledes indrettet: naar man kom ind i Forstuen, saa allerførst til højre Løen, til venstre Køkkenet, lige ind Dagligstuen, altsaa 3 Døre. Nu skulde de for at komme ind i Arrestkammeret til venstre gjennem Køkkenet ind i Daglig-

stuen. Baa'de Arrestanten og Vagten gik straks ind i Dagligstuen og satte sig at spille Kort og bagte Æg og levede godt. Forfeelsen var, at han havde redet for stærkt med sin Hest, og Straffen var Vand og Brød; men han blev derimod fri for alle Vagter og Strabadser og levede flot. En Dag, som de sad og spillede Kort, kom Ritmesteren og en Løjtnant. Da de gik ind igjennem Koffenet, rejste Arrestanten og Vagten sig lidt slukke og løb ud. Officererne fandt Lokalet tomt, kom ind til mig, og spurgte om Vagten. Ja, det vidste jeg ikke! Men i det samme kom Vagten med dragen Sabel og Arrestanten med Butserne om Hælene ind ad Forstuen. Saa der var ikke noget at sige. Hvor længe disse Husarer laa, kan jeg ikke saa nøje huske, men de blev afløste med Artilleri, som havde meget svære Heste, og da jeg ikke havde Bort ind i Loen men kun en Luge, trak de Hestene ind igjennem Forstuedøren og ind i Loen uden at tage Oppakningen af Hestene, saa længe, til de kom med Dorkarmen paa Ryggen, og Stenene faldt ned omkring dem. De skulde altid til Graasten at hente deres Forplejning. Jeg havde en lille, meget letbygget Vogn, som de altid spændte deres svære Heste for, og det gik saa altid til Graasten, og det som et Tog. Nu kunde jeg indse, naar dette skulde blive ved længe, vilde Vognen snart falde sammen, hvorfor jeg en Dag, da de var oppe ved Udskøl at stille, tog det ene Hjul af Vognen og satte en Vognhjælp under Stellet. Hjulet lagde jeg op paa Dvnen og lagde en Del Strammel derpaa. Da de saa kom hjem, skulde de til Graasten efter Proviant. Da de saa Vognen, spurgte de mig, hvor Hjulet var, jeg svarede dem, det var hos Hjuleren. Nu havde jeg en gammel Vogn, som de tog Hjulet af og satte paa min lille Vogn. Hestene for og afsted til Graasten, men de kom kun nogle Hundrede Alen ned paa Bejen, saa vilde Hjulet ikke gaa rundt mere, hvorledes de end tumlede med den. De maatte saa spænde fra, hvor den stod, og hente min Naboes Vogn. Min Vogn stod der en fjorten Dages Tid; thi jeg turde ikke hente den hjem, førend vi fik andet Militær. Noget førend de toge Stanserne ved Dybbøl, havde jeg et helt Kompagni liggende. De sagde, der var i alt 120 Mand, 3 Løjtnanter og en Major. Officererne laa i Halm i Stuen hos os. Soldaterne laa i Loen, i Stalden, paa Loftet, ja, de vrimlede overalt, det hedder om Matten, thi om Dagen var de ved Dybbøl at grave Løbegrave; dog blev der altid en 10 Stykker hjemme til

at tage og at jufstre. En Dag, fom de alle vare paa Dnybbøl, var jeg og ijer en lille Datter paa 2¹/₂ Aar nær bleven fudte i vor egen Stue. Naar de drog paa Forpost, lod Officererne gjerne deres Koffertter blive hjemme. Saa ftraks de var borte, fom der et Par Soldater — jeg tror det var Skomagere — ind at vifitere i deres Gjemmer. De fandt jaa et Par Revolvere, fom de stod og figtede efter hverandre med. Den ene af Revolverne var der Fænghætter paa, hvorfor de ikke vilde røre ved den, men den anden var der intet at fe ved — det var nemlig af disse „Ziinduabler“, fom de kaldte dem —, Soldaterne trak af, Skudet gif af og lige en Tomme over Hovedet paa min lille Pige og ud igjennem Døren, hvilket endnu er at fe i Huset. Jeg vil love for, at denne Soldat faldt paa Knæ for mig og bad mig, at jeg ikke maatte melde det; thi det var lang Fæftningsftraf, hvis jeg vilde melde det. Omfider gav jeg efter paa den Betingelfe, hvis Officererne ikke mærkede noget.

Jeg ved juart ikke, hvad mine Kver levede af i denne Tid, thi Halm fik de ikke andet end det, Soldaterne laa i. Forreften fik de Riisengrød, Kommissbrød, Vrter og ellers Soldaterlevninger. Mit Hø var længe opbrugt. Hvad det var for et Regiment, der laa i Kvarter hos os i den Tid, vi havde jaa mange, det har jeg forglemt. Det bestod meft af Polakkere. Der laa en Markettender ved min Nabo, han jagde, der vilde juart foreftaa en fstore Træfning, thi naar dette Regiment fom i Spidfen var det gjerne jaa. Gaaftte rigtig! Skanfjerne blev tagne i disse Dage. Jeg har tænkt meget derpaa fiden. Det var alftjaa Polakkere, der ffulde ofres. Nu fik vi Vaabenhvile en Tid og havde det roligt, indtil de begyndte med at ville tage Als. Saa fik vi igjen Artilleri. De, fom laa hos mig, horte til Staben. Til denne Tid havde jeg mit Hø revet og fat i Staffe i en Lykke, fom grænsede op til min Nabos Have, og jeg mærkede, at mit Hø blev baaret bort om Aftenen og ffulde endda ti ftille dermed. Nu ftekte det Aftenen forud, forend Als ffulde tages, rykkede alt Militæret ud. Mine Soldater laante 5 Sække hos mig, fom de, hvis de ikke fom igjen, vilde fende med min Nabos Soldater tilbage. Om dem vidfte de, at de fom tilbage, men mine Soldater fom ikke igjen, hvis Als blev taget, da de horte til Staben. Als blev taget og mine Soldater fom ikke tilbage, hvorfor jeg gif over til min Nabo for at høre om mine Sække. Da jeg fom derover,

stod Naboen ved Doren, Soldaterne stod henne ved Stalden og pubsebe deres Seletøj. Jeg spurgte saa min Nabo, om hans Soldater ikke havde haft nogle Sætte med hjem til mig. Saa straks jeg havde det sagt, drog en af hans Soldater Rlingen og foer hen imod mig. „Hvad jeg havde at sige om Soldaterne!“ Jeg maatte saa sige ham det. Til al Lykke kunde jeg forklare ham det paa Lysk. Det var min Frelse, sagde han, ellers jkulde han nok vise mig noget andet. Jeg kunde ikke saa andet ud deraf end at det var deres urene Samvittighed for det Ho, de havde taget.

To Synsmænd og en Murmester kom for at takserere min Bygning, der var saa ruineret, at man kunde kjøre ind af den ene Ende og ud af den anden. Staden blev takseret til 500 Mark, men jeg fik aldrig en Skilling fra den Kant. Jeg og et Par andre Naboer, der havde haft Kavalleri liggende den meste Tid, fik hver et lille Læs, som var halvt Ho og halvt Halm. Tillige fik vi hver til Sædekorn 2 Tonder Havre, 2 Tonder Byg og ei. Tonde Boghvede, foruden 20 prøjssiske Dalere, som vi hentede hos Richelsen ved Egernjund. Det sagdes at være et frivilligt Bidrag fra hollstenjske Herrer.

Barselkonen.

af E. P.

Bedstefader fortæller:

„Det underligste, der passerede i den Tid, jeg laa i Tjenesten, var dog, at en Soldat fik et lille Barn.“

„Nu vil Du dog nok bilde os noget ind, Bedstefader,“ sagde Svigerdatteren henne fra Sofaen.

„Nej, nej, det er virkelig sandt! Det var en Soldat, der havde drukket for tæt, og var kommen fuld hjem til sit Logis. Den Gang havde man ikke som nu de mange Kaserner, men Soldaterne laa indkvarterede hos Borgerne i Byen. Om Morgenen, da den omtalte Soldat vaagner, blev han ikke lidet forstrækket ved at finde et lille skrigende, nyfødt Barn ved sin Side. Naa, det kan nok være, at han i en Fart kom ud af Sengen og i Klæderne, og kom tudende til sine Overordnede for at melde dem Sagen.“

„Du har været juld i Gaar Aftes, dit Svin! I Kaffjotten med Dig!“ sagde Majoren strengt. „Det er tydeligt, at Du i Gaar Aftes har drukkit saa meget, at Du ikke har vidst af Dig selv af sige, siden Du ikke mærker, naar der lægges et Varn til Dig i Sengen.“

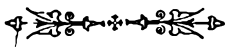
Kronprins Frederik fik ogsaa denne Historie at vide, og han morede sig kosteligt derover.

„Nej,“ sagde han, „i Kaffjotten skal han ej. Men lad ham saa den samme Behandling og Pleje som en Barfelsonne. Ni Dage i Seng med ham og lad ham leve ved Barfelmad!“

Dg derved blev det.

Eiden den Tid hed Soldaten aldrig andet end „Barfelsonen“. —

Men det lille Barn, en lille Pige, blev opdraget paa Regimentets Bekostning og hed aldrig andet end „Regimentsbarnet“. Hun fik en i alle Maader udmærket Opdragelse, og skal nok senere, da hun blev voksen, være bleven gift med en Vojtnant og faaet det grumme godt.“

Et Skriftemaal.

Meddelt af M. Lorenzen i Højsted,

I Kirkefognet N. var der for flere Aar tilbage en meget gammel Præst, hos hvem i Følge hans høje Alder, Hofommeljens Svaghed gjorde sig temmelig gjældende, saa at det gik mangen Gang sløvende med Søndagsprædiken. Naar der undertiden skete en Undtagelse, og han havde havt godt Held med sig, følte han sig altid veltilfreds, og det var ikke uden en vis Selvsølelse, at Tanken var oppe hos ham, at han var Ordets store Forhuder. Det traf sig en Gang en Søndag, at han efter sin egen Mening havde holdt en usædvanlig god Prædiken, og da han kom hjem fra Kirken jagde han til sig selv: Se, det gik jo i Dag over Forventning godt! Nu skal Du rigtig nyde Middagstimen med Kv og Velbehag. Han iforte sig derfor sin Slobrok, fik den lange Bibe tændt og strakte sig veltilfreds og magelig hen paa

Sofaen, mens han lod Tanken dvæle ved den gode Prædiken og dens Indflydelse, samme uden Tvivl maatte have haft paa hans Menighed. Men den gode Ro og Veltilfredshed skulde dog snart afbrydes, thi neppe et Kvarters Tid derefter lod en sagte Banken paa Døren. Præsten foer i Vejret og henvendte til sig selv: Hvem i Alverden kan det dog være, der paa denne Time kan have et saa nødvendigt Grend og forstyrre min gode Ro? Han sprang op af Sofaen med et højt:

„Kom ind!“

Dg ind af Døren traadte hans gode Ven og Nabo Jes Hansen med et tabst:

„Goddag, Hr. Pastor!“

Præsten rakte ham venligt Haanden og sagde:

„God Dag, god Dag, min kjære Nabo, hvad fører Dem herhen i denne Time? Men min Gud, De ser jo saa modsalden ud,“ vedblev Præsten og saa forundret op paa ham, „der er vel da aldrig stet noget usædvanligt?“

„Nej, Hr. Pastor, ikke det!“ htrede Jes Hansen, „men jeg kommer til dem som en angrende Synder for at strifte. Jeg har nemlig, Hr. Pastor, for nogen Tid tilbage taget noget ud af Kirken, og jeg faar ingen Ro hos mig, for jeg har afleveret det igjen. Jeg vil derfor paa næste Sondag strifte og aflevere det for hele Menighedens Afsyn paa samme Plads igjen, hvor jeg har taget det!“

Jes Hansen sagde nu Farvel til Præsten og gik.

Præsten stod som forstenet. Hvor kan det være muligt? sagde han ved sig selv, denne ærlige, oprigtige Sjæl! Hvad kan det dog være? tænkte han, men han overlod sig ikke længe til sine Grublerier, han kastede sin Slobrok til Side og trak Frakke og Hat paa og ilede op til Kirken, glemmende sin gode Prædiken og dens Indflydelse. Ankommen dertil efterjaa han alt i Kirken, men alting var paa sin Plads, og han kunde ikke ihukomme noget, som ikke var til Stede. Hvad kan det dog være? tænkte han. Han gik saa hjem igjen med den Trost, at paa Sondag vilde alting blive aabenbaret.

Efterretningen havde hurtig bredt sig i Sognet, og den næstkommende Sondag var Kirken propfuld. Præsten var meget bæregt og anvendte flere Vange de Ord: Der er mere Glæde over

en Synder, som ombender sig, end over 99, som er ombendte, og kastede hver Gang sit Blik ned paa Jes Hansen.

Prædikenen var endt, og Præsten stod for Alteret. Alles Dine rettede sig paa Jes Hansen, da han med sin Kone traadte hen for Præsten. Ankommen dertil udtalte han med høj Røst:

„Hermed, Hr. Pastor, afleverer jeg med Glæde det, jeg her paa samme Sted for 9 Aar siden har modtaget, nemlig min Kone. Hun har været et rent Skarn hele Tiden, saa længe jeg har haft hende, ja at jeg nu ønsker Ro!“

Jes Hansen traadte tilbage og gik hjem, men om han dermed var sluppen fri for Konen, vides ikke med Bestemthed.

Naturens Røster.

En underlig Historie af P. Skovrøj.

Med 3 Tegninger af Hans Tegner.

et var Halvthundredeaarsdagen for det holstenste Oprør.

Solen var rød som Blod, da den langsomt steg op af Østerlide, som dukkede den op af et Blodhav — et Mindernes Blodhav fra det blodige Aar 1848.

Men Solen trak straks et Skylør for sit rødmenende Ansigt, som skammede den sig, og kom heller ikke mere frem den Dag.

Ikke det stakkede røde Glimt, som fødtes i et ubevogtet Djeblit, fløj ind over Landet, farvede Bondens Ruder røde, dirrede et Sekund i Kirkevinduerne som en luende Glød og gav Vejrhansen paa Spiret et ildrødt Skjær, som holdt sig, indtil den ved et Windkast rystede det af sig. Vejrhansen kender ikke til varige Indtryk.

Inde i Kirkeetaarnet hang to Klokker, en stor og en lille. Den store var en gammel Veteran. Den plejede kun at oplade sin Røst ved højtidelige Lejligheder: naar en Konge var død, eller naar Tjenden var i Landet, eller Fjdsvaaden hærgede; men ja naaede dens Malmrøst ogsaa til Sognets yderste Grænser. Til

Hverdags hang den roligt, levende et stille indadventt Liv paa en Stat af gamle Minder. Hvor gammel den var, vidste ingen; den var ældre end alle Kirkebøger tilsammen. Der gik Sagn om, at den havde ringet alle Konger af den oldenborgske Stamme til Graven, og Folkbevittigheden havde da ogsaa døbt den „Gorm den Gamle“.

Den lille Klokke havde sin Plads neden under „Gorm den Gamle“ og var en nyere Stobning. Det hed sig, at en tyff Hertug havde foræret den til Kirken i Trediveerne, hvorfor Folkbevittigheden straks var ved Haanden og kaldte den: „æ lille Gud ske Lov aa Tjff“. Den var ikke saa faamælt som „Gorm den Gamle“, den lod Rnevelen gaa baade til Hellig og Sagn, men var skurrende og uren i Klang. Dens Malm var ikke ægte. Klokketoberen havde nok øvet Ewig, lige som hin Hr. Easing, hvorom det hedder i Visen:

Solv og Mesjing
stjal Hr. Easing,
Kobber og Vly
satie han deri!

Smidlertid, den kunde jo ikke gøre for, at den savnede det ædle Metal. Uerlig var den for saa vidt, som den i det mindste troede paa sine egne Logne.

Der kom en Mand op ad Taartrappen. Det var Ringeren. Han slæbte efter sig et ti Mens Flag paa en lang Flagstang og stonede og smaabandede, da hans skaldede Hæse med jvulmende blaa Narer viste sig over Lugens Rand.

Det gamle Ansigt var blusfende rodt af Anstrængelse.

Han stak Fanen ud af det ene Lydhul og sommede Stangen fast. Og for hvert Hammerslag brummede han med bister Mine:

„Det — skulde — nogen — have sagt — mig for 50 Aar siden, da jeg — Ky! — var med at give Slezvigholtenerne — Ky! — Smæk ved Fsted, at jeg skulde hænge det tyffe Flag ud her — Ky! Se saa — der spledes Stangen minjæl — Hi! Hi! Hi! Hvad kan jeg gjøre for det . . .“ Og han kloede sig i de tynde hvide Haartjanser bag Øret og smistede: „Og til Middag skal jeg op at ringe for dem — Hi! Hi! Hi! Det er vel til Begravelse!“ I det jamme kom der et polijkt Glimt i hans gamle graa Øjne — han rettede sin krogede Ryg og udbrød med et skottende Blik til den store Klokke: „Jungen Mors Sjal kan forbyde mig at

ringe med Stormklokken — jo, vi skal ringe for dem, hvad, Gamle!" Og han gav Klokken et hjærteguende Klap: „Vi ved Besked, ikke jandt?"

Ved Middagstide kom den Gamle igjen stavrende op ad Trappen, denne Gang med en lille hørhaaret Dreng (hans Sonne-son) i Hælene paa sig.

„Se jaa, min lille Klokemand, lad mig nu se, at Du kan hjælpe Bedstefader. Nu tager Du „det lille Gud ste Lov aa Lyst" og jeg tager „Gorm den Gamle", og lad os saa se, hvem der kan bedst. Begynd Du kun, lille Jens!"

Jens tog fat paa Rebet og halede, og en Stund efter lod Klokkeklangen ud over Kirkegaardens Grave til Dagens Pris.

Klokken var stemt i Kieler Kammertonen, og dens spæde, lidt sprukne Røst kvad Legendens om „up ewig ungedelt", om den forladte Broderstamme og om Befrielsen fra det danske Aag ved Tysklands Hjælp.

Og den tykke Trikolore vajede stolt uden for og frydede sig ved Lovsungen og var stolt over at have været med til at befri en tyk Folkestamme fra dansk Fremmedherredømme.

Men „Gorm den Gamle" hærmede sig over, hvad den maatte høre, den var fortvilet over, at den ikke kunde tale, før den blev rørt. Der gik lige som en smærtelig Dirren igjennem dens mægtige Malmelegeme af Sorg over, at den maatte holde Mund og ikke kunde faa Lov til at give et Ord med i Laget.

Omfiger var den gamle Ringer bleven færdig med at lukke op for Klokkeklangen til alle Sider, i det han havde taget Lugerne fra alle fire Lydhuller i Taarnet. Og han kom nu hen til den store Klokke. Han klappede den og talte til den som til en god gammel Ven.

„Fryd dig, Gamle! Tiet har Du i mange Aar, men i Dag skal Du faa Lov at lade din Røst høre! Mindes Du, sidste Gang, Du tog til Mæle? Det var da Kong Frederik døde! Da ringede Du Sorgen ind i Landet, den mørke tunge Landesorg og Ulykke, som endnu ruger over bort ulykkelige Land og Folk! Det er de smaa Klokter, der har Ordet i vore Dage, og selv vore egne Born maa, som Du ser, hale i Rebet. Ak, gamle Ven, kunde Du blot ringe dem ind i Blodet al den Harm, Du og jeg føler over den Uret, som ogsaa imod os, vække de Sløve af Dvalen og gyde Ild

i deres Sjæle, træde Fædrelandskjærlighedens hellige Ild i de manges Hjerter!"

Dg en stor Taare rullede langjomt ned ad den gamle Mand's surede Kind og faldt tungt paa Klokkens Malm med en sagte melodisk Lyd, der lod, som kom den dybtjinde fra Klokkens Indre. —

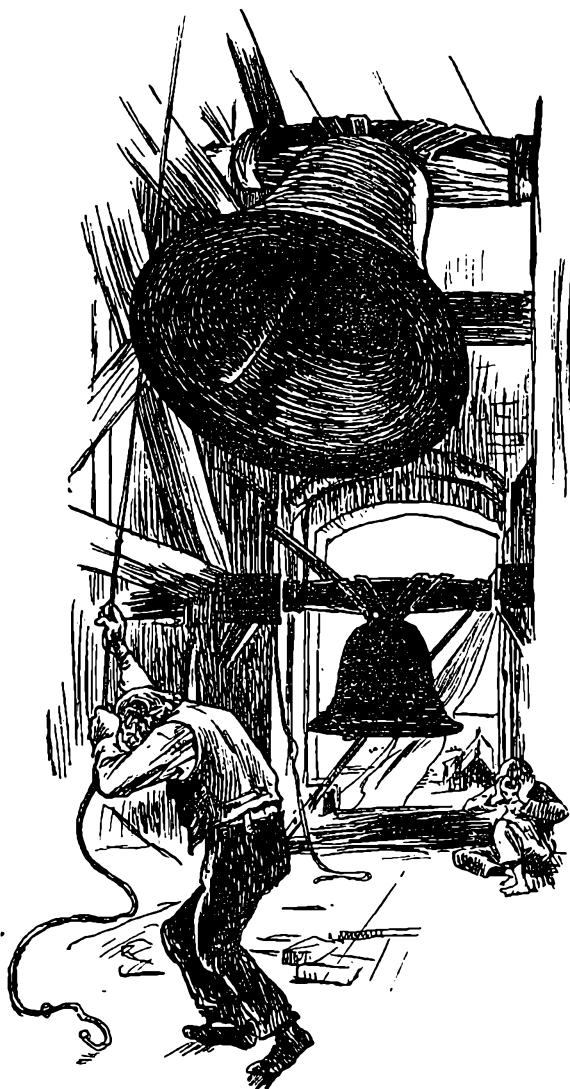
"Nu løjer jeg dit Tungebaand, „Gorm den Gamle"! " mumlede Ringeren, i det han jatte Skulderen imod for at faa den i Gang.

Forst lod der en Knirken i Bjælkværket, og den vældige Klokke bevægede sig, i Begyndelsen ganske lidt, mens det knagede og bragede i Træværket, men efterhaanden i større Svingninger. Den gamle Ringers Ansigt blusfede af Anstrængelse og lyst af en søljom Glæde, i det han greb fat paa Rebet, som slæbte smældende frem og tilbage paa Taarngulvet. Gorm spingede stærkere og stærkere, og det peb i de stærke Læderremme, som holdt Rnevelen, men endnu havde denne ikke naaet Klokkens Sider under Tilbagevingene. Endnu havde Klokkeren ikke talt; men den gamle Ringers Anslyn straaede af Fryd og Forventning. Han elskede denne vældige Klokke, man kunde se det paa hans Blik og Holdning.

Omjæder lod det første Slag af den vældige Rnevel. Det rungede, saa lille Jæns var lige ved at synke i Rnæ af Forstrækkelse. Derefter fulgte et lille Ophold, som om Rnevelen var bleven bange for sig selv. Nu kom det andet og det tredie endnu mægtigere, vældigere. Slag fulgte paa Slag, i ustandselig Rækkefølge. Den gamle Ringers Anslyn lystede som af Fanatisme. Hans Tag i Rebet blev vildere, indtil de mægtige Malmtoner væltebde ud af denne uhyre Klokke, jvulmende og klumpende sig sammen til et Bjærg af Toner, tumlende over hverandre, fyldende det trange Klokkefaarn med en dirrende Mæsse, der trængte sig ud af de fire Lydhuller som et brujende, bulgende Væld af Toner, overdovende al anden Lyd.

Lille Jæns havde for længe siden sluppet Klokkerebet af Forfjæpelse og Rædsel og sad nu henne i et af Lydhullerne og brolede.

Dg Klokkeklængen boltrede sig i Luften, men stod med et stille over de Dodes Grave, og dirrende lige som af Harme og dyb nagende Sorg talte den til de Dode med sin rungende Malmroft:

„Kan I høre mig, I deene, som jover under det simple Gronsvær, under de sorte Træfors og under de prunkende hvide Steene? Jeg har jo kendt Jer alle, Børnlil: I, hvis Ben er smuldrede for Aarhundredersfiden og har blandet sig med Muldet, hvoraf I er rundne! Og I, som sank i Graven under dette Aarhundredes Sol! Jeg har kendt Jer alle, har fulgt Ederes Færd fra Buggen til Graven! Jeg har jet Slægter forsvinde paa denne lille Plet, Aar for Aar gik der en evindelig rindende Strom

herop, og alle blev de puttede ned her. Jeg har undret mig i Stilhed over, hvor de kunde faa Plads alle disse Tusinder og atter Tusinder — og dog kliver der aldrig helt fuldt i denne Have. Hvorfor? Fordi de Levende glemmer! Mindet dødt — alt dødt! Det gjælder her paa denne Plet — Dødens Port. Saa længe Mindet lever, dvæler de Døde endnu, men dor Mindet, saa gaar de Døde gennem Porten og forsvinder paa den anden Side. Saa længe Mindet lever, er intet dødt, end ikke i Dødens Have! . . . At, hvor har jeg ikke ringet for Eder med Mindets Klokker! Men I forstod ikke Naturens Røst! I lyttede til fremmede Tunger og lod Eder fange af glatte Talemaader. At, mine stakkels Børn, thi jeg elsker Eder endnu — det er kun Eders Daarskaber og Svagheder, jeg hader — hvor kunde I dog dræbe Eders egen Folkesjæl? Hvi svigtede I Eders Fortid, hvi foragtede I Sproget i Eders egen Mund! At, I stakkels Jensenes, I Petersjener, I Mortensjener, I Sørensjener, alle tilhøbe, som hviler derude i lange Rækker — I har spillet den menneskelige Komædie, den store livsvarige Mascarade! I, som saa Dagens Lys i et dansk Land, blev døbte med et dansk Navn, talte dansk hele Eders Liv — I som lod Eder narre til at lade haant om Eders egen Natur og bilde Jer ind, at det fremmede Sprog var finere — som lod Jer binde paa Ormet, at I selv var Tyskere, fordi Eders Herredsfoged havde studeret i Kiel — I som levede og døde i dette Vanvid og nu fortsætter Mascaraden ud over Døden, som I ligger der, I Jensenes, I Petersjener, I Oljener, I Mortensjener, I Sørensjener, med en Sten med tyff Indskrift paa Eders Bryst — at, I Daarer! Hvorfor kan jeg ikke hade Eder og haane Eder, som I fortjener? Fordi jeg elsker Eder, I stakkels Bildfarne! Fordi I er Ofre for et frækt Folkebedrag, ovet mod Eders Fædre!”

Om de Døde hørte denne Tale, véd ingen. Fra de Dødes Port lyder intet Genivar; men hvem der lyttede til den og forstod den, var den tyffe Trikolore, som vadede fra Kirkeetaarnet. Flaget onskede sig Hundrede Mile borte. Thi var dette et dansk Land, kunde Flaget, som kun fulgte Naturens Røst, ikke forstaa, hvorfor det vadede her fra dette Taarn.

Men Klokkelangen svingede sig op paa Blæstens Ryg og red over Kirkegaardsdiget, over Mark og Bang, over Skov, over Hede til Sognets yderste Grænser. Her mødte den Klokkelangen

fra Nabosognets Kirke, og de to stansede og gav hinanden Haanden som gamle Venner.

„Naa, Gamle, hvor gaar det?“

„Na, hvad nytter det at tale for døde Dren! De levende Døde er mere døde end de begravede Døde. Derfor taler jeg nu kun for de Døde.“

Og Klokkelangen sloj videre.

„Ding! Dang! Ding! Dang!“

Stormen, som om Aftenen havde lagt sig ude paa den sorte Hede, foer op af Sovne. Hvad var det? Stormklokken! Hjenden var i Landet! Stormen isprang op og lod blæse til Udrykning. Luren gjaldede. Alle Mand ud! Vaade Linje og Reserve! En rigtig Landstorm!

Dg Tropperne mylrede frem, som stampede op af Jorden, fra alle Kanter, fra Mojer og Rær, fra Skov, fra Krat. Hvert lille Windpust, enhver usjelig Luftning, som havde lagt sig bag en Tue, blev purret ud.

„Alle Mand til Hest!“ blæste Luren.

Dg aastede bruste den vilde Jagt over den sorte Hede, hvis Lyngris suste og rejede, over de mørke Skove, hvis Træer jvæjede og stammede, over den siede Mose, væltende Mosetonens Gryde, over Bondens Gaard, hvis Spær og Lægter knarkede og knagede.

Dg et lille Windpust, som laa paa sit grønne Dre bag en Groftevold, blev saa fortumlet, at det løb avet om saa længe, indtil det blev til en Hvirvelvind, der fejede hen ad Landevejen og gjorde et Spræl, saa alle Halsstraa paa Vejen rejste sig lige op paa Enden og gloede efter den.

Dg den lille Hvirvelstorm naaede først til Vyen som Stormens Budstikke. Den tog fat i Flaget paa Kirkeetaarnet og drejede det som en Proptrækker op imod Himlen; saa gav den sig i ubændig Raadhed i Lag med at køre rundt med Bejrhanen paa Spiret, der lo i højen Sky og formelig hvinede af Glæde — for det er nu engang dens største Fornøjelse at køre om for Vinden.

Nede paa Kirkegaarden stod et Par Madammer: Madam Sorensen og Madam Jensen.

„Ja,“ sagde Madam Sorensen paa sit Dyst, „ich sage richtig genug immer zu Sorensen, daß er soll sich unterstehen in und sprechen Dänisch mit die Kinder; aber das ist nicht so leicht und thun das, sagt er ja, denn er ist ja ja gewohnt mit und sprechen

Dänisch -- han taler jo Dansk i æ Laden (Butiken) Gotte!" kom der pludselig paa Dansk. "Da ist nu Madam Hansen, sie spricht Dänisch mit ihre Kinder, ist das nicht lächerlich, Guteste! Men hun har nu altid været jaa skabagtig!"

"Na," siger Madam Jensen, der er bleven gift med en tysk Toldembedsmand, og som derfor sætter sin Forsængelighed i at være folkelig,

"jeg siger nu, at mine Born skal ikke holde sig for gode til at tale dansk . . ."

Hvirvelvinden, som har luttet, bliver med et lynende vred, især paa den sidste Madam. Holde sig for god til at tale sit Moderemaal! Det manglede bare! Hun mener altjaa, at det Fremmede er finere -- den Tæste! Jeg tror, jeg kanofler hende!

Og jaa kanoflede den Madam Jensen. Den faldt over hende som en Vildkat, rev Hatten af Hovedet paa hende og sled hende i Haaret, vendte op

og ned paa hendes Klæder, saa hun hylede og streg af Stræk og Blusjel, fægtede med Armene og kastede sig omfjeder næjegrus til Jorden med det gode danske Udraab:

„Fosjes! En Vandtap! En Vandtap!“

Dg Klokkeflengen i Luften lo, saa den maatte holde sig i Siderne. Dg Flaget lo og slog Smæld paa Smæld ud i Luften, thi det havde nu hørt saa megen Unatur, at det gottede sig ved endelig en Gang at høre et ærligt Ord af Naturens Røst fra en Menneskebarnd. Thi det var efterhaanden gaaet op for Flaget, at Landets Fortid var dansk, og det ønskede nu intet inderligere end at slippe bort, efterdi det satte sin Stoltthed i kun at vaje som et uvigeligt Udtryk for et Ejerforhold, der bunder ikke alene i Magten, men ogsaa i Ret og Sandhed.

Bludsjelig hortes et mægtigt Brus i Luften langt borte, som af Tusinder af Kæmpefugles vældige Vingeflag. Nærmere og nærmere kom det, voksende, spulmende til et Kæmpebrøn.

Det var Vindenes Hær med Stormen i Spidsen.

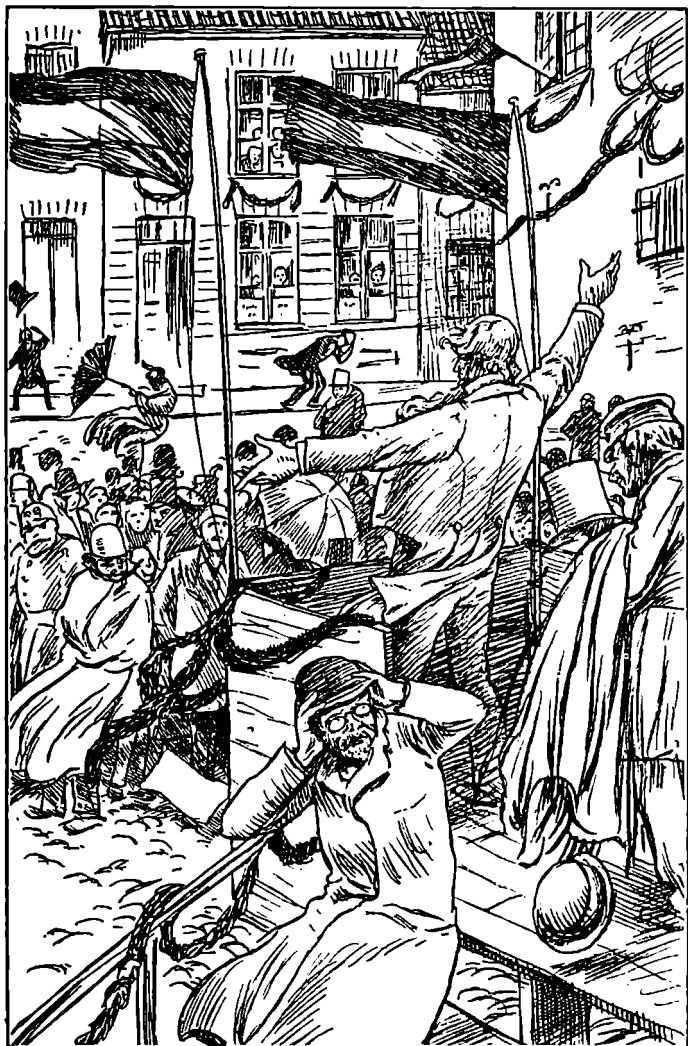
„Hejja! Der er min Stridshingst!“ jublede Klokkeflengen og spang sig op paa Sadelknappen foran Rytteren.

Dg buldrende gik den vilde Jagt hen over Tagene, op ad Gader og ned ad Gyder, gennem Slipper og ad Porte! Det kogte og jydede som fra en Heksekedel. Blæsten kastede sit tunge Legeme med et vældigt Choc mod Murene; Vinden pøb i Vindfangene, tudede i Skorstene som Hundreder af griske Ulve og hylede og halsede i hæje, dumpe Glam, som fra Hundekoblet i Hælene paa et Bytte. Sneen hvæsede og hvæjede, som lumste Slanger, smygende sig ind under Dørene, gennem Murenes mindste Revner, slikkende med sin hvide, kolde Tunge.

Dg Deltagerne i Festoptøget, som stod omkring Taleren paa Byens Torv, krøb sammen med Kraven op om Dørene. Sneens Isnaale prikkede dem i Ansigtet, bed dem i Kinder og Næsetip. Stormen sled i Talerens Haar og ringlede Lofferne om hans Bænde som Slangerne paa et Medusahoved. Ethvert Ord, som trængte sig frem paa hans Læber, rammede Blæsten ham ind i Halsen igen, som med Kolleslag. Dg Stormen lo, saa det sfogrede hen over Tagene: Dundrende Logne! Dundrende Logne!

En Stund efter var Stormen Herre over Slagmarken, som dækkedes af slængede Flag og jønderbrudte Flagstænger.

Men oppe i Kirketaarnet kæmpede Trifoloren sin sidste

haarde Kamp for sin Frihed. Det var som et menneskeligt Væsen, der kæmpede for sit Liv og sin Ære. Snart rullede den sig sammen om Stangen, snart rullede den sig ud i sin fulde Længde og skød med et vældigt Smæld ud i Luften. Stundom gik der som en krampagtig dirrende Nislen gennem dens brogede Dug, som løftede den fortvivlet Hænderne mod Himlen, tryglende om Barmhertighed. Omfider slog Forløsningens Stund ogsaa for den — Stangen brast, og Flaget dalede langsomt ned over de Døde . . . den eneste virkelige Befrielse fra det danske Aag i dette Aarhundrede.

Et velkjendt Mundheld.

Meddelet af M. Michelsen.

„Æ tvi'l," soj Per Tækker, da fik han Nej i Helvede," er et i Nordslævig og især i Omegnen af Abentaa velkjendt Mundheld. Mange har vist ved at høre det med en stille Gysen tænkt, at samme Per endog i sit eget Omdømme maa have været en slem gudsforgaaen Krop, siden han anede, at ikke engang jelve Faende vilde give ham Husly efter Døden.

Om Oprindelsen af dette Mundheld kan imidlertid meddeles følgende: Per Tækker levede for en 3—4 Menneskealdr siden i Landsbyen Løjt-Kirkeby ved Abentaa. Han var ikke døbt Tækker, men havde som saa mange andre faaet Navn af sit Haandværk. Om Per var en god eller uduelig Tækkemand, og hvorvidt hans Navn ellers fortjener at bevares fra Forglemmelse, vides ikke for vist, men det kommer heller ikke Ordsproget ved. Da imidlertid Tiden kom, hvor Per skulde til at „forandre sig", d. e. giftes, og han derfor saa sig om blandt Sognets Dotre*), faldt hans Tanke paa Datteren fra „Hellet" (Helvede), en Gaard, der ligger Midtvejs mellem Kirkeby og Barzmark og endnu bærer det gamle Navn. Per var en sindig Mand, som en Tækkemand ogsaa bør være, men denne Gang var han dog for sindig, thi da han endelig friede til den unge Pige, havde hun allerede givet en anden sit Jaord, og Per fik en Kurv. Han havde nok en Aelse om, at han var lidt jent paa Færde, thi ved denne Lejlighed var det, han udtalte sit bekjendte: Æ tvi'l.

*) I gamle Dage var det i Løjt en Skam at gifte sig med en, der ikke var døbt indenfor Sognets Grænser.

Per blev sin gamle Kjærlighed tro, og da Helledatteren efter nogen Tids Forløb blev Enke, gjentog han sit Frieri, denne Gang med et bedre Udfald. Deres Efterkommere lever endnu i Sognet, men Tækkernavnet er forsvundet.

Fortælling af en Kaffe-kone i Forpostkjæden 1850.

Meddeelt af M. M. paa Ns.

Jeg stod ved 10. lette Bataillon og var den 7. August udstillet paa en Vakte som Uvertisjementspost mellem Hummelfeldt og Damendorf. Vejret var yndigt; ikke en Sky paa Himlen. Som jeg staar der og betragter Naturen, begynder det paa engang at rumle, som var det en stærk Torden, og Højen, som jeg staar paa, at gyngede under mig. Straks derefter kommer Kaptejnen fra Feltvagten ud til mig og spørger: „Var det Torden?“ Jeg svarer: „Torden var det ikke, thi der er ikke en Sky paa Himlen.“ „Hvad var det da?“ Jeg siger i Spøg: „Jeg har for læst om Nisser og Trolde, og der er vist jaadanne Væster i Højen, thi den hævede sig under mig.“ „Na, Fanden med dine Nisser!“ siger han, „men hvad tror Du egentlig det var?“ „Ja, saa bliver det vist Dommhedag, og vi kommer med hele Flokken uden at blive skudt.“ Han ryster lidt paa Hovedet og gaar, men kommer igjen om et Øjeblik og siger: „Nu kan jeg sige dig, hvad det var. Der er Noget, der er sprunget i Luften!“ „Det kan godt være rimeligt,“ svarer jeg. Næste Morgen, som jeg staar i Forpostkjæden, kom der som sædvanlig en Kaffe-kone, som først havde solgt Kaffe til Tyfkerne, hen til os. Da jeg blev afløst, vilde jeg ogsaa have Kaffe. „Er den varm?“ spurgte jeg. Hun svarer: „Dat geit!“ Saa siger jeg: „Hvad var det for et Nummer, I gjorde i Gaar?“ Hun svarer paa Tyf: „Det skal jeg sgu sige dig; det var Krudtmagasinet i Mensborg som sprang i Luften, og der var et Strædderværksted tæt ved, og de fløj Alle med, og en af dem faldt ned i Gjderen og han syede endda.“ „Hvad sagde denne Strædder saa?“ Han sagde: „Hille den raipe Syge, mit Pressejern!“ Thi det havde han ikke faaet med i Farten!“ „Den var god, Mutter, og det skal Du ikke fortælle omjoust!“ Saa slog jeg en Arm om Halsen paa hende og gav hende et rigtigt Smækkys, og de andre lo. Saa snart jeg kom ind til Feltvagten, fortalte jeg straks Kaptejnen hele Redeligheden. Han lo og sagde, at den var god.

Ole Kjerstov

eller

Politik og Penge.

Af Nikolaj Andersen.

Med 4 Tegninger af Alfred Larsen.

I.

Kjerstov var almindelig bekendt for sin Nærighed: han var et af de Mennesker, der helst vil have baade deres Rattelovn varm og deres Vedkast helt, og der var dem, som jagde om ham, at han ikke saa let gav en Skilling fra sig, for han var vis paa at faa to i Stedet.

Det var ellers ikke, fordi han havde det saa haardt behov. Han havde nemlig efter sin Fader arvet et gjældfrit Landsted til et Par Heste og en halv Snes Koe, og senere havde han giftet sig med en halvgammel strutrygget Pige, der bragte ham flere Tusinde Daler i Medgift.

At Ole havde taget Konen for Pengenes Skyld, var vel ingen i Tvivl om. Saa længe hun imidlertid levede, havde hun vistnok, som det lod til, haft en lille Smule Hold paa hans Pengebegjærighed; men da hun saa efter nogle Mars barnløst Ægteskab var død af en snigende Tæring, var hans Rarrighed vokset fra Dag til Dag.

Som det i Regelen gaar den Gjerrige, var han derved bleven sin egen Stedmoder: han undte sig næppe det allernødvendigste til Livets Opbold, og Folgen var, at jo federe hans Pung blev, des magrere blev han selv.

Han var nu en Mand paa henved de halvtreds, en lille og vindtor, duknattet Skikkelse med feberagtig famlende Fingre og et ustadigt Blik i de dybtliggende Øjne.

Til Trods for sine aftagende Kræfter var han en ivrig og udholdende Arbejder, og han sled i det fra Morgen til Aften uden at skaane sig selv paa nogen Maade; men han var alligevel langt fra nogen dygtig Landmand, da han ikke nænne at ofre det mindste paa en nogenlunde fornuftmæssig Drift af sin Ejendom.

Allermindst anvendte han paa Bygningernes Vedligeholdelse, saa baade Indhuset og Laderne gjorde et yderst sørgeligt Indtryk med deres puflede Rygninger, tyndslidte Tæge og vindskjæve Vægge.

Men ogsaa Forderne og Bejætningen led under hans tiltagende Kærrighed, da saa meget som muligt af de forskjellige Frembringelser skulde gøres til Penge; selv en stor Del af Godningen og Foderet solgte han bort fra Gaarden uden at kjøbe erstattende Stoffer i Stedet, og som Folge deraf blev naturligvis Markerne udpinte og Kreaturerne magre, saa de baade med Hensyn til Mængde og Værdi gav et forholdsvis tarveligt Udbytte.

Hans Folk fik jelsfulgelig en tilsvarende Behandling: de maatte arbejde strengt fra tidlig til silde; men Lommen, de fik, var kun lille, og Kosten var lige saa knap, som den var maadelig.

„Arvholden Mund gør e Krop jund!“ var et af Ole Kjørstovs kjæreste og hyppigst anvendte Ordsprog, og „Hvæn e Mad smage bedst, skal en hold op!“ var hans mest fremtrædende Leve-regel, som han dertil særlig søgte at efterkomme ved Hjælp af en simpel, men alligevel praktisk Indretning.

En Mand der fra Nabolaget har herom givet følgende Beretning:

„Nej, Ole Kjørstov han e' s'gu itt' saa tumbe, han v'e nok, hvondt de skal v'e'e. De saa æ den Gang æ var omm' o' hjælp' ham de aat' Davs Tid ved e Tæ'skind, lav han ingen Karl kund' saa. No skal I kuns h'o'e:

Hvæn vi kom ind te Duden helle Ma'ere — Melbmaal ga de naturlevis itt' nouer av — saa jatt' vi and'e vos ved begge Si'er a e Kjøegenboer aa et Pa Vænk'; men Ole sjel tov Plads for e V'end a e Boer aa en gammel rofle trebene Skrav', som old' e Ven skal helt op egommel.

I e sø'est kund' æ slet itt' jo'staa, hvad de skuld bety'd'; for æ taatt', te de maat' itt' v'djen' vær ubehagle, men te de temed maat' slier aa e Boms' jændt' aa fir' o' hyl' rundt aa di skarptantre V'ender a e Skramben.

Men de vaer itt' læng', so de' git et Lys op fo' mæ o' æ blow klog aa de hele; for e Sag va helt simpelt den, te de va bare Spektelation a Ole aa sid' saa sællet. Han kæ'end jo nof den minnefle Natue, te hvæn en fost firre ved e Mad, o' en firre godt, saa vil en o' hellest blyw ved, i de mindest saa læng', som de krow'e; men saa va de, te han haj tændt sæ de ue med de jæ simpel Sæ'e: so jo galler e W'ender a e Strawben naggre o' trøjt', des me'r blow han mind'er om snart aa hold op, o' jo me'e de go' ve i den jenn' W'end' a ham, des fo' ladt han væ'e med aa skowl i den an'.

O' de va da o' bands, saa haste han oldtid kund blyw færre; men de va jo doffelt Fo'del fo' ham, fo' hvæn han fost haj loej e Ste heller e Gaffel, saa soej' han: „No, Folkens, no skal vi egjen!“ o' saa kund e Folk itt' væ bekænd aa blyw ved længe heller, om di sin o' va old'e saa hungre.

Na den Monce hæ den gammel Straw' saamind tjeend enda nowe Skillinge te Ole urten dæ'evet sjel, som vi ander, aa tæ'e now'e.“

II.

Hvad det politiske Siindelag angaar, da gjaldt Ole fra Begyndelsen af for at være dansk, som hans Fader havde været det. Selv havde han ogsaa adskillige Gange yttret sig i den Retning, ligesom han efter Hertugdømmets Afstaaelse til Prejsen et Par Gange ved Valgene havde givet den danske Kandidat sin Stemme.

Man mente desuden at kunne anføre andre Tegn paa hans Dansthed, som for Eksempel, at han læste en dansk Avis, at han havde et Billede af Frederik den syvende hængende paa Væggen i sin Dagligstue, og at han ejede en Pibe, hvis Hoved var et af de bekendte med Paaskriften: „Gud velsigne Danmark“; men hermed forholdt det sig paa følgende Maade:

Wijen læste han, fordi han kunde saa den til Vaans hos en Nabo, naar denne havde læst den efter henved en halv Snees ander, som han holdt den sammen med; haode han selv skullet give noget for den, var der vistnok snart kommen Standsnung i Læningen.

Billedet af Frederik den syvende havde hans Kone bragt med, og det var saa blevet hængende ogsaa efter hendes Død; haode han skullet kjøbe det, var det vist næppe nogeninde kommet paa hans Væg.

Pibehovedet endelig havde han faaet af en Nabo, der var kommen til at slaa hans gamle Pibehoved itu, og som derfor, da Ejeren havde klynket sig forfærdelig over Tabet, havde givet ham et nyt med den omtalte Paaskrift. Saa var Ole bleven glad, og man saa ham undertiden rhyge deraf, det vil sige, naar han havde haft Lejlighed til at faa stoppet af andres Raeduser.

Men nok om det: Ole gjaldt, som sagt, for dansk, og det er jo heller ikke umuligt, at han i Virkeligheden ogsaa har været det.

Smidlertid er der jo Omflag nærmere ved end i Kiel, som man siger. Efterhaanden som Forholdene forandrede sig her i Landet, var der enkelte, der holdt det for heldigere at fornægte deres oprindelige Sindelag, og til dem horte ogsaa Ole. Naar han bare gik en Smule forsigtig til Værks, mente han, saa kunde et lille Forsøg i den Retning jo aldrig skade.

Ved Siden af Landsbyens gamle Skomager havde der nedfat sig en ny ved Navn Povel Vedermann. Han var kommen fra Kjøbstaden, var tykfindet og prædikede om „fabelhaft“ billige Priser.

En Aften, da Ole var vendt hjem fra en Tur til Staden, opdagede han til sin store Forstrækkelse et Hul paa sin ene Støvle, og han gik derfor om til den nye Skomager med den og spurgte, hvad det vel kunde koste at faa en Lap sat paa.

Skomageren betragtede Støvlen med Kjendernine og svarede derpaa:

„Hui, ja, lad vos sej' to Grosjen.“

„To Grosjen?“ udbrød Ole, de e' manne Pæng'. Kan do itt' gøer'e e lidt volksejle, da de e' mæ?“

„Hvoso' jawn, da de e' dæ?“ mente Skomageren.

„Jo,“ gjenmælede Ole lidt langsomt, „fo' je, do e' jo tykk, o' æ e' da no heller itt' saa fejt dansk, jaaendt' som di mest' a di ande her i e By.“

„No ja,“ sagde Skomageren smilende, „saa vil æ gøer e fo' femten Penning; saa tjen æ rigtenot itt' ved e, men norve skal en jo gø'e fo' Venstabs Skyld.“

Paa Hjemvejen gik Ole og gned sig i Hænderne, fornøjet over dette sit første Resultat paa den nye Vane.

Nogen Tid efter fik de en ny Præst i Sognet; han var ligejom Skomageren udpræget tykfindet, og da han ikke forstod sig paa Landvæsenet, forpagtede han Præstegaardsjorderne bort.

„Mondt der itt' hør'e skuld væer en Stilling aa tjen'?"
tænkte Ole ved sig selv.

Da hans Koor jo var i en temmelig daarlig Forfatning, var hans Smør selvfølgelig ikke af første Klasses Vare, og han kunde derfor i Regelen ikke opnaa de samme Priser derfor, som de fleste af hans Naboer. Hvad nu, om han kunde jaelge en Del af sit Smør til den nye Præst og hos ham i det mindste faa det betalt efter højeste Notering?

En Sondag Morgen før Kirketid gik Ole saa om i Præstegaarden for at spørge, om han ikke kunde komme til at levere Smør dertil.

„Ja, det er jo næsten galt nok, Hr. Rehrschaу," jvarede Præsten, „for jeg har allerede talt med deres Nabo, Hr. Jensen, om Leverancen."

„Jens Jensen, saa, men han vil vist ha lijaa mojl fo' sit Smør, som æ komme te aa maa ha, o' saa tykkes mæ, te Di kund gjæen' tej e lidt mæ'e Henjyn te mæ, som javn' te ham," mente Ole.

„Men hvorfor netop det?" spurgte Præsten. „De er ene og sidder godt i det, medens Hr. Jensen har en stor Flok Børn og en hel Del Gjæld oven i Kjøbet, saa . . ."

„Ja, men see di, Hør Pæste," afbrød Ole ham, „han æ jo da saa fo' færdle dansk, o' . . ."

„Nu, og?"

„D' de er æ no slet itt'."

Præsten betænkte sig et Øjeblik; derpaa jagde han, idet han lagde Haanden paa Oles Skulder;

„Nu ja, Hr. Rehrschaу, jeg har kun daarlig Tid til at forhandle med Dem nu; men De kan jo sende et Par Pund Smør herom til Prøve i Morgen, og saa kan vi jo se, hvad vi kan gjøre — lovet Hr. Jensen noget bestemt angaaende Leverancen har jeg da heller ikke."

„De gæe helt godt," tænkte Ole, da han fort Tid efter sad omme i Kirken og horte paa Præstens Prædiken over Salme 106, 3: „Salige ere de, som holde over Ret, og den, som øver Retfærdighed allen Stund."

III.

Næste Morgen bragte Oles Pige de to Pund Smør om i Præstegaarden og kom tilbage med den Bested, at Fruen havde været tilfreds dermed, samt at hun herefter nok vilde have fire

Bund om Ugen; Betalingen kunde jo vel rette sig efter, hvad der stod som Pris for første Klasses Smør i Bladene.

Ole gned sig atter i Hænderne.

Han stod netop ude i Gaarden i Færd med følgende Regnestykke: „4 Puend i e Ug' o' 5 Penning me'e for e Puend, de e' 10 Mark o' 40 Penning ren Fo'tjennest i e Aae," da Kommuneforstanderen, Nis Hansen, kom gaacende forbi.

„Godeaw, Ole," hilste han og blev staaende.

„Godeaw, Nis, hvo skal do hen saacndt' midt aa e Fo'mirra?" spurgte Ole.

„Og skal manne Stej', fo' æ hæ jo traffelt i di jæ' Daw' med e Wael', som do vee, vi skal ha e Fri'da," lod Svaret.

„De e' jo o' sandt, Nis, de haj æ næe glemt. Høe, sej mæ, do stemme jo naturlevis tyft som sædvanle?"

„Ja, de joller a jæ sjel som tyftjinder o' som tyft Embedsmand; men hvondt hæ do tændt aa stemm' den jæ Gang? De blyve vel savt danst igjen."

„Hm, ja, se, æ hæer egentle tændt aa aa blyw hjemm', fo' . . ."

„Hæ do de, Ole? Ja de kan de' jo væ nower i: hvæn do itt' vil stemm' tyft, kan de væ lijaa rigter a bæ aa blyw hjemm'."

„Tjffes do de, Nis?"

„Ja, saagu gør æ saa. Hvad hæ do uer a de aa gaa hæer o' stem danst?"

„Nej jaamind, de e' sandt nok. Men sej mæ, Nis — æ komme te aa tæn' aa nower andt — do hæ jo en goej Boll'. Hvad bild do no mondt fo'lang' i e Aae for aa la mæ træk te Boll' ved bæ?"

„Aa, de bild vi vel nok blyw jens om; hvad gie do no Bæ Nisfen."

„Og gie ham taal Mark i e Aae."

„Ja, jaa skal do ha e ved mæ fo' ti, de vil sej . . ."

Samtalen blev her afbrudt ved, at Naboen's lille Hans Peter kom gaacende og rakte Ole Kærskov nogle Abiser med de Ord:

„Og skuld sej, hæe va di siist' Blaej."

„Tak," jvarede Ole og tog imod Bladene, medens Drengen atter fjernede sig.

Kommuneforstanderen jaa paa Titelen af den yderste Abis og jpurgte derpaa:

„Holde do de Blaj?“

„Sm, nej,“ svarede Ole nolende, „æ holder e da itt' saa lig', men æ fær e saændt, hvæn di ande hæ løjst e.“

„Ver do hvad, Ole,“ vedblev Nis Hansen, „æ vilb i dit Stej itt' ha saæet danst Agitationsblaj inden min Do.“

„Nej, saamind, de' kan væ nowet i e; de hæ æ saamind ald'e tændt aa, men . . .“

„Ja, for old' fo'nuiste Folk e' da a den Mening, te de e' norske ifidt nowe. Og va lig' omm' ved e Præst — hvor æ fo' Ræsten saa din Pig', de' nok var omm' med Smør — o' han soej, lav vi kom te aa jnak' om di danst Blæj, te di er e bare Fo'gift for e Befolkning.“

Præstens Belvilje og Smørleverancen, Kommuneforstanderens mænsjellige Indflydelse og Kvernes billige Vedækning foer imellem hverandre i Oles Hjerne. Et Øjeblik stod hans tavz og grublede, men saa fattede han hurtig en Beslutning og raabte efter lille Hans Peter, som ikke var kommen ret langt bort endnu:

„Hans Bede, hoe, kom hæ'e hen e lidt!“

Drengen stod snart ved Gaardleddet igjen og saa spørgende paa Ole.

„Hoe, Hans Bede,“ jagde denne, „do maa nok tej di Blæj med hjem igjen o' sej te din Fæ, te æ bry mæ itt' om aa ha' em længe.“

Hans Peter saa helt forbauset først paa Ole og saa paa Kommuneforstanderen; men saa tog han Aviserne og sjærnede sig.

„De va ret, Ole, de kan æ li' dæ jo,“ jagde Nis Hansen, da Drengen var langt nok borte til ikke at kunne høre det.

„Men saa va de jo med aa saa e Koe te Boff,“ mente Ole; „troe do itt', te de kund la sæ go'e for tre Prosjere?“

„Jo, saamind kan de saa; men de vil sej, hm, hvoudt men do jin e Frida?“

„E Frida? No, den Dav e Bael e'? — Ja, se, æ skal e Frida nodvende te Stajz, o' . . .“

„Ja, ja, der e' jo ingen Groend te aa sæt de op. Men som æ hæ soej, saa la vos la e blyw' ved di ni Mark.“

IV.

Den næstkommende Fredag hjorte Ole Rjærstov allerede tidlig om Morgenen til Øyen og vendte ikke tilbage igjen før jent

hen paa Aftenen. Han havde altsaa været lovlig forhindret i at møde ved Valgurnen.

Som han nu sad ude i Køkkenet ved sin Aftensmad, blev der banket paa Døren, og Gendarmen traadte ind, idet han hilsende lagde Haanden til Pikkelhuen.

Han havde hidiindtil haft sit Ophold hos en Bonde et Stykke ude paa Marken; men da han nu skulde flytte ind til Landsbyen og bo i et lille Hus uden Staldrum ikke langt fra Ole Kjerfvoes Gaard, saa vilde han tillade sig den Forespørgsel, om han ikke for gode Ord og Betaling kunde faa sin Hest opstaldet og fodret hos Ole. — Det var for Resten Kommuneformanden, der havde vist ham herhen.

De fløede sig i Maffen, som om han havde Betænklichkeiten ved det, men i Virkeligheden hoppede Hjertet i Livet af ham.

„Sm, ja, væe saa goej aa kom med ind ar e Døenst, saa kan vi jo snakk' om e“, ytrede han.

Da de var komne ind i Dagligstuen og der var blevet tændt Lys, blev Gendarmen staaende og stirrede hen paa den ene Væg.

„Wat er de for en Bild, dær hinge?“ spurgte han.

„De Billed? Sm, ja, de æ jo Frirrerig den skwend,“ svarede Ole og skelede helt ærgstelig op til Gendarmen. Være nu ikke det forbiandrede Billedet gif hen og spolerede hele Forretningen med Manden.

Efter Oles Opfordring tog Gendarmen Plads ved den ene Ende af Bordet, og Forhandlingerne om Staldrum og Foder til Hesten begyndte; men det var, som om der ikke var rigtig Liv i det hele, og det forekom Ole, at hans Gæst nafladelig sad og saa hen paa gamle Kong Frederik.

Gendarmen havde lagt Piffelhuen i Vinduet. Bag ved den, op i Hjørnet, stod Oles Pibe, som han havde jatt fra sig der ved Hjemkomsten fra Rjovstaden. Ved en tilfældig Bevægelse med Armen kom Gendarmen til at støde til Piffelhuen, saa den gled hen og væltede Piben.

Da han bemærkede det lige saa ubetydelige som undskyldelige Uheld, greb han hurtig Piben for at bringe den i sin tidligere Stilling igen; men inden han jatte den fra sig, fik han Lyst til at se lidt nærmere paa den.

„Erlauben Sie? Med Forlov!“ jagde han.

Ole blev hed om Ørerne: At han da ogsaa skulde have det Uheld at sætte den forhejtede Pibe i Vinduet i Steden for, som ellers, at hænge den hen paa Sømmet i Panelet!

Smens læste Gendarmen:

„G, u, d — Gut; v, e, l — vel; s, i, g — Gut felfigne Danmark.“

Med et sporgende Blik paa Ole jatte han Piben hen i Hjørnet bag Piffelhuen igen.

Ole Rjærstov sad som paa Gloder.

Efter et Djebligs Tavshed spurgte Gendarmen:

„Er Di denn jo fanatist dansk, Rarrichau?“

„Dansk, nej, de væe Guj, æ itt' e'!“ svarede Ole. „Men . . .“

„Men den Pippetkop, den Pif da?“

„Sm, ja, e Høej hær æ faat a Nazmus Klausen, den Gang han slo mit de gammel i Stykke; men æ hær eisen tændt aa, te æ bild sæl' e o' ha et andt i e Stej.“

„So, so, aber dann den Bild op e Beg?“

„Ja, e Willer a Frirrerig den hævend, hm, se, de haj min Kuen med, latv vi blow gywt, o' saa e' de blown hingend findt; men æ hær rigtenok tændt aa tit, te de jo egentle lijaa godt kund kom væt, da de ingen Stads e' te no længe.“

„So, so,“ mente Gendarmen, og der iudtraadte atter en Pavse.

Men endelig kom de afbrudte Forhandlinger i Gang igen, og det varede nu ikke længe, før der var truffet en foreløbig Overenskomst.

Da Gendarmen rejste sig og sagde Godnat, kastede han endnu et sidste Blik paa Biben og gamle Frederik, forinden han forlod Bærelset.

Den næste Dag folgte Ole sin Pibe til Smeden, og saa tog han gamle Kong Frederik ned fra Væggen og satte ham om bag Dragkisten. Da han nogen Tid efter atter var et Grinde til Kjobstaden, havde han Billedet med og fik det til sin Glæde solgt til en Marstændiser for 30 Penning.

Nu maatte den med Gendarmen afsluttede foreløbige Overenskomst da nok kunne ventes at blive af længere Varighed.

V.

I et lille venligt Husovre i Nabobynen boede gamle An-Mari Olsen. Hun var Enke efter en forhenværende Gaardmand, havde ingen Børn og gjaldt for at være ret velhavende.

Denne gamle Kone, der nu stærkt gif hen imod de fire Snes, var Ole Rjærskovs kodelige Moster. Men til Trods for Familiefabet kom de ikke meget sammen, da An-Mari ikke kunde lide sin Søsterjens smaalige Pengebegjærighed og derfor gjerne beuynkede enhver given Lejlighed til at sige ham Sandheden.

Ole havde dog længe spekuleret paa at faa en Tilnærmelse i Stand; thi den Gamle var ganske vist rask og vørig endnu, men den Tid kunde dog ikke være overmaade fjærn, da hun maatte sige Farvel til det Timelige, og for at hun ikke skulde affpije ham med en alt for ubetydelig Brøkdæl af Arven eller endogjaa gaa hen og forglemme ham helt i Testamentet, vilde det vistnok være

heldigt for ham at faa hende faa velvillig stemt, som nogenlunde muligt, forinden.

Endelig troede Ole at se det gunstige Øjeblik komme.

En Dag, da han stod og jævnedes Møddingen, kom hans Nabo Jens Jensen over til ham og sagde:

„Hør do hør de fiist' Ny, Ole?“

„Nej, hvad e' de da?“ spurgte den Tiltalte.

„De e', te din Moster e' blown tomber aa hind gammel Daw'.“

„Tombe, seje do?“

„Ja, faa min jandten, baade tyff o' tombe, o' de er e Præst Skyld i: han hør no prerke fo den stakkels gammel Rvind faa læng', te de hele hør begyndt aa løf rundt fo' hind.“

„Saa, saa, nej vel da?“ mente Ole.

„Jo,“ svarede Jens, „de fo'tul di fo' vijs' o' bestemt: fo' va hun dansk o' fo'nufte, o' no e' hun tyff o' helle — o' de kolder æ aa kom med e fejl Vænd i e' Bæe, Nabo.“

Ole brummede noget i Skægget, som Jens ikke forstod; men den næstfølgende Søndag fik han Søndagsklæderne paa og gik over for at besøge sin Moster.

Hun tog yderst venlig imod ham og opvartede baade med Kaffe og Mellemmad.

Da de havde spist, spurgte An-Mari blandt andet:

„No, hvad seje do om vo ny Præst?“

„Jo,“ svarede Ole, „ham tykkes æ rigte godt om.“

„Se, han prerke brillejant; men e' han dæ itt' e' lidt fo' tyff, Ole?“

„Nej, de e' han slet itt'.“

„Saa, no ja, æ tændt kun jaacndt; fo' do hør jo da fo' stemt dansk, seje di.“

Ole saa lidt ubestemt paa sin Moster, men saa besluttede han sig endelig til at spille den Trumf ud, som han havde siddet med paa Haanden hele Eftermiddagen.

„Om, ja, Moste,“ sagde han, „de hær æ vel nok goe; men æ skal sej dæ: æ e' da blown klo'ge, fo' no er æ o' tyff.“

„E' do de, lild Ole? Ja, ja, de e' vistnok o' de jenneft rigte; de men e' Præst da i de mindest.“

Da Ole henimod Aften gik hjem, var han ikke i Tvivl om, at han var stegen betydelig i sin Mosters Gunst og nu nok kunde

gjøre Regning paa at blive rigelig betænkt i hendes Testamente. Han var saa jordhybet i Tankerne om Arveparten og i Ønsket om Mosterens jvarlige Bortgang, at han ikke bemærkede en Mand, der kom gaaende i modsat Retning, for han var lige ved Siden af ham.

Det var Skolelæreren fra Nabobyen, Stockmeyer, som kom fra et Besøg hos Deguens.

De vekslede i Forbigaaende et Par Ord om Vejret og var allerede omtrent en Snees Skridt fra hinanden igjen, da Ole pludselig standsede og kaldte paa Skolelæreren:

„Stokmeje, Stokmeje, hør, æ vild gjæen' snakk' med Dem et Ø'blif.“

Den Tiltalte vendte nu ogsaa om, og de mødtes paa Halvvejen.

„Hvad æ vild sej'“, fortsatte saa Ole, „æ hør'er e Ettemirra, te di va bløvn urigte med De Bløw'mand?“

„Ja, saadan paa en Maade“, svarede Skolelæreren.

„Va de da itt' møjle, te æ kund saa den Bestilling ved dem ettedarv?“

Stockmeyer saa lidt forundret paa Ole, inden han gjennælede:

„Men De bor jo temmelig langt borte og saa i en helt anden Kommune?“

„Ja, hvad gø de?“

„Naa, der var da dem, der var nærmere.“

„Ja, hvad e Vej angæe, vel nok, men de vild jo blyv min Sag; o' ejfen kan æ itt' indse, hven de' kund væ næ' te e som æ.“

„Og hvorfor ikke?“

„Nej, se, saa vidt æ ve'e, e' der ingen Lyskere over i je By ande som Dem sjel.“

„Jo, foruden mig har vi dog Skræbderen.“

„No, ja, e Skrære, men han hæ jo ingen Hæst'.“

„Sandt nok, men jeg forstaar ikke rigtig . . .“

„Jo, æ men, te politist Meningsfælle maa hold sammel, o' æ er thjst, skal æ sej' Dem, o' temle thjst enda.“

„Det forandrer ganske vist Sagen en Del,“ sagde Stockmeyer, idet han tyggede paa Haandtaget af sin Spaserestof. „Ved De hvad, jeg kommer som sædvanlig til Kirke paa næste Søndag, og efter Gudstjenesten skal jeg komme om til Dem for at drøfte Sagen.“

Otte Dage efter gned Ole sig atter i Hænderne: han var nemlig om Middagen bleven antagen som Blovmand hos Skolelærer Stodmeyer.

VI.

Det varede ikke ret længe, før det rygtedes ogsaa i Tyskernes videre Kredse, at Ole Kjørstov nu hældede til deres Side, og snart var de paagjældende Tyskere enige om, at der burde gøres en lille Smule for ganske at vinde ham.

Man ventede kun paa en passende Lejlighed, og den 1. April blev holdt for at byde en saadan.

Den nævnte Dag skulde nemlig Bismarcks Fodselsdag fejres i Kjøbstaden, og Ole Kjørstov fik nu igjennem Kommuneforstanderen, Nis Hansen, Indbydelse til — uden Bederlag selvtølgelig — at overvære Festen.

Ole havde først en Smule Betæneligheder ved at tage imod Indbydelsen, vel ikke saa meget for sine Naboers Skyld, men mere, fordi der jo vistnok kom mange fine Herrer til Stede.

„Ja, men du kan jo old'e ve'e, hvad Gavn du kan ha av aa kom te aa suakk' med saanen' Herre“, opmuntrede Nis Hansen ham.

Dg det hjalp. Ole havde kort forinden faaet Ordre til enten at forjhyne sit Bageres med et mere brandfrit Tag, end det netop var Tilfældet, eller ogsaa at flytte det længere bort fra de øvrige Bygninger, og han klympede sig svært ved at træffe den ene eller den anden af de foreskrevne Foranstaltninger, da de jo begge var forbundne med ikke ubetydelige Udgifter. Hvad nu, om han ved Bismarckfesten maaske kunde komme til at tale med Herredsfogden og vinde hans Gunst og Venaagenhed? Noget Hensyn vilde der i alt Fald da vel nok blive taget.

Den 1. April kom, og Ole Kjørstov var for første Gang med til en af Tyskernes Fester; men det var da ogsaa det mest glimrende, han nogensinde havde oplevet: hvor beundrede han ikke den dejlige Mad og den oplivende Vin og saa de fine Herrer, der holdt flydende Taler og nikkede saa venlig til ham, naar de klinkede med ham.

Efter Wordet spurgte Ole sin Nabo Kommuneforstanderen, om han ikke nok holdt det for muligt at saa Herredsfogden i Tale.

„Jo,“ svarede Nis Hansen, „edaw e' di old' aa saa i Tal; æ kan godt præsentere' e' dæ fo' ham.“

Et Par Minutter senere stod Ole over for Herredsfogden, som efter Præsentationen spurgte ham om, hvad han syntes om Festen.

„Jo, de e' saa dejle oldtjammel," svarede Ole; „men æ kan itt' sej Dem, hvor æ e' gal aa min Fae!"

„Saa, men hvorfor det?" indvendte Herredsfogden.

„Jo," gjemælede Ole, „fo'de te han itt' hæ lat mæ læ'e nowe tyft. No hæc æ væt i saact tyft Selskab, o' der e' vist blöwn holden manne køn' Talle; men æ hæc alde fo'stajn et Der a em. Fo' æ kan itt' sej' dem, æ e' saa tyft, saa tyft."

„Det glæder mig overordentlig at høre, min kjære Hr. Røhrschaau, vi skulde bare have mange af den Slags Folk som Dem ude paa Landet."

„Ja, saamind, de e' jaendt nok, Hæ Herredsfove,“ jvarede Ole en Smule forvirret ved de uvante rojende Ord; „men jaa va de jo de jæ Bak'hus, æ nok vilb haj jnatte med Dem om, fo'“

Her blev Samtalen afbrudt af Borgmesteren, der gjerne vilde tale med Herredsfogden et Øjeblik, og denne gav derfor Ole Haanden, idet han sagde:

„Ja undskyld mig nu for denne Gang; det glæder mig at have gjort Deres Bekjendtskab, og jeg haaber, at vi oftere maa ses ved lignende Lejligheder.“

Da Ole noget senere kjørte hjem sammen med Mis Hansen, sagde han til denne:

„De va da kjøvt, te e Borremeste skuld komm' o' fo'sty' vos; men æ e' da eliggen glaj ved, te æ kom med edaw, fo' no veer e Herredsfove jo, hven æ e', o' saa tænker æ, te han staaan mæ o' itt' jætte mæ i fo' stoer U'egnyvte med e Bak'hus.“

VII.

Efter den Tid gif Ole Rjærskovs Omvendelse fremad med hurtige Skridt: snart var hans Dagligstue prydet med tyske Billeder, som han naturligvis havde faaet foræret; fra det næstfølgende Kvartals Begyndelse af bragte Postbuddet ham hver Dag en Fortyftnings-Avis, hvoraf han dog kun forstod den ene Halvdel, der indeholdt en tarvelig dansk Oversættelse af de øvrige, paa tyff skrevne Spalter; og inden Sommeren var til Ende havde han baade understrebet et Andragende om Indførelse af tyff Gudstjeneste nogle Gange om Aaret og lovet højtidelig og bestemt ved næste Valg at give den tyffe Kandidat sin Stemme.

Men han ventede sig da heller ikke saa ganske saa Fordele af denne sin fuldstændige og nu almindelig bekendte Overgang til Thyernes Lejr. Hvad der dog særlig beskæftigede hans altid beregnende Aand, var Haabet om at opnaa betydelige Lettelser ved næste Aars Skatteligning.

Ole var atter overordentlig glad ved den indtraadte Forandring; thi den havde jo allerede forkjæffet ham flere Vejparelser og Indtægter, medens den til Gengæld hidindtil ikke havde kostet ham noget.

Men hvor længe var Adam i Paradiset?

En Dag kom Kommuneformanden ind til ham og fortalte,

at han fra et af den tyfste Landboforenings Bestyrelsesmedlemmer havde faaet Brev om at opfordre Ole Kjørskov til ogjaa at blive Medlem af Foreningen.

„Hm, jo, hm, de e' jo faaen ein Sag,“ mente Ole.

„Men do kan Igu itt' vær andt bekænd Ole.“ jagde Nis Hansen.

„Hm, nej, men de koste jo vijt nowe“, indvendte Ole.

„Ja—a,“ jvarede Nis, „men di Pa Mart . . .“

„Nej, nej, uha,“ afbrød Ole ham gauffe ivrig, „æ hæ haardt nok ved lig aa flaa me egommel, hvo skuld æ faa Pæng' fra te de?“

Og Resultatet blev, at Nis Hansen til Trods for sine kraftigste Dvertalesjesforjog maatte gaa med uforrettet Sag.

Et Par Dage efter fik Ole Besjog af den tyfsteinde Stomager: han havde paataget sig at indjamle Bidrag til en Del brandlidte nede i Tyssland et Sted og vilde nu da ogjaa bede Ole om at give en lille Skærv til de tyfste Brodre.

„Nej, uha, uha“, udbrod Ole fortvivlet, „æ kan knapp' næ'e mæ sjel, hvo skuld æ faa faa Pæng' fra te and'e?“

„Men tæn' aa, te de e' Tyfsere lifom baade æ o' do,“ sagde Poul Ledermann.

„Ja, men di gie vijt itt' mæ nowe, hvæn de for Eksempel skuld gaa hen o brænd“ jo mæ,“ lod Oles Svar.

Enden af Samtalen blev, at Stomageren maatte gaa bort uden at have modtaget noget.

Saa gif dec et Par Uger uden lignende Forstyrrelser; men en Sondag Eftermiddag stod Skolelæreren fra Nabobyen inde i Oles Dagligstue; han vilde gerne bede Ole om en lille Hjælp til Gustav Adolfs-Foreningen.

„Nej, Gij hjælp' mæ!“ klagede Ole; „no komme di hæ'e fra old' Vænder o' Kant o' vil ha Pæng' a mæ, o' hæer ingen sjel.“

„Men tæn' paa, at det er et menneskefjærligt Foretagende og dertil et tyft, Hr. Kærshau“, vedblev Stofmeyer.

Ole vred sig jom en Orm, men han gav ikke noget.

Da han lidt længere hen paa Eftermiddagen var paa Vejen ud i Marken for at flytte Faarene, mødte han Præsten og dennes Ven Herredsfogden, der ikke faa ijældent afslagde Besjog i Præstegaarden.

Ole hilste og vilde gaa forbi, men Herredsfogden standfede ham:

„Er det ikke Hr. Kærshau? Jo, jeg jnutes jo nok, Goddag, nu, hvorledes gaær det?“

„Ja, ja, hvad skal en jej“, svarede Ole, der i dette Øjeblik i Virkeligheden ikke vidste, hvad han helst skulde sige.

Hør, Hr. Kirschau“, vedblev Herredsfogden, det var for Næsten godt, at jeg traf dem; jeg har længe tænkt paa, at de dog egentlig burde melde dem ind i den tykke Forening.“

Ole, der havde tænkt paa sit Bagers og efter Herredsfogdens venlige Tiltale havde ventet en anden og langt mere glædelig Tidende, blev nu lige saa lang i Ansigtet som Mads Rabns Føl og vidste i første Øjeblik ikke, hvad han skulde svare.

„Nu, fortjatte Herredsfogden, idet han fremtog sin Lommebog, det glæder mig, at de ikke siger nej, og jeg maa vel saa nok have den Fornøjelse at notere deres Navn? Det er jo kun en Bagatel, det koster i aarligt Bidrag.“

Men nu fik Ole sit Mæle igjen:

Nej, nej, aa nej, søde Hr. Herredsfogde, de maa di sawt itt'; æ kan itt', æ kan itt', æ hær ingen Bæng'.“

„Er det virkelig Tilfældet? spurgte Herredsfogden, idet han henvendte sig til Præsten.

„Nej, svarede denne leende, Hr. Kerschau er, efter hvad man siger, en af de rigeste Mænd her i Sognet.“

„Det mente jeg ogsaa nok,“ ytrede Herredsfogden, og i det han atter vendte sig til Ole, vedblev han: „Hvorfor synes de da ikke at kunne ofre de Par Skilling paa Fædrelandets Alter? For at de er tykk, har de jo dog selv fortalt mig.“

„Ja,“ svarede Ole klynkende, „tykk er æ, rigte saa tykk, saa tykk; men de æ nowe selle Ti'e, vi Bynde lower i: e Prijer e' jmaa, o e' Laend gier itt'. Na nej, jode Hæ Herredsfogde, di maa sawt itt' jreest' mæ.“

Præsten sagde nu et Par Ord paa Tykk, som Ole jelsolgelig ikke forstod. Herredsfogden smilede, og idet han trak paa Skuldrene, tog han Præsten under Armen og gik med et kort Farvel til Ole.

VIII.

Den Nat fik Ole ikke megen Søvn i sine Øjne.

Han laa stadig og grublede over, hvilke Folger hans Vægring ved at indtræde i den tykke Forening kunde have for ham. Maaffe havde han forspildt baade Herredsfogdens og Præstens Bevaagenhed. Skulde han ogsaa hellere den næste Dag gaa om til Præsten og sige, at han havde betænkt sig, samt bede ham om at meddele

dette til Herredsfogden? Men nej, saa skulde han jo ogsaa betale Kontingent, og — nej, nej, det kunde han ikke.

Saa faldt hans Tanker paa Storkmejer, Nis Hansen og Poul Skomager, hvem han maaste ogsaa havde studt for Hovedet ved at afflaa deres forskjellige Begjæringer. Deres Indskyldelse var jo ganske vist ikke saa stor, men aldeles uden Betydning for ham var den alligevel ikke.

Ved alt dette kom han endelig ogsaa uvilkaarlig til at overveje sit Forhold til sine danskjendede Naboer. Han havde aldrig haft særlige Venner iblandt dem, men de havde dog tidligere altid været venlige og hensynsfulde imod ham. I den senere Tid var dette imidlertid blevet anderledes: der var nu sjelden nogen, som tilsatte ham uden af særlig nødvendige Grunde, ved Moder i Sogns-, Kommune- eller Skoleantagender rykkede man altid saa langt bort fra ham som muligt, og til Bryllupper eller andre Festsigheder fik han ingen Indbydelser mere.

Dernæst skortede det heller ikke paa smaa Drillerier fra Naboernes Side; han havde allerede maattet sluges en Mængde smaa Stikpiller, der endogjaa til Dels var temmelig bitre.

Saaledes var han for et Par Dage siden kommen ind til Nabo Jens Jensen i et Værelse, og da han var tæt henne ved Stordøren, havde han hørt Konen sige til en tiggende tykt Haandværksjævn, hvem hun gav et Stykke Smørrebrød:

„Væe saa goej, no kan do gaa hæer om o' ind te Ole Rjæ'skov, saa gie han dæ nok et Pa Skilling te en Snaas o' et Glas Ol te, fo' han e' no jen a din Landsmænd, seje han.“

En anden Gang var han kommen forbi Jørgen Rasmusjens Gaard og havde der hørt Karlen raabe til sin Husbond:

„Hæ do hœ, no skal vi jo ha tyff i e Rirk', fo'de te Ole Rjæ'skov givæn' vil ha 'æ. No maa han jo da ha Poul Skomagge med te aa sæt de heler owe fo' ham; æ gast nok de'e, hvad han vil kom te aa gi fo' de!“

„Na,“ havde Jørgen saa svaret, „Poul skal jo itt' væ'e saa dne med sit Læppend; men ejjen kan Ole jo oldtid gaa om te e Præst om Ettemirra, saa sæe han nok e Fo'klaring gratis.“

Mest ærgrede det ham dog, at Byens gamle Skomager, Hans Sepjen, havde holdt ham for Nar og listet en Tipenning fra ham oven i Rjebet.

Det var en Aftenstund. Hans sad ude paa en Bænk foran sit

Hus og rog af sin Pibe, da Ole kom gaaende forbi med et Par Stovler over Armen, som han vilde hen til Poul Ledermann med.

"No, hvoudt e' do tefrejs med din ny Skomagge?" spurgte Hans Tjepjen, da Ole hilsende vilde gaa forbi.

"Hum, jo, rigte godt; han er itt' jaa dye som do," svarede den tiltalte.

"Men e' do sin o' sikker aa, te hans Saalle holde lijaa laeng' som min'?"

"Ja, hvofo' skuld di itt' kund de?"

"Nej, for æ hæ no jaat et Nejest aa et nyt Racj, hvoed di kan hoel' mojelæng'e, o' de koste kun en Grosjen."

"Saa, hvad e' de da?"

"Ja, de kund do vel nok li' aa faa aa vée? Men de e' de faem, do la jo itt' sy ved mæ meer eliggen: vil do gi' mæ den Grosjen, saa skal æ sej dæ, hvoudt do kan ha et Pa Stowl'jaaller i ti Aae."

"Ja, ja, Hans, de e' jo nok manne Pæng'; men vil do gi' mæ e Racj, saa skal do faa e Grosjen maaen'."

"Nej, Ole, æ maa ha e Pæng' fost, for æ tjen saa lidt ved e, te æ itt' kan gi Kredit. Men do maa jo sjel om' e: vil do itt, saa e' de jo Poul Ledermanns Fo'del urren aa væ min Skæj'."

Ole gravede med Haanden i Buktjelommen, i det han tvivlende spurgte:

"D' i ti Aae, seje do?"

"Ja, i ti Aae vil do kund ha 'em, o' saa skal de enda alde væ mojl aa se aa 'em."

"Kun do itt' la mæ faa e aa vée fo' fem Penning, Hans?"

"Nej, jaa min Sæl om æ kan, Ole; itt' en Penning ynde, hvad æ hæ joej, o' vil do pri'e længer eno, jaa gæet æ ind o' lukker e Do."

Udsjterne var alt for fristende for Ole, og han fremtog derfor et Tipenningsstykke, som han vendte et Par Gange i Haanden og derpaa strakte frem imod Hans med de Ord:

"Men hvæn de itt' sæ're, hvad do seje, jaa maa do gi' mæ min Skillingen igjen."

"Jo, gu sæ're de, Ole; no kan do faa Lov te aa domnu' sjel," svarede Skomageren, idet han puttede Pængene i Væstelommen.

Ole lttede med jpændt Dpmærksomhed, medens Hans fortjatte :

„Se kuns, do tejer en Skfuld Svinfedt — de kan gjæen' væ nove gammelt nove -- o' de blande do godt sammel med halt saa mojl Sirup — de gør itt', om den e' moiv'le — o' saa teje do o' smør e Saalle ind med de.“

„Ja, hm, ja, men troe do, de kan hjælp?“

„Nej, itt' oldjenn'; men vi e' heller itt' færter eno; no komme de vigtet: hvæn do sin hæ smuer e Saalle godt ind med de, saa teje do e Stowl o' hinger 'em hen et godt tørt Stej — o' dæ'e la do 'em sin ganste ro'le hing, te di ti Næe e' omm'. Væ hæ vel itt' behov aa garantée dæ fo', te di nok skal hold e Tid uer, o' jaa hæ do enda den Fo'del ved e, te do spar aa e Dw'clær o' e Skawt' med. — Fo' Næsten skal do ha Tak for e Grossen; do howje vel nok, te do' skyldt' mæ 'en eno fra den Gang', do betaeld' mæ min siist' Regning o' itt' haj Pæng' nok med. Men no god Nat, Ole, æ kan ho'e, te Moer e' ved o' vil i Seng no, o' saa vil æ med.“

IX.

Der var Marked i Kjøbstaden, og Ole Kjørskov var mødt med et Par Kvier.

Han havde staaet hele Formiddagen uden at jaa solgt, da hans Priiser selvsølgelig var alt for høje. Nu var han næsten alene tilbage paa Pladsen med sine to Kvier.

Et Par tytte Slagtere havde flere Gange været i Lav med ham, og nu kom de igjen.

„No, skal vi saa ha 'em, Kjørskov?“ spurgte den ene af dem.

„Hm, ja, men itt' ynde den Pris, æ hæ soej,“ svarede Ole.

„O' vi gier itt' en Penning mæe, som vi hæ bojn,“ fik han tilbage.

Men langt om længe blev de dog enige ved at „flaa lige over,“ og Ole maatte bekvemme sig til at give Lidkjøbet.

„Lad vos gaa hen te Frands Bierfelt o' tej' de Vej'kof,“ jagde den Slagter, som jorte Ordet; „han e' tytt, o' de e' do jo o' no, Kjørskov.“

„Ja, ja, de er æ naturlevis,“ lod Svaret, og jaa gif de da hen til Frands, hvor Ole efter nogen Tids Nølen endelig be-
stille „to jmaa Puns'.“

„Nej, de skal s'gu vær tre!“ raabte Slagteren.

„Om, nej, se, hm — æ kan no itt' saa godt ha Puns saa idler aa e Dav,“ forsogte Ole at gøre Indvendinger.

„Hæer ingen Slurrer om de!“ vedblev Slagteren højroftet; „do skal gi' e Lej'kov, o' de er en Puns te Mandz, o' dæ'emed basta! Væe saa goej, hæer er e Pæng' for e Rvije!“

Frands Bierfelt bragte de tre Gjenstande, og da han saa, at Ole var helt feberagtig optagen af at tælle Pengene, benyttede han Lejligheden til paa Platthjst at spørge Slagteren, hvad det var for en Gniepind.

„Det er den gjerrige Ole Kjørskov; kjender du ikke ham?“ lød Svaret, ligeledes paa Platthjst.

„Nej,“ sagde Frands; men det er formodentlig en af de iudædte danske Bønder, der ikke kommer hos nogen Thjfer, for jeg har ikke set ham inden for min Dør før.“

„Det er du dog fejl paa,“ gav Slagteren til Svar, „for baade han selv og hans Raboer paaftaar det modsatte, og han har da ogsaa vist sig tykt ved adskillige Lejligheder. Men for Resten regner jeg ikke stort paa hans Thjsthed, da det nok kun nærmere er for Fordelens Skyld, at han holder til vor Side.“

„Han kan altjaa faas for Penge?“

„Ja, om ikke lige til, saa dog ad Omveje.“

„Sy for Pokker!“ sagde Værten og spyttede langt ud paa Gulvet.

„Og saa kan han ikke engang et tykt Ord,“ vedblev Slagteren.

„Ikke det? Na, lidt dog vel nok?“

„Nej, ikke det mindste; vi kan jo gjøre et lille Forjog, jaa skal du saa at se.“

Smidletid var Ole bleven færdig med Tællingen og havde faaet Pengene i Lommen. De to Slagtere havde allerede skjænket i, og Ole fulgte nu deres Eksempel.

„Staal, Kjørskov!“ lød det saa.

„Staal, Staal!“ svarede Ole og drak derpaa sin „Puns“ halvt ud, endstjont han havde skjænket sin Kop saa fuld, at den næsten løb over.

Man kunde tydelig se, at den „kradsede“ ham; men ikke des mindre greb han, efter at have drukket, Brændevinsflasken og fyslde med et skelende Blik til Værten bag Disen for anden Gang Koppen til Manden, i det han hvistende bemærkede:

„Og hai j'gu faat fo' lidt i; æ kan da no eliggen itt' li' en Puns, høren den itt' sma'ger ette now'e.“

„De vil æ gi dæ Ret i,“ svarede Slagteren. „Men hø'e, vi jad j'avn' o' snatter om, te do jo da e' tyff, Kjærskov.“

„Ja, de er æ jo,“ indrommede Ole.

„Men saa tykkes mæ o', do skuld forander e lidt ved dit Navn; fo' „Kjærskov“ de e' jo da danst.“

„Om, ja, de e' j'andt nok: men vo Præst o' sin e Herreds-fowe kolde mæ da no „Kæ'ejjov“, o' Skolmeste Stockmejer o' e Sjandaem' seje Kæ'jiov te mæ.“

„Saa, ja, de e' jo oldtid no'we; men saa helt tyff klinge de da no heller itt', jaændt som do sejer e. Lad vos se, om vi itt' skuld kund find et Udtryk, de' va bæ'. Se „Kjær“ jerre jo Tyff „S u m p f“, o' Skov kan vi fold „S o l z“, o' høren vi sin sætte de sammel, saa blyve de te „S u m p f h o l z“; hvad men do om de?“

„Om, ja, de e' jo vist mojl kœndt.“

„Ja, de e' de; men vi kund maaste o' goet e aa en anden Monœ: Lad vos for Eksempel tej en Vy som Jo'ekjær, den jerre jo aa Tyff „Jordk i r ch“, o' saa hæ vi Skovlund, der aa Tyff foldes „S c h a f f l u n d“. Di to Stej hæ vi jo altfaa „Kjær“ overfæt med „K i r ch“ o' „Skov“ med „S c h a f f“ heller „S c h a f“, o' høren vi sætte de sammel, saa blyve de jo te „K i r c h j c h a f“. Hvad tykkes do, „Ole Kirchschaf“, va de itt' et pœnt Navn?“

De tilstedeværende Gæster, der smilende havde siddet og lyttet til Slagterens Fortolkninger, brast nu alle jom en ud i en skrædbende Latter.

Ole saa lidt benævet omkring, hvorefter han noget betænk-somt fremfætte det Spørgsmaal:

„Om, ja, men hæ de ejjen saændt' no'we vi'er aa betyhd?“

„Ja, de veer æ itt,“ svarede Slagteren; men „Kirche“ jerre jo ejjen „Kir“, o' „Schaf“ jerre „Faac“, saa kan do jo reggen e Kest a e Fajit te æend 'jel.“

„Kir—Faac!“ stammede Ole.

„No, ja, o' de pæse jo godt nok: fo' do er et Guds Naem, men Fanden skuld klip dæ!“ lo Slagteren. „Skaal!“

X.

I næste Sekund var Ole paa Benene.

„Do vil nok hold mæ jo' Na, kan æ mærk,“ udbrod han

og løftede truende Haanden mod Slagteren, „men de skal splitte galemæ blyv Logu!“

„Troer I, han vil slaa?“ spurgte Slagteren, henvendt til de nærmestfiddende Gjæster.

Men inden han kunde faa noget Svar, havde Ole grebet sin Kajtjet og var ude af Døren.

„Donnerwetter, de Kerl hätt ja nich betaalt!“ raabte Frands Bierfelt og foer med et Par vældige Sæt ud efter Ole.

Et Øjeblik efter stod de begge to midt inde i Stjænkstuen igjen.

„Høe, do fo'glemt nok aa betal', min Fac!“ sagde Frands, idet han tog Ole i Armen.

„Saa, jaa, go'r æ de?“ jvarede Ole. „Ja, hvo mojl blyve de jaa?“

„De er afforaat aat' Grosjen.“

„Nat — Grosjen?“

„Ja, hverken mee helle mind'e.“

„Men vi hæ jo da kun faat tre Runs?“

„Ja, men do hæ skændt i to Gang'.“

„De folder æ Dptrækkeri! Hæ'er e' sejs Grosjen, o' mee gier æ itt'!“ raabte Ole forbitret, idet han kastede det nævnte Velob paa Bordet.

„D' æ kolde dæ en næ're Huend o' skal vis' dæ, hvo do hu, hjemm'“, udbrod Børtten, i det han under Gæsternes lydelige Latter greb Ole med den venstre Haand i Nakken og med den højre lidt længere nede, hvor Ryggen hører op, og kyiede ham gjennem den aabentstaaende Dør ud paa Gaden.

Heldigvis blev Ole paa Benene, saa han stodte sig ikke; men uheldigvis havde Frands Bierfeldts kraftige Arme sat en jaa-dan Fart i ham, at han foer over Rindestenen ud paa Torvet og midt op i en stor Stabel Pottetøj, som gamle Mett' Pottemagers sad der og faldud til Markeds-gjæsterne.

Mette gav et „Sju“, slog Hænderne sammen og var nær falden i Besvimelse, da hun saa pludselig saa et Mandfolk staa midt oppe i de sjunderknuste Potter, Tallerkener og Fæde.

Men hun kom dog for til sin fulde Besindelse igjen end Ole, og endnu inden henne kunde mæle et Ord, havde hun allerede kaldt paa en Politibetjent, der tilfældigvis fandt sig i Nærheden.

Betjenten overfuede i en Fart Situationen og bud Ole

Rjarfkov enten paa Stedet at godtgjøre den anrettede Skade eller ogsaa at følge med paa Stationen.

„Men æ kan jo slet itt' go' ve e!“ indvendte Ole.

„Nej,“ svarede Politimanden smilende, „de e' der ald'e

nove, de' kan. Men æ hær itt' Tid te aa parlamentee læng' hæ'e. Hvo møj hæ han triind i Stykke jo', Mett'?"

Mette havde allerede begyndt at samle Skaavene saumen og anstillet sine Beregninger.

„De e' jaamind just lig' afforaat hverken mee helle minde

som fo' 7 Mark o' 35 Penning, o' saa regner æ enda itt' de jøe
Fad med, de' hæ faat en Sprætt' opp' i e Kant," svarede hun.

„Godt," vedblev Betjenten til Ole, „vil Di betael' di
7 Mark 35 stras? Gissen maa Di fülle med.“

Ole krumpede sig voldsomt.

„Men de var e Kromand hæret ind', de' smed mæ ue,"
klynkede han.

„Saa? -- Ja saa hæ han vel haj Grovend te e," svarede
Betjenten; „men skal han trækkes med ind i e Sag, saa e' de
vel bedst, te vi fæ de avgor aa e Politikonfo'e. Utsaa, vee saa
goej aa fülle med.“

Næsende fulgte Ole Betjenten hen paa Stationen, hvor han
saa paa sin Maade afgav Beretning om Tildragelsen:

Han var, forklarede han, kommen med et Par Slagtere ind
til Frands Bierfelt for at drikke Lidkjøb, og da den ene af Slag-
terne havde villet holde ham for Nar, havde han taget sin Kæstet
for rolig at gaa sin Vej; men saa havde Frands uden nogen
som helst optænkelig Grund taget ham i Kraven og kastet ham
midt ud i Potterne.

Efter denne Forklaring blev Betjenten jendt ned efter Frands
Bierfelt og Slagterne, som derefter snart kom til Stede og ogsaa
gav deres Besjov med til Sagen. Hvad de imidlertid jagde, for-
stod Ole ikke, da de jelsfulgelig talte Tyft; men han horte flere
Gange Ordet „Zechprellerei", og skjønt han ikke vidste, hvad det
skulde betyde, kunde han nok begribe, at det var det, det kom an paa.

Da Forhøret var til Ende, henvendte Politiaffisistenten sig
atter til Ole:

„Hør!" sagde han, „Deres Sag staar kun meget daarlig,
men De kan endnu afgjøre det Hele i Windelighed ved at betale
Konen de 7 Mark 35 Penning for de itutraadte Varer. Vagrer
De Dem derimod derved, saa vil den hele Historie med Deres
Opførsel i Hr. Bierfeldts Beværtning og ude i Potterne sikkert
komme til at koste Dem betydelig mere. Jeg raader Dem til at
betale det forlangte Beløb straks; men De har naturligvis selv
at vælge.“

Ole var bleg som en ginstnet Kat og skjælvede over alle Lemmer.

„Kan æ itt' vindt' te maaen' med aa sej', hvad æ hellest
vil?" spurgte han spagfærdig.

„Nej," svarede Affisistenten, „Klokken mangler nu fem Mi-

nutter i tre, naar den har slaaet, maa De enten have erlagt Pengene, eller ogsaa gaar Sagen videre."

Da de fem Minutter var omme, havde Ole lagt det forlangte Beløb paa Bordet.

Saa forlod de alle Lokalet. Medens de gik ud af Døren, sagde den ene af Slagterne til Ole :

"Do kan itt' tak Frands Bierfelt nok fo', te han loj et godt Der ind fo' dæ; ejjen va do f'gu kommen moje vær' op aa kver' eno!"

XI.

Da Ole et Par Timer senere kom hjem, havde der været Bud fra Præstens om ikke at sende mere Smør, da de sidste Leveringer langt fra havde været tilfredsstillende.

Hadde Ole været daarlig i Humør forinden, saa hjalp denne Efterretning selvfølgelig ikke til at friske paa Sindet. Men Dagen var ikke til Ende endnu, og Ubehagelighederne heller ikke.

I Mørkningen kom nemlig Gendarmen og meddelte, at hans Hest var bleven syg, og at han saa sig nødsaget til at lade den komme paa Stald hos en anden, da Dyrlægen havde ment, at den vist fik for daarlig Forplejning hos Ole.

"Den fo'baandede Dyrlæge, den skinhelle Præst, di skaens Minnefke old'sammel!" raabte Ole rasende, da Gendarmen var gaaet.

Den næste Dags Formiddag bragte Postbuddet to Breve.

Det ene var fra Stockmeyer og indeholdt en Meddelelse om, at han efter sin egen og kyndige Folks Mening havde al Grund til at være utilfreds med den Maade, Ole Kjerstov havde behandlet Skolelandet paa, og at han derfor saa sig nødsaget til at opsigte deres Overenskomst.

Det andet var fra Kommuneformstanderen og meddelte kort, at Ole i Folge Ordre fra Herredsfogden skulde have sit Bagers gjort i Stand inden fjorten Dage; i modsat Fald vilde han komme til at betale en klæffelig Bøde.

Var det da ikke ogsaa, som om Alverden havde sammenføret sig imod ham? Nu manglede det jo næsten kun bare, at Nis Hansen gik hen og forhøjede sine "Vølpenge"!

Dette skete dog ikke. Derimod indtraf der om Eftermiddagen en anden, for Ole meget glædelig Efterretning, nemlig den, at hans Kloster pludselig var afgaaet ved Døden som Folge af en Hjertelammelse.

Nu kom der atter Liv i hans slappede Skikkelse : Blodet flød hurtigere, og Djuene lyste betydelig klarere.

I en Fart fik han Søndagsklæderne paa og begav sig til Nabobyen ; men der modtog han Meddelelse om, at hos hans afdøde Møster var alting forjægt, og Testamentet vilde først blive aabnet om Eftermiddagen efter Begravelsen.

Det var en lang Ventetid for Ole ; men endelig var den gamle puttet i Jorden, og hendes nærmere Slægtninge jød forsamlede ovre i hendes Dagligstue

Der herskede en forventningsfuld, næsten højtidelig Stilhed i det Djeblit, da den paagjældende Dørrighedsperjon aabnede Testamentet.

Han begyndte at læse. Det indeholdt meget omstændelige Bestemmelser om, paa hvad Maade den Afdodes Mobilier, Sengetøj, Gangklæder, Kjøkkentøj o. i. v. skulde fordeles. Ole var den sidste, der blev nævnt : han var betænkt med et gammelt Sæt Kisteklæder og en rusten Bøjsje uden Laas, som begge havde hængt i et Skab, siden An-Mari's Mand afgik ved Døden for henimod tyve Aar siden.

Saa indtraadte der en Pøvsje. Den blev dog snart afbrudt af Ole.

„D' jaa?“ spurgte han, rystende af indre Bevægelse

„Og jaa? Ja, jaa er der ikke mere!“ svarede Dørrighedsperjonen og klappede Papiret sammen.

„Ja, men e Pøng', min Møsters manne Pøng'?“

„Der er slet ingen Penge : den nu Hedengangne har allerede kørt efter sin Mand's Død kjøbt sig en Livrente for den forhaandenværende Kapital, og et mindre Velob, som var til Stede ved hendes Bortgang, er blevet anvendt til at dække Begravelse-omkostningerne med.“

XII.

Efter dette jaa uventede Slag maatte Ole holde Sengen i otte Dage.

Saa rejste han sig igjen ; men syg og elendig var han, og med hver Dag, der gik, blev han mere utaaljom og pirrelig.

Efteraaret og Vinteren gik, og Foraaret nærmede sig.

Oles Haab om at komme lavere i Stat var bristet, han maatte tvært imod betale betydelig mere.

O, hvor hadede han alle disse Menneſter, der gik og var Skyld i hans Ulykke!

En Dag var der Møde i Kroen i et eller andet Kommune-anliggende. Et Forſlag, der blev fremſat, fandt en ivrig Modſtander i Ole, medens det lige ſaa varmt blev forjvaret af Dyrslægen.

Tilſidſt mærkede dog Ole, at han ikke kunde handle op med den kyndige og langt mere veltalende Dyrslæge, og han greb derfor i ſin ophidsede Stemning til perſonlige Udfald.

„Na, fo'de te do e' Dyrslæge, hæ do itt' behov aa væ'e ſaa ſto'eſnu're, do!“ udbrod han blandt andet.

„Hør, Ole Kjørſtov, lad os blive ved Sagen og ikke blande perſonlige Spørgsmaal med ind i Forhandlingen!“ ſvarede Dyrslægen.

„Saa, no de men do? Do blande dræ maaffe ald'er i ande Folks Sage, hvad?“

„Jeg?“

„Ja, do! Howje do itt' den Gang, lauv do jæf e Sjandaem te aa ſlyt fra mæ med ſin Heſt, fo'de te do itt' kund und mæ den lild' Fo'tjenest, hvad?“

„I det Tilfælde maa jeg ganſke viſt tilſtaa, at jeg tænkte mere paa Dyrrets Helbredelſe end paa din Pengepung, Ole Kjørſtov.“

„Saa, no de go'e do? Ja væe do, hvad do e'? Do er en ſto'eſnuure Huend o' en Lump own' i e' Koſ, e' do!“

Fjorten Dage ſeuere maatte Ole give Møde hos Forligelſes-kommiſſæren, og Enden paa Hiftorien blev, at han foruden offentlig at tage ſine Fornærmelſer mod Dyrslægen tilbage maatte betale 50 Mark til Sognets Fattigkaſje.

Bed Hjemtomſten folte han ſig meget ſyg, men han nænede ikke at ſpørge en Læge til Raadz.

En Dag midt under Hoſtoſten ſtod Ole for Rævningeretten: han havde haft ſine ſaar ſtaacnde tojrede ved Landevejen og var derfor bleven iſkjendt en Bode paa tre Mark, men havde nægtet at betale.

„De e' min ejn Lykk' o' min ejn Dig', o' de e' mæ, de' ſkal rons' e' Groot, ſaa maar æ da vel o' ha Lov te aa grejs' min ſaae de',“ havde han ſvaret; den Sag vil æ da la gaa vi'e.“

Retſforhandlingen varede kun kort. Efter Forhøret androg Amtſadvokaten paa at forhoje Bøden til ſekſ Mark, da det var bitterligt, at Ole Kjørſtov havde ladet ſine ſaar blive ſtaacnde

ved Bejen, ei. difjont Gendarmen adskillige Gange havde givet ham en velment Advarjel.

Ole var ligesom flaaet til Jorden.

„Har De endnu noget at bemærke?“ spurgte Amtsdommeren saa til Slutning.

„Ja, hm, ja, æ vild da eno kuns bemærk, te æ e' thjft, o' itt' saa lidt endda,“ fremstammede Ole.

Amtsdommen og Bisidderne rejste sig og gik ind i det tilstodende Bærelse: men efter et Djeblits Raadslagning kom de igjen og forkyndte Dommen.

Den lod paa tre Mark og Omkostningerne.

Sønderknust vendte Ole tilbage til sit Hjem.

Der var ingen til Stede i Huset, da han kom; Folkene var i Følge hans Ordre i Marken.

Han lod sig falde ned paa en Stol i Dagligstuen og støttede Hovedet til Haanden; han var saa træt og saa udaget syntes han, og en heftig Kuldebegyngning jog igjennem hans Legeme.

Men saa sprang han pludselig op. Han maatte jo have sit daglige Tøj paa og se at komme ud i Marken for at paastynde Folkene og selv tage Del i Arbejdet.

Dette var saa meget des mere nødvendigt, som Karlen, han havde nu, hverken var dygtig eller særlig paalidelig. Den forrige Karl var han kommen af med til Majdag, og det havde ikke været ham muligt at faa nogen anden der fra Egnen i Stedet, hvorfor han ved Høslættens Begyndelse havde jet sig nødsaget til at antage en af de omstreffende tyske „Bosjer“, der undtagelsesvis havde spurgt om Arbejde.

Men hvad var dog det?

Som ramt af et Lnu blev Ole Kjerstov staaende i Døren til sit Sovebærelse og stirrede hen paa Statollet i Hjørnet.

Han blev endnu blegere, end han var i Forvejen, og Haarene rejste sig paa Hovedet af ham: Statollet var opbrudt — Statollet, hvor han gjemte sine Penge og Værdipapirer.

Da Husholderisten og Pigen kom hjem fra Marken, fandt de Ole liggende bevidstløs paa Gulvet i Sovebærelset. De lagde ham paa Sengen og fik en af Naboerne til i en Fart at kjøre efter Lægen.

Samtidig sendte de Bud efter Gendarmen, og da han var kommen til Stede, afgav de følgende Forklaring:

De havde om Formiddagen sammen med Karlen, ham „Bosjen“, været ude i Marken ved Høet. Da de om Middagen var komne hjem, havde de først hængt Gryden over Ilden og var saa gaaede ud for at malke, medens Tyskeren havde lagt sig til at sove ude under Halmstakken. Der havde han ligget endnu, da de var vendte tilbage fra Malkningen, og de havde derfor kaldt paa ham, at han skulde komme ind til Middagsmad. Han var da ogsaa kommen; men næppe havde han faaet et Par Stefulde Mad i sig, før han paa sit blandede Sprog havde begyndt at

ræjonnere over Maden og skælde ud, saa det var grueligt at høre paa, og tilsidst var han sprungen op og havde bandet forfærdelig paa, at en saadan elendig Behandling vilde han ikke være underkastet længere. Derpaa var han gaaet ud i Karlekammeret og havde pakket sin Mandjel samt taget sin Frakke paa, hvorefter han uden at sige Farvel havde fjærnet sig, vistnok i sydlig Retning.

Det var klart, at Tyren havde benyttet Kvindernes Fraværelse om Middagen til at begaa Indbrudstyveriet.

Smidlertid kom Lægen. Han underjogte Ole og rystede paa Hovedet.

„Det er nok Begyndelsen til Guden paa Legen“, jagde han til de omkringstaaende. „Vistnok som Følge af Strækken over det formodentlig ikke ubetydelige Pengetab er der indtraadt en Nymmarvslammelse, men der er desforuden tydelige Tegn paa Hungertfus til Stede.“

Otte Dage senere bares Ole Kjerfjovs jordiske Levninger til Kirkegaarden.

Bed Gravøllet om Eftermiddagen fortalte Gendarmen, at Tyven et Par Dage forinden var bleven arresteret i Hamborg, netop i det Øjeblik, han stod i Begreb med at gaa om Bord paa en Atlanterhavss-Damper.

Strøtanke.

Det er Styrken af de menneskelige Følelser, der bestemmer den Haardnakethed, hvormed de klynger sig til de gamle Former og Forhold, selv hvor disse kun paa rent tilfældig Maade er sammenknyttede til deres Væsen.

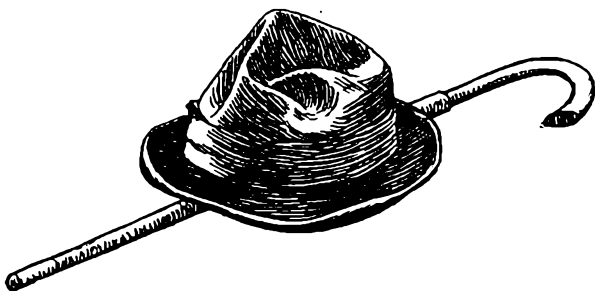
Hold fast ved dine smaa Principper!
De store dig af Haanden slipper.

Om Venstreb som om Kjærlighed skal man nødig tale meget og helst tale jagte.

De Fornærmelser, man ringeagter, forsvinder; dem, man uredes over, anser man for at indromme.

Hvad man ikke forstaar, kan man ikke bedomme.

Forstanden er Hjærtets Sporhund.

Min gamle Hat.

Af K. P. Clausen, Smedager.

Med 2 Tegninger af Hans Tegner.

Forord:

Her sender jeg min gamle Hat,
nu kan Du prøve, om den passer;
thi som Du ser en kjelden Skat
den er blandt Hatteverd'nes Masker,
hvad, haaber jeg, Du og vil finde.
Du ellers drage Dig i Minde,
at det at være Hattemager,
iust egentlig er ej den Ager,
som ret med Kyndighed at dyrke
en Bonde have maa sin Styrke.
Er da der et og andet Sted,
Du rimpe vil paa Næsen ved,
faa maa Du kjont lidt overbære
og alt for fordringsfuld ej være,
thi, som en jævn besteden Mand
med knap til Husbehov Forstand,
jeg, Gud skal vide! ej formoder,
jeg eener det Mirakel, at
jeg lave skulle kun' en Hat,
hvorunder faas kan alle Hv'ber.

*

*

*

Min gamle Hat, som før var sort,
den yder mig det samme Ly
og holder Regn og Kulde bort
saa godt som den Gang, den var ny,
skjønt lidt den falder i det aronne,
og nu — hvad heller ej jeg skjuler —
denøstjæb er af erholdte Vuler —
lig^zmangen faldefærdig Nøbbe.

Den er nu paa sin lange Vane
mit Hoved bleven saa tilvant —
thi, hvad gjør Manden ej af Vane —
at jeg en ny saa god ej fandt.
Den varmer — aldrig faar den Nykker,
at den mig nogeninde trykker,
men falder omkring Ho'det blødt —
man med den paa kan sove sødt.
Mon det vel om en ny kan siges?
Den tit har slemme stive Kanter,
hvormed man, før man dertil vant er,
har grumme ondt ved at forliges.

Min Gamle kosted', lad mig se —
saavidt jeg husker, Marker tre,
men kan, naar Solen brænder hed,
mit Hoved mod dens Straaler stygge, —
og, naar en Skylregn falder ned,
for Væden fuldt saa godt betrygge
som en, der har saa stor Værdi,
at den vil koste Marker ti.

Desuden ved min gamle Hat
der er den Fordel nemlig, at
man er omtrent fuldtud beskyttet
mod Faren, at den bli'r forbyttet —
som og mod, at den rapses bort,
hvad lettere sker med en ny og sort;
thi gamle Hatte lyk'ligvis
i vor Tid kun staar lavt i Pris.

Mon Tyb, som til en Hat just frænger,
og som nu paa en Knagerække
ser mange Hatte, som der hænger,
vil mod en gammel Haand udstrække?
Nej, sikkert det ham vil behage
sig hellere en ny at tage.
Derfor jeg altid paa hvert Sted,
jeg kom, har haft min Hat i Fred.

Den eneste, som ej i No
min gamle Hat kan lade være,
men truer Krig den at erklære,
er hende, som jeg gav min Tro;
for hun er næsten som bandfjat,
og vil til Livs den stakkels Hat.

„Thi,“ siger hun, „hør kjære Pær,
hvor Dig det Stræmsjel ilde klæder,
og alle Folk de af Dig ler!“
„Na hvad!“ si'er jeg, „om slikt end sker,
det bedre er, end hvis de græder,
og husk dog bare derpaa, at
den kjære stakkels gamle Hat
mig for Bekymring, Vængstelse,
og Dig mangfoldig Uergrelse,
vil sikkerligen jævnlig spare,
hvad Du en Gang nok vil erfare,
naar, som kan ventes, at det sker,
den gamle Hat den er ej mer.
Thi hvad Du saare godt vil fatte,
der maa med nye, pæne Hatte
omhyggeligen passeres paa,
at de ej Plet og Buler faa,
der vilde falde straks i Dje,
mens med en gammel ej saa nøje
det ta'es, om nu og da det sker,
der kommer Plet og Buler fler.
Det Du betænke sig, fordi
ej nogen er for Uheld fri!

Naar man sin nye Hat har paa,
man stadig maa bekymret gaa,
mens med en gammel en og styg,
man føle kan sig saare tryg,
ej nødigt har Vestsyttelse
mod Kæn og mod Forbryttelse.
Ej heller Du Dig ægre vil,
om lidt jeg spiner Hatten til!"

"Na," siger hun, "ja bild mig ind,
at det vil tynge svært dit Sind,
om ogsaa det Dig overgik,
at Du en Hat tiljafstet fik!
Du burde hellere betænke,
hvor højligen det mig maa krænke,
naar saadan Folk min Mand besnækker,
ja — vel endog mig selv nedrækker,
fordi jeg ej forhindrer, at
Du gaar med saadan lurvet Hat,
hvormed Du let kan Smaaaborn kysse,
og komme ældre til at gysse,
ja, hvo Dig ser, godt tænke kan,
Du var en Mufsefældemand,
og ej skal undve mig, hvis tit
man ta'r Dig an for en Bandit!"

"Min Pige, naa, lad Folk blot snakke —
det skal ej troge mig min Nakke,
thi jeg helst gaar lidt jævnt min Vej
og bryder mig om andre ej,
skal man sig efter Hvermand rette
og efter Folkesladder høre,
jo Tak! da fik man nok at gjøre.
Thi hvo har intet at udsætte
paa Næsten! Den jeg gad nok se!"

"Men bedste Pær! Du vil maaske —
for dette tager Du for let —
mig sikkert deri give Ret:
vel skal paa Sladder man ej agte,
men man bør ej derefter trakte

og selv med Flid dertil bidrage,
at Folk maa Sigte paa én tage.
Og den, som holder af at give
Figuren som Original
og saadan gjør sig selv til Skive
for andres Vid, er dum og gal !”

At efter denne Salve jeg
fortsatte gad Debatten ej,
hver Egtemand vil let forstaa.
Man maa jo til en Egtemage
tit allehaande Hensyn tage.
Lad, som det kan, med Hatten gaa !
Thi hvad hun sa' — helt er ej fri 'et,
i Grunden er der noget i 'et.

Hvordan sig Skjæbnens Hjul vil vende,
hvordan den Hattetrig vil ende,
det kan man faa omtrent nok ane :
Min gamle Hat har endt sin Bane.

Thi lige siden Adams Tid,
da Følgen af det Ublebid
blev, Manden maatte slide, svede
for Brod af Jorden frem at rede,
paa Snuhed og opfindsom List
og altsens Anslag og Idrætter
samt saare stor Udholdenhed —
hver Ugtemand det sikkert véd —
naar hun et Maal sig forejætter,
led Kvinden ingenfinde Brist.

Og da jeg jeld af visse Grunde,
som man vil fatte nogenlunde,
gjør klogest i, jaavidt jeg tror,
at holde mig helst udenfor ;
faa ingen andre Alliancer
nu Hatten har, endfjige Skanjer,
men den sin Rolle tro vil blive
at holde sig ved det passjive
Hvordan skal da en højelig
og saadan rigtig højelig
og højst medgjørlig gammel Hat
en faa ulige Kamp bestaa,
at det med Haab kan ventes, at
den Nederlaget vil undgaa.

Det gaar da her som alletider,
naar Stormagt kriges med de jmaa,
den Ende plejer det at faa,
at disse jo i Græsjet bider.

At komme Folket til at le
ved lidt uskyldig munter Skæmt —
som undertiden det kan ske —
det ingenlunde er saa slem,
som Folk med mørke Tanker mene,
men kan med Alvor sig forene;
thi, som Vorherre Evnen giver,
bedst med den Klo, han gav, man skriver,
af det, man fik, igjen man giver.

Brev fra Amerika til Sprogforeningens Almanak.

Foraaret nærmer sig, og naar disse Linier naa'r hjem til Fædrelandet til den Kreds, de er bestemte til, kan vi danske herovre, hvor Foraaret ikke har stort Hastværk med at komme, hvor endnu de første Foraarstegn næppe har vist sig, kan vi med de hjemlige Følelser og med et Udtryk i Tonen, som kun kan tilfulde forstås af dem, som har prøvet at leve langt fra Barndoms-hjemmet, sige: „Rosen blusjer alt i Danas Have“.

Her i Portland i Staten Maine, som ligger ud til Atlanterhavet, en By paa 40,000 Indbyggere, naa'r den danske Befolkning op til 450 i Antal, som med saa Udtagelser hører til Arbejdsklassen. „Gode solide Folk!“ er Studsmaalet, som den indfødte Befolkning giver dem.

Med fuld Forstaaelse af de betydningsfulde Tider: Martsdagene i 1848 for 50 Aar siden og de mindbeværdige Tider, der fulgte derefter, fejredes her paa dette Sted fornylig en stemningsfuld Fest, om end af lokal Betydning og efter fattig Evne.

Søndagen den 20. Marts 1898 samlede den danske Befolkning for første Gang i deres nye Kirke, som indviedes af den for et halvt Aar siden kaldede Præst Pastor Nielsen med Assistance af to danske Præster og den svenske Præst hersteds.

Opførelsen af Kirken paabegyndtes i Efteraaret. Den er

bygget og opført af Menighedens Medlemmer, idet enhver har arbejdet i sit Fag, og bestaar, foruden af selve Kirken, af en Kjælderetage, som benyttes til dansk Skole, Foredrag, Oplæsning og Sang. Bygningen opvarmes ved Varmeapparat og oplyses ved Elektricitet. Den er bygget i dansk Stil med Altertavle, Døbefont, Prædikestol ovre i Hjørnet, Dele, som vi alle saa godt mindes derhjemme fra, i Modfætning til den amerikanske reformerte Kirke.

Menigheden saavel som dens Præst hører til Samsundet, som er præget af den grundtvigske Retning og Tankegang, og som den fjerntboende Læser vil forstaa, naar der tales om, at der holdes Foredrag o. s. v.

Jubileesdagen oprandt, Kirken var fyldt indtil Trængsel, hvoriblandt ogsaa Amerikanere. Tidlig om Morgenen mødte mange for at tage Kirken i Djesju for Gudstjenesten, som den stod der fuldt færdig, rejst af danske Mænd i Ordets fulde Betydning, som den stod der venlig indbydende til at samle alle danske Kristne om Guds Ords Forkyndelse paa Moderemaalene herovre i det fremmede Land.

Præstens Røst lod til Forsamlingen over Skriftens Ord i første Mosebog om Jakob, der udvandrede fra Fædrelandet og hans Drom om Himmelflugten. Præsten sammenlignede det med vore Forhold som Udvandrere og med det Guds Hus, der er rejst paa dette Sted — og Menigheden lyttede. Fra Galleriet lod der med Mellemrum fuldtonende, stærkstemte Sange til Orglets Toner.

Jugen Politimand var modt, ingen Forulempelser fra den Side, der tværtimod har skænket Kirken Gaver.

Efter endt Gudstjeneste oplæste Præsten Breve med Hilsen og Dufte om Lykke og Velsignelse til det fuldendte Værk, baade fra danske Præster herovre og hjemme fra, fra Folk og Fædreland derhjemme i Nord, som det lyder i Slutningsbønnen hver Søndag fra Prædikestolen.

Festen sluttedes med et folkeligt Foredrag Tirsdag Aften af de fremmede Præster.

Store Krav er der bleven stillet til vor lille Koloni af Danske. Holger Danske har sat Skulder mod Skulder. Den danske Forening „Enighed“ har givet sin Skjærv, ligeledes „Ungdomsforeningen“, saavel som det danske dramatiske Selskab, som hver for sig har sin Arbejdsmark, men som dog tilfammen samles i

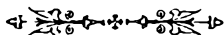
det skønne Formaal at bevare Minderne fra gamle Danmark, hvad enten det nu er de betydningsfulde historiske eller det er Barmeminderne, som ethvert nok saa fattigt Hjærte rummer mange af.

Om foje Tid ventes Adam Dan hertil, som vil berede os en Aftenunderholdning i Form af Foredrag og Sang. Adam Dan, den danske-amerikanske Sanger og Forfatter, om hvem Julehæftet „Under Julegranens Gren“ skrev: „I fulde 25 Aar sang han for sit Folk herovre paa de øde Prærier, i de travle Skove, sang for det danske Folk uden at blive træt, skjønt Folket knap nok havde Tid til at lytte for bare Travlhed.“

I fuld Betydning og med Henblik paa vor danske Nationalitet og det Folk, vi repræsenterer her, og det Ansvar, saamelemedsfører, saasom vor Gjøren og Virken i mange Tilfælde er som en Maalestok over for det Land og Folk, hvoriblandt vi bygger og bo'r, er dette skrevet.

Lad disse Linier da vel forstaaes og saa sluttes med venlig Hilsen fra Danske i Amerika!

Portland, Maine 1898.

Strøtanke.

Fædrelandskærligheden — hvad enten det Land, den omfattes, er stort eller lidet — er altid en ædel Følelse. Der gives intet Led af en Nation, som jo ikke har noget at være stolt af; Fyrster, der gav det en forholdsvis Magt, mere eller mindre betydelige historiske Minder, gode Indretninger, vigtige Steder, et eller andet fremtrædende Karaktertræk, Mænd, berømte ved deres Mod, politiske Overlegenhed eller ved Kunst og Videnskab. Enhver finder heri gode Grunde til at elske den Provins, den Stad, den Landsby, hvori han er født.

Men — hvad enten Fædrelandskærligheden udstrækker sig til den videste Omkreds eller indskrænkes sig til den snævrreste — maa man vel vogte sig for ikke blot at lade den bestaa i en daarlig Stolthed over at være født paa det Sted, for deraf at udbringe Had mod andre Steder, andre Provinser, andre Nationer. En snæverhertet, misundelig Fædrelandsbegejstring er en Last og ingen Dyd.

H. D. Jørgensen,

født d. 11. Juni 1840. — død d. 5. Oktober 1897.

H. D. Jørgensen har sagt, at man i en vis Forstand kunde kalde Biskop Martensen „den sidste Slesviger“ i den danske Literatur. Men er det gamle Slesvig, som det før Treaarstrigen fremtraadte i sine bedste Repræsentanter, gaaet i Graven med Hans Lassen Martensen, ja har det gjenfødte Jylland for første Gang gjort sig stærkt gjældende og sat varige Spor i den danske Literatur med A d o l f D e t l e v J ø r g e n s e n, thi han var i al sin Gjærning dansk jøde.

Rigsarkivar H. D. Jørgensen var af ren slesvigsk Wt. F

henved 500 Aar har hans Slægt levet og virket jonden for Kongeaenen. Alle de paa Stamtaablene i hans Slægtbog opførte 91 Frænder er Slesvigere, paa saa Undtagelser nær Nordflesvigere. Der findes blandt dem berømte Mænd som Historikeren Andreas Hojer, Oldgraafikeren Georg Zoega, Insektkjenderen Johan Kristian Fabricius, der alle har gjort Danmark megen Ære. I Landets indre Kamp gjorde Slægten sig allerede stærkt gjældende paa Kristian II.'s Tid, da den bekjendte Herredsfoged Nis Henrik paa Højstrupgaard, fra hvem N. D. Førgensen's Moder, Elise Bahuse, nedstammede i lige Linie, optraadte imod Bønderne paa Urnehoved Thing. To af dens Medlemmers Navne er indridjede paa Skamlingsbankefjeldstøtten, fordi de har taget fremragende Del i Kampen for Modermaalet. Atten af N. D. Førgensen's Frænder har været Herredsfogder, Borgmestre eller Raadmænd, og over en Snæs, derimellem den bekjendte Hofpræst Bluhme, har været Præster i Slesvig. Af Resten har de fleste jiddet som dygtige, driftige og velhavende Borgere i vore Byer.

I denne Slægts til Nordflesvig som Hjemstavn stærkt bundne Overleveringer opvokjede N. D. Førgensen. Og han levede nu sin første Barndom paa et Sted og i en Tid, hvor Hertugdømmets store Modjættninger gjorde sig saa magtigt gjældende, at Indtrykkene deraf maatte blive dybe og varige. Hans Fødeby Graasten var vokset op omkring det hertugelige Slot, og skjont Egnen var rent dansktalende, fik Slesvigholstejnismen dog tidlig sine varme Tilhængere i Byen, hvor mange Familier var knyttede til Hertugen med Slægtsminder og Forretningsinteresser. N. D. Førgensen's Hjem dannede i denne Henseende en Undtagelse. Hans Fader var født i Flensborg, hans Moder i Aabenraa. Begge tilhørte frie og selvstændige Borgerslægter, og Forretningen, som dreves Farveriet - pegede ikke imod Hertughoffet, men bragte Hjemmet i nøje Forbindelse med den danske Bøndestand i Sundeved. Under den første Kamp, da Stikordene herneved ved Flensborg Fjord endnu kun var: Kongen eller Hertugen, tog Farver M. A. Førgensen med Befolkningens store Flertal afgjort Parti for Kongen, og snart blev han de danske Bønders Fører under Kampen mod Hertugens og hans Haandlangeres Rækker. —

Efter Oprørets Udbrud ulykkeligvis Kampen. Hos Farveren

i Graasten havde man hidtil talt Tyft med Borneene for at lette dem Skolegangen. Det var en gammel Skit, der lidt efter lidt havde faaet Indpas i velstillede Huse paa de Strog, hvor Skole-sproget var tyft. Men da de daarlige Efterretninger indtraf fra Mendsborg, kaldte den myndige Farver Hustru og Børn ned i Haven og meddelte dem kort og syndigt, at de ikke længere maatte tale Tyft med hverandre. Den Dag traadte Slesvigs dybe nationale Modfættninger for første Gang N. D. Jørgensen saaledes i Møde, at han aldrig glemte det.

Men saa kom Treaarstrigen, under hvis stiftende Gang Indtryk paa Indtryk af Kampen mellem Danmark og Tyft fastede sig dybt i hans modtagelige Sind. Et Par Vossefud mod Vest laa Ringenæs. Her faldt Sejer, den første danske Soldat. Et Par Mil længere ude laa Bob, hvorfra Kanonerens Dron høretes til Graasten. I Nabobyerne Udsbol og Ullerup kom det til blodige Træfninger, og Slagmarkerne ved Dybbøl var kun godt en Mils Vej borte. Tit laa Hjemmet midt imellem de fjendtlige Linjer. Saa fik hans Moder travlt. Handelskonerne bragte hende da Efterretninger om Fjendens Bevægelser, som hun straks sendte videre til den danske Hær med paalidelige Bud.

Et Par Aar efter Krigen blev N. D. Jørgensen sendt til Skole i Flensborg, og der modtog han nye stærke Indtryk af den uophørlige Kamp mellem Danmark og Tyft. Modfættningerne var der atter. Skolesproget var blandet. Latinskolens Lærere og Elever var delte i to fjendtlige Lejre. Og her var han paa nært Hold Vidne til de hæftige Kampe, der fortes om Sprogrestriptionerne i Stænderfalen. Hans nærmeste og hjæreste Frænder stod i forreste Række under Kampen, hans Fader som Formand for den danske Forening i Sundevad, hans Morbroder Martin Bahjen fra Alabentaa som dansk Stænderdeputeret. Selv var N. D. Jørgensen en flittig Tilhører under Forhandlingerne. Og lige udenfor Flensborg laa det opagiterede fanatisk slesvigholstenstjævede Angel. Hær i Flensborg voksede hans Dansthed, men med Nationalitetsskolelsen uddybedes ogsaa Selvstændighedsskolelsen, hvorfra han havde faaet meget i Slægtsarv og med den hans Særfolelse som Slesviger. Han vakte til Selvtænkning. Da han mange Aar senere som moden Mand veloverbejst betegnede den danske Sprogordning mellem Krigen som „et Dvergreb imod Befolkningen og en politisk Uklogskab“, henviste han til, at han som Dreng

og ungt Menneske havde set og hørt meget, „der jaarede hans Retfærdighedsfølelse og hans Særfølelse som Sønderlyde“. Han beklagede da dybt, at det ikke blev Slesvigeren E. D. Paulsen og dennes liberale Venner i Ministeriet H. N. Claujen og Madvig, der kom til at ordne Sprogjagen paa Grundlag af Sprogens Ligeberettigelse, men derimod Kongens Kabinetsekretær Tillisch, der fik Lov til at ordne den efter Reskriptet af 1810 uden Hensyn til den mellemliggende Udvikling. Hans Kritik var vaagnet. Han folte sig draget af Kampen men atter frastød af de Former, hvorunder den førtes, og dette var naabenbart i høj Grad medvirkende Aarsag til, at han brod ud af Skolen. Han vilde ikke være Embedsmand under disse Forhold, men hellere gaa sin egen Vej som fri Mand. En Sygdom fremkyndte Brudet. Efter først at have forsøgt sig som Landmand i Sundeved, gik han til København for at studere Naturvidenskaberne. Han vilde unddrage sig Nationalitetskampen, men for sent, for sent — han var allerede saa dybt mærket til sit Livskald, at han hurtigt maatte tilbage til Grænsen for at søge sig en Virksomhed der.

Omfrider lykkedes det ham at finde en Plads, hvor han kunde arbejde paa Dansthedens Gjenoprejsning uden at staa midt i den larmende Kamp, nodt til at forsvare maugt og meget, som han i sit stille Sind misbilligede. Han skulde forestaa en stor offentlig dansk Bogsamling i Flensborg og ved Siden af virke som Lærer ved Byens Latinskole. Denne Stilling tiltalte ham i høj Grad. Fremtiden syntes nu at ligge lys foran ham.

Men saa kom Fire og Treds. For første Gang ramtes A. D. Sorgenen af den store mægtige Sorg. I den første Tid, da Ulykkerne strømmede ind, folte han sig kunget til Jorden, ja lamslaact af dem. Hvad der derpaa foregik med ham, kan bedst gjengives med det fine Billede, hvori han har skildret den Indflydelse, Sorgen over Arendes Tab havde paa Johannes Ewald: „Det stolte Skib var bygget, men endnu kun taget i Brug til Bolig paa Landjorden; den var ikke bekvem, ikke indrettet til Familie. Da brast Tovene som Traade; det mægtige Skrog svajede et Øjeblik paa Kolen, — jaa gled det stolt og med stigende Fart ud i Sven. Skummet slog op foran dets Bov, Krog stod i Sporet. Men snart gyngede det paa Volgerne, som sang om det af Fryd, snart rejste det sine Maister, jatte de Tusinde Sejl til og tonede Flag. Selv stod han ved Roret, den lykkelige Digter.“

Under Krigen blev A. D. Jørgensen en Dag kaldt op til Hr. v. Zedliq. Civilkommisjæren opfordrede ham indtrængende til som født Slesviger at blive i Landet og gaa over i de nye Magthaveres Sold. A. D. Jørgensen afsløg straks høflig men bestemt Opfordringen, og v. Zedliq erklærede da med et medlidende Stulbertræk: „Det gjør mig ondt, thi ja vil De heller ikke kunne faa en Gjerning i Deres Folk!“

Kort efter blev han drevet i Landflygtighed, og der følger nu nogle vanskelige Aar, hvor han atter og atter maa tænke paa Civilkommisjærens Ord. Det kan siges uden Overdrivelse, at i disse Aar „rider en Rytter hver eneste Nat“ fra Drejvind over Belt og D til det faldne Dannevirke. Han tjente sit Brod som Lærer ved en Privatskole i Kjøbenhavn, men denne Virksomhed tilfredsstillede ham ikke, og Tvivlen nagede hans Sind. Han gik da til Historien, for at søge Trøst og ved dens Hjælp faa Svar paa det ængstende Spørgsmaal, der den Gang paatrængte sig alle varme Fædrelandsvenner: Har det danske Folk en Fremtid i de selvstændige Nationers Række? Og alt, som han fordybede sig i Studiet af de henfarne Dage, jaa han klarere end for, at Danmark var et ældgammelt Rige, med en mere en tusindaarig ærefuld Historie, og at det danske Folk ungdomsfriskt havde rejst sig paany, hver Gang Fjenden havde slaet det til Jorden, og man ude i den store Verden troede, at dets Saga var ude. Og da han havde afsluttet sine første historiske Studier, kunde han sammenfatte Resultatet i det Ord, han satte som Valgsprog over sit store Værk om den nordiske Kirkes Grundlæggelse: „Et Folk kan vel blive gammelt, men det ældes ikke, saalænge det hæveder sin Plads i Verdensudviklingen, og det kan ikke gaa til Grunde, ja længe det bliver sig selv tro.“

Efter at have været greben af Folkefjælens Dødsangst og henreven af dens mægtige Attraa efter Liv og Udvikling fandt han Fred i denne Overbevisning. Den nedslag Tvivlen i hans Sind, fyldte ham med nyt Haab og spændte hans Energi. Den gjorde ham til Danmarks store Historieforfatter.

I en Menneskealder stod han derefter forrest blandt de Mænd, der efter Danmarks Sønderlemmelse førte Bevøiserne for, at det danske Folk fremdeles hæveder sin Plads i Verdensudviklingen, og gennem al hans Historiefortælling høres hans manende Opfordring til Folket om at blive sig selv og sin Fortid tro.

U. D. Sorgenen har som ingen anden styrket vor Selvtillid, vor Selvfølelse og det vil jo sige vor Nationalfølelse. Med Forhjelighed har han fremdraget Mindet om halvglemte Personligheder, som har gjort Danmark Være ude i den store Verden, og det har været ham en særlig Trang at vise, hvor store Bidrag Slesvig i Tidernes Lob har ydet til dansk Landslivs og dansk Kulturs Fremme. Han har vist os, at vi er en rig Slægt, og naar han klagende tilføjede -- i fattige Aar, skete det med en indtrængende Udvarsel imod Forarmelsens Ulykke, med en stærk Appel til Ungdommen om atter at øge Hjemmets Bo ved kraftigt Arbejde i Stedet for jygelig at fordybe sig i vor Ulykke, i vor Svaghed og Lidenshed.

U. D. Sorgenen hengav sig ikke til storpolitiske Drømmerier. Det var ham klart, at kun naar den danske Nationalitet i sig selv havde Kraft og Styrke til at modstaa og afværge Tyskhedens Angreb vilde det danske Folk have en Fremtid som selvstændig Nation. Han betragtede Grænseskampen som uundgaaelig, jaalønge der var en Grænse mellem Danske og Tyske og troede, at jyderne, hærdebe af en tusindaarig Nationalitetstæmp, af alle danske Stammer havde de bedste Udsigter til at kunne føre denne Kamp med Held. I denne Henseende havde han store Tanker om vore Tøner. Med Forhjelighed pegede han paa, hvorledes vore Forfædre havde løst den dobbelte Opgave, Grænsbefolkningen har: at værne Landet imod Tjendernes Angreb og at omjætte den fremmede Kultur i nordisk Form. Ved at se, hvorledes de ikke blot havde holdt Kampen gaaende fra de ældste Tider, men tillige havde ævnet at fordanske store Kulturstrømninger, som dem der brød ind over Landet med Kristendommen, i Knud Lavards og Valdemar Sejers Dage, da den store Verdens Sæder og stærke indre Brydninger gjorde sig gjældende, og senere med Reformationen og den tyske Pietisme, vandt han utrokelig Tro paa den danske Nationalitets Tøne til ogsaa fremtidig at hævde sig baade overfor det præsijste Tvangsregimente og overfor det store Abolfks la. gt farligere, fredelige kulturelle Paavirkninger.

U. D. Sorgenen saa klart Dannevirkekampens Betydning for Danmarks Fremtid, og glemte derfor heller aldrig at tale hele Folket til at tage Del i den. Norvejyder, Oboer og Skaaninger rejste Dronning Thyras Vold, har han en Gang jagt, mens Snderjyderne passede deres Arbejde og jørgede for Hærenes

Forplejning. Forholdet er i vor Tid det omvendte.
 byderne staar ene paa Dannevirke. De andre danske Stammer
 maa derfor sørge for Hærens Forplejning, thi under Kampen tier
 Muserne. — Han var selv i sin videnskabelige Gjerning aktiv Del-
 tager i vor nationale Kamp. Fra sin første Fremtræden som
 Historiker, da han klarlagde Danmark's gamle Endgrænse, indtil
 den efter hans Dod i et beromt engelsk Tidsskrift offentliggjorte
 Afhandling, hvorved han tilbageviste Slesvigholstenernes sidste Lu-
 masjelser, har han utrættelig hævdet vor historiske, nationale og
 politiske Ret. Og saamtidig har han paa én Gang været den
 store Vaabenjæder, der i rastløst Arbejde fyldte vort Kustkammer
 med blanke Vaaben, og den vise Raadgiver, til hvem vi aldrig
 henvendte os forgæves om et godt Raad. Og jaa var han vor
 udmærkede Talsmand i Kongeriget. Vaade som historisk Forfatter
 og som fremragende Folketaler har han her bidraget mere end
 nogen anden til at vække og vedligeholde Interessen for Nord-
 slesvig og som jagtlyndig og overlegen Fører samlede han højt
 forskjelligartede Kræfter til et fælles Arbejde for den danske Sag,
 som han med sin fine Takt bedre end Professor Mommsen og
 de 600 tyske Professorer, der i Fjor traadte i Stranken for Tysk-
 heden i Böhmen, forstod at holde indenfor de Grænser, Hensynet
 til den ene Stat paalægger den anden Stats Embedsmænd.

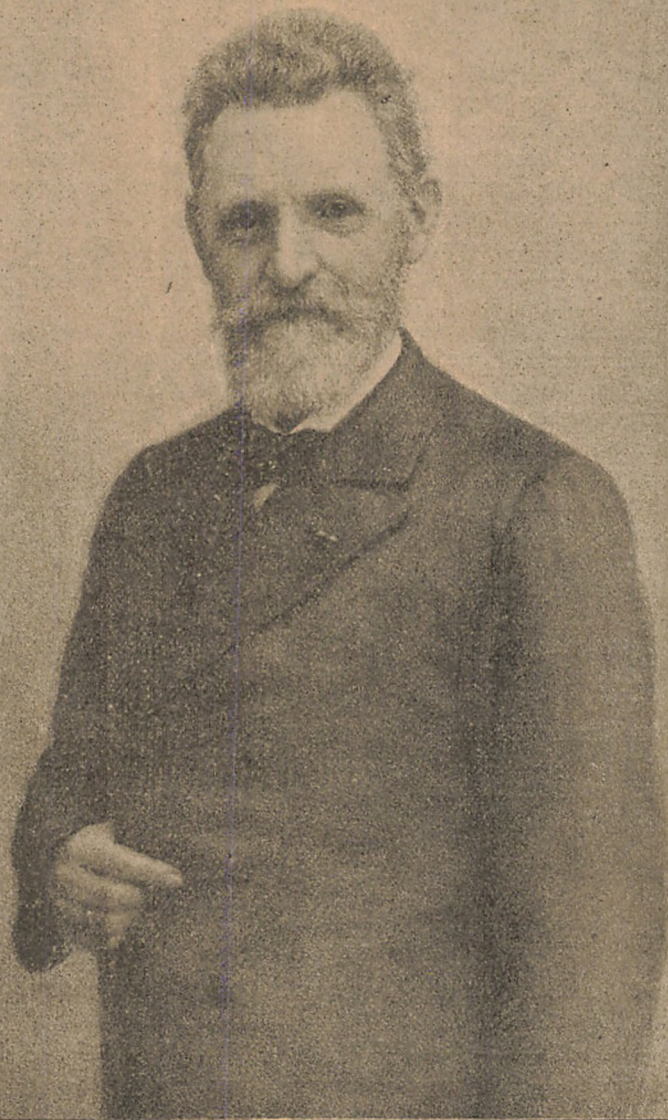
Nu er han dod, vor kloge og vidtskuende Hovding, men
 jaalænge Slesvigs danske Befolkning hævdter sin gode, uomtvistelige
 Ret, jaalænge den med Kraft og Dmgtanke forjvarer og udvikler
 sin danske Nationalitet, jaalænge den med Dygtighed og Mod gjør
 sine berettigede Krav gjældende overfor Landets Magthavere, ja-
 længe den bevarer sin Danishhed, vil Rigsarkivar N. D. Jørgensen
 mindes i Nord-slesvig som en af vort Hjemlands bedste Sonner
 og hypperste Foregangsmænd.

H. P. H.

Strøtanter.

Til Bedømmelse af et enkelt Folk horer Sammenligning
 med andre Folkeslag, og først, naar Blikket jaaledes udvides og
 en alsidig Erkendelse kommer, horer man op at være Barbar ; da
 har man den oplyste, erkendende Fædrelandsærlighed.

J. C. la Cour.

J. G. la Cour.

1858—1898.

Naar Udgiveren af Sprogforeningens Almanak har onsket et Mindcord om Kaptein J. G. la Cour i Aargangen 1899, er det ikke blot, fordi han var en af vort Moderlands betydeligste Mænd, der har gjort et stort og fortjenstfuldt Arbejde i dansk Landbrug og Folkeoplysning, men ogsaa, og særlig, fordi Danst-heden i jylland i ham har mistet en af sine mest hengivne, trofaste Venner, en af sine bedste Talsmænd.

Hans Kjærlighed til jylland lagde sig tidlig for Dagen. I 1864 kæmpede han frivilligt som Reserveløjtnant for dets Forbindelse med Moderlandet. Altsidste og sundevedste Bønder mindes ham fra den Tid. De fortæller om hans frejdige Mod og hans Ævne til at føre sine Soldater med sig. Han var blandt de sidste, der forlod Dnybbøl den 18. April, forsvarede med sine Folk Brohovedet til Sønderborg, saa længe det var muligt, og frelste derved mange fra Fangenskab. Han og hans Afdeling, hvori bl. a. Forfatteren Erik Stram befandt sig som 17aars Frivillig, var ogsaa med de første, der modte Prøsserne paa Arnkielsvare efter Overgangen til Als den 29. Juni. Og med Oprettelsen af Landboistolen i Nærum, der senere flyttedes til Lyngby og forenedes med en Folkehøjskole, fik han en Gjerning, hvori han ogsaa tjente den jyske Sag, idet ikke saa unge Nordslesvigere blev hans Elever og kom i dyb Taknemlighedsgjæld til ham. Hans vindende Personlighed og hans vækkende, aandfulde Tale gjorde ham som saa skikket til at drage de Unge til sig, vække deres Kundskabstrang og anspore deres Energi og Fliid.

J. G. la Cour var den første, der forenede Højskoletanken med Landboistolens Virksomhed. Han skrev en Gang herom under sit eget Vildede: „Den danske Landboistole er et Varn af den danske Folkehøjskole og maa som denne bygge paa Troens og Folkelivets Grund“.

Han var i Forstaaelse og venligt Samarbejde med den Kreds af fortjente Mænd, der efter Nederlagets Tid i 1864 paa forskjellig Maade tog fat paa det danske Folks Gjenoprejsning, Mænd som Dalgas, Fjord, Peter Rordam, Korregaard, Ludv. Schroder o. fl. Kjærligheden til gamle Danmark, det danske Folk og dets Minder gik som en Understrom gjennem al hans Daad og al hans Tale.

Han besøgte flere Gange vor Landsdel og dvælede da særlig ved dets rige Fortidsminder. I Sommeren 1895 var han her med en Flok Elever i Følge, deltog i Fælleslandbomødet i Haderslev og rejste derfra ned gennem Sundøved; Aaret efter var han her for sidste Gang; han kom som Overbringer af de to sjællandske Landboforeningers Indbydelse til jyernes Besøg paa Nordsjælland og i Staane i Juni 1896.

De 300 jønder Piger, der gjæstede Sjælland i 1884, vil mindes la Cours hjærtelige Afstedtale, da de skulde ombord i Drejsund. Han fremdrog ved denne Lejlighed Mindet om den ædle og højsindede Enkedronning Karoline Amalie, der i en lang Aarrække boede paa Sorgenfri Slot ved Lyngby.

For Deltagerne i Turen til Nordsjælland og Staane 1896 har F. C. la Cours Navn en jæregen Klang. Han var Sjælen i den hjærtelige og storartede Modtagelse, der bodes dem, og den egentlige Leder af Turen; han mødte Deltagerne allerede i Bamdrup og havde da alt i den omhyggeligste Orden, Hans jældne Tøne til at ordne og lede med militær Nojagtighed viste sig ret i disse Dage. Deltagerne glemmer ikke hans Tale fra Frederiksborg Slotsaltan og fra Lunds Domkirke, særlig paa det sidste Sted talte han stemningsfuldt og bevæget.

Han kunde tale med en jælben Varme, Klarhed og Begejstring. Paa Landbrugskongressen i Stockholm i Juli 1897 holdt han i Ridderhusets store, ejendommelige Sal, hvor Væggene er overhængte fra Loft til Gulv med jønske Adelsstjølde, et Foredrag om „Foreningsvirksomheden i de nordiske Lande“, hvori han særlig fremhævede den frie Bondes og de jmaa, oplyste Hjemms store Betydning for Danmarks lykkelige Eksistens. Herom blev der skrevet fra Stockholm: „— — — Efter dette Foredrag afbrødes den stille, højtidelige Stemning med bragende Haandklay. Hs. Majestæt Kong Oskar takkede la Cour og atter lod Bisalds-falben i det gamle Adelshus for Kaptejens klare, begejstrede Tale.“

la Cour forbandt med sin store Arbejdskraft saa vidt forskjellige Retninger som disse: at være Lærer for den voksne Ungdom og Præsident for det kongelige danske Landhusholdningselskab. I den sidste Egenskab havde han særlig gode Betingelser til at hidføre og udvikle det gode Samarbejde mellem Danmarks smaa og store Landmænd, mellem Videnskaben og det arbejdende Land- og Mejeribrug, et Samarbejde, der mægtig har bidraget til de storartede Fremskridt, det danske Landbrug har Væren af at have gjort i den sidste Menneftaalder.

Med Rette er der bleven sagt, at med Raptøj la Cour er en af de store Mænd gaaet bort, som kun fremstaar med længere Tids Mellemrum, og som man desværre altid har Vanskelighed ved at faa erstattede.

For os jnder er la Courts Bortgang dobbelt tung, fordi vi tæt forud fristede den Sorg at miste A. D. Sorgenjen, om hvem det samme gjælder, og endnu mere end dette. Men det skal være os en Trøst, at „de ædles Vt dor aldrig ud“, at den Kamp, der vandt disse store, ædle Personligheders Hjærter, den kæmpes ikke forgjæves, den bærer Forjættelsen i sig om en Gang at naa frem til Sejr.

Vi fyllder S. C. la Cour en Tak for hans rige Livsgjærning, en Tak, der forpligter — og et hjærligt, velsignet Minde!

Nis Nissen, Nordborg.

I Skumringen.

Af Jes Chr. Jessen, Vilsbæk.

Stille! Stille! Moder synger,
synger for sin egen Dreng,
at løbe, af at gynges,
iler træet han i sin Seng.

ør! Kun synger om den lille
le med sin Paraply,
m som vandrer om saa stille
de Smaa i hver en By.

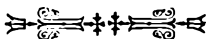
Dagens Travlheds er til Ende,
Hektor ligger i sin Krog,
Fader efter Lampen venter
for at gribe til sin Bog.

Drengens Øjenlaager synker,
snart har Søvnens Gud ham
Moder holder op at synges,
kysser ham, og saa Godnat!

Indholdsfortegnelse

til
Sprogforeningens Almanak for 1899.

- Maret's Kalender** med det sædvanlige Tillæg samt Vejrispaadomme.
- Umtskriver Nies**, Fortælling af N. S. Callesen, Lerstov, med 3 Tegninger af N. Hansen-Nielsen.
- Gaardejer Christen Laurup**, Levnetstegning af J. N. S. Strumager, med Bortræt.
- I Landbevæbningen**, en Historie, gjensfortalt af P. J. P., med Tegning af Poul Steffensen.
- Krybstyttehistorier**, Skitse af N. Johannsen, Høgum, med en Tegning af Poul Steffensen.
- Gamle Wielandts af Gram**, Levnetstegning af —n. & —t., med Bortræt.
- Sandsfærdige Oplevelser fra 1864**, meddelte af Peter Peterfen, Ensted, med to Tegninger af Poul Steffensen.
- Barfælkonen**, meddelt af E. P.
- Et Skriftemaal**, meddelt af N. Lorenzen i Højsted.
- Naturens Røster**, en underlig Historie af B. Skovroth, med 3 Tegninger af Hans Tegner.
- Et velkjendt Maudheld**, meddelt af M. Michelsen.
- En Kaffeens Fortælling**, meddelt af M. M. paa Als.
- De Kjærskov eller Politik og Penge**, Fortælling af Nikolaj Andersen, med 4 Tegninger af Alfred Larsen.
- Min gamle Hat**, af N. P. Clausen, Smedager, med 2 Tegninger af Hans Tegner.
- Brev fra Amerika**, af . . . s i Portland.
- N. D. Jørgensen**, Levnetstegning af H. P. H., med Bortræt.
- J. C. la Cour**, Levnetstegning af Niis Niisen, Nordborg, med Bortræt.
- I Skumringen**, Digt af Jes Chr. Jesen, Bilsbæk.
- Strotanker, Blandinger, Meddelelser af forskjellig Art, Anbefalinger og Annoncer.

Vore nationale Foreninger.

Sprogforeningen

eller

„Foreningen til det danske Sprogs Bevarelse i Nordflesvig“.

Forretningsudvalget eller Bogkomiteen :

Gaardejer J. Michelsen, Tobakfabrikant M. Andresen,
Kollstrup pr. Aabenraa, Aabenraa.
Formand. Sekretar og Formand i Bogkomiteen.
Kaptein C. C. Fischer, Aabenraa,
Kasjerer.

Navnene paa de øvrige Styrelsesmedlemmer i Foreningen er :

P. Spau, Bulshave.	H. A. Knudsen, Trojborg.	
J. N. H. Sprumsager, Stjebenhoved.	Gustav Johannsen, Flensborg.	
J. fausbol, Brandstrup Nolle.	H. P. Hansjen, Aabenraa	J. P. Jensen, Njbol.
H. Petersen, Norkær ved Lønder.		

Uddrag af Foreningens Lov.

Foreningens Navn er : „Forening til det danske Sprogs
Bevarelse i Nordflesvig“.

Foreningens Formaal er at værne om det danske Sprog i
Nordflesvig, navnlig gennem folkelig Oplysnings Udbredelse.

Foreningens Sæde er i Aabenraa.

De Midler, hvormed Foreningen virker til sit Formaalets Op-
naaelse, er :

a) Medlems-Bidrag ;

b) frivillige Bidrag.

Medlemsbidraget fastsættes til 2 Mk. aarligt, som opkræves
i Regnskabsaarets Løb.

Foreningens Anliggender varetages af en Bestyrelse, der be-
staar af 11 Medlemmer, som ud af deres Midte vælger en For-
mand, en Næstformand og en Kasjerer ; Regnskabet revideres af
3 Revisorer.

I hvert Sogn indnævner Bestyrelsen en Kredsførmænd, som
indkasserer de i Sognet boende Medlemmers Bidrag og afleverer

disse til Kasjereren. Bestyrelsen kan ogsaa overdrage disse For-
mænd andre Hverv i Foreningens Interesse.

Medlemmer og Bidragydere* har fri og gratis Benyttelse af
Foreningens Laanebogsamlinger, hvoraf der findes mindst en i
hvert Sogn. Ethvert nyt tiltrædende Medlem og enhver fast
Bidragyder faar en Sangbog, et Billede samt en anden god
Bog gratis.

Ligeledes forsyner Sprogforeningen regelmæssig Hjemmene i
Nordslesvig med gode danske Læsebøger og andre Skolebøger til
Brug ved Børnenes Hjemmeundervisning i Modersmaalet.

Vælgerforeningen for Nordslesvig.

Foreningens Formaal er at vække, vedligeholde og styrke
Interessen for vore politiske Forhold og særlig at fornaa Væl-
gerne til de forskjellige lovgivende Forsamlinger til at møde ved
Valgurnen og udøve den Ret, der er givet enhver Statsborger til
at afgive sin Stemme for den Kandidat, han med Hensyn til
Bestræbelserne for Landets og Folkets Tarv, føler sig i Overens-
stemmelse med.

Enhver valgberettiget Mand, der bo'r indenfor Kredsene
Haderslev, Abenraa, Sønderborg, Lønder og Flensborg kan
blive Medlem, naar han anbefales dertil af en af Foreningens
Tillidsmænd. Medlemsbidraget er mindst 1 Mark aarlig. Fri-
villige Bidrag modtages.

Forretningsudvalget :

P. Reimers, Nis Nissen, Joh. Moldt,
Sønderborg, Formand. Nordborg, Sekretær. Sønderborg, Kasjerer.

Navnene paa de øvrige Styrelsesmedlemmer er :

S. Amorsen, Budach, N. H. Callesen, R. P. Clausen,
Haderslev. Prinsensgaard. Lærskov. Enebager.

Falle Eriksen, C. C. Fischer, H. P. Hanssen,
Sverdrup. Abenraa. Abenraa.

fr. C. Hansen, Thysen Hansen, N. D. Hørlyck,
Løjt:toft. Handerup. Rurup.

J. Jesen, Gustav Johannsen, N. P. Jürgensen,
Flensborg. Flensborg. Graasten.

H. N. Knudsen, P. A. Madvig,
Trøjborg. Haderslev.

Ph. Møller, P. H. Petersen, P. Spau,
Jægerup. Bjelbjerg. Bülshave.

J. N. H. Sprumsager, C. P. Wolff,
Sjøjenshov. Gammelgab.

„Den nordflesvigſke Skoleforening“.

(Oprettet den 30. Novbr. 1892 i Stjærbaek.)

Forretningsudvalget:

Gaardejer J. P. Jensen, Gaardejer H. Thomsen,
Lourup ved Postrup, Koest ved Arrild,
Formand. Sekretær og Kasserer.
Frimenighedspraest E. W. Poulsen,
Bovlund ved Brandrup,
Medlem af Udvalget.

De øvrige Styrelsesmedlemmer er:

Andr. Andresen, Stjelle Mark.	Johan Andresen, Ulernp.	W. Esbensen, Doffelgaard.
Jes Hansen, Mingens Mark.	H. P. Hanssen, Nabentraa.	A. Jensen, Gram.
Gustav Johannsen, Flensborg.	Jørg. Jversen, Edekrup.	f. Eildholdt, Løjticleby.
Mar. Lorenzen, Nierhøist.	A. P. Lund, Niesbø-Vallum, Næstformand.	Chr. Madsen, Nels.
Chr. Michaelsen, Kastvtaa.	V. Mufsmann, Mariaemide.	A. Petersen, Kornvøb.
Adolf Sørensen, Vester-Ganmelby.	Chr. Thygesen, Stjærbaek.	Hans Tydſen, Frølev.

Uddrag af Foreningens Lov.

Formaal.

§ 1.

Foreningens Formaal er at fremme Folkeoplysningen, navnlig ved paa lovlig Maade at drage Omſorg for Børnens og Ungdommens Underviſning paa Moderſmaalets Grund.

Medlemmer.

§ 2.

Enhver myndig Mand i Nordſlevig kan blive Medlem af Foreningen, naar han er i Besiddelse af sin borgerlige Væ. Indmelder modtages til enhver Tid af Kredſformændene, paa hvis Forſlag nye Medlemmer optages i Foreningen af Forretningsudvalget. Udtrædelse af Foreningen kan kun finde Sted ved Regnskabsaarets Slutning efter forudgaaet Meddelelse til vedkommende Kredſformand.

Medlemsbidrag.

§ 3.

Til Fremme af Foreningens Formaal opkræves et aarligt Medlemsbidrag af mindst 1 Mark i Januar Maaned. Kredſ-

formændene bør sørge for, at de Medlemmer, som har Ebnæ og Willie dertil, svarer et højere Bidrag, og har ogsaa at modtage frivillige Bidrag til Foreningen.

Forretningsudvalg.

§ 5.

Der nedlægges et Forretningsudvalg paa 3 Medlemmer, nemlig Formanden, Sekretæren og et af Styrelsen valgt Medlem. Sekretæren er Udvalgets Formand.

Kredsformænd.

§ 6.

Styrelsen inddeler Foreningsomraadet i Kredse og udnævner en Kredsformand for hver Kreds. Kredsformændene opkræver Medlemsbidraget, modtager Indmeldelser af nye Medlemmer og har i det hele at varetage Foreningens Interesser og at arbejde for dens videre Udbredelse.

Almindelige Bestemmelser.

§ 9.

Naar Foreningen yder Skolehjælp til Ubemidlede, skal der først og fremmest tages Hensyn til ubemidlede Medlemmers Born, naar de anbefales til Understøttelse af den paagældende Kredsformand.

„Den nordlesvigske Skoleforening.“

Ved Foreningens Hjælp kunne uformuende konfirmerede Born — baade Drengene og Piger — komme paa Erterikole eller anden god Skole, og unge Mænd og Kvinder paa Højskole, og har Foreningen allerede siden dens Oprettelse bevilget og ydet Hjælp til over 1200 Uge fra de forskjellige Egne i Nordlesvig. Der tages først og fremmest Hensyn til Begjæringer om Medhjælp til Born og unge Menninger, hvis Forældre er Medlemmer af Foreningen. Begjæringer om Hjælp og anden Vejledning fremsendes til Foreningens Sekretær, Gaardejer H. Thomjen i Røjt ved Arrild, inden hvert Aars 1. Februar og 1. August for at komme paa Sommer- henholdsvis Vinterkole. Paa Forespørgsel meddeles nærmere Oplysninger jaavel af Kredsformanden, som af de Undertegnede, hvilke ligeledes til enhver Tid tage imod Indmeldelser af nye Medlemmer.

Foreningens Forretningsudvalg.

Fens P. Fens, L. B. Poulsen,
Lourup ved Døstrup. Boolsund ved Brandrup.
H. Thomjen, Røjt ved Arrild.

Opfordring!

Eenhver danskfintet Mand i Nordflesvig burde støtte de ovennævnte 3 Foreninger: Sprog-, Vælg- og Skoleforeningen ved at tiltræde dem som Medlem eller Bidragyder, samt event. ved større frivillige Bidrag. Som ogsaa deres Navne angiver, har de jo hver for sig deres særegne Opgaver og Formaal, som dog alle jantles i det fælles Hovedformaal: Bevarelsen af vort Modersmaal, det danske Sprog, og af den danske Nationalitet i Nordflesvig.

Der kan jo dog ingen Tvivl herjste om, at enhver af vore danske Mænd og Kvinder efter Evne vil være med i Kampen for denne største og hellige Sag, og vi nærer derfor ogsaa den faste Overbevisning, at vor patriotiske Opfordring her paa dette Sted ikke vil lyde forgjæves. Thi: „Hvad Du evner, kast af i det nærmeste Krav“ og „sit Fædreland fyllder man alt, hvad man kan udrette“

Indmeldelser i de nævnte Foreninger modtages til enhver Tid, foruden af Kredsfornændene og Tillidsmændene, ogsaa af Foreningens Fornænd og Sekretærer, der ligeledes meddeler Svar paa alle Spørgsmaal, vedkommende Forening vedrørende.

Til alle vore danske Landsmænd og Landsmandinder, som bo'r i fremmede Lande.

Alle I, som bo'r fjærnt fra Eders Hjemland og Fædreland, og særlig I mange, som har fundet et nyt Hjem hinsides Havet — Eder alle bringes herved gjennem Sprogforeningens Almanak vor hjærteligste Hilsen.

Vi har stadig Lejlighed til at erfare, at I med uvækket Trostak og Kjærlighed hænger ved Eders Hjemland, at I i det Fremmede bevarer og plejer vort Modersmaal ogjaa hos Eders Born, at I der flittigt dyrker Eders danske Sind og vedvarende betragter Danmark som vort fælles gamle Fædreland.

Ja, vi kjender endog ikke faa Eksempler paa, at hos mange af Eder er der i det Fremmede foregaaet en national Vækkelse, faa at I der er komne til en mere klar Bevidsthed, end I havde herhjemme, om, til hvilket Folk og til hvilken Nationalitet vi Nordflesvigere efter Naturen horer.

Landsmænd og Landsmandinder.

Vi stnok de fleste af Eder kjender af egen Erfaring, hvorledes vi lever og lider herhjemme under Fremmedherredømmet. Mange af Eder har jo netop forladt os, fordi I ikke kunde eller ikke vilde leve længere under de her herskende ublide og trykkende nationale Forhold. Hujt altid derpaa, nu da I lever og aander i Frihed! Vis ogsaa Eders Medfølelse f. Ets. ved at yde Bidrag til vore nationale Foreninger, jærlig til Sprogforeningen! Mange af Eder har ogsaa i det Fremmede opnaaet en større Lykke i Form af timelig Velstand. Lad saa ogsaa lidt af Eders Oversflodighed komme vor betrængte nationale Folke- og Fællessag til Gode!

Naar Bladet en Gang i Tiden vender sig saaledes, at vort kjæreste Haab om Gjenforening med vort Moderland Danmark gaar i Opjyldelse, da vil sikkert ogsaa mange af Eder, som nu lever i Landsflygtighed, vende tilbage til Hjemmet.

Og da vil det sikkert glæde Eder, naar I da kan sige, at I ogsaa har bidraget Eders Del til, at I gjenfandt Danstheden saa godt bevaret i Eders gamle Hjemland.

Nærmere Oplysninger om vore nationale Foreninger, Sprog-, Vælger- og Skoleforeningen meddeler foruden Foreningens resp. Formænd ogsaa

Udgiveren af Sprogforeningens Almanak,
M. A n d r e s e n i A b e n t a a .

Kristeligt Udvalg for Nordflæbvig.

§ 1.

Udvalgets Formaal er at fremme det kristelige Liv ved kristelige Møder og Foredrag, opbyggelig Læsning, Sygepleje m. m. samt ved at modtage Gaver til disse Formaal og til Missionen.

§ 2.

Udvalget bestaar af et begrænset Antal Mænd og Kvinder fra alle Egne af Nordflæbvig.

Medlemsbidraget fastsættes for hvert Aar af det enkelte Medlem selv. Udvalget har sit Sæde, hvor Formanden bor.

§ 3.

Udvalgets daglige Forretninger ledes af et Forretningsudvalg paa 5 Medlemmer (med 5 Stedfortrædere), nemlig en For-

mand, Næstformand og Sekretær, som tillige er Kasjerer, samt to andre Medlemmer.

Forretningsudvalget vælges første Gang paa Stiftelsesmødet, senere paa Generalforsamlingen. Det faar sine Udlæg godtgjort.

Forretningsudvalg :

N. H. Callesen, Lerkebo, Formand	frøken Marie Skau, Sommersted, Sekretær.
frø Marie Jesen, Glenåborg.	frø Maren Refslund, Bellerup.

Danske Undervisningsanstalter,

passende for den konfirmerede nordlesbøigste Ungdom.

Folkeshjoler :

3 Uimindeligheid 5 Maaneders Undervisning om Vinteren for Skole (1. November—31. Marts) og 3 Maaneders om Sommeren for voksne Piger (1. Maj—31. Juli.)

Naby Højskole, Forst.	Carl Nielsen, Nabbro, Jylland.
Åskov —	— L. Schrøder, Vejle St., Jylland. (Har 6 Maaneders udvidet kursus om Vinteren baade for Skole og Piger.)
Bakkebole Højskole, Forst.	D. P. Jensen, Bakkebole St., Sjælland.
Bornholms —	— N. S. Jensen, ved Elkobalen.
Brahetsløkkeborg —	— J. P. Winther, Korinth St., Fyn.
Brøderup —	— Emil Dam, Lou St., Sjælland.
Vogebjerg —	— Axel Jørgensen, Varslev, Sjælland.
Borkop —	— Fr. Thomsen, Borkop St., Jylland. (Andre Misionskole.)
Dalbynecker —	— C. E. Egeus, Havndal, Randers.
Djurslands —	— N. Nordahl-Petersen, Trustrup, Jylland.
Elbæk —	— Noh. Elbæk, Tvillingstrup St., Horsens.
Elev —	— Th. Poulsen, Lystrup St., Aarhus.
Enderupborg —	— N. Tang, Kjøbenhavn.
Fjellerød —	— M. Jørgensen, Ålborg.
Frederiksborg —	— S. Wegtrup, Sjælland.
Galtrup —	— Georg Himmelfstrup, Nylhøbing, Mors. (Kan for Piger 5 M. om Vinteren, 3 om Sommeren.)
Give Højskole, Forst.	M. Foverstov, Give St., Jylland.
Grejsdalens —	— J. K. Gaarde, Vejle.
Grundtvigs —	— S. Rosendal, Lyngby St., Sjælland.
Hadsten —	— S. C. Nielsen-Svimming, Hadsten St., Jyll.
Hasselø —	— Joh. Davidsen, Hasselø St., Sjælland.
(Andre-Misionskole.)	
Hesselballe —	— N. P. Simonen, Hjortshøj St., Jylland.
Hindholm —	— S. Larsen, Fuglebjerg Sjælland.

Hjørlande	Højstole, Forst.	N. Albretsen, Slangerup, Sjælland.
Høng	—	N. Jørgensen, Slagelse.
Janderup	—	K. Franzen, Varde.
Karise	—	K. C. Knudsen, Karise, Sjælland.
Klauf	—	J. Nielsen, Klau, Jylland.
Kong	—	N. Kjerregaard, Glamsbjerg St., Fyn.
Løvring	—	Frl. Elise Betrup, Kjellerup.
Møllerup	—	J. Michelsen, Randers.
Nysted	—	M. Vilbæk, Nysted, Søland.
Norre-Ørslev	—	M. P. Schmidt, Nyløbing, Falster.
Odder	—	N. K. Dolleris, Odder St., Jylland. (Kun

for Piger: 5 M. om Vinteren, 3 om Sommeren.)

Ollerup	Højstole Forst.	J. P. Kristensen-Randers, Svendborg.
Ondløse	—	S. L. Bante, Mørkov St., Sjælland.
Ribe	—	S. H. Salling, Ribe. (Daa Mækerisole.)
Ry	—	Helge Hostrup, Ry St., Jylland.
Ryslinge	—	Alfred Poulsen, Ryslinge St., Fyn.
Rødkilde	—	J. H. Andersen, Moen.
Salling	—	Axel Nielsen, Zeberg St., Jylland.
Skals	—	V. Hvid Stals St., Jylland.
Sorø	—	K. Bjerre, Sorø.
Stevns	—	Karl Rønne, Rødvig St., Sjælland.
Støvring	—	S. Frederiksen, Støvring St., Jylland.
Sørup	—	H. Gundersen, Svendborg. (Om Vinteren Karle

og Piger, om Sommeren Piger.)

Særslev	Højstole, Forst.	N. Nielsen, Jullerup, Fyn.
Testrup	—	Dr. J. Korregård, Maarset St., Jylland.
Thylands	—	B. Hansen, Stjerring St., Jylland.
Udby	—	Hans Lind Norreaaab St., Fyn. (Kun Piger:

5 Maanedet om Vinteren, 3 om Sommeren.)

Vallkilde	Højstole, Forst.	Boul Hansen, Jyderup St., Sjælland.
Vejstrup	—	Jens Lund, Vejstrup St., Svendborg.
Vejtbirk	—	Gronvald Nielsen, Ejtbirk, Hørsens.
Vesterdal	—	Christoffer Waarde, Middelfart, Fyn.
Vinding	—	Martin Nielsen, Brjle.
Vrigsted	—	L. Mølleisen, Braastov St., Hørsens. (Om

Vinteren Karle og Piger, om Sommeren Piger.)

Vraa Højstole, Forst.	Jørgen Torkelsen Vraa St., Jylland). Blandet Skole om Vinteren.)
-----------------------	--

Vælsbogaard Kvindeskole, Forst.	Jannik Lindbæk, Vjentoft St., Sjælland.
---------------------------------	---

Landbrugsskoler :

Dalum Landbrugsskole, Forst.	Jørgen Federien Odenise, Fyn.	
Eadelund	—	Niels Federien, Brorup St., Jylland.
Fynaby	—	N. A. Petersen-Borup, Lyngby St., Sjælland.
Malling	—	S. Tuxen, Malling St., Nørhus.
Odenise, Fyns Stiits Patr. Selskabs Landbrugsskole.		
Tune Landbrugsskole, Forst.	J. Brink-Larsen, Taastrup St., Sjælland.	

Haandværkeriskoler :

Hjørlande Haandværkeriskole, Forst.	Niels Hansen, Slangerup, Sjælland.
Ollerup Høst. Haandværkeriskole, Forst.	Kasimussen, Svendborg.

Ry	Højt. Haandværkereskd.,	Forst. N. P. Kristianjen,	Ny St., Jylland.
Vallekilde	—	—	A. Bentzen, Jyderup St.
Vestbyrk	—	—	Anton Hansen, Sorjens.
Vinding	—	—	H. Brummer, Vejle.

Høvebrugsskoler :

Beder	Høvebrugsskole,	Forst. P. Henriksen.	Beder St.
Trene	—	—	N. N. Møller (ved Kjøbenhavn).
Kandsgrav	—	—	Hans Knudsen, Slagelse.
Vilvorde	—	—	St. Ryeland, Charlottentund. Sjælland.

Høng Højskole ved Slagelse har Høvebrugsafdeling.

Handelskoler :

De Brokffe Handelskoler i Kjøbenhavn. Direktør: Gehejmeetsraad Tietgen. Overlærer Dr. Møller.
Grüners Handelsakademi i Kjøbenhavn, Gothersgade 48, Kjøbenhavn.
Forstander: W. Brown.

Sløjd- og Høvsliidskoler :

Ulfør, Forst. Jørg. Rasmussen. Vejen St., Jylland.

Efterkoler, Fristoler, Realskoler o. s. v. :

Hejls	Efterkole,	Forst. H. B. Rosjen.	Kolding St., Jylland.
Skibelund	—	—	Knud Pedersen, Vejen St., Jylland.
Hølsted	—	—	Th. Nørrelund, Hølsted St., Jylland.
Vester-Vedsted	Efterkole,	Forst. Holger Steen,	Vedsted St., Ribe.
Bramminge	—	—	J. H. Ravn, Bramminge.
Flemming	—	—	J. Petersen, Sorjens, Jylland.
Højby	—	—	Søren Sørensen, Højby, Fyn.
Kølt	—	—	Kr. Højmark, Højselager St., Jylland.
Kinge	—	—	Lars Rasmussen, Kinge St., Fyn.
Tesrup	Fristole	—	J. V. Bo, Maarset St., Jylland.
Vindehelsing	Efterkole	—	N. Andersen, Fjallipdal. Sjælland.
Villumstrup	—	—	Chr. Jørgensen, Ryborg Fyn.
Virkerød Latin- og Realskole,	Forst. Joh. Plesner,	Virkerød St.,	Sjælland.
Kolding Latin- og Realskole,	Forst. Sig. Müller,	Kolding.	
Samsø Realskole,	Skolebestyrer M. Blegvad,	Tranebjerg.	
Vamdrup og Omegns Realskole,	Forst. G. V. Gøysche,	Vamdrup.	

U m æ r k n i n g. I Hejls er der Skole om Vinteren 6 Maaneder for Dreng og om Sommeren 4 Maaneder for Piger; i Skibelund om Vinteren 5 Maaneder for Dreng, om Sommeren 3 Maaneder for Piger; i Hølsted Vinterskole for konfirmerede Dreng og Piger fra 1. Oktober og 1. November til 31. Marts. Sommerkole for Dreng og Piger fra 2. Maj til 31. Juli; i Vester-Vedsted om Vinteren 5 Maaneder, om Sommeren 3 Maaneder, ligeledes baade for Dreng og Piger.

Meddelt til Almanakken af H. Thomsen i Nooſt.

„Illustreret Børneblad for Nordlesvig.“

„Illustreret Børneblad for Nordlesvig udgaar 2 Gange om Maaneden i Sfided Format og koster kun 25 P. i Kvartalet foruden Postpenge. Hvert Nummer indeholder smukke Billeder,

Digte, Fortællinger, Gaader o. s. v. i et jaadant Udvalg, som kan glæde og interessere baade Gamle og Unge. Fra Tid til anden stilles der i Bladet Præmiestilopgaver for Skoleungdommen samt andre Opgaver til skriftlig Besvarelse, hvorved Hjemmeundervisningen i Modersmaalet kan støttes og fremmes. Læserne af „Sproghforeningens Almanak“ burde ogsaa alle være Holdere af „Illustreret Børneblad“, hvis Hovedopgave det især er at værne om Sproget i Børnenes Mund.

Børnebladet kan bestilles hos Brevbærerne og paa Postkontorerne samt hos Udgiveren, som da — naar der af en Person bestilles mindst 3 Eksemplarer — sender dem i Korbånd under Adresse direkte til Bestilleren.

Danske Mænd og Kvinder, samt Skoleungdommen bedes om at støtte Udgiveren i hans Arbejde ved selv at holde „Illustreret Børneblad for Nordflæsvig“, og tillige ved at virke for dets videre Udbredelse.

Erhødigst

M. Andresen, Aabenraa,
Udgiver af „Ill. Børnebl. f. Nordfl.“

Dansk Sangbog, eller den blaa Sangbog,

udgivet af Foreningen til det danske Sprogs Bevarelse i Nordflæsvig, kan kjøbes i den danske Boghandel overalt i Nordflæsvig, samt i Partier til Medlemmer af Foreningssamfundninger etc. direkte hos **M. Andresen**, Aabenraa.

Hejls Efter-skole ved Kolding

er beliggende i et af Østkystens smukkeste Sogne, der stoder umiddelbart til lille Bælt og ligger nær ved Stamningsbanke. Fra 1. Oktober til 31. Marts holdes der Skole for større Drengene og fra 1. Maj til 31. August for Piger. Betalingen er for alt 25 Kr. maanedlig, naar Eleverne selv medbringer Sengetæpper, Lagener og Haandklæder. Nærmere Oplysninger meddeles under Adresse: Hejls pr. Kolding, af Sognepræst **Diemer** og Cand. theol. **S. P. Rosén**, Skolens Forstander.

Holsted Efter-skole

pr. Holsted.

Vinterskole for konfirmerede Dreng og Piger fra 1. Oktober og 1. November til 31. Marts.

Sommer-skole for Dreng og Piger fra 2. Maj til 31. Juli.

Th. J. Nørrelund.

Sønderjydske Arbejder,

udgivne af H. P. Hansjen-Norremølle, Gustav Johansen og P. Skau, udkommer 4 Gange aarlig i Hæfter paa 60 Sider. Subskription modtages i alle Boglader. Pris 4 Kroner aarlig. Medlemmer af danske Foreninger i Nord-Slesvig 3 Mk. aarlig.

„Højskolebladet“,

Lidende for Folkeoplysning.

Udgivet af Konrad Jørgensen, Kolding.

Ansvarlig Redaktør Karl Jørgensen.

„Højskolebladet“ udgaar hver Fredag med et 48-spaltet Hæfte og bringer Artikler fra Kirkens, Skolens, Folkelivets, Samfundslivets, Litteraturens, Kunstens m. fl. Omraader og støttes af en stor Kreds af Medarbejdere i Danmark, Norge og Sverige og Nordamerika. Bladet bringer jævnlig Levnedsskildringer af kjendte Mænd og Kvinder og behandler ofte Forhold og Begivenheder i Jylland. De fleste af sine Numre bringer Bladet jukkede Illustrationer.

„Højskolebladet“ koster, bestilt paa et tykt Postkontor, 2 Mk. 10 P. fjerdingaarlig, Postpengene iberegne.

Kundgjorelser optages for 10 Ore Linien med Rabat for 3 og flere Ganges Indrykkelse. Bladet er Kundgjorelserorgan Bladsøgende og Bladstilbydende indenfor den Kreds, Bladet ibrigt henvender sig til.

Flensborg Avis

udgaar om **Morgenen** i Flensborg og affendes saa betids med Natpøsterne, at den **samme Formiddag** kan være i Læsernes Hænder i næsten alle Postdistrikter i vor Landsdel.

Skjont Flensborg Avis med sine Særudgaver har en stadig voksende Læsereks og udkommer i Wintermaanederne i et Dplag af

over 6000 Eksemplarer,

er Annonceprisen endnu den samme, som den Gang Bladet kun havde en **Envededel** af sit nuværende Dplag, nemlig **15 Penning** Linjen første Gang, **10 Penning** de følgende Gange.

Flensborg Avis, Hovedudgaven, koster med Nordflesvigst Søndagsblad **2 Mk. 40 P.** Fjerdingaaret, foruden Post- og Omberingspenge, 60 P. og 40 P.

Det lille Blad, der ligeledes udgaar hver Dag, koster **1 Mark 20 P.**, foruden Post- og Omberingspenge, 30 P. og 40 P.

Flensborg Avis, **Mindste Udgave**, det billigste Blad i Hertugdømmet Slesvig, udgaar 3 Gange om Ugen og koster **60 Penning** Fjerdingaaret foruden Postpenge, 15 P., og Omberingspenge 25 P.

Omberingspenge betales ikke af dem, der selv afhenter deres Postfager.

B. Bedsted Efterstole

(Postst.: Ribe. — Fragtst.: Vedsted.)

Vinterstolen (Novbr.—April) optager baade mandlige og kvindelige Elever.

Sommerstolen (Maj—August) optager kun Piger.

Nærmere Oplysninger giver

Otto Rosenstand. Holger Steen.

Hejmdal

med dets Særudgaver

„Haderslev Dagblad“ og „Nordborg Avis“

udkommer hver Sagnedag i 5-spaltet Format og koster 1 Mk. 80 P. fjerdingaarlig foruden Postafgifterne, 2 Mk. 65 P. frit i Husct.

Som gratis Tillæg medfølger det store rigt

illustrerede Søndagsblad,

der redigeres af Ns. Hansen, Zakarias Nielsen og Chr. Westergaard. Søndagsbladet bringer Søndagsbetragtninger, skrevne af fremragende Præster; Fortællinger og Digte af de bedste folkelige Forfattere; oplysende Stykker af historisk, geografisk og naturvidenskabeligt Indhold; Smaaring: Gaader, Rebus'er, Kuelodter osv. samt i hvert Nummer flere fint udførte Illustrationer.

Det store Blad

er en billige Udgave af „Hejmdal“. Det udgaar 6 Gange ugentligt i 5-spaltet Format, koster kun 1 Mk. 20 P. fjerdingaarlig foruden Postafgifter og er efter Storrelsen det billigste Dagblad i Nordflæsbyg.

Annoucer fra Forretningsdrivende beregnes efter billige Takster. Mindre Kundgjørelser om Auktioner, Pladsfjgende, Ejendomsbandler, Salg og Kjob etc., som tilstilles „Hejmdal“, optages uden Prisforhøjelse i alle Bladets Særudgaver og finder derved meget stor Udbredelse over hele Nordflæsbyg.

Bogsamlingen (5 à 6000 Bind)

paa Margrethesminde i Flensborg.

Udlaan fra „Bogsamlingen paa Margrethesminde i Flensborg“ sker ved Henvendelse til Bibliothekaren, Fruen Alexandra Johansen, Margrethesminde, Nørre Alle 6, Flensborg, og vil i Reglen blive tilstaaet.

Bøgerne jendes med Posten eller leveres i Udlaanstiden (hver Hverdag Kl 11—2); de kan beholdes hjemme, naar ikke andet foreskrives, i indtil fire Uger; Bibliothekaren kan i særlige Tilfælde forny Udlaansjebden efter de fire Ugers Forløb; Pragtværker og uindbundne Bøger kan undtages fra Udlaanet.

Kataloget over Bøgerne faaes for 30 Pg. I hver af Sprogforeningens Bogsamlinger er der indlemmet et Eksemplar af Kataloget, som kan faaes til Gjennemsyn.

Modersmaalet.

Udgivet af N gel S a b r o e, F a d e r s l e v.

Ansvarlig Redaktør N. P e t e r s e n.

„Modersmaalet“ udgaar hver Dag, undtagen Søndag, og koster kun

← 1 Mk. 50 P. →

for Fjerdingaaret foruden Postafgifterne.

„Modersmaalet“ bringer **politisk Overfigt, ledende Artikler, Nyheder** etc., samt **sund, underholdende Feuilletonlæsning.**

Som gratis Tillæg følger hver Lørdag

████████ Søndagsbladet. ██████████

Strøtanke.

Den, der elsker sit Land og med Smerte tænker paa dets Skjæbne, naar Retten undertrykkes og Friheden landsforbises, lad ham tage Kampen op, lad Kjærligheden til den præge hvert af hans Ord, lad den lede enhver af hans Handlinger. Forekommer Kampen ham orkesløs, fortvivler han over sin egen Usmagt, da lad ham huske, at havde der blot været ti retfærdige Mænd i Sodom, havde Herren skaarat Staden for deres Skyld.

Hvad Frihed er, kan kun erkjendes af den, der frigjøres og tilegner sig Friheden.

Retfærdighed er deres Frihed, som er lige; Uretfærdighed er deres Frihed, som er ulige.

For den borgerlige Magt gives der ikke nogen højere Berømmelse end at være Beskytter af den lovlige Frihed.

Kun det: at vide, gjør værdig til Frihed.

De mest udsøgte Følelser erhverves ikke uden ved en fast, bestemt Vilje.

Anbefalinger.

Fra

↔ Aabenraa By og Amt. ↔

Nordlesvigsk Frøavlerforenings Fællesudsalg,

Kontor Nygade 311, Aabenraa,

der er oprettet af den nordlesvigiske Frøavlerforening i Aaret 1886, forhandler **Græs** og **Køetro**, adlet af Foreningens Medlemmer under Kontrol af Foreningen, og tillige samtlige gangbare **Frosorter** i underjagt Vare fra de bedste Kilder.

Bestyrelsen:

Mads Jensen, Jørgen Jensen, J. Michelsen,
Tøgerup. Saksgaard. Kolstrup.

P. Jensen, (Jakob Basballes Eftfg.)

Aabenraa.

Største Lager i **Manufaktur- og Modevarer, Dame- og Herre-Konfektion.**

Klædninger efter Maal med Garanti for godt Snit leveres i korteste Tid.

Damprensede **Fjer** og **Dun** meget billige.

Hans Callesen (O Damms Eftfg.),

Aabenraa.

Jærn- og Kortevarer samt **Bygningsbeslag, Støbegods, Landbrugeredskaber, prima Værktøj, Bindesglas, Husholdningsgjenstande osv.**

Specialitet: Eneforhandling af de udmærkede **Bejle Komfurer** og **Kaffelovne.**

B. S. Callesen, Aabenraa,

anbefaler

Vine, Likører og Spirituosa

i god Vare til billige Priser.

„Hejmdal's“ Bogtrykkeri

— i Aabenraa, —

som hidtil har været bortforpagtet til Hr. Heinr. Matzen, er fra 1. Oktbr. 1898 overtaget af undertegnede Ejer, som fortsætter det under en dygtig Fagmands Ledelse. Efter at Trykkeriet er bleven betydelig udvidet ved Anskaffelse af en **ny Hurtigpresse** og en **ny Akcidenspresse** af bedste Konstruktion, kan det levere

alle Slags Bogtrykarbejder

i fin og smagfuld Udførelse med meget kort Varsel. Idet jeg lover reel og billig Betjening, anbefaler jeg Trykkeriet paa det bedste.

H. P. Hanssen.

B. Bastiansen, Aabenraa,

Maskinbnggeri og Hovlevæck.

Eget Fabrikat af **Hovle-** og **Faconhovlemaskiner** (Rehlemaskiner), **Cylinder-**, **Rund-** og **Ramsøve** samt diverse Maskiner til **Løndestave-Fabrikation**.

Prøvelager af de af Fælleslandboforeningen indkjøbte **amerikaniske Maskiner**, hvorpaa Bestillingen modtages. Særlig anbefales af Fælleslandboforeningen **Bløven** og **Koerenseren „Imperial“**, lig **Planet jr.**

A. T. Stalknecht's Efterfølger,

J. Stov,

Jærnstøberi i Aabenraa,

anbefaler alle Slags jolide **Støbevarer** til Dagens billigste Priser. Reparaturer af alle Slags Maskiner og Støbegods udføres billigt. De meget efterspurgte **danske Raffelovne** og **Komsurer** støbes ogjaa her. Gammelt Støbegods kjøbes til højeste Pris paa Pladsen.

Hans Danielsen,

Storetorv 54, Aabenraa,
anbefaler sin Kolonial-, Vin-, Korn- og Koderstof-
Forretning. Lager af kunstig Gjødning til Fabrikpriser.
Staldplads til 30 Heste.
Billig og reel Betjening tilfikket.

Carl C. Fischer,

Slotsgade, Aabenraa,
Russiske Dampbade.

C. Møller, Fr. Tøgesens Eftflg.

Storegade 32, Aabenraa,
(ved Siden af Svaneapoteket).

Urmager og Optikus.

C. C. Rode, Guldsmed,

Aabenraa, Storegade.

Største Lager af alle Slags Guld- og Solvtoj
samt Solvplet
til billigste Priser.

Hans Callesen (D. Damms's Efterflg.), Aabenraa.

Kolonialvarer, Vine og Spirituoser.

Specialitet. Damp-Kaffebrænderi.

K. C. Ries, Aabenraa,

Dampfarveri & Spinderi,

anbefaler Klæde, Bukskin, Cheviot, Shawler, Hestedækkener,
Sulvtræppetøjer, Tvist, Hørgarn, Blaargarn osv., osv.

Uld kjøbes og tages i Bytte.

J. P. Junggreen's

Tobaksfabrik i Aabenraa,

Ejer: M. Andresen,

anbefaler sine fortrinlige Fabrikater efter dansk Monster af
Skraa- og Røgtobakker,
som kan faas over alt hos Kjøbmændene i Nordflæsbjg.

C. F. Rosenbold, Sadelmagermester,

Søndergade, Aabenraa.

Største Sadelmagerforretning her paa Pladsen.

Særlig anbefales **Seletojer, Ridetøj, Rejsetøj**
og **Brokbaand**, alt eget Fabrikat, solidt og billigt.

Øht! Øht! Forsærdigelse af kunstige Geste-
haler. Bestillinger kan ogsaa ske skriftligt. Alt andet til
Faget henhørende Arbejde udføres prompt og billigt.

Handel med **Lædersmørelse** i Daasjer og løs Vægt,
samt med Læderappretur.

Forsærdigelse af nye Måffinremme. Gamle
repareres.

Snedker N. Nielsens Mobelmagasin,

Aabenraa,

anbefaler alle Slags **Møbler** af eget Fabrikat, solidt og
og billigt.

S. Sørensen,

Boghandel i Aabenraa.

Nyheder i dansk og norsk Literatur. Billeder af
„de sønderjyske Viger“ og „Norden“ i Farvetryk
meget billige.

Bøger indbindes og alt Bogbinderarbejde udføres
hurtigt og billigt.

J. N. Cornett, Aabenraa.

Største Lager af alle Slags solidt **Herre-, Dame-**
og **Børnefodtøj.** Reparaturer udføres solidt og billigt.

B. Th. Jørgensen, Farver,
Nabenraa, Randsherred,
anbefaler sig med samtlige til Farveriet henhørende Arbejder.

L. J. Vilgaard's
Møbelfabrik og Møbelmagasin i „Enigheden“
i Nabenraa.

Største Lager og Udvalg i Nordjysk af **alle Slags**
Møbler, som leveres under Garanti baade for Soliditet
og Billighed.

Herløv Møller, Maler,
Nyvej 159.

== Farvehandel. ==

Lager af Tapeter, Border og Rammelister.

Billeder indrammes.

Alt Maler- og Lakererarbejde udføres solidt
og billigt.

J. B. Junggreen's
Tobaksfabrik i Nabenraa.

Ejer: M. Andresen.

 Rød „G.“

anbefales som en særdeles let og velsmagende Røgtobak,
hvilket enhver, som bruger den, vil indromme.

Den faas over alt hos Kjøbmændene.

J. B. Jacobsen,
Farver i Nabenraa,

anbefaler sit **Farveri** og sin **femise Rensningsanstalt**
til Publikums velvillige Afbenyttelse.

„Hotel Danmark“

i Aabenraa,

Ejer: J. Jacobsen,

anbefales de ærede Rejsende.

R. Clausens Enke, Aabenraa,

Klingbjerg 495,

anbefaler sin

— Malerforretning. —

Endvidere anbefales fra min Forretning et stort Udbalg af **Tapeter, Border og Antiklister**. Præpareret hurtigt tørrende **Oliefarve**, samt **Lak og Gulvfernis**.

Specialitet:

Væge Bornholmste Terrakotta-Gjenstande med dekorativ Udførelse af eget Arbejde, færdige Olie-Malerier af eget Arbejde i alle Størrelser, passende til Bryllups-, Fødselsdags- og Julepræsenter.

Nielsen & Sørensen,

(Indehaver: C. Sørensen),

Aabenraa, Storegade,

anbefaler sin Kolonial-, Vin- og Foderstofforretning samt Handel med røve Oliefarver, Maskin- og Centrifugeolie, Pudsetvist. Korn, Smør og Æg kjøbes til Dagens højeste Priser. — Staldplads til 30 Heste.

Cand. pharm. Harald Nielsen,

Aabenraa Drogeri.

Jeg anbefaler mine bekendte Specialiteter:

- 1) Kreaturvaskepulver, Kreaturstrøpulver og dansk Kvægvæskeessents (til Brug i Stedet for Wasmuth's),
 - 2) Smaa Apotheker til Handlende, og Efterbestillinger.
-

N. J. Spøttegaard,

Søndertorv, Aabenraa,

Bageri og Konditori.

S. P. Ewald, Aabenraa, Storegade, Jærn- og Kortevarer.

Specialiteter:

*Husholdningsgjenstande. Udstyrsforretning.
Samtlige Landbrugsmaskiner og Støbegods.*

Skotøjsforretningen

i min store nye Hjørnebutik paa Storetorv
anbefales paa det bedste af

D. N. Petersen,
Stomagereister i Aabenraa.

J. G. Petersen,

Storegade, Aabenraa.

Største og billigste Lager af Herrelæder, Hatte,
Fodtøj samt alle Slags Underbeklædningsartikler
fra de billigste til de allerfjæreste Artikler.

C. W. Wahrlich,

Ramsherred, Aabenraa,

Tobak- og Cigarfabrik.

Største Udvalg i Hambørger og Bremer Cigarer.

Chr. Nstov,

Vestergade, Aabenraa,

anbefaler sin **Stræderforretning** med stort Udvalg af
de nyeste Støpprober, passende for enhver Mærstid.

For god Væsning og flot Snit garanteres.

Chr. Petersen, Guldsmed,

Storegade, Aabenraa,

ligeoverfor Hotel Phoenix (Enigheden).

Største og billigste Lager af alle Slags **Guld-** og
Sølvtøj, **Sølvp**let samt **Nikkel**varer.

Reparationer udføres smukt og billigt.

Johs. Andersen,

Søndertorv, Aabenraa,

anbefaler sin

Kolonialforretning

samt Handel med

Korn og Foderstoffer, undersøgt Markfrø, Kunstgødning.

Gjæstgivergaard med udmærket Staldplads.

Christian Jacobsen,

Handelsgartneri, Korredhausfé, Aabenraa,

anbefaler jeg med høje og lave **Roser**, ca. 150 bedste, nyeste og ældre Sorter, opelskede paa aaben Markt. Endvidere anbefales **Drivhusplanter** i stort Udvalg samt **Kranse** og **Buketter**.

Bestillinger modtages og ekspederes straks eller i Løbet af faa Dage paa Baudager og Apparater til Personer, der lider af Bensaar, Krampesarer og Udslet, Brokkskade, Navlebrok, Lændebrok og Vandbrok, Vandrenyrer og Hængemave, Moderfremfald og Fremfald af Endetarmen. — Deformitet af Rygraden, begyndende, lettere og vanskeligere Tilfælde af Skjævhed og Buklethed, Skjævhals. — For ældre og svagelige Personer leverer jeg orthopædiske Korsetter, som dækker Skjævheden og giver en god Holdning og Figur uden at genere. — Foddiviationer (Platfod, Spidsfod, Hulfoed og Klumpfod.) — Svagheder i Hoste, Næse og Ukel. Hjulben og Kalveknaa, Lamhed og vraltende Gang. — Vandladning i Sengen, Tunghorighed, Skrivekrampe o. s. v.

Kunstige Fingre, Arme, Ben og Dine
leverer jeg i korteste Tid.

Cand. pharm. Harald Nielsen,
Aabenraa, Storegade.

J. P. Top, Aabenraa, Jærnhandel og Kul-Import.

Æneudsalg for Slesvig af **Hestefko** fra Kjøbenhavn's
Hestefkofabrik.

Kolonialvareforretningen

paa „Hotel Danmark“ i Aabenraa
forsender overtalt **Kaffe** i Postpakter, ved 9 Pd. franko,
samt **alle Kolonialvarer** franko til nærmeste Banestation.
Prisliste tilsendes paa Forlangende.

Hans E. Hansen.

J. Duus,

L. Lauritzøns Efterfølger,

— **fotografisk Atelier,** —

Storegade 41, Aabenraa.

Jensen & Petersen,

Aabenraa.

Lager af Ridehjul og Symaskiner
tilligemed samtlige tilhørende Reservedele.

Reparaturer udføres hurtigt og billigt i eget Værksted.

Æneforhandling af Brennabor Ridehjul for Aabeuraa
og Haderslev Amter.

J. P. Junggreen's

Tobaksfabrik i Aabenraa,

Ejer: M. Andresen,

anbefaler fine Shagtobakker, jærlig Sports-Shag og Golden-
Shag i 103 Vægt og $\frac{1}{10}$ Punds Pakker.

Cigarer! Cigarer!

fra de billigste til de fineste faas fra

J. P. Junggreens Tobaksfabrik
i Aabeuraa.

J. Skov & Co.,
Jernstøberiet, Slotsgade. Aabenraa.
Stort Mønsterlager af Landbrugsmaskiner.
Johnstons. Rud. Sacks og egne Fabrikater.
Reperatur udføres.

Fineste Røgtobakker!

„*Barinas Melange*“, „*Barinas Kanafter*“
og „*Extra*“, fabrikeret af de bedste Raaistoffer, særdeles
velsmagende og lette, jaas fra

J. P. Junggreens Tobaksfabrik,
Aabenraa.

Kjøbmænd og Handlende!

bringes det i velvillig Erindring, at

J. P. Junggreens Fabrikater

af

Skræ- Røg- og Snustobak

i enhver Henseende kunne optage Konkurrencen med alle
andre Fabrikater.

Prisliste og Prover jendes paa Forlangende.

M. Andresen, Aabenraa.

Forlang!

hos Kjøbmænd og Handlende

J. P. Junggreens Skraa-, Røg- og Snustobak,

J. P. Junggreens Tobaksfabrik
i Aabenraa.

Ejer: M. Andresen.

J. B. Junggreen's

Tobakfabrik i Abenraa

anbefaler

==== Eksport-Skua ====

i Metaldaaser, indeholdende et helt og et halvt Pund.

Ved at opbevares i Daaser kan Skraatobakken holde sig meget længere uden at tabe i Saftighed og Velsmag.

J. C. Johannsen,

Graasten,

anbefaler sit store Lager af

Manufakturvarer, Dame- o. Herre-Konfektion,
Hatte og Kaskjetter.

J. H. Clausen, Graasten,

Farveri.

Uld modtages til Kartning og Spinding.

H. J. Hansen jr., Graasten, Nygade,

anbefaler sin Forretning med

Korn, Foderstoffer, Markfrø, Gjødningsmidler,

samt fra Butiken i største Udvalg

til yderstgaaende Priser:

Kolonialvarer, Vin, Spirituoser, Tobak,
Cigarer, Stentøj, Glas, Jærn- og Kortevarer.

Endvidere

Eneudsalg

af de berømte Flenstorger Kakkellovne & Komfurer

samt

tyske Kakkellovne og andet Støbegods.

Med megen Agtelse

H. J. Hansen jr.

Julius Jørgensen,

Nygade Nr. 9, Graasten, Nygade Nr. 9,
Kontant Manufaktur- og
Konfektionsforretning
anbefaler prima Vare til billige Priser.

B. J. D a m m,

Brunde Dampteglværk ved Aabenraa,
anbefaler alt til **Teglværksindustrien** henhørende, prima
Varer til moderate Priser. Røde, hvide og gule Mursten,
Tagsten, Fliser, røde og hvide Faconsten, Solbænksten,
Hvælvingesten, Brøndsten, Krybbeften, Klinker til Loguløe,
Drænrør i alle Størrelser.

J. Jacobsen,

Rundemølle,
Balsemølleri, samt Mel-, Korn-
og Foderstofhandel.

Chr. Callesen's

Tammerhandel og Dampkøleværk
i **Rødetro**

anbefaler et velassorteret Lager af
Bjælker, Sparrer, Lægter,
høvlede og uhøvlede Brædder, Tagpap, Tjære,
Cement og Kalk til særdeles billige Priser.

Bygningsbeslag.

Mærk! Ved Hjælp af de nyeste Maskiner kan jeg optage
enhver Konkurrence med høvlede og pløjede Brædder
samt alt til Bygningsfaget henhørende.

Reel Betjening! Moderate Priser!

Chr. Callesen, Rødetro.

C. Odie, Rødekro,

anbefaler sin

Stomagerforretning

samt store Lager af jolidt og smukt Fodtøj for Damer, Herrer og Børn til billige Priser.

J. P. Petersen,

Strædermester i Hellevad.

Færdig Herre- og Dreng- Garderobe, leverer Stoffer til Klædninger, og Klædninger efter Maal i Løbet af kort Tid.

P. H. Degn, Hellevad,

anbefaler sin Handel med Kolonial- og Kortevarer, Stentsøj og Droger samt Landbrugsrødskeer. Særlig anbefales frisk dampbrændt Kaffe og fineste Margarine.

Smør og Æg kjøbes til Dagens højeste Priser.

Udledninger.

Paa Hotellet. Gæsten: „Vil De ogsaa have Drifkepenge? Hvorfor det?“

Opbarteren: „Det var mig, der præsenterede Herren Regningen.“

— Bordkonversation. „Frokenen burde være Amerikanerinde.“

„Hvorfor det?“

„Fordi De gør den ene Erobring efter den anden.“

— Det Sikreste. U.: „Hvorfor er Orkestret i dette Theater anbragt saaledes, at man ikke ser det?“

B.: „Hvorfor? . . . Vent, til De hører det spille!“

— Mærkelig Undseelighed. Ung Mand: „Det gør mig ondt, men der kan ikke blive Noget af en Forbindelse imellem mig og Deres Froken Datter. For bad jeg hende om et Kys, men hun gav mig et Drenfigen.“

Faderen: „De maa undskyldte hende. Hun er -jaa frygtelig undseelig!“

Fra
← Haderslev By. →

H. Frees (J. Nommensens Eftflgr.),
Haderslev,
Iscnfam og Udtyrsforretning
Største Lager af Voks- og Landbrugsmaskiner.
Eneudsalg af de bekendte Vejle Skffelovle og Komfurer.

Chr. Lausens Kolonialforretning,
Haderslev, Storegade 516.
Stort Udvalg i
aflagrede Bremer Cigarer og importerede Vine.

Hansen & Winterberg, Haderslev,
Gjørnet af Nørre- og Slotsgade Nr. 7.
Stort og nyt Lager i Dame, Herre- og Børnekonfektion, Besætnings-
artikler samt Udtyrsartikler. Sengestøjer og Dun.
Klædninger efter Maal.

H. P. Aarø, Haderslev, Nørregade 2,
og
Aarø & Kjær, Kristiansfelt,
Mode- og Manufakturforretning.

J. S. Thuesens Eftflgr.
(P. S. Klem),
Storegade 457, Haderslev, Storegade 457.
Manufakturvarer samt færdigshede Herreklæder.

H. Sørensen, Haderslev, Gaaskjærgade 412.
Stort Udvalg af nye, elegante og solide **Vogne.**
Reparationer solidt og billigt. Brugte Vogne tages i Bytte.

E. N. Knudsen, Haderslev, Nørregade 8.
Stort Udvalg i Manufakturvarer, Damekonfektion
og Kjøletøjer. Færdigsyede Herreklæder. Fjer og Dun.

Julius F. Jørgensen,

(etableret '868),
17, Søndertorv 17, Haderslev,
Manufaktur- & Udstyrs-Forretning, Fjer & Dun, fyldte Senge,
Herre-Klæder-Magasin, Hatte & Kaskjætter, Symaskiner.

P. P. Hansen,

Kolonialforretning,
Søndertorv 17, Haderslev, Søndertorv 17.

Baldemar Møllers

Tobaksfabrik og Cigarhandel,
Storegade 541. Haderslev, Storegade 542.

Christian Færdig, Kobbetsmed og Brøndborer,

Haderslev, Apothekergade 305 (ved Siden af Loveapotheket).
Artesisk Brøndboring. Mejerigjenstande.

W. Schaumanns Dampfarveri

bringes i Publikums velvillige Erindring.
Lavgade 228. Haderslev, Lavgade 228.

Jacob Bruun, Haderslev,

Modt-, Manufaktur-, Dame- og Herrekonfektion
samt Udshrsforretning.

H. Sauerberg jr.,

Møbel- og Ligkiste-Magasin,
Haderslev, Storegade 457.

Smukt Udvalg saavel i tarvelige som elegante Møbler.

M. Møllers Guld- og Sølvvare-Forretning,

Bispegade 365, Haderslev, (grundlagt 1842),
anbefaler sig med et stort Udvalg af alt til Faget hen-
hørende. Lager af Elektroplet & Nikkelvarer.

J. Dahl, Haderslev, Søndertorv 290.
Urtekramhandel. -- Dampkaffebrønderi.
Mouarch **Stort Cyklelager.** „Nordslesvig“
Cykle Co., Direkte Forbindelse. Mærket tilegnet
Chikago. Nordsl. Hjulriderlag.
NB. Tilbehør paa Lager. Reparationer af enhver Art udføres.

Olvf Peterfen (J. H. Michelsens Eftflgr.),
Haderslev, Gaasbjerggade 418 (grundlagt 1842),
Billed- og Stenhuggeri.
Betydeligt Lager af smagfulde Gravmonumenter, Plader,
Tabler etc., Mollehaalssten af jort Marmor.

H. Beck, Haderslev.
Forretning med Korn, Foderstoffer og Guano.
Høstemaskiner, Damptørskværker
og alle andre Landbrugsmaskiner samt Cykler.

Jr. Adolphsens Møbelmagasin,
Haderslev, Storegade 453.
Stort og smukt Udbalg i tarvelige som elegante Møbler.

Adolf Wiuff,
Bispegade 369, Haderslev, Bispegade 369.
Manufakturvarer samt færdigsnede Herreklæder.

Laurits Kehlets Korn- og Foderstofforretning,
Haderslev,
(i afdøde Kjøbmand Rufs' Ejendom i Nørregade),
bringes i de ærede Landbrugeres velvillige Erindring.

Spiller & Eckhardt (F. Frederiksen),
Haderslev, Nørregade.
Herre- og Drenges Garderobe-Forretning,
Sko- og Støvle-Magasin.

C. L. Ohlmann,
Gaaskjærgade, Haderslev.
Aflagrede Vine og Spirituoser.

Hans Christensen,
Nørregade Nr. 5, Haderslev,
Gjæstgiveri med udmærket Staldplads,
beliggende midt i Byen.

J. Jacobsen, Maskinbygger,
Gaaskjærgade, Haderslev.
anbefaler alle Slags Landbrugsmaskiner
jamt Udførelse af Reparationer.

M. O. Sørensen,
Storegade, Haderslev.
Skotøjs- og Skafteforretning.

H. H. Frank,
Storegade, Haderslev.
Stort Lager af Guld- og Sølvvarer
jamt Elektroplet.

C. Lykke, Gaaskjærgade, Haderslev,
anbefaler alle Slags Landbrugsmaskiner.
Reparationer udføres godt og billigt.

E. N. Christensen,
Apothekergade, Haderslev.
Premieret: Kiel 1893.
Hendeborg 1893.
Fotografisk Atelier
(Ejndehaver N. Gaasvig).
Premieret: Gørlig 1895.
Esbjerg 1896.
Trler 1886

A. P. Lundby,
Nørregade Nr. 6, Haderslev.
Kolonial- og Farvehandel.
Vin, Spirituoser og Cigarer.

„Modersmaalet”s Bogtrykkeri

(Axel Sabroe),

Haderslev.

Motordrift med Hurtigpresse og flere Akcidentspresser.

Al Slags Trykarbejde

udføres smukt og billigt.

Specialitet : **Mejeriregnskabsbøger.**

Særlig anbefales et nyt System, der giver et overskueligt Regnskab, letter Arbejdet og er besparende ved Anskaffelsen. (Prisbelønnet paa det 5te nordslesvigske Fælleslandbomøde i 1895 og indført paa de fleste større Andelsmejerier i Haderslev Amt.)

Sabroe's Boghandel

(Carl Nielsen),

Haderslev.

==== Dansk Literatur, ====

Salmebøger, Andagtsbøger, Skolebøger,

Forretningsbøger,

Papirhandel og Bogbinderi.

Galanterivarer, Skrivematerialier,

Gratulationskort og Billeder

i største Udvalg.

Albert Johannsen,

fotografisk Atelier,

Storegade 430, Haderslev.

Nicolai Duken, Haderslev, Smør-Eksporthandling.

Forretning med
Korn-, Foderstoffer, Gjødningsstoffer
og underføgt Markfrø.

W. Winckel, Apothekergade 310, Haderslev,

anbefaler sit nyoprettede Møbelmagasin paa det bedste.
Solidt og smukt Arbejde. Faste men billige Priser.

Peter Boysens

Kolonialhandel og Gjæstgiveri,
Slotsgade, Haderslev, Slotsgade.
Udsalg af Høve-, Blomster- og Rodfrugtfrø.

A. Bøllelose,

„Harmonien“, Haderslev.
Største Lager paa Pladsen af ~~de~~ rene Vine. ~~de~~

Peter Henningsen,

(P. C. Winterbergs Eftfgr.,
Haderslev, Storegade 454.

=== Ure-, Guld- og Sølvvarelager. ===

J. Jacobsen,

Haderslev, Nørretorv.

Piano-Fabrik, grundlagt 1839.

D. Bang, Storegade, Haderslev,

Vin- & Spirituosa-Forretning en gros,
og Æditebrggeri.

E. P. Thorsen,
Haderslev, Søndertorv 296, Haderslev.
Stort Udvalg i
Manufakturvarer, Dame- og Herre-Konfektion.
==== Udstyrs-Artikler. ====

Steffen Møller,
Haderslev, Bispegade 364. lige over for Smedegade,
Billed- og Stenhuggeri.
Nyt Lager af smagfulde Gravmonumenter og Plader.

H. Fahrendorff, Søndertorv 295, Haderslev,
Konditori & Kafé
samt **Bageri.**

V. Fahrendorff, Urmager,
Nørregade, Hjørnet af Smedegade, Haderslev.
Lager af Lomme- og Stueure,
Guld-, Sølv-, Sølvplet- og Nikkelvarer.
Reparation udføres billig og under Garanti.

Hans Magnussen, Haderslev,
Malerforretning & Lakkereri. Farvehandel
en gros & en detail.

P. Jørgensen's
Mobel- & Ligkiste-Magasin,
Slotsgade Nr. 35, Haderslev.

N. C. Hansen,
Skibsmægler,
Skibsprovianteringshandel,
Gjæstgivergaarden „Danmark“, Haderslev.

R. Bahnsen, Søndertorv 16, Haderslev.

Stort Oplag af alle Slags Tobakspiber, Cigarrør, Spadserestokke, Galanteri og Kortevarer. Lager af de bedste Rathenov-Briller og Pincenez. Tilpasses noiagtig for hvert Øje.

P. P. Ludvigsen,

Lager af Guld-, Sølv- og Pletvarer.

Storegade 489, Haderslev.

B. Kjær's Møbelmagasin,

Nørregade 14. Haderslev, Nørregade 14.

Ueekdoter.

Dgjaa en Undskyldning. Til en Mand, der var anklaget for at have gjort sig skyldig i Flerkoneri, henvendte Dommeren følgende Spørgsmaal:

„Har De noget at anføre til Deres Undskyldning?“

Den Anklagede: „Ja, Hr. Afsjessfor! Jeg er født som Tvilling.“

— En kjojtbar Randbemærkning af Humboldt. Auktionarius: „Denne Bog, mine Herre, er jærlig værdifuld. Den berømte Lærde, Alexander Humboldt, har egenhændig forsynet den med en Randbemærkning.“

En Tilstedeværende: „Hundrede Dollars er budt.“

Auktionarius: „Vær jaa god, min Herre; Bogen er Deres.“

Randbemærkningen var jaalydende: „Denne Bog er ikke det Papiir værd, hvorpaa den er trykt.“

— Et godt Forjæt. „Min hjerteligste Lykønstning, kjære Veninde. Du tror altsaa i din Forlovede at have fundet dit Ideal.“

„Ja, jeg gjør.“

„Men hvis Du nu skulde have taget fejl?“

„Saa skal han komme til at angre det.“

Fra
↔ Haderslev Østeramt. ↔

F. Ebbesens Enke, Kristiansfelt,
Urmager og Optiker,
Guld- & Sølvvarehandel.

Magnus Hansen, Kristiansfelt,
Murermester.

Lager af alle Slags Bygningmaterialer.

J. C. Jensen, Kristiansfelt.
Vognfabrik.

Reparaturer udføres solidt og billigt.

Sophus H. H. Christensen, Tyrstrup,
Lager af Byggematerialier.

Barber- og Frisørstue.

N. H. Kjær, Tyrstrup,
Urmager.

Lager af Stue- & Lommeure, Urkjæder,
optiske Sager, Guld- og Sølvvarer samt Sølvplet.

L. P. Kjær,

»Nord«, Kristiansfelt.

Mode- og Manufakturforretning, Herre- og Damekonfektion.

J. K. Land,

»Frej«, **Kristiansfelt.**

Kolonial- og Kortevarerforretning.

Carl Hansen, Kristiansfelt.

Eneste Lager af **Landbrugsmaskiner,**
Bejle Kaffeovne og Komfurer etc.

H. H. Petersen, Sommersted Station,

Kontant Mode-, Manufaktur- og
Herre-Ekviperingsforretning.

C. Schultz, Sommersted Station.

Kolonialvarer, Lager af Herre-, Dame- og Børne-Fodtøj.
Alle Sorter af Gjødnings-Stoffer.

Fabrikationslager af *Haderslev Benmel.*

Kirstine Gram, Sommersted Station,

Fotografisk Atelier.

Chr. Christensen,

Sommersted Station.

Kul, Kalk, Cement og Tagpap.

N. M. Petersen,

Sommersted Station,

Lager af Bygningsmaterialier.

Jul. Lars,

Sommersted Station.

Restatration og Gæstgivergaard.

P. M. Holm,
Otjevad.

Kolonialhandel. — Tegløværksfabrikater.

J. P. Kjær, Glukefter ved Vedsted,
Kolonial-, Kortevarer-, Stentsøjs- og Manufaktur-Forretning.
Stort Lager af Vin, Tobakker og Cigarer.
Lager af undersøgt Markfrø. Kunstgjødning.

S. Christensen, Mastrup,
Kolonialforretning.
Lager af Tobak og Cigarer, Løgumkloster Biser.
Bageri.

R. N. Østergaard, Bæk,
anbefaler sin
Kolonial-, Manufaktur-, Glas-, Sten-, og Jærntøjsforretning.
Frø og Kunstgjødning.

S. W. Petersen,
Hjelstrup Kro,
anbefaler sin Kolonial- og blandede Forretning.
Vin og Spirituøser. Tobak og Cigarer.

Otto Nissen, Døby,
Kolonial-, Manufaktur-, Jern- og Stentsøj-Handel.
Lager af Tobak og Cigarer.
ff. Vine.

T o m m e r h a n d e l.
Cement, Kalk, Gips, Tjære, Karbolincum
og Bygningematerialier.

Specialitet: Undersøgt Korn og Markfrø.
Veg og Skinker modtages til Dagens højest Priser.

Julius Nielsen's Tømmeforretning i Vojens.

Stort Uplag af Tømmer, Brædder, Planker og
Lægter, som anbefales til billigste Priser.

J. Th. Jensen, Vojens.

Ure, Regulatorer.

Guld- & Sølvvarer, Mundharper.

Prima Cytler og Symaffiner.

Barometre, Thermometre og Brillen.

Stort Udvalg, billige Priser.

Reparaturer af Cytler udføres i eget Værksted.

Christian Pauli's Gæstgivergaard i Vojens

C. P. Andresen, Vojens.

Kolonial-, Jærn- og Kortevarerforretning.

Etjære og Tøggap, Tapeter og Bortter.

Vojens Mølle.

Kundemølleri samt Foder- og Kornforretning.

J. Th. Jensen, Vojens

Jærn, Kul, Kokes, Kalk, Cement, Soinctrugte, Kugber.

Jærnvinduer, Etjære og Tøggap.

Ove R. Lund,

Stræddermester i Skridstrup,

anbefaler sin Strædderforretning, besorger Stoffer til Klædninger, og Klædninger efter Maal leveres i korteste Tid og til billige Priser. Monstre i stort Udvalg ligger til Eftersyn.

Jørg. Jensen, Vojens,
 anbefaler sit store Lager af
**Manufaktur- og Modevarer, Dame-, Herre-
 og Børnekonfektion.**
Lager af Herre-, Dame- og Børnefodtøj.
 Specialitet: *Herre-Klædninger efter Maal.*
 Eget Skræderværksted i Huset.

Anekdoter.

En Barvenn. Ung Forretningsven til Bankieren:
 „Deres Datter ligner Dem slet ikke, Hr. Goldmejer.“

Bankieren: „Men hendes Medgift vil komme til at
 ligne mig!“

Et billigt Forlangende. A.: „Hvad fore-
 stiller dette Maleri egentlig?“

B. (moderne Maler): „Nu har jeg plaget mig med at
 lave det, saa kan De plage Dem med at gjette, hvad det
 forestiller!“

— En Kompliment? En ung Herre spørger en
 Dame med mørke Øjne:

„Tror De, Froken, at Øjnene virkelig er Sjælens
 Spejl?“

„Ja vist!“

„Nu vel, saa har De en meget jort Sjæl!“

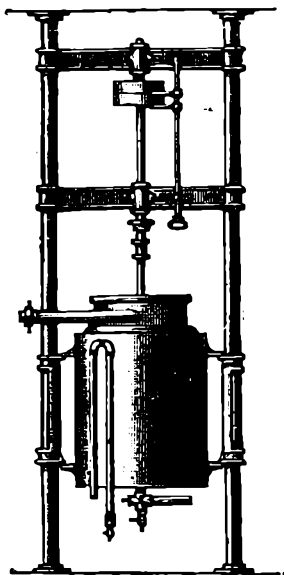
— Kjædelig Skuffelse. Gammel ung Pige:
 „Det er kjont af Dem, Hr. Ritmester, at danse den første
 Dans med mig“.

Ritmesteren: „Hos os, Froken, gaar alt efter An-
 ciennitet.“

— Ved en Examen. Professorens: „Dette Spørgs-
 maal synes at sætte Dem i Forlegenhed.“

Kandidaten: „Nej, ikke Spørgsmaalet, men Svaret!“

Fra
↔ Haderslev Vesteramt. ↔

N.F.M.

Mis Jensen,
Branderup Mølle.
Specialforretning

i
Mejeri-Artikler.

Repræsentant
for
Konstantin Hansen & Schrøder,
Kolding,
Maskinfabrik og Jernstøberi.

Specialitet:
Pasteuriserapparater
og
Mælkepumper.

Repræsentant for Blauenfeldt &
Lvede, Kjøbenhavn.
Syrerækker, Osteløbe, Ostefarve,
Smørfarve.

Prisliste fra begge Steder paa Forlangende.

Wilhelm Trans, Agerstov,
Koloniaal-, Jærn-, Kortevarer-
og Stentsøjsforretning.

Handel med Tobak og Cigarer, Vin og Spirituoser.

J. Jørgensen, Bevtoft,
(J. C. Bøghs Eftersølger),

anbefaler de solideste Sko og Støvler, det bedste og billigste i Fjer og Dun, Tvist, Hør og Blaar-garn til meget billige Priser. Forhandling af J. P. Junggreens Skraa og Røgtobakker.

Heinrich Dahl, N u s t r u p.

Kolonial-, Jern- og Kortevarer.

Udsalg af underjogt Markfæs og Guano.

Manufaktur,

Herre- og Dame-Konfektion.

J. G u b i,

Smedemester i Bevtøft.

Andr. Nissen, Snedkermester i Bevtøft,

Lager af særdige Ligkister.

J. G. B l u m e, Nustrup,

anbefaler sine

velrenommerede **Rebflagervarer**

en gros & en detail.

Hansen & Løssl, Jels,

Kolonial- og Manufakturvarer samt Fodtøj.

Stort Lager af Landbrugsmaskiner og Redskaber.

Kakkelovne og Komsurer.

Udsalg af Cykler og Symaskiner fra de bedste Fabriker.

Reparaturer udføres under Garanti

i eget Værksted.

NB. Specialitet: Lager af nye patenterede
Gruttemøller.

A. J. Marcusen's

Urmager- & Guldsmed-Forretning i Nødning
er stedsforjnyet med et godt Udvalg i Lomme- & Stueure,
Solv- og Gulbvarer, Solvpletvarer, Brillen m. m., alt fra
de billigste til højere Priser.

Reparationer udføres jolidt og billigt.

M. P. Christensen, Rødning.
Kolonial-, Korn- og Foderstofforretning.

P. A. Sørensen, Rødning,
Sadelmager og Tapetserer.
Stort Lager af Møbler til billige Priser.

J. K. Dall, Rødning,
Jern- og Kortevarer, Stentsøj, Porcellæn og Glasvarer.
Kaffelovne og Komsurer.

S. Hansen, Rødning,
Stomagerforretning,
anbefaler stort Lager i
Herre-, Dame- og Børnesodtøj
i de nyeste og bedste Ting til billigste Priser.

J. C. Hansen, Rødning.
Stort Lager af
Landbrugsmaskiner og Redskaber.

Hjulmager J. P. Toft, Rødning,
anbefaler sig med alt til Faget henhørende.

H. Chr. Andersen, Rødning.
Bog- og Papirhandel.

Hans Beck, Maler,
Rødning,
anbefaler sig med alle til Faget henhørende Arbejder.

P. Foder, Rødding,

(P. J. Wulffs Eftflgr.)

Kolonial- og Drogeriforretning.
Lager af Isenkram & Udstyrsartikler.

Kunstige Gjødninger.
Kul-, Cement- & Frøhandel.

A. B. Sørensen,

Maler i Rødding.

— Vognlakereri og Tapetlager. —
Klæbefri Gulvolie og Gulvlak.

Fotografisk Atelier i Hngum.

A. Johansen & S. Dall,
Fotografer.

C. Braa,

Rjøbenhoved ved Rødding.

 Lager af Brennabor Cykler.
Reparationer udføres.

E. B. Beck,

Harrebj ved Gram.

Kolonial- Jærn-, og Kortevarerforretning.

Tømmer og Brædder.

Markfrø og Guano.

Manufakturhandel. Herre- og Damekonfektion.

L. B. Beck,
Hærreby ved Gram.
Lager af Cykler til billige Priser.

J. Koff, Jøl ved Gram.

Kolonial-, Jærn-, Kortevarer- og
Manufakturforretning.

Boy Høyer, Gram Mølle,
Valsemølleri og Foderstofhandel.

C. Behrens, Gram Slotshave,

Frøhandel, Plantestoler, Potteplanter, Frøavl,
specielt Rødfrugtfrø og forbedrede Stammer.
Største og ældste Handelsgartneri i Nordflæsig.

A. Jakobsen, Gramby.

Stort Lager af solid Skotsøj for Damer, Herrer og
Børn. Bestillinger efter Maal og Reparatur udføres solidt
og billigt.

F. Winther, Gramby.

Lager af
Støbegods og Landbrugsmaskiner.

Chr. J. Kræmer, Gramby,

anbefaler
Møbler af alle Slags og færdige Digtister.

L. J. Storgaard, Loftlund, største Lager i
Lommeure og Kjæder, Guld- og Sølvvarer, Granat og Korall-
smykker, Forlovelsesringe 14 Kr. 585, og 8 Kr. 333 m. m.
Alt sælges under Garanti og til moderate Priser.

P. P. Petlessen i Toftlund

anbefaler et stort Lager i

Herre-, Dame- og Børne-Fodtøj
i alle de nyeste og bedste Ting.

Seg sælger kun prima Varer til billigste Priser.

P. Nissen,

Maler og Væverer i Toftlund.

W. Christiansen,

Skræddermester i Toftlund.

J. Uldall, Toftlund,

Bageri og Konditori.

Chr. Petersen

anbefaler sin

Gjæstgivergaard i Toftlund.

Jeppe Beck, Toftlund.

Kolonial-, Stentøjs- og Kortevarerforretning.

L. P. Lange,

Over-Fersdal.

Korn- og Foderstoffer, Kunstgjødning.
Kul og Cement.

Handel med undersøgt Markfrø.

D. Dirksen, Skjærbæk,

Blikkenslager.

☛ Lager af Mejerispande. ☛

A. F. Schmidt, Urmager, Skjærbæk.

Det billigste og største Udvalg af Lomme- og Stueure
Barometre, Brillor, Rikkerter, Harmonicaer, Sølv- og Guld-
varer, Forlovelsesringe og Smykkestykker.

K. A. Wienberg's

Skotøjs-Forretning i Skjærbæk,
anbefaler et stort Udvalg i billige saavel som
bedre Ting.

Bestillinger efter Maal og Reparationer
udføres hurtigt og billigt.

Forretningen er lukket om Søndagen.

P. Petersen, Skjærbæk.

Lager af

Træ og Bygnings-Materialier.

H. Christiansen, Skjærbæk,

Dampfarveri, Uldspinderi og Vaskeri.

Jeg udfører alt til Faget henhørende efter nyeste Metode.

Stort Lager i hjemmelavede Serre- og Damestoffer
samt Uldvarehandel og kemisk Vaskeri.

Uld tages i Bytte.

Brøns Margarinefabrik.

Fineste Flødemargarine.

P. Nielsen,

Rejsby ved Brøns.

Kolonial-, Korn- og Foderstofforretning.

■ Kul og Kunstgødning. ■

Anders Grøndahl, Raager Kirkeby,

anbefaler sin

**Kolonial, Mode-, Manufaktur-, Stentøj-
og Jærnvarer-Pandel,**

samt **prima undersøgt Markfrø og Guano.**

Smør og Æg, Huder og Skind kjøbes til Dagens højeste Pris.

NB. Stentøj og Glasvarer til Benyttelse ved større
Gilder ublaaues gratis.

Dansk

LIVSFORSIKRINGS-AKTIESELSKAB

„Hafnia“,

Amagertorv Nr. 6,

tegner alle Arter **Kapital- og Livsforsikringer** samt
Livrenter paa meget fordelagtige Vilkaar.

Til de Forsikrede **75 pCt.** af Overskudet.

Nærmere Oplysninger gives beredvilligst af Selskabets
Repræsentant for Nordslesvig, Redaktør **H. P. Hanssen**
i Aabenraa, samt undertegnede :

Redaktør Hans Petersen, Haderslev, Gaardejer Jes
Petersen, Øbening, Gaardejer Hans Rolskov, Rurup, Gaard-
ejer Broder Hansen, Vodder, Mejerist Nohns, Spandet,
Gaardejer Solmer, Felstedskov, Forpagter Christian Iversen,
Avnbøl, Gaardejer Jørgen Bonefeld, Sottrup, Dyr læge
Dau, Elsmark, Blikkenslager Siegel, Nordborg, Fotograf
Hansen, Rødding, Gaardbestyrer B. Schmidt, Lambjerg-
skov, Bogholder Chr. Schmidt, Harrislevgade 1, Flensborg,
Gaardejer A. L. Skov, Bevtoft, Skovfoged Paulsen, Tral-
skov, Kjøbmand Peter Jensen, Bauer-Landstr. 6, Flensborg,
Chr. Drescher, Nordborg, og Gaardejer N. Simonsen,
Hyrup, Gaardejer Th. Juhl, Moltrup pr. Haderslev, Væver
Chr. Fr. Andersen, Løndt pr. Haderslev, Gaardejer Erik
Eriksen, Oksbøl, Boy Høyer, Gram Slotsvandmølle, Jens
Høyer, Østerlindet, Bødker Mikkelsen, Hostrup, Gaard-
ejer Svend Høyberg, Brøns, Kaptejn Peter R. Petersen,
Juvre. Rømhø, Kjøbmand Chr. Lausen, Haderslev.

Fra
↔ Sønderborg By og Amt. ↔

Fremtidens Møllesten.

Kunstige Møllestene, som ikke behøver at
billes, leveres under Garanti og paa Prøve
af første Kunst-Møllesten Fabrik Josef Trapp
i Pilsen.

Over 8000 Stene i Brug, holdes paa Lager
og faas gjennem Forhandleren

Nsmus Hansen, Sønderborg.

Enedsalg for Nordjysk og Kongeriget Danmark.

P. Knarhøj, Sønderborg,

anbefaler

fineste Margarine.

J. Timm,

Slagtermester i Sønderborg.

J. Møller, Urmager,

Sønderborg,

anbefaler sig til et æret Pulbitum med alt til
Faget henhørende.

Stein & Manland,

Jærnstøberi og Maskinfabrik,
Sønderborg,

anbefaler Kaffelovne, Komfurer, Vinduer og alt
til Faget henhørende. Reparatur af Damp-
maskiner, Kjedler, Lokomobiler, Mejerier.

Specialitet: Teglværksmaskiner og Maskiner for
Løndefabrikation, Cirkel- og Cylinderjæve.

Th. J. Mørch, Sønderborg,
Storegade 58.

Jærn- og Kortvarer, Støbegods, Kaffelovne
og Komfurer, Porcellæn, Fajance og Glasvarer,
Mejeriredskaber, Jagtbøssjer og Ammunition.

J. N. Majland, Sønderborg,
Vin- og Spirituosa-Forretning.

E. N. Due's Efterfølger
(Ejndehaver N. Sønnichsen),
Sønderborg.

Kolonial-, Korn- og Foderstofforretning.

Hans Nielsen, Sønderborg,
Snedkermester og Mobelfabrikant,
anbefaler i Publikums velvillige Erindring sit velassorterede
Mobelmagasin og garanterer for godt og solidt Arbejde.

Gjæstgivergaarden „Danmark“,
H. H. Bartram
i Sønderborg.

Enhvert Kvantum Uld

forarbejdes til alle Slags Varer efter enhver til mig indsendt
Prøve, jaaviddt Ulden egner sig dertil.

Ligeledes anbefales

Buskain, Cheviot, Badmel, Damefjolestoffer,
Sovetæpper, Hestedeckener, Floucl.

Strømpegaru, alle Slags strikkede Varer etc.

N. Schau jun., Sønderborg,
Klædefabrik, Dampfarveri, kemisk Vaskeri.

Uld tages i Bytte.

Prøver sendes franko.

A. Behn, Sønderborg,
Kolonial-, Vin-, Spirituosa-, Jærn- og
Kortevareforretning.

Hotel „Alsund“ (S. Jakobsen),
Sønderborg.

H: G. Jacobsen,
Sønderborg,
Manufakturhandel.

Herreklædninger leveres efter Maal. Udvalg af **Pfaffs**
Sømstliner.

C. C. Lassen, Sønderborg,
Kolonial- og Markfrø-Forretning.

A. P. Behrends,
J. Jørgensens Efterfølger, Sønderborg.
Farveri og Spinderi.

G. Müller,
Uldvare-, Garn- og Broderihandel,
Sønderborg Storegade 31.
Specialitet: Sømaskiner og Tnkler.

P. Jürgensen, Retskonfulent
i Sønderborg,
udfærdiger Kontrakter, Testamenter, Obligationer
og mægler Hypotheklaan m. m.

H. Jessen, Sønderborg,
Stomagerforretning
og Læger af færdigstet Fodtøj.

P. A. Petersen,
Ekomagermester i Sønderborg (Centralhalle).
Lager af
færdigstet Herre- og Damefodtøj.

„Stadt Hamburg“,
S. M. Friis,
forhenbærende Skribelærer,
Sønderborg.

Arthur Helmer, Sønderborg,
Guld- og Solvare-Forretning,
forbunden med Reparaturværksted,
50, Storegade 50
(lige over for Jærnbanegade).

N. J. Schmidt,
Fotografisk Atelier i Sønderborg.

Johs. Møller,
Sæbefabrik i Sønderborg.

Bosjen & Bock,
Sønderborg og Broager,
Manufaktur- & Modevarer,
Herre- & Dame-Konfektion.
Udsmyks-Artikler.
Salg imod Kontant.

Største Lager. Billigste Priser.

Christine Blank, Sønderborg,
Handel med Tobak og Cigarer, Piber, Stofke etc.

Jørgen Møller,

Sønderborg, Storegade 91/92

Jærn- o. Kortvoarer, Hus- o Hjækkeredskaber.

Glas, Porcellæn og Stentøj.

A. Grifsen

(Svanholm's Efterfølger),
Sønderborg.

Manufaktur- og Modevareforretning.

Stort Lager af alle Slags Udthyr-artikler.

Jørgen Staugaard,

Sønderborg.

anbefaler sit store Lager af

== Cykler & Symaskiner. ==

Eneforhandling af de for deres Soliditet og lette Løb saa berømte Naumann og Dürkopp Cykler. Mange andre Fabrikater er paa Lager til billigste Priser.

Samtlige Reparaturer udføres i eget Værksted.

Frugtvin- og Konserverfabrik

i Dybbøl ved Sønderborg,

J. Zachariassen,

Fabrikation af Frugtsafter, Vin og Likør,
konserverede og hensyltede Havesager.

Chr. Christiansen,

Eneferntester i Nordborg,

anbefaler sit Lager af

alle Slags færdige Møbler
af eget Fabrikat.

O. A. Otsen, Nordborg,
anbefaler sin
Kolonial-, Korn- og Foderstof-Forretning.

J. Møller,
Sadelmager og Tapetserer i Nordborg.

B. Buch, Ullerup,
anbefaler sit Lager af
Regulatorer, Lommeure, Brillor, Smykkener
og **Ridehjul**, blot bedste Fabrikat.
Reparaturer udføres billigt.

I. P. Rind, Ullerup,
Korn, Foderstoffer, Kunstgjødningsstoffer,
Kul, Cement. Handel med undersøgt Markfrø.
Manufaktur, Kolonial, Stentøj,
Glas- og Kortevarerforretning.

O. H. Ottosen, Broager.
Tømmerhandel, Korn, Foderstoffer, Kunst-Gjødnings-,
Kul, undersøgt Mark- og Røefrø.

Manufaktur-, Kolonial-, Stentøj-, Glas-
og Kortevarerforretning.

Forstnævnte Grovvarer udleveres ogjaa fra mit Lager
i **Egerlund**.

Frederiksen & Lausen,
Kunsttavlefabrik i **Bilskøb**
ved **Faarhus St.**,
anbefaler sig med **Vokstavler, Bialkredstaber.** Indkjøb af
rent **Bivoks**, ligesom **Bivoks** ogjaa ombyttes med **Tavler**.

Fra
↔ Tønder By og Amt. ↔

S. C. Lorensen,

Tønder,

Kolonialforretning.

Salg af Foderstoffer og Kunstgødning.

Bager N. Lasseu,

Tønder,

anbefaler sit Bageri.

F. Beck, Tønder,

Urmager og Optiker,

anbefaler sine af Løgerne anbefalede Brillor. Elektriske
Apparater anlægges.

N. C. Jensen,

Tønder, Vestergade,

Lager af Fodtøj, Bestilling efter Maal, ikke passende byttes,
Skafteforretning og Utenfiler.

Paulsen & Peterken, Tønder,

Kolonial, Kunstgødning,

Græs- og Kloverfrø, Landbrugsmaskiner etc.

S. N. Jensen,

Strædermester, Tønder.

Klædninger under Garanti for godt Snit.

Udvalg af Buckskin.

S. C. Sannichsen,

Tønder,

Lager af alle Sorter Kunstgødning etc.

J. H. Jensen,

Højer,

anbefaler sin velrenommerede

Vognfabrik.

Luksus- og Forretningsvogne

af elegant og solid Konstruktion, der leveres
prompte til billige Priser.

Asmus Petersen,

Højer,

Gjødningsstøler, Melassefoder.

J. A. Peterfen, Højer,

Kolonialhandel, Tobak,

Cigarer, Vin, Spirituosa etc.

M. B. Hansen,

Gjæstgiver, Løgumkloster.

J. L. Bissemann,

Auktionator, Løgumkloster,

anbefaler sit Lager af **Bygningsmaterialier, Tappap,
Tjære, Karbolineum** etc.

M. S. Iverfen, Løgumkloster,
Manufaktur- & Herre-Ekvipering.

L. G. Festerfen, Løgumkloster,
anbefaler
færdigt Seletøj, Vandager og Rejseeffekter.
Reparationer udføres billigt.

Theodor Madfen, Løgumkloster,
Magasin af Vogne.
Reparationer udføres solidt og billigt.

Chr. Knudfen, Løgumkloster,
Løgumkloster,
anbefaler sit Lager i **Vommeure og Stueure, Guld-
og Sølvvarer samt optiske Gjenstande.**

M. T. Madsen,
Løgumkloster, Østergade,
Vogn- og Beslagsmed.
Lager af nye og brugte Vogne.

C. C. Johnfen, Løgumkloster,
anbefaler sin **Kolonial-, Manufaktur-, Stentøj-,
Jærn-, Kortevarer-, Korn-, Kul-, Kunstgødning-
og Foderstøfhandel.**

C. C. Johnfen, Løgumkloster,
tilbyder paa bedste og billigste Vilkaar
Mc. Cormicks berømte Græsflaamaskine.

S. Simonfen,

Døstrup,

Kolonialvarer, Vin og Spirituoser, Jsenfram og Stentøj,
Pakfarver, danske Kaffeeløve og Komfurer.

L. Enemark, Skomager i Døstrup,

anbefaler stort Udvalg af færdigshet Fodtøj.

Nicolaj Knudsen,

Skomager i Ottersbøl.

H. K. Davidfen, Brede,

anbefaler sine anerkjendte gode
selvforsfærdigede Hesteriver.

Anekdoter.

Tvibljom Godhed. Moderen: „Ja, og han er
faa god den lille Carl. Alle smaa Born paa Gaden giver
han af sin Levertraan.“

— Beroligende. Husmoderen (til den nye Pige):
„Men det siger jeg Dem, jeg vil ikke have nogen Romeo
i Kjøkkenet.“

Pigen: „Fruen kan være ganske rolig, han hedder
ikke Romeo.“

— Dandskabssjuld Kritik. „Er Dystpilsfor-
fatteren Moller en aandrig Mand.“

„Jeg kjender kun hans Stykker.“

— Særlig Gunst. Vennen: „Men Menneſte
dog, hvor vil Du dog finde dig i, at din Svigermoder gjør
Bryllupsrejſen med?“

Ung Ægtemand: „Du, jeg er glad over, at jeg i det
Hele taget kommer med.“

Fra
—s Flensborg By. s—

Nye danske Brandforsikringssselskab i Kjøbenhavn.

Direktør:

Folketingsmand *L. Bramsen* i Kjøbenhavn.

Hovedagent for Hertugdømmet Slesvig:

Rigsdagsmand *Gustav Johannsen*,

»Margrethes Minde« i Flensborg,

forsikrer til **faste Præmier** imod Ildsvaade, Lynnedslag
og Eksplosion baade paa **Landet** og i **Byen**:

Bygninger, Varer, Indbo, Avling, Kreaturer,

Maskiner, Fabriker og Skibe i Havn.

Ingen Efterbetalinger.

Indmeldelser modtages i Flensborg af Hoved-Agenten
og af *Underagenten J. Rosenbeck*, Storegade 73 i Gaarden.

Johannes Helms, cand. pharm.,

Flensborg, Storegade Nr. 2.

Material-Handel.

Fine Toilet-Sæber og Eau de Cologne,

Svampe og Tandbørster,

Kamme og Haarbørster,

Apparater, Tilbehør osv. til Amatør-Fotografi.

Chr. Feddersen,

Flensborg, Nørregade 94|96,

anbefaler sit store Lager af

Mode- og Manufakturvarer,

Dame- og Børne-Konfektion

til billigste Priser.

J. Jessen & Co. Eftflgr.,

(Indeh. Brødrene Paulsen),
Flensborg.

Sæbefabrik.

Kolonialvarer

en gros & en detail.

A. E. Colding, Flensborg,

anbefaler sin

Vinhandel.

Sommers Hotel, Skibsbroen 3, Flensborg,

liggeoverfor Dampskibspavillonen og i Nærheden
af Banegaarden.

Til Læserne!

Tekstbidrag, som turde egne sig til Optagelse i Sprogforeningens Almanak, bedes indsendte til Udgiveren eller hans Medarbejdere. Som saadanne Bidrag kan nævnes:

Sagn og gamle Overleveringer af enhver Art, især frajylland.

Meddelelser om Fund af Oldsager og andre større Fund.

Optegnelser og Fortællinger fra gammel Tid om Landbrugsforhold, Folks Levemaade paa Land og i By, Sæder og Skikke, Retsplejen, Kirke- og Skoleforhold o. a.

Overleverede Forklaringer til Stedsnavnes Oprindelse.

Meddelelser om store Ulykker: Ildbrande, Misvæst, Overbømmelser, Pest og begaaede Ugjærninger.

Overleveringer om Krige og Fejder i gammel Tid og Træt og Optegnelser fra Krigen i den nyere Tid.

Handlinger og Træt af anden Art fra ældre og nyere Tid, der fortjener at opbevares.

Smugler- og Krybstyttehistorier.

Gamle Leveregler, Ordspog og Talemaader, Kæmpesviser, gamle Viser og lignende.

